

တရားရေးရာနယ်

JUDICIAL JOURNAL

အတွဲ (၁) ၊ အမှတ် (၁၄) ၊ အောက်တိုဘာလ ၊ ၂၀၀၂



ပြည်သူ့သဘောထား

- ❖ ပြည်ပအားကိုး ပုဆိန်ရိုး အဆိုးမြင်ဝါဒများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- ❖ နိုင်ငံတော် တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနှင့် နိုင်ငံတော်တိုးတက်ရေးကို နှောင့်ယှက်ဖျက်ဆီးသူများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- ❖ နိုင်ငံတော်၏ပြည်တွင်းရေးကို ဝင်ရောက်စွက်ဖက် နှောင့်ယှက်သော ပြည်ပနိုင်ငံများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- ❖ ပြည်တွင်းပြည်ပ အဖျက်သမားများအား ဘုံရန်သူအဖြစ် သတ်မှတ်ချေမှုန်းကြ။

ဒို့တာဝန်အရေးသုံးပါး

- ❖ ပြည်ထောင်စု မပြိုကွဲရေး ဒို့အရေး
- ❖ တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှု မပြိုကွဲရေး ဒို့အရေး
- ❖ အချုပ်အခြာအာဏာ တည်တံ့ခိုင်မြဲရေး ဒို့အရေး

နိုင်ငံရေးဦးတည်ချက်(၄)ရပ်

- ❖ နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်ရေး၊ ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေးနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး
- ❖ အမျိုးသားပြန်လည် စည်းလုံးညီညွတ်ရေး
- ❖ ဒိုင်မာသည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသစ် ဖြစ်ပေါ်လာရေး
- ❖ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသစ်နှင့်အညီ ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော နိုင်ငံတော်သစ်တစ်ရပ် တည်ဆောက်ရေး

စီးပွားရေးဦးတည်ချက်(၄)ရပ်

- ❖ စိုက်ပျိုးရေးကိုအခြေခံ၍ အခြားစီးပွားရေးကဏ္ဍများကိုလည်း ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး
- ❖ ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ် ပီပြင်စွာဖြစ်ပေါ်လာရေး
- ❖ ပြည်တွင်းပြည်ပမှ အတတ်ပညာနှင့် အရင်းအနှီးများဖိတ်ခေါ်၍ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး
- ❖ နိုင်ငံတော်စီးပွားရေးတစ်ရပ်လုံးကို ဖန်တီးနိုင်မှုစွမ်းအားသည် နိုင်ငံတော်နှင့် တိုင်းရင်းသားပြည်သူတို့၏ လက်ဝယ်တွင်ရှိရေး

လူမှုရေးဦးတည်ချက်(၄)ရပ်

- ❖ တစ်မျိုးသားလုံး၏စိတ်ဓာတ်နှင့် အကျင့်စာရိတ္တမြင့်မားရေး
- ❖ အမျိုးဂုဏ်၊ ဇာတိဂုဏ်မြင့်မားရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များ၊ အမျိုးသားရေးလက္ခဏာများ မပျောက်ပျက်အောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး
- ❖ မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ် ချင်သန်ထက်မြက်ရေး
- ❖ တစ်မျိုးသားလုံး ကျန်းမာကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ပညာရည်မြင့်မားရေး



တရားရေးဂျာနယ်

၂၀၀၂-ခုနှစ်၊အောက်တိုဘာလ၊ အတွဲ (၁)၊ အမှတ် (၁၄)

မာတိကာ

တရားရုံး သတင်းလွှာ

- ❖ ၂၀၀၂ ခုနှစ်၊ဇူလိုင်လ(၉)ရက်နေ့တွင် သူနာပြုတက္ကသိုလ်၌ကျင်းပသော တရားရုံးချုပ်၊ ရှေ့နေချုပ်ရုံးနှင့်ပြည်နယ်၊တိုင်း၊ ခရိုင်တရားသူကြီးများ၊ဥပဒေ အရာရှိများမှတရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ သြဝါဒ ခံယူခြင်း အခမ်းအနားတွင် နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ အတွင်းရေးမှူး (၁) ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီးခင်ညွန့်ပြောကြားသည့်မိန့်ခွန်း ရ
- ❖ တရားရုံးချုပ်၊ ပြည်နယ်၊ တိုင်း၊ ခရိုင် တရားသူကြီးများ၏ အကြိမ် (၂၀)မြောက် လုပ်ငန်းညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးကျင်းပခြင်း ၂၁
- ❖ တရားသူကြီးချုပ်ဦးအောင်တိုးအားအိန္ဒိယနိုင်ငံ သံအမတ်ကြီး ဂါရဝပြု တွေ့ဆုံခြင်း ၂၅
- ❖ တရားရုံးများဆိုင်ရာ ဗုဒ္ဓဘာသာအသင်း၏ (၅၂)ကြိမ်မြောက်ဝါဆိုသင်္ကန်းကပ်လှူခြင်း ၂၆

❖ တရားရုံးချုပ်လေ့ကျင့်ရေးသင်တန်းကျောင်း ဖွင့်လှစ်ပွဲအခမ်းအနားနှင့် ဒုတိယမြို့နယ် တရားသူကြီးများ လုပ်ငန်းဝင် သင်တန်း အမှတ်စဉ် (၁၄) ဖွင့်ပွဲအခမ်းအနား ကျင်းပခြင်း ၂၇

❖ တရားရုံးချုပ်(ရန်ကုန်)နှင့် ရန်ကုန်တိုင်း တရားရုံးမှဝန်ထမ်းများ၏သားသမီးများ အားပညာရည်ချွန်ဆုချီးမြှင့်ပွဲနှင့် တရားရုံးချုပ်(ရန်ကုန်)မှဝန်ထမ်းများ၏ သားသမီးများအားပညာသင်စရိတ်ထောက်ပံ့ကြေးငွေ ပေးအပ်ပွဲအခမ်းအနား ၂၉

❖ စတုတ္ထကြိမ် တရားသူကြီးချုပ် ဖလားဂေါက်သီးရိုက်ပြိုင်ပွဲ ဆုချီးမြှင့်ပွဲ အခမ်းအနားကျင်းပခြင်း ၃၀

တရားရုံးချုပ်ညွှန်ကြားချက်

❖ ညွှန်ကြားချက်အမှတ် (၃ /၂၀၀၂) အပေါင်မူများတွင် ဒီကရီချမှတ်ရာ၌ အတိုးနှုန်းတပြေးညီဖြစ်ရန်ကိစ္စ ၃၁



သုတပဒေသာ

- ❖ စာချုပ်မှသည် စာစုတ်မဖြစ်စေဖို့
မေယုမောင် ၃၈
- ❖ နိုင်ငံခြားခရီးဆိုင်ရာ အကြံပြုချက်များ
ဦးစန်းလွင် (တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ) ၄၂
- ❖ အနာဂတ်တရားရေးမျိုးဆက်သစ်များ
ဒေါ်သက်သက်စုအောင် ၆၆

တရားစီရင်ရေး

- ❖ ပြစ်မှုထုံးပြု (၂၁) ခရစ်နှစ်ပိုင်တူးကေ
တွဲတိုင်းတင်ဝင်း ၅၁
- ❖ တရားမဝယ်ဆင်ခြင်ဖွယ်
ကျံပျော်မန်းဟန်တင်၊ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ ၆၂

ဥပဒေသုတ

- ❖ နိုင်ငံသားစိစစ်ရေးကတ်ပြား အတုပြုလုပ်ခြင်း
သန်းစော(LL.B) ၅၅
- ❖ တရားရုံးအပေါ် မထေမဲ့မြင်ပြုမူခြင်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍
ဦးအုန်းခိုင် (တရားရေး) ၆၈
- ❖ ရှာဖွေပုံစံ (search form)
လှအေး (တရားရေး) ၇၂
- ❖ တရားမမှုခင်းများမှ စာရွက် စာတမ်းများကို
သက်သေခံချက်အဖြစ်လက်ခံခြင်း
လှအေး (တရားရေး) ၇၆

ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်ရုံး
စာကြည့်တိုက်

English Section

- ❖ All service personnal concerning
administration of justice are to uprightly
strive for successful implementation of
national policy and State's objectives
Local authorities have to coordinate with
departments concerned for administration
of justice to be in line with law Secretary
1 meets with judges,law officers 2
- ❖ Judicial Matters relevant to Myanmar
Mission abroad 11
U Soe Nyant
- ❖ " English ,why should we learn it?"(1)
U KHIN MAUNG (M.O.FA) 14
- ❖ International Law of the Sea 16
Tha-byei Leigh Maung
M.A(1) Eng ., D.B.L.
- ❖ STATUS OF INDIVIDUALS AND RESI-
DENT ALIENS IN INTERNATIONAL LAW
Aung Than Tun (Monywa) 32
- ❖ Brighten the corner where you are 37
မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ်- ၅၂ /၂၀၀၂(၉)
စာမူခွင့်ပြုအမှတ် - ၅၅ /၂၀၀၂(၉)

ဆက်သွယ်ရန်

စာတည်းအဖွဲ့

တရားရေးကျာနယ်

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ဖုန်း-၂၈၃၆၈၁

ထုတ်ဝေသူ

ဦးစိုးညွန့်

ညွှန်ကြားရေးမှူး၊ တရားရုံးချုပ်

(ထုတ်ဝေခွင့် ယာယီ-၄၀၉)

တရားရုံးများလက်စွဲ အပိုဒ်၉၇၂အရ တစ်ကြိမ်မှားရမ်းလျှင်
ရက်သတ္တပတ်(၃)ပတ်ထက်မပိုစေရ။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်
တရားရုံးချုပ်၏ ခွင့်ပြုချက်အရ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်

တရားရုံးချုပ် (ရန်ကုန်)

၁။ ဦးအောင်တိုး	B.A.; B.L.	တရားသူကြီးချုပ်
၂။ ဦးသန်းဦး	B.A.	ဒုတိယတရားသူကြီးချုပ်
၃။ ဦးခင်မြင့်	Master Mariner (F.G); H.G.P.; R.L.	တရားရုံးချုပ်တရားသူကြီး
၄။ ဒေါက်တာတင်အောင်အေး	B.Sc.; B.L.; LL.M.; LL.D.	တရားရုံးချုပ်တရားသူကြီး
၅။ ဦးမြင့်သိန်း	B.Sc., B.L.; (Advocate)	တရားရုံးချုပ်တရားသူကြီး
၆။ ဦးချစ်လွင်	B.Sc.; B.L.; (Advocate)	တရားရုံးချုပ်တရားသူကြီး
၇။ ဦးထွန်းရှင်	B.A.; R.L.; (Advocate); D.M.A. (Advocate & Notary Public)	တရားရုံးချုပ်တရားသူကြီး

တရားရုံးချုပ် (မန္တလေး)

၁။ ဦးခင်မောင်လတ်	B.A.; B.L.; (Advocate)	ဒုတိယတရားသူကြီးချုပ်
၂။ ဦးစန်းတင့်ရီ	B.A. (Law); LL.B. (Advocate)	တရားရုံးချုပ်တရားသူကြီး
၃။ ဦးမြင့်အောင်	B.A. (Law); LL.B. (Advocate)	တရားရုံးချုပ်တရားသူကြီး
၄။ ဦးစိန်လှိုင်	B.A. (Law); LL.B.; LL.M.; (Advocate)	တရားရုံးချုပ်တရားသူကြီး

တရားရေးရာမှူး ဓာတုဗေဒ

၁။ ဦးတင်အေး	B.A.; H.G.P.; R.L.	ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်	ဥက္ကဋ္ဌ
၂။ ဦးသက်ထွန်း	B.A.; B.L.; Dip in French; (Advocate)	ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် (တရားရုံးချုပ်၊ မန္တလေး)	အဖွဲ့ဝင်
၃။ ဦးကျော်ဝင်း	B.A. (Hons.); H.G.P.; R.L.	ညွှန်ကြားရေးမှူး (ပြစ်မှု)	အဖွဲ့ဝင်
၄။ ဦးစိုးညွန့်	B.A.; R.L.	ညွှန်ကြားရေးမှူး (တရားမ)	အဖွဲ့ဝင်
၅။ ဦးဆန်းထွန်း	B.A.; R.L.	ညွှန်ကြားရေးမှူး (စစ်ဆေးရေး)	အဖွဲ့ဝင်
၆။ ဦးစောစံလင်း	B.A. (Law); LL.B.	ညွှန်ကြားရေးမှူး (စီမံ၊ လေ့ကျင့်)	အဖွဲ့ဝင်
၇။ ဦးတင်ဝင်း	B.A.; R.L.	ညွှန်ကြားရေးမှူး (ထောက်ပံ့/ငွေစာရင်း)	အဖွဲ့ဝင်
၈။ ဦးစိုးမြင့်	B.Sc.; B.L.	အကြံပေးအရာရှိ (တရားရုံးချုပ်)	အဖွဲ့ဝင်
၉။ ဦးဘသန်း	B.A.; B.L.	အကြံပေးအရာရှိ (တရားရုံးချုပ်)	အဖွဲ့ဝင်
၁၀။ ဦးဘသန်းအောင်	B.A.; B.L.	အကြံပေးအရာရှိ (တရားရုံးချုပ်)	အဖွဲ့ဝင်
၁၁။ ဦးဘဟန်	B.A.; H.G.P.; R.L.	အကြံပေးအရာရှိ (တရားရုံးချုပ်)	အဖွဲ့ဝင်
၁၂။ ဦးအောင်ဌေ	B.A.	တိုင်းတရားသူကြီး	အဖွဲ့ဝင်
		(ရန်ကုန်တိုင်း တရားရုံး)	
၁၃။ ဒေါ်အေးအေးမင်း	B.A. (Law); LL.B.	ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး	အတွင်းရေးမှူး
		(ဥပဒေလုပ်ထုံးလုပ်နည်းဌာနခွဲ)	

၁။ ဥပဒေဘောင်အတွင်း နေထိုင်ခြင်း၊
ဘေးကင်းရန်ကွာ ပြည်သာယာ။

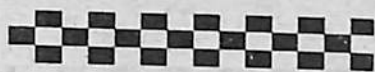
၂။ မကောင်းမှုတူသည် ဆိတ်ကွယ်ရာမရှိ။

၃။ ရာဇဝတ်ဘေး ပြေးမလွတ်။

၄။ ရဲနှင့်ပြည်သူ လက်တွဲကူ၊
ဒုစရိုက်တူသမျှ ဖော်ထုတ်ကြ။

တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ မူများ

- (၁) ဥပဒေနှင့်အညီ လွတ်လပ်စွာ တရားစီရင်ခြင်း။
- (၂) ပြည်သူတို့၏ အကျိုးစီးပွားကို ကာကွယ် စောင့်ရှောက်၍ တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေး၊ နယ်မြေအေးချမ်းသာယာရေး တည်ဆောက်ရာတွင် အထောက်အကူ ဖြစ်စေခြင်း။
- (၃) ဥပဒေကို ပြည်သူများက နားလည်လိုက်နာ ကျင့်သုံးလာစေရန် ပညာပေးခြင်းနှင့် ပြည်သူများက ဥပဒေကို လိုက်နာသော အလေ့အကျင့် ပျိုးထောင်ပေးခြင်း။
- (၄) အမှုကိစ္စများကို ဥပဒေနှင့်ပြုချက် ဘောင်အတွင်း၌ ဥပဒေနှင့်အညီ ကျေအေးပြီးပြတ်စေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- (၅) ဥပဒေအရ တားမြစ်ချက်မှအပ ပြည်သူ့ရှေ့မှောက်တွင် တရားစီရင်ခြင်း။
- (၆) အမှုတွင် ခုခံချေပခွင့်နှင့် ဥပဒေအရ အယူခံပိုင်ခွင့်ပေးခြင်း။
- (၇) ပြစ်မှုကျူးလွန်သူကို အရေးယူ အပြစ်ပေးရာတွင် အကျင့်စာရိတ္တ ပြုပြင်မှုကို ဦးတည်ခြင်း။



သတင်းလွှာ

၂၀၀၂ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ (၉) ရက်နေ့တွင် သူနာပြုတက္ကသိုလ်၌ ကျင်းပသော တရားရုံးချုပ်၊ ရှေ့နေချုပ်ရုံးနှင့် ပြည်နယ်၊ တိုင်း၊ ခရိုင်တရားသူကြီးများ၊ ဥပဒေအရာရှိများမှ တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ ဩဝါဒခံယူခြင်း အခမ်းအနားတွင် နိုင်ငံတော် အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ အတွင်းရေးမှူး (၁) ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီးခင်ညွန့် ပြောကြားသည့်မိန့်ခွန်း



ယနေ့ အခမ်းအနားကို တက်ရောက် လာကြတဲ့ အစိုးရအဖွဲ့ဝင်ဝန်ကြီးများ၊ နိုင်ငံတော် တရားသူကြီးချုပ်၊ ဒုတိယတရားသူကြီးချုပ်များ၊ တရားရုံးချုပ်တရားသူကြီးများ၊ ပြည်နယ်၊ တိုင်း ခရိုင်တရားသူကြီးများ၊ နိုင်ငံတော်ရှေ့နေချုပ်၊ ဒုတိယရှေ့နေချုပ်နဲ့ ဗဟို၊ ပြည်နယ်၊ တိုင်း၊ ခရိုင် ဥပဒေအရာရှိများ၊ တရားစီရင်ရေးနဲ့ ဆက်နွယ်နေတဲ့ ဌာနဆိုင်ရာများမှ တာဝန်ရှိသူများ၊ ဧည့်သည်တော်များ၊ ဌာနဆိုင်ရာအကြီးအကဲများအားလုံး သီလ၊ သမာဓိ၊ သိက္ခာ ပြည့်စုံစွာနဲ့ နိုင်ငံတော်အချုပ်အခြာအာဏာ တည်တံ့

သတင်းလွှာ

နိုင်ငံမြဲရေးအတွက် ကြိုးပမ်းထမ်းဆောင်နိုင်သူတွေ ဖြစ်ကြပါစေလို့ ဆုမွန်ကောင်း တောင်းလိုက်ပါတယ်။

၁၉၈၈ ခုနှစ်ကာလက နိုင်ငံတော်မှာ မင်းမဲ့စရိုက်ဆိုးတွေဖြစ်ပေါ်ခဲ့လို့ ပြည်သူတွေ ကျိုးလန့် စာစားဖြစ်ခဲ့ရပြီး၊ တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှု ပျက်ပြားနေတဲ့ အခြေအနေမှာ တပ်မတော်အစိုးရအနေနဲ့ နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်ရေး၊ ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေးနဲ့ တရား ဥပဒေစိုးမိုးရေးကို ခက်ခက်ခဲခဲပြန် လည် တည်ဆောက်ခဲ့ရတယ်ဆိုတာ အားလုံးအသိပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

နိုင်ငံတော် အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီအနေနဲ့ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်ကို အေးချမ်းသာယာပြီး ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်တဲ့ နိုင်ငံတော်အဖြစ် ကမ္ဘာ့အလယ်မှာ ဝံ့ဝံ့ထည်ထည် ရပ်တည်နိုင်စေဖို့ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး ဦးတည်ချက်တွေ ချမှတ်အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာမှာ “နိုင်ငံတော် တည်ငြိမ်ရေး၊ ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေးနဲ့ တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေး” ကို ပထမဦးတည်ချက်အဖြစ် ချမှတ်အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့လို့ ယခုဆိုရင် နိုင်ငံတော်ကြီးဟာ ပကတိတည်ငြိမ်အေးချမ်းပြီး ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို ရှေးရှုနေပြီဖြစ်ပါတယ်။

ဒီလိုအခြေအနေ အချိန်အခါကောင်းမှာ နိုင်ငံတော် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးရဲ့ အခြေခံ ဖြစ်တဲ့ နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနဲ့ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး အစဉ်အမြဲ ဖြစ်ထွန်းနေ အောင် နိုင်ငံတော်ရဲ့ တရားစီရင်ရေးကဏ္ဍမှာ တာဝန်ယူလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေကြတဲ့ အဆင့်ဆင့်သော တရားသူကြီးတွေ၊ ဥပဒေအရာရှိတွေ၊ မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့၊ အထူးစုံစမ်း စစ်ဆေးရေးဦးစီးဌာနစတဲ့ ဌာနအသီးသီးက နိုင်ငံဝန်ထမ်းအားလုံးဟာ မိမိတို့ရဲ့ လုပ်ငန်း တာဝန်တွေကို ကြည်လင်တဲ့ အမျိုးသားရေးအမြင်နဲ့ မှန်မှန်ကန်ကန် ထက်ထက်မြက်မြက် တည့်တည့်မတ်မတ် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ကြဖို့ လိုမှာဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့်လည်း နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်အေးချမ်းပြီး တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးမှာ အဓိက ကျတဲ့ တရားရေးမဏ္ဍိုင် တည်မတ်ခိုင်မာရေးကို ဦးတည်ပြီး၊ နိုင်ငံတော်ရဲ့ တရားစီရင် ရေးဆိုင်ရာ ရည်မှန်းချက်တွေ၊ ဒီရည်မှန်းချက်တွေကို အကောင်အထည်ဖော်ရာမှာ ထားရှိ ရမယ့် သဘောထားတွေ၊ လိုက်နာစောင့်ထိန်းရမယ့် ကျင့်ဝတ်သိက္ခာတွေနဲ့ ပတ်သက်လို့ ယခုလိုအခမ်းအနားများနှင့် ကြိုကြိုက်တိုင်း တရားစီရင်ရေးနဲ့ ဆက်နွှယ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ယခင်ကပင် အလေးအနက် မှာကြားထားခဲ့တာရှိပါတယ်။

- ဒီမှာကြားချက်တွေကို ချုပ်ပြီး ပြန်ပြောရလျှင်
- တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာအခြေခံမူ (၇) ချက်နှင့်အညီ တရား စီရင်ကြဖို့
 - တရားသူကြီးတွေ အကျင့်၊ သီလ၊ သိက္ခာ၊ သမာဓိရှိပြီး

သတင်းလွှာ

တံစိုး(၃)ပါး၊ အဂတိတရား (၄) ပါး ကင်းရှင်းစွာနဲ့ တရားရေးမဏ္ဍိုင် မယိမ်းမယိုင်ရအောင် ထိန်းသိမ်းဆောင်ရွက်ကြဖို့၊

- တရားရုံးတွေကို ပြည်သူက ယုံကြည်ကိုးစားလာဖို့နဲ့ ဥပဒေဖောက်ဖျက်သူတွေက မထိမဲ့မြင်မပြုနိုင်ဖို့အတွက် အမှန်တရားဖော်ထုတ်ရေးကို မဆုတ်မနစ် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ကြဖို့၊
- တရားသူကြီးတွေ၊ ဥပဒေအရာရှိတွေ၊ မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်တွေ၊ တရားစွဲအဖွဲ့အစည်းဝင်တွေ၊ မှခင်းဆရာဝန်တွေ၊ဓာတ်ခွဲခန်းကျွမ်းကျင်သူတွေ စတဲ့ တရားစီရင်ရေးနဲ့ ဆက်သွယ်နေတဲ့ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းအားလုံးဟာ အမျိုးသားရေးမူဝါဒနဲ့ နိုင်ငံတော်ရဲ့ဦးတည်ချက်တွေ အောင်မြင် အကောင်အထည်ပေါ်လာအောင် တရားစီရင်ရေးကဏ္ဍမှာ တည့်မတ်မှန်ကန်စွာ ဆောင်ရွက်သွားကြဖို့၊
- ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေးနဲ့ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး ဖြစ်ထွန်းခိုင်မြဲနေစေဖို့အတွက် မှန်ကန်ခြင်း၊ တရားမျှတခြင်း၊ စာနာထောက်ထားခြင်း တရားတွေကို လက်ကိုင်ထားပြီးဆောင်ရွက်သွားကြဖို့၊
- ပြည်သူတွေယုံကြည်အားထားရတဲ့ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ သိက္ခာသုံးရပ်နဲ့ ပြည့်စုံပြီး ချင့်ချင်ချိန်ချိန်စီရင်ဆုံးဖြတ်ကြတဲ့ တရားသူကြီး ကောင်းတွေဖြစ်အောင် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်သွားကြဖို့၊
- အသိအမြင်၊ အတွေးအခေါ်၊ ခံယူချက်နဲ့ အရည်အသွေးတွေ တိုးတက်မြင့်မားလာအောင် မိမိတို့ကိုယ်မိမိတို့ ပြုစုပျိုးထောင်ပြီး ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်တဲ့ နိုင်ငံတော်သစ်ကြီး ဖြစ်ထွန်းရေးအတွက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်သွားကြဖို့၊

စတဲ့ မှာကြားချက်တွေကို အခါအားလျော်စွာ ပြောကြားခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါတယ်။

နိုင်ငံတော် အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီအနေနဲ့ တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းနေတဲ့ နိုင်ငံတော်ရဲ့ အခြေအနေတွေနဲ့ လိုက်လျောညီထွေရှိစေဖို့ တရားစီရင်ရေးကဏ္ဍနဲ့ သက်ဆိုင်တဲ့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုတွေကို ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ နိုင်ငံတော်နဲ့ ပြည်သူများကို တရားစီရင်ရေးကဏ္ဍမှ ပိုမိုအကျိုးပြုနိုင်ရေးကို ရှေးရှုပြီး ၁၉၈၈ ခုနှစ်က ပြဋ္ဌာန်းပေးခဲ့တဲ့ တရားစီရင်ရေးဥပဒေကို ရုပ်သိမ်းပြီး၊ ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်၊ တရားစီရင်ရေး

သတင်းလွှာ

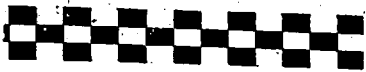
ဥပဒေအသစ်ကို ပြဋ္ဌာန်းပေးခဲ့ပါတယ်။ တရားရုံးချုပ်နဲ့ ပြည်နယ်၊ တိုင်း၊ ခရိုင်၊ မြို့နယ် တရားရုံးတွေရဲ့ လုပ်ငန်းပမာဏနဲ့ လိုက်လျောညီထွေရှိစေဖို့ ဝန်ထမ်းဖွဲ့စည်းမှုအင်အားကို တိုးချဲ့ဖွဲ့စည်းပေးခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ တရားမမှုတွေ စစ်ဆေးစီရင်ရာမှာ သွက်လက်မြန်ဆန် ရေးအတွက်လည်း တည်ဆဲတရားမကျင့်ထုံးဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တွေအနက် တရားစီရင်မှု မြန်ဆန်ထိရောက်ရေးကို အဟန့်အတားဖြစ်စေတဲ့ ပြဋ္ဌာန်းချက်အချို့ကို ပြင်ဆင်ပေးခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါတယ်။

ဥပဒေရေးရာလုပ်ငန်းတွေ၊ တရားစီရင်ရေးနဲ့ သက်ဆိုင်တဲ့ လုပ်ငန်းတွေ၊ ပြည်သူ တွေကို ဥပဒေအရ အကာအကွယ်ပေးတဲ့ လုပ်ငန်းတွေကို ပိုမိုထိရောက်အောင်မြင်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင် ဖို့အတွက်လည်း ၁၉၈၈ ခုနှစ်က ပြဋ္ဌာန်းပေးခဲ့တဲ့ ရှေ့နေချုပ်ဥပဒေကို ရုပ်သိမ်းပြီး၊ ၂၀၀၁ ခုနှစ် ရှေ့နေချုပ်ဥပဒေအသစ်ကို ပြဋ္ဌာန်းပေးခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ နိုင်ငံသူ နိုင်ငံသားတွေရဲ့ အခွင့် အရေးတွေကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်နိုင်ဖို့နဲ့ နိုင်ငံတော်ရဲ့ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ ဦးတည်ချက်တွေကို ဥပဒေနဲ့အညီ အကောင်အထည် ဖော်နိုင်ဖို့ လိုအပ်တဲ့ ဥပဒေတွေကိုလည်း ပြဋ္ဌာန်းပေးလျက် ရှိပါတယ်။

နိုင်ငံတော်က ပြဋ္ဌာန်းထားတဲ့ ဥပဒေအသီးသီးကို သက်ဝင်လှုပ်ရှား အကျိုး သက်ရောက်စေဖို့ ဆောင်ရွက်ရာမှာ တရားစီရင်ရေးကဏ္ဍက တရားရုံးတွေမှာ တာဝန် ရှိပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် နိုင်ငံတော်ရဲ့ မူဝါဒနဲ့ နိုင်ငံတော်က ပြဋ္ဌာန်းထားတဲ့ ဥပဒေတွေကို လေးစားလိုက်နာပြီး၊ တစ်ကျောင်းတစ်ဂါထာ၊ တစ်ရုံးတစ်ထုံး ဆုံးဖြတ်ခြင်းမျိုး မဖြစ်စေဘဲ ဥပဒေ၊ ကျင့်ထုံး၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း၊ ညွှန်ကြားချက်တွေရဲ့ ကွပ်ကဲမှုအောက်မှာ တိတိကျကျ ကျင့်ကြံဆောင်ရွက်ကြဖို့ မှာကြားလိုပါတယ်။

တရားရုံးတွေက တရားရေးမဏ္ဍိုင် တည်မတ်ခိုင်မာရေးကို တည်ဆောက်ပေးရတဲ့ လုပ်ငန်းတာဝန်အပြင် မလွဲမရှောင်သာလို့ အမှုအခင်းဖြစ်ကြရတဲ့ ပြည်သူတွေ တရား မျှတမှုကို ရရှိခံစားစေတဲ့ လုပ်ငန်းတာဝန်ကိုပါ ထမ်းဆောင်ကြပြီး ပြည်သူတွေအားထားရာ နိုင်ငံတော်ရဲ့ အဓိကမဏ္ဍိုင်တစ်ရပ်အဖြစ် ရပ်တည်နိုင်ကြဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ ပြည်သူ အချင်းချင်းအတွင်းမှာ ပေါ်ပေါက် လာတဲ့ မှုခင်းတွေကို ဥပဒေနဲ့အညီ ဆုံးဖြတ်ပေးခြင်းဟာ တရားစီရင်ရေးမဏ္ဍိုင်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ပြစ်မှုဆိုင်ရာအမှုဖြစ်စေ၊ တရားမမှုဖြစ်စေ ဘယ်အမှု မျိုးကိုမဆိုစီရင်ရာမှာ အကြောင်းခြင်းရာပိုင်းနဲ့ ဥပဒေပိုင်းလို့ နှစ်ပိုင်းတွေရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အကြောင်းခြင်းရာပိုင်းနဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး စစ်ကြော ရှုမြင်ပုံဟာ တစ်ခါတစ်ရံ တစ်ရုံးနဲ့တစ်ရုံး ကွဲလွဲမှုရှိတတ်သော်လည်း ဥပဒေပိုင်းနဲ့ ပတ်သက်လို့တော့ ကွဲလွဲမှုမရှိသင့်ဘူးလို့ ပြော ကြားလိုပါတယ်။

ဒါ့ကြောင့် အကြောင်းခြင်းရာအပိုင်းမှာ သက်သေခံဝင်တဲ့ အချက်အလက်အပြည့် အစုံကို မှန်မှန်ကန်ကန်ပေါ်လွင်အောင် ဖော်ထုတ်စစ်ဆေးကြပြီး သက်ဆိုင်ရာဥပဒေနဲ့



သတင်းလွှာ

စပ်ဟပ်ညှိနှိုင်း အဖြေရှာကြရင် မှန်ကန်တဲ့စီရင်ချက်ကို ချမှတ်နိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။ အမှု တစ်မှုကို ဆုံးဖြတ်ရာမှာ အမှုအကြောင်းခြင်းရာနဲ့ သက်ဆိုင်ရာဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်တွေကို မျှမျှတတ ချင့်ချိန်ခြင်းမပြုဘဲ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ကျော်လွန်တာမျိုး၊ ဆန့်ကျင်တာမျိုး၊ ဥပဒေက ဘယ်လိုဆိုဆို ဆုံးဖြတ်ချင်သလို ဆုံးဖြတ်နိုင်တယ်လို့ သဘောထားပြီး ဥပဒေကို မျက်ကွယ်ပြုရင်တော့ အဂတိတရား (၄) ပါးနဲ့ ကင်းလွတ်မှာ မဟုတ်ကြောင်း သတိပေး ပြောကြားလိုပါတယ်။ တရားသူကြီးတစ်ဦးအနေနဲ့ မှန်ကန်တဲ့ အကြောင်းခြင်းရာတွေကို ဖော်ထုတ်ရရှိအောင် သက်သေတွေကို စစ်ဆေးတာ၊ သက်သေခံ အထောက်အထားတွေကို စစ်ဆေးလက်ခံတာတွေ ဆောင်ရွက်တဲ့အခါမှာ တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တွေ၊ ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တွေနဲ့ သက်သေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်း ချက်တွေကို လိုက်နာပြီး မှန်ကန်မျှတတဲ့ အဆုံးအဖြတ်ပေးဖို့ လိုမှာဖြစ်ပါတယ်။

တရားရုံးအဆင့်ဆင့်က တရားစီရင်ရာမှာ မှန်မှန်နဲ့ မြန်မြန် စီရင်နိုင်ရေးကို အထောက်အကူ ပြုဖို့အတွက် ဥပဒေရုံးအဆင့်ဆင့်မှာ တာဝန်ရှိတာနဲ့အညီ မူခင်းတွေကို စုံစမ်းဖော်ထုတ်ရတဲ့ တရားစွဲအဖွဲ့အစည်းတွေဖြစ်တဲ့ မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့၊ မူခင်းတပ်ဖွဲ့၊ သတင်းတပ်ဖွဲ့၊ အထူးစုံစမ်း စစ်ဆေးရေးဦးစီးဌာနစတဲ့ အဖွဲ့အစည်းတွေနဲ့ တရားရုံးတွေ အကြားမှာ ဥပဒေရုံးတွေက ပေါင်းကူး ဆက်စပ်ပေးရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ တရားစွဲအဖွဲ့အစည်း တွေက တရားစွဲဆိုခြင်းမပြုမီ ဥပဒေအကြံ ဉာဏ်တောင်းခံတဲ့အခါ ဥပဒေရုံးတွေက ဥပဒေအကြံဉာဏ်ပေးဖို့လည်း တာဝန်ရှိပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ဥပဒေအရာရှိတွေဟာ နိုင်ငံတော်အစိုးရကိုယ်စားတရားရုံးတွေမှာ အမှုလိုက်ပါဆောင်ရွက်ရတဲ့ တာဝန်လည်း ရှိပါတယ်။

ဒါကြောင့် နိုင်ငံတော်ရဲ့ တရားရေးမဏ္ဍိုင် တည်မတ်ခိုင်မာစေရအောင် ထိန်းသိမ်း ရမယ့် တာဝန်ရှိသူတွေဖြစ်တဲ့ တရားသူကြီးတွေ၊ ဥပဒေအရာရှိတွေ၊ တရားစွဲအဖွဲ့အစည်း များက အရာရှိတွေအနေနဲ့ ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း၊ ကျင့်ထုံး၊ လက်စွဲ၊ ညွှန်ကြားချက်နဲ့ စီရင်ထုံးတွေကို အစဉ်အမြဲဆည်းပူးလေ့လာနေကြဖို့ လိုအပ်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

တရားရုံးချုပ်အနေနဲ့ အမှုတွေကြန့်ကြာမှုမရှိစေဘဲ အမြန်ပြီးပြတ်အောင် စစ်ဆေးစီရင်ကြဖို့ တရားရုံးအဆင့်ဆင့်ကို ညွှန်ကြားထားပြီးဖြစ်သည်ဟု သိရကြောင်း၊ တရားရုံးချုပ်က တရားသူကြီးတွေဟာလည်း အောက်ခြေမြို့နယ်တရားရုံးတွေအထိ ကွင်းဆင်းပြီး တရားစီရင်ရေးလုပ်ငန်းတွေကို စီမံချက်အတိုင်းပြီးမြောက်အောင် ဆောင် ရွက်နိုင်ဖို့အတွက် စိစစ်ကြပ်မတ်ပေးပြီး လိုအပ်တာတွေကို ပံ့ပိုးလမ်းညွှန်မှုပြုကြဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။

တရားသူကြီးတွေအနေနဲ့ အမှုတွေစီရင်ဆုံးဖြတ်ရာမှာ အထူးသဖြင့် ပြစ်မှု



သတင်းလွှာ

ဆိုင်ရာအမှုတွေကို စီရင်ဆုံးဖြတ်ရာမှာ အမှုကျူးလွန်ခြင်းကြောင့် ကျူးလွန်ခံရတဲ့ ကာယ ကံရှင်ကိုသာ ထိပါးနစ်နာ စေတာမဟုတ်ဘဲ နိုင်ငံတော်နဲ့ ပြည်သူတွေရဲ့ လုံခြုံရေး၊ အေးချမ်းသာယာရေး၊ စီးပွားရေးနဲ့ လူမှုရေးကဏ္ဍတွေကိုပါ ထိပါးစေတဲ့အတွက် ပြစ်မှု ထင်ရှားစီရင်ရာမှာ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူကို သူကျူးလွန်ခဲ့တဲ့ ပြစ်မှုနဲ့ လျော်ညီတဲ့ ပြစ်ဒဏ်မျိုး ချမှတ်ပြီး၊ နိုင်ငံတော်နဲ့ ပြည်သူများရဲ့ လုံခြုံရေးနဲ့ အေးချမ်းသာယာရေးကို ကာကွယ်စောင့် ရှောက်ဖို့ လိုတယ်လို့ ပြောကြားလိုပါတယ်။

တရားမမှုတွေမှာလည်း နစ်နာသူ၊ အခွင့်အရေးဆုံးရှုံးသူ အစစ်အမှန်ကို ဥပဒေကပေးအပ်တဲ့ သက်သာမှု အပြည့်အဝရရှိ စေဖို့အတွက် စီရင်ဆုံးဖြတ်ပေးဖို့ လိုမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါမှာသာ ပြည်သူတွေ တွေ့ကြုံ ခံစားနေရတဲ့ ပြဿနာတွေကို တရားစီရင်ရေးလမ်းကြောင်းက မှန်မှန်ကန်ကန် ပြေလည် အောင် ဖြေရှင်းပေးနိုင်မှာ ဖြစ်ပြီး၊ ဒီလိုဖြေရှင်းပေးနိုင်တာနဲ့အမျှ ပြည်သူတွေရဲ့ အေးချမ်း သာယာမှုကို ဖြစ်ထွန်းစေပြီး တရားရုံးတွေကို ပြည်သူတွေက အားထားလာမှာဖြစ်ပါတယ်။

ယနေ့ တရားစီရင်ရေးကဏ္ဍကိုကြည့်ရင် တရားသူကြီးအချို့ဟာ တရား စီရင်ရေးဆိုင်ရာ အခြေခံမူ (၇) ချက်နဲ့အညီ တရားရေးမဏ္ဍိုင် တည့်မတ်ခိုင်မာရေးအတွက် ကြိုးစားဆောင်ရွက်ဖို့ လိုအပ်နေသေးတာကို တွေ့ရပါတယ်။ ဒီအားနည်းချက်၊ ချွတ်ယွင်း ချက်တွေကို ပြုပြင်သွားကြဖို့ လိုအပ်ပါသည်။

နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေနဲ့ မူးယစ်ဆေးဝါးပပျောက်ရေး (၁၅) နှစ် စီမံကိန်းကို ရေးဆွဲပြီး၊ မူးယစ်ဆေးဝါးပပျောက်ရေးလုပ်ငန်းတွေကို အရှိန်အဟုန်နဲ့ ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာမှာ ဗဟို၊ ပြည်နယ်၊ တိုင်း၊ ခရိုင်၊ မြို့နယ် မူးယစ်ဆေးဝါးနဲ့ စိတ်ကို ပြောင်းလဲစေသော ဆေးဝါးများ အန္တရာယ်တားဆီးကာကွယ်ရေးအဖွဲ့တွေကို ဖွဲ့စည်းပြီး ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဆောင်ရွက်နေတာ အားလုံး အသိပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီလိုအခြေအနေမှာ မူးယစ်ဆေးဝါးဆိုင်ရာမူခင်းတွေနဲ့ ပတ်သက်လို့ပြစ်မှု ထင်ရှားရင် မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် စိတ်ကို ပြောင်းလဲစေသော ဆေးဝါးများဆိုင်ရာ ဥပဒေအရ ထိရောက်ဟန့်တားလောက်တဲ့ ပြစ်ဒဏ်ကို တရားရုံးတွေက ချမှတ်ဖို့ လိုပါတယ်။

ဒါပေမယ့် မူလမှုတွေကို စီရင်တဲ့ အချို့တရားရုံးတွေက ထိရောက်ဟန့်တားလောက်တဲ့ ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်း မရှိကြသလို အယူခံမှု၊ ပြင်ဆင်မှုစီရင်တဲ့ အဆင့်မြင့် တရားရုံး အချို့ဟာလည်း ပေါ့လျော့တဲ့ ပြစ်ဒဏ်တွေချမှတ်နေတာကို တွေ့ရှိနေရပါတယ်။ ဒါ ကြောင့် နိုင်ငံတော်ရဲ့ ရည်မှန်းချက်တွေ၊ စီမံကိန်းတွေကို အကောင်အထည်ဖော်ရာမှာ တရားစီရင်ရေးကဏ္ဍကလည်း ဟန့်ချက်ညီညီ လိုက်ပါဆောင်ရွက်ဖို့ လိုနေသေးတယ်လို့ ပြောကြားလိုပါတယ်။



သတင်းလွှာ

အလားတူပဲ ပြည်သူတွေရဲ့ အမျိုးသားရေးစရိုက်လက္ခဏာကို ထိပါးပျက်စီးစေနိုင်တဲ့ မှုခင်းတွေ၊ နိုင်ငံတော် တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေး၊ လုံခြုံရေး၊ စီးပွားရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုတို့ကို ထိပါးစေတဲ့ ပြစ်မှုမျိုးကျူးလွန်သူတွေကို ထိရောက်ဟန့်တားလောက်တဲ့ ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ရမှာ ဖြစ်ပေမယ့် ပေါ့လျော့တဲ့ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်နေတာတွေကိုလည်း တွေ့ရှိနေရပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီလိုမှုခင်းမျိုးနဲ့ ပတ်သက်ရင် နိုင်ငံတော်မျက်နှာ၊ တိုင်းရင်းသားပြည်သူတွေရဲ့ မျက်နှာကို ကြည့်ပြီး ပြတ်ပြတ်သားသား မှန်မှန်ကန်ကန် ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်ကြဖို့ မှာကြားလိုပါတယ်။

ခိုးမှု၊ လုယက်မှု၊ အကျင့်စာရိတ္တနဲ့ ပတ်သက်တဲ့အမှုစတဲ့ ပြည်သူ့ဘဝလုံခြုံမှုကို ထိခိုက်စေတဲ့ အမှုကို ကျူးလွန်တဲ့ တရားခံတွေကို ဥပဒေနဲ့အညီ ထိရောက်တဲ့ ပြစ်ဒဏ် ချမှတ်ဖို့လို အပ်တဲ့အတွက် ဒီလိုပြစ်ဒဏ်မျိုးချမှတ်နိုင်တဲ့ အာဏာအပ်နှင်းထားတဲ့ တရားသူကြီးတွေကိုသာ တာဝန်ပေးစစ်ဆေးစေဖို့ လိုအပ်မှာဖြစ်ပါတယ်။ ပြည်သူ့ ဘဝလုံခြုံမှုတွေကို ကျေအေး ရပ်သိမ်းခွင့်ပြုနေတာတွေကိုလည်း တွေ့ရှိနေရတဲ့အတွက် တရားရုံးအဆင့်ဆင့်ကို ကြပ်မတ်ထိန်းကျောင်းသွားဖို့ မှာကြားလိုပါတယ်။

ဆရာဝန်သက်သေခံဖို့ လိုအပ်တဲ့ အချို့မှုခင်းတွေနဲ့ ပတ်သက်လို့ တရားရုံးမှာ သက်သေခံနိုင်တဲ့ မှုခင်းဆရာဝန်အနေနဲ့ ရန်ကုန်တိုင်းမှာ ဆရာဝန်ကြီးတစ်ဦးနဲ့ လက်ထောက်ဆရာဝန်တစ်ဦးသာ ရှိကြောင်းနဲ့ တစ်နိုင်ငံလုံးရှိ တရားရုံးတွေမှာလည်း ဆရာဝန် သက်သေခံနိုင်ရေးနဲ့ ဆေးစာ အချိန်မီရရှိရေး အခက်အခဲကြောင့် အမှုကြန့်ကြာနှောင့်နှေး မှုတွေရှိကြောင်း သိရှိရတဲ့အတွက် လိုအပ်တဲ့ ပြုပြင်မှုများကို ဌာနအသီးသီး ညှိနှိုင်းပြုလုပ် သွားဖို့ သက်ဆိုင်ရာဌာနများကိုမှာ ကြားလိုပါတယ်။

တရားရုံးတွေရဲ့ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုနဲ့ပတ်သက်လို့ အချို့တရားသူကြီးတွေဟာ ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်တွေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းတွေနဲ့ သွေဖီဆောင်ရွက်နေတာ၊ အထက်တရား ရုံးက ချမှတ်ထားတဲ့ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်တို့ကို တိကျစွာ လိုက်နာမှုမရှိတာ၊ ရှိသင့် ရှိထိုက်တဲ့ အရည်အချင်း မရှိတဲ့အတွက် မှန်ကန်တဲ့ အဆုံးအဖြတ်မပေးနိုင်တာတွေကို ကြားနေသိရနေပါတယ်။ အမှုသည်တွေကို ဥပဒေအရ အာမခံပေးဖို့၊ သက်သေခံပစ္စည်း ပြန်လည်ပေးအပ်ဖို့၊ အမိန့်၊ စီရင်ချက်၊ စာရွက်စာတမ်းတွေ ထုတ်ပေးဖို့ဆိုတဲ့ လုပ်ငန်း တွေကို အချိန်မီ ဆောင်ရွက်မပေးတာတွေကိုလည်း တွေ့ရှိနေရပါတယ်။

အချို့တရားသူကြီးတွေဟာ အကျင့်စာရိတ္တဖောက်ပြန်ပြီး ဝန်ထမ်းစည်းကမ်း ဖောက်ဖျက်တာတွေ၊ အများပြည်သူအမြင်မရှင်းအောင် နေထိုင်ပြောဆိုတာတွေ၊ လာဘ်ပေး လာဘ်ယူကျော်စောသတင်းရှိနေတာတွေကိုလည်း ကြားသိနေရပါတယ်။

ဒါကြောင့် တာဝန်ထမ်းဆောင်ရာမှာ တာဝန်မကျေပွန်တဲ့ တရားသူကြီးတွေ၊ ဝန်ထမ်းစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းဖောက်ဖျက်တဲ့ တရားသူကြီးတွေ၊ အကျင့်ဖျက်တဲ့ တရားသူ



သတင်းလွှာ

ကြီးတွေကို အရေးယူရတဲ့ ကိစ္စတွေ မကြာခဏပေါ်ပေါက်ခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ နှစ်စဉ် အရေးယူခဲ့ရတဲ့အရေအတွက်ကို ပြန်ကြည့်တဲ့အခါ ၁၉၉၉ ခုနှစ်အတွင်းမှာ အရေးယူခဲ့ရတဲ့ဦးရေ (၂၄) ဦးရှိပြီး၊ ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ် အတွင်းမှာ (၂၈)ဦး၊ ၂၀၀၁ ခုနှစ်အတွင်းမှာ (၆၆)ဦးရှိခဲ့ကြောင်း သိရပါတယ်။ ဒါကြောင့် တရားသူကြီးတွေကို အရေးယူအပြစ်ပေးရတဲ့ ဦးရေဟာ တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ် ပိုမိုများပြားလာတယ် ဆိုတာကို သတိပြုကြပြီး အထက် အဖွဲ့အစည်းက မပြတ်ကြပ်မတ် သွန်သင်ဆုံးမပေးဖို့နဲ့ တရားသူ ကြီးများကိုယ်တိုင် ကလည်း မိမိတို့ကိုယ်မိမိတို့ ပြုပြင်ကြဖို့ အလေးအနက် မှာကြားလိုပါတယ်။

ယခုလို နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီက ပြည်သူတွေနဲ့အတူ ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်တဲ့ နိုင်ငံတော်ကြီး ပေါ်ထွန်းလာအောင် ဘက်စုံထောင့်စုံမှ အရှိန် အဟုန်နဲ့ ဆောင်ရွက်နေချိန်မှာ တရားစီရင်ရေးကဏ္ဍ၊ အုပ်ချုပ်ရေးကဏ္ဍနဲ့ ဥပဒေပြုရေးကဏ္ဍတို့ဟာ ဟန်ချက်ညီညီပြောင်းလဲတိုးတက်ဖြစ်ထွန်းလာအောင် တာဝန်ရှိသူအသီးသီး၊ ဌာနဆိုင်ရာအသီးသီးတို့က တိုင်းချစ်ပြည်ချစ် စိတ်ဓာတ်၊ မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်နဲ့ အားသွန်ခွန်စိုက် ဝိုင်းဝန်းပူးပေါင်း ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်သွားကြဖို့လိုပါတယ်။

တရားစီရင်ရေးကဏ္ဍမှာ တရားစီရင်ရေးမဏ္ဍိုင် မတိမ်းစောင်းရေး၊ မှန်မှန်နဲ့မြန်မြန် တရားစီရင်ရေးတို့အတွက် တရားသူကြီးတွေသာမက တရားစီရင်ရေးမှာ ပါဝင်ကြရတဲ့ တရားစွဲအဖွဲ့ အစည်းတွေဖြစ်တဲ့ မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့၊ အထူးစုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဦးစီးဌာန၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် အမျိုးသားမှတ်ပုံတင်ရေးဦးစီးဌာန၊ သစ်တောဦးစီးဌာန၊ ဥပဒေရုံး၊ ဓာတုဗေဒကျွမ်းကျင်သူ၊ မှုခင်းဆိုင်ရာဆရာဝန်တွေဟာ သူ့ကဏ္ဍနဲ့သူ တာဝန်ကျေအောင် ဆောင်ရွက်ကြဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။

ယခုအခါမှာ နိုင်ငံတော်ရဲ့ သယံဇာတပစ္စည်းတွေကို ခိုးယူပြီး နိုင်ငံခြားသို့ မတရား သယ်ဆောင်တင်ပို့တဲ့ မှုခင်းတွေကို မကြာခဏ ဖော်ထုတ်ရမိလျက်ရှိပါတယ်။ ဥပမာ အားဖြင့် သစ်တောထွက်ပစ္စည်းတွေ၊ တွင်းထွက်ပစ္စည်းတွေ၊ ရွှေ၊ ငွေ၊ ကျောက်မျက် ရတနာတွေ၊ ရေနံနဲ့ ရေနံထွက် ပစ္စည်းတွေ၊ သား၊ ငါး၊ သီးနှံနဲ့ သယံဇာတပစ္စည်း ခိုးထုတ်မှုတွေ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါ့အပြင် အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးတွေကို လိမ်လည်လှည့်ဖြားပြီး ပြည်ပကို ပို့ဆောင်ဖို့ ကြိုးပမ်းမှုတွေ၊ ပြည်ပက မော်တော်ယာဉ်နဲ့ ကုန်ပစ္စည်းအမျိုးမျိုးကို တရားမဝင်တင်သွင်းမှုတွေ၊ မူးယစ်ဆေးဝါးအမှုတွေကိုလည်း ဖော်ထုတ်ဖမ်းဆီးရမိ လျက်ရှိပါတယ်။

ဒီအမှုတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အမှုတည်ဆောက်ရာမှာ အားနည်းချက်တွေရှိနေတာ တွေ့ရပါတယ်။ အမှုစုံစမ်းထောက်လှမ်းတဲ့တာဝန်၊ ဖမ်းဆီးတရားစွဲဆိုတဲ့တာဝန်ကိုယူရတဲ့ ဝန်ထမ်းအချို့ဟာ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူကို ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ခြင်း၊ အမှုနဲ့သက်ဆိုင်



သတင်းလွှာ

အကျုံးဝင်တဲ့ ပစ္စည်းတွေကို ရှာဖွေသိမ်းဆည်းခြင်းတို့ ဆောင်ရွက်ရာမှာ ဥပဒေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအတိုင်း လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခြင်း မရှိတာကိုလည်း ကြားသိနေရပါတယ်။

တရားစွဲဆိုဖို့ အမှုတည်ဆောက်ရာမှာ သက်သေခံချက်တွေကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ရရှိဖို့နဲ့ အရေးကြီးတဲ့ အဓိကသက်သေတွေကို ဖော်ထုတ်ဖို့ မကြိုးစားတာတွေ၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူ အစစ်အမှန်ကို ကြိုးစားဖော်ထုတ်ခြင်းမပြုဘဲ နီးစပ်ရာလူကို တရားခံသတ်မှတ်ပြီး မမှန်မကန်ပြုလုပ် တရားစွဲဆိုတင်ပို့တာတွေ၊ ကြီးလေးတဲ့ ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်နိုင်တဲ့ ဥပဒေပုဒ်မနဲ့ တရားစွဲဆိုရမယ့်အစား ပြစ်ဒဏ်အနည်းငယ်လောက်သာချမှတ်နိုင်တဲ့ ဥပဒေနဲ့ တရားစွဲဆိုတင်ပို့တာတွေရှိနေတယ်လို့ သိရပါတယ်။

တရားရုံးကို တရားစွဲတင်ပို့ခြင်းမပြုမီ ဥပဒေရုံးတွေကို လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနဲ့အညီ ဥပဒေ အကြံဉာဏ် တောင်းခံရာမှာလည်း လိုအပ်တဲ့ သက်သေခံအချက်အလက်တွေ၊ စာရွက်စာတမ်းတွေ၊ အထောက်အထားတွေကို ခိုင်ခိုင်မာမာ ဖော်ထုတ်တင်ပြခြင်း မရှိတာတွေ၊ သတ်မှတ်တဲ့ အချိန်ကာလအတွင်း တင်ပြခြင်း မပြုတာတွေ၊ ဖမ်းဆီးထားတဲ့ တရားခံ ရီမန်စေခါနီးမှကပ်ပြီး တင်ပြ အကြံဉာဏ်တောင်းခံနေတာတွေ ရှိနေသေးတယ်လို့လည်း သိရပါတယ်။

မှုခင်းတည်ဆောက်ရာမှာ ခိုင်မာမှုရှိအောင် လိုအပ်တဲ့ သက်သေတွေကို ကြိုတင်ထွက်ချက်ရယူထားမှု မရှိတာတွေ၊ အမှုနဲ့ ဆက်စပ်သူတွေကို လူစီတန်းပြသတာတို့၊ သက်သေခံပစ္စည်း စီတန်းပြသတာတို့ ပြုလုပ်ဖို့ လိုအပ်ပါလျက် ပျက်ကွက်မှုရှိနေတာတွေ၊ အမှုမှထည့်သွင်းသင့်တဲ့ သက်သေတွေကို မထည့်သွင်းဘဲ၊ မထည့်သွင်းသင့်တဲ့ သက်သေတွေကို ထည့်သွင်းတင်ပြတာတွေ၊ သက်သေခံပစ္စည်းတွေကို သိမ်းဆည်းရာမှာ ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် တွေကို လိုက်နာမှုမရှိတာတွေ ရှိနေဆဲဖြစ်တယ်ဆိုတာ တင်ပြချက်တွေအရ သိရှိရပါတယ်။ အလားတူပဲ အမှုတည်ဆောက်ရာမှာ အဓိကကျတဲ့ ဆေးစစ်ချက်၊ ဓာတုဗေဒစမ်းသပ်ချက်စတဲ့ ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာ သက်သေအထောက်အထားပေးရတဲ့ ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန၊ ဓာတုဗေဒစစ် ဆေးရေးဌာနတွေအနေနဲ့လည်း တိကျခိုင်မာမှုမရှိတဲ့ ပြန်ကြားမှုတွေ ရှိနေတယ်လို့ သိရပါတယ်။ အဲဒီ ချွတ်ယွင်းချက်တွေ၊ အားနည်းချက်တွေ၊ တာဝန်အလွဲသုံးမှုတွေ လျော့နည်းပပျောက်သွားဖို့ တာဝန်ရှိကြတဲ့ တရားစွဲအဖွဲ့အစည်းတွေ၊ ဆက်နွယ်နေတဲ့ ဌာနတွေအနေနဲ့ ညှိနှိုင်းပေါင်းစပ် ပြုပြင်ဆောင်ရွက်သွားကြဖို့ မှာကြားလိုပါတယ်။

တရားစီရင်ရေးစနစ် အောင်မြင်သွက်လက်အောင် ကူညီပံ့ပိုးပေးဖို့ တာဝန်ရှိကြတဲ့ ဥပဒေရုံး တွေအနေနဲ့လည်း၊ တရားမစွဲဆိုမီ၊ တရားစွဲအဖွဲ့အစည်းတွေက ဥပဒေအကြံဉာဏ် တောင်းခံလာတဲ့အခါမှာ အမှုတည်ဆောက်မှု ခိုင်မာမှုမရှိရင် မရှိသေး



သတင်းလွှာ

ကြောင်း၊ လိုအပ်တဲ့ သက်သေတွေ ထပ်မံစစ်ဆေးဖို့၊ သက်သေခံပစ္စည်းတွေ သိမ်းဆည်းဖို့ တို့နဲ့ ပတ်သက်ပြီး တရားစွဲအဖွဲ့အစည်းတွေကို ပြန်လည်လမ်းညွှန်မှု မပြုတာတွေ တွေ့နေရပါတယ်။ စွဲဆိုတဲ့ဥပဒေပုဒ်မဆိုင်ရာ အင်္ဂါရပ်တွေနဲ့ မှုခင်းအဖြစ်အပျက်၊ သက်သေထွက်ချက်၊ သက်သေခံပစ္စည်း သိမ်းယူမှုတို့ကို စေ့စေ့စပ်စပ် သေသေချာချာ စိစစ်ဆောင်ရွက်ခြင်း မရှိဘဲ ဥပဒေအကြံဉာဏ်ပေးနေတာတွေ၊ သက်သေခံချက် တွေအရ ပြစ်မှုကျူးလွန်ကြောင်း မထင်ရှားသူတွေကို ထည့်သွင်းတရားစွဲဆိုဖို့ ပြစ်မှုကျူးလွန် သူကို ထည့်သွင်းတရားမစွဲဘဲ ချန်လှပ်ထားဖို့ အကြံပေးတာတွေ၊ အမှုအဖြစ်အပျက် အကြောင်းအရာနဲ့ ညီညွတ်ခြင်းမရှိတဲ့ ဥပဒေပုဒ်မနဲ့စွဲတင်ဖို့ အကြံပေးတာတွေစတဲ့ မလျော်ကန်တဲ့ လုပ်ရပ်တွေရှိနေသေးတယ်ဆိုတာကိုလည်း ကြားသိနေရပါတယ်။

ဥပဒေရုံးတွေအနေနဲ့ တစ်ဖက်မှာ တရားစွဲအဖွဲ့အစည်းတွေကို လိုအပ်တဲ့ ဥပဒေ အကြံဉာဏ်ပေးရသလို အခြားတစ်ဖက်မှာ နိုင်ငံတော်အစိုးရကိုယ်စား တရားရုံးများမှာ အမှုလိုက်ပါဆောင်ရွက်ဖို့တာဝန်ရှိပါတယ်။ ဒီလိုအမှုလိုက်တဲ့အခါ တာဝန်ကို ကျေကျေ ပွန်ပွန် မဆောင်ရွက်သူအချို့ ရှိနေကြောင်းသိရပါတယ်။ အချို့အမှုလိုက်ဥပဒေ အရာရှိတွေအနေနဲ့ တရားရုံးတွေမှာ အမှုများလိုက်တဲ့အခါ သက်သေကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံ စစ်ဆေးမမေးမြန်းတာတွေ၊ သက်သေက ရဲအရာရှိဆီမှာ ထွက်ဆိုခဲ့တဲ့ ထွက်ဆိုချက်နဲ့ ကွဲလွဲပြီး တရားရုံးရှေ့မှာ ထွက်ဆိုတဲ့အခါ ကျင့်ထုံးဥပဒေနဲ့အညီ တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေး ဖို့လိုအပ်ပါလျက် စစ်ဆေးမေးမြန်းခြင်းမပြုတာတွေ၊ တရားရုံးကို သက်သေခံ စာရွက် စာတမ်း အထောက်အထား ပြည့်ပြည့်စုံစုံတင်ပြဖို့ ပျက်ကွက်တာတွေ၊ တရားခံအပေါ် မှန်ကန်တဲ့ ဥပဒေပုဒ်မနဲ့ စွဲချက်တင်စစ်ဆေးနိုင်ဖို့နဲ့ မှန်ကန်တဲ့ ဥပဒေပုဒ်မနဲ့ ထိရောက်တဲ့ ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်နိုင်ဖို့အတွက် တရားရုံးကို ခိုင်ခိုင်မာမာ မတင်ပြတာတွေစတဲ့ ချွတ်ယွင်း ချက်၊ အားနည်းချက်တွေ ရှိနေဆဲပဲဆိုတာလည်း ကြားသိနေရပါတယ်။ အဲဒီချွတ်ယွင်းချက် တွေ၊ အားနည်းချက်တွေ၊ ပျက်ကွက်မှုတွေ လျော့နည်းပပျောက်သွားစေဖို့ သက်ဆိုင်ရာ အမှုလိုက် ဥပဒေအရာရှိ တွေကို ရှေ့နေချုပ်ရုံးက စဉ်ဆက်မပြတ် ကြီးကြပ်ကြပ်မတ် လမ်းညွှန်ဖို့၊ စစ်ဆေးအရေးယူဖို့ မှာကြားလိုပါတယ်။

ဒါ့အပြင်စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းတွေအနေနဲ့လဲ ဥပဒေနဲ့အညီ ချမှတ် ထားတဲ့ တရားရုံးရဲအမိန့်ကို တည်မြဲအောင် ကူညီပံ့ပိုးပေးဖို့နဲ့ ဘက်လိုက်လုပ်ဆောင်ခြင်း မပြုကြဖို့ မှာကြားလိုပါတယ်။ တရားရုံးက ဥပဒေနဲ့အညီ စီရင်ဆုံးဖြတ်ခဲ့တဲ့အမှုကို တစ်မျိုးတစ်ဖုံဖြစ်အောင် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ခြင်းကြောင့် နိုင်ငံတော်ရဲ့ တရားစီရင် ရေးယန္တရားအပေါ် ပြည်သူတွေရဲ့ ယုံ ကြည်ကိုးစားမှုကို ထိခိုက်စေနိုင်ကြောင်း သတိပြု ကြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒေသဆိုင်ရာအာဏာပိုင် အဖွဲ့အစည်းတွေအနေနဲ့ တရားစီရင်ရေးမှာ တရားနည်းလမ်းမှန်အတိုင်းဥပဒေနဲ့အညီ ဖြစ်စေဖို့ အတွက် တရားရုံးတွေကို ပံ့ပိုးကူညီ



သတင်းလွှာ

ကြဖို့ သက်ဆိုင်ရာဌာနတွေနဲ့ ညှိနှိုင်းပေါင်းစပ်ပေးရမှာ ဖြစ်သော်လည်း ဥပဒေနဲ့ မညီညွတ်တဲ့ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်တာမျိုး၊ မလျော်ဩဇာ အသုံးပြုတာမျိုးကို မပြုလုပ်မိကြဖို့ ယခင်က သတိပေးမှာကြားခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ပပျောက်သွား ခြင်းမရှိသေးကြောင်း သိရှိရတဲ့အတွက် တရားစီရင်ရေးမှာ ဥပဒေနဲ့အညီ မှန်မှန်နဲ့မြန်မြန် လွတ်လပ်စွာ တရားစီရင်ရေးကို မထိခိုက်စေရအောင် အဲဒီလုပ်ရပ်တွေကို ရှောင်ကြဉ်ကြဖို့ ထပ်မံသတိပေးလိုပါတယ်။

ဆက်လက်ပြီးတော့ ရှေ့နေရှေ့ရပ်များ ပြုပြင်ရမယ့်အချက်တွေကို ပြောကြားလိုပါတယ်။ တရားရေးမဏ္ဍိုင်မယိမ်းယိုင်စေဖို့ ရှေ့နေရှေ့ရပ်တွေဟာလည်း အရေးပါသည့် ကဏ္ဍမှ ပါဝင်လျက်ရှိကြပါတယ်။ ရှေ့နေရှေ့ရပ်တွေဟာ အမှန်တရားကို ဖော်ထုတ်တဲ့ နေရာမှာ တရားရုံးကို ကူညီပံ့ပိုးပေးရတဲ့ တရားရုံးအရာရှိတွေဖြစ်တာနဲ့အညီ တရားစီရင်ရေးမှန်ကန်အောင် ဥပဒေပညာနဲ့ ကူညီပံ့ပိုးပေးကြဖို့ တာဝန်ရှိပါတယ်။

တရားရုံးရှေ့မှာ ပြောဆိုတင်ပြလျှောက်လဲတဲ့ ကိစ္စရပ်အားလုံးဟာ ဥပဒေနဲ့ ညီညွတ်ဖို့ လိုအပ်သလို ရှေ့နေတွေလိုက်နာရမည့် ကျင့်ဝတ်သိက္ခာကို မချိုးဖောက်မိစေဖို့နဲ့ တရားရုံးအပေါ် မထိခိုက်မြင်ပြုရာရောက်တဲ့ အပြုအမူ၊ အပြောအဆို၊ အသုံးအနှုန်းတွေကို အထူးရှောင်ကြဉ်ကြဖို့လည်း လိုအပ်မှာဖြစ်ပါတယ်။ ဥပဒေအရ တားမြစ်ထားတဲ့ မေးခွင့်မရှိတဲ့ မေးခွန်းတွေကို တမင်ဖန်တီး မေးမြန်းတာတွေ၊ ရှေ့နေခ အဆမတန်တောင်းတဲ့အပြင်၊ တရားရုံးနဲ့ညှိနှိုင်းဖို့ လိုတယ်လို့ အကြောင်းပြပြီး အမှုသည်ဆီက လိမ်လည်ငွေတောင်းတာတွေ၊ တရားသူကြီးနားနေခန်းအတွင်းကို ဝင်ရောက်ပြီး အများအထင်အမြင်လွဲမှားစေဖို့ ဆောင်ရွက်တာတွေ တရားသူကြီးကို ပိုင်တယ်လို့ ကြွားဝါပြောဆိုတာတွေ၊ တရားမမှုခင်းတွေမှာ အမှုချိန်းလာရောက်ဖို့ ပျက်ကွက်တဲ့အတွက် အမှုပလပ်ခံရလို့ အမှုသည်နစ်နာရတာတွေ၊ သက်သေကို မမှန်မကန်ထွက်ဆိုဖို့ သင်ကြားပေးတာတွေ၊ တရားရှင်လွှတ်ထားသည့် တရားခံကို အထက်ရုံးက ပြင်ဆင်မှုဖွင့်လှစ်ပြီး အရေးယူတဲ့အခါ တရားခံကို တိမ်းရှောင်နေစေတာတွေဟာ ရှေ့နေရှေ့ရပ်တွေရဲ့ တရားစီရင်ရေးတိမ်းစောင်းအောင် ပြုလုပ်မှုတွေအဖြစ် တွေ့ရှိနေရပါတယ်။

မြေကွက်အရောင်းအဝယ်ကိစ္စအတွက် စာချုပ်ပြုလုပ်ပေးရာမှာ တန်ဖိုးအမှန်ကို ဖော်ပြခြင်း မပြုဘဲ တန်ဖိုးလျော့ပြီး ချုပ်ဆိုပေးနေခြင်း၊ ဌာနဆိုင်ရာဝန်ထမ်းတွေကို လာဘ်ငွေပေးပြီး၊ မလျော်ကန်တဲ့ အခွင့်အရေးတွေရယူနေခြင်း၊ တရားပြိုင်ဘက်က အကျိုးဆောင်အဖြစ် ဆောင်ရွက်နေစဉ်မှာပဲ တရားလိုရဲ့ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် တစ်ပြိုင်နက်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အမှုသည်တွေကို လှည့်စားပြီး မလိုအပ်ဘဲအမှုတွေ ပိုမိုပွားများလာအောင်ပြုလုပ်ခြင်း၊ မမှန်ကန်တဲ့တိုင်စာတွေကို ရေးသားပေးခြင်းတွေကိုလည်း လုပ်ကိုင်ကြကြောင်း တွေ့ရပါတယ်။

ဒါကြောင့် ရှေ့နေရှေ့ရပ်များအနေနဲ့ မြတ်နိုးအပ်တဲ့ ရှေ့နေကျင့်ဝတ်သိက္ခာကို



သတင်းလွှာ

စောင့်ထိန်းကြပြီး တရားဥပဒေနဲ့အညီ တာဝန်ထမ်းဆောင်ကြဖို့ မှာကြားလိုပါတယ်။

တရားစီရင်ရေးဟာ မှန်ကန်ခြင်း၊ တရားမျှတခြင်း၊ စာနာထောက်ထားခြင်းဆိုတဲ့ တရားများနဲ့ ပြည့်စုံမှသာ နိုင်ငံသားအားလုံးက တရားစီရင်ရေးအပေါ် သက်ဝင်ယုံကြည်မှုနဲ့အတူ နိုင်ငံတော်အစိုးရနဲ့ နိုင်ငံဝန်ထမ်းတွေအပေါ် ယုံကြည်ကိုးစားလာကြမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ တရားသူကြီးတွေ၊ ဥပဒေအရာရှိတွေ၊ မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်တွေ၊ မှုခင်းဆိုင်ရာဆရာဝန်တွေ၊ ဓာတ်ခွဲခန်းကျွမ်းကျင်သူတွေ အစရှိတဲ့ တရားစီရင်ရေးနဲ့ ဆက်နွှယ်နေတဲ့ နိုင်ငံဝန်ထမ်းအားလုံးဟာ ကျင့်ဝတ်၊ သိက္ခာ၊ သမာဓိနဲ့ ပြည့်စုံကြပြီး အဂတိတရားကင်းရှင်းကြဖို့နဲ့ တည်ဆဲဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းတွေကို လိုက်နာစောင့်ထိန်းကြဖို့ လိုပါတယ်။ အကျင့်ပျက်ဝန်ထမ်းအချို့ရဲ့ လာဘ်ပေးလာဘ်ယူမှုတွေနဲ့ မသမာမှုလုပ်ရပ်တွေဟာ နိုင်ငံတော်အစိုးရရဲ့ တိုင်းကျိုးပြည်ပြုအား ထုတ်ကြိုးပမ်းမှုတွေကို ချေဖျက်ရာရောက်ပြီး နိုင်ငံတော်အစိုးရအပေါ် ပြည်သူတွေက အကြည် ညိုပျက်စေနိုင်တယ်ဆိုတဲ့ အချက်ကို အထူးသတိပြု ဆင်ခြင်ဆောင်ရွက်ကြဖို့ မှာကြားလိုပါတယ်။

အလျဉ်းသင့်လို့ ၂၀၀၂ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ (၁၇) ရက်နေ့က ပြဋ္ဌာန်းခဲ့တဲ့ “တရားမဝင်သော နည်းလမ်းဖြင့် ရရှိသည့် ငွေကြေးနှင့်ပစ္စည်းများ ထိန်းချုပ်ရေးဥပဒေ” အရ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ကြရမယ့် တရားစွဲအဖွဲ့အစည်းတွေက တာဝန်ရှိသူတွေ၊ ဥပဒေအရာရှိတွေနဲ့ တရားသူကြီးတွေအနေနဲ့ ဒီဥပဒေနဲ့ပတ်သက်လို့ သိသင့်သိထိုက်တဲ့ အချက်အချို့ကို ရှင်းလင်းပြောကြားလိုပါတယ်။

၁၉၉၈ ခုနှစ်၊ အကြိမ် (၂၀) မြောက် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံက အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအားလုံး ကို ၂၀၀၃ ခုနှစ်မတိုင်မီ ဒီဥပဒေကို ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းဖို့ တိုက်တွန်းကြေညာခဲ့တဲ့အတွက် အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံအများအပြားဟာ ပြည်တွင်းဥပဒေအဖြစ် ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းခဲ့ကြပါတယ်။ အာဆီယံနိုင်ငံတွေ အနက် မြန်မာနိုင်ငံက ဒီဥပဒေကိုမပြဋ္ဌာန်းမီ စင်ကာပူ၊ မလေးရှား၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ ဖိလစ်ပိုင်နဲ့ ထိုင်းနိုင်ငံတို့က ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ကြပြီး ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီဥပဒေရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်တွေအနက် အဓိကအချက်ကတော့ မြန်မာနိုင်ငံက လက်ခံထားတဲ့ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်းတွေနဲ့အညီ ဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့နဲ့ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း တွေ၊ ဒေသဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းတွေ၊ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံတွေနဲ့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

တရားစွဲအဖွဲ့အစည်းတွေ၊ ဥပဒေအရာရှိတွေ၊ တရားသူကြီးတွေအနေနဲ့ ဒီဥပဒေနဲ့သက်ဆိုင်တဲ့ ပြစ်မှုတွေ (Money Laundering Offences) ကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သိထားကြဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ ဒီဥပဒေနဲ့ သက်ဆိုင်တဲ့ ပြစ်မှုတွေကို ဥပဒေရဲ့ပုဒ်မ ၅ မှာ ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ထားပါတယ်။ ဒီမူရင်းပြစ်မှုတွေ ကျူးလွန်ရာကရရှိတဲ့ ငွေကြေး၊ ပစ္စည်းတွေကို တရားဝင်အသွင် ရောက်ရှိစေဖို့ ပြောင်းလဲခြင်း၊ လွှဲပြောင်းခြင်း၊ ဖုံးကွယ်ခြင်း၊ ဖျောက်ဖျက်ခြင်း၊ အသွင်ပြောင်းလဲခြင်း၊ အရပ် သုံးစကားနဲ့ပြောရရင်



သတင်းလွှာ

ငွေမဲကနေ ငွေဖြူလုပ်ခြင်း၊ တစ်နည်းအားဖြင့် ငွေကြေးခဝါချခြင်းတွေသာ ဒီဥပဒေနဲ့ သက်ဆိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီပုဒ်မ ၅ ပါ ပြစ်မှုတွေကို သက်ဆိုင်ရာ တည်ဆဲဥပဒေအရသာလျှင် အရေးယူရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် မူးယစ်ဆေးဝါးပြစ်မှုဆိုရင် “**မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် စိတ်ကို ပြောင်းလဲစေသော ဆေးဝါးများဆိုင်ရာဥပဒေ**” အရသာလျှင် အရေးယူရမှာဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ မူးယစ်ဆေးဝါး ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာက ရရှိတဲ့ ငွေကြေးနဲ့ပစ္စည်းကို တရားဝင်အသွင်ရောက်အောင် ငွေမဲကနေ ငွေဖြူလုပ်မှု၊ တစ်နည်းအားဖြင့် ငွေကြေးခဝါချမှုလုပ်မှသာ “**တရားမဝင်သောနည်း လမ်းဖြင့် ရရှိသည့်ငွေကြေးနှင့် ပစ္စည်းများထိန်းချုပ်ရေးဥပဒေ**” အရ အရေးယူရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီလိုအရေးယူရာမှာလဲ ဒီဥပဒေပြဋ္ဌာန်းပြီးနောက်မှ ကျူးလွန်တဲ့ ငွေမဲကနေ ငွေဖြူလုပ်တဲ့ ပြစ်မှုတွေကိုသာ အရေးယူရမှာဖြစ်ပြီး ဒီဥပဒေမပြဋ္ဌာန်းမီက ငွေမဲက ငွေဖြူလုပ်တဲ့ ပြစ်မှုတွေကို ဥပဒေအရ အရေးယူဖို့ မဟုတ်ကြောင်း ဖော်ပြထားပါတယ်။

ဒီဥပဒေအရ ဘဏ်နဲ့ ငွေရေးကြေးရေး အဖွဲ့အစည်းတွေက တာဝန်ရှိသူတွေအနေနဲ့ ဗဟို ထိန်းချုပ်ရေးအဖွဲ့က သတ်မှတ်တဲ့ ငွေကြေးတန်ဖိုးပမာဏအထက် ငွေသွင်းငွေထုတ် ပြုလုပ်မှု တွေကို သတင်းပို့ရမှာ ဖြစ်ပေမယ့် ဒီငွေတွေဟာ တရားဝင်ရရှိတဲ့ ငွေတွေဖြစ်ရင် အရေးယူဖို့ မရှိတဲ့အတွက် ကာယကံရှင်များအတွက် စိုးရိမ်စရာမရှိကြောင်း၊ ပြောကြားလိုပါတယ်။ အမွေ ဆက်ခံခွင့်အရ ပိုင်ဆိုင်တဲ့ ငွေကြေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး သတင်းပို့ဖို့ တာဝန်မရှိကြောင်းလည်း ခြွင်းချက်ပေးထားပါတယ်။

အမှုစုံစမ်းထောက်လှမ်းတဲ့ တရားစွဲအဖွဲ့အစည်းတွေက တာဝန်ရှိသူတွေ၊ ဥပဒေအရာရှိ တွေ နဲ့ တရားသူကြီးတွေ အနေနဲ့ ဒီဥပဒေကို ကြေကြေညက်ညက်သိရှိထားဖို့လိုတဲ့အတွက် ဥပဒေနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲပြုလုပ်သွားဖို့ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီးနဲ့ ရှေ့နေချုပ် တို့ကို မှာကြားထားပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ သက်ဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူတွေအနေနဲ့လည်း ဥပဒေရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ သဘောတရားကို မှန်မှန်ကန်ကန် ပြည့်ပြည့်စုံစုံသိရှိအောင် လေ့လာထားကြဖို့ မှာကြားလိုပါတယ်။

နိဂုံးချုပ်အနေနဲ့ မှာကြားလိုတာကတော့ -

- တရားရုံးအဆင့်ဆင့်က တရားသူကြီးတွေ အနေနဲ့ မိမိတို့စောင့်ထိန်းရမယ့် သိက္ခာ၊ သမာဓိ၊ ကျင့်ဝတ်တွေကို ခါးဝတ်ပုဆိုးလို ကိုယ်နဲ့မကွာ အမြဲရှိနေစေပြီး၊ တရားရေး မဏ္ဍိုင် မယိမ်းယိုင်ရအောင် ဆန္ဒ၊ ဒေါသ၊ ဘယာ၊ မောဟဆိုတဲ့ အဂတိတရား (၄) ပါး မျက်နှာတံစိုး၊ ဥစ္စာတံစိုး၊ မေတ္တာတံစိုးဆိုတဲ့

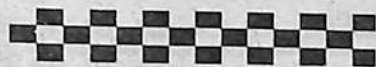


သတင်းလွှာ

တံစိုး (၃) ပါး တို့ကို ရှောင်ကြဉ်ပြီး အမှန်တရားကို ဖော်ထုတ် ဆုံးဖြတ်သွားကြပါ။

- အမျိုးသားရေးမူဝါဒနဲ့ နိုင်ငံတော်ရဲ့ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး ဦးတည်ချက်များ အောင်မြင်အကောင်အထည်ပေါ်လာအောင် တရားရေးကဏ္ဍကတည်မတ်မှန်ကန်စွာ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်သွား ကြပါ။
- ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေးနဲ့ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး အစဉ်အမြဲ ဖြစ်ထွန်းခိုင် မြဲနေအောင် မှန်ကန်ခြင်း၊ တရားမျှတခြင်း၊ စာနာထောက်ထားခြင်း တရားတွေကို လက်ကိုင်ထားပြီး ဆောင်ရွက်သွားကြပါ။
- တရားရေးကဏ္ဍမှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်နေကြတဲ့ တရားသူကြီး တွေ၊ ဥပဒေအရာရှိတွေ၊ ရဲအရာရှိတွေ၊ မှုခင်းဆိုင်ရာ ဆရာဝန်တွေ ဓာတ်ခွဲခန်းကျမ်းကျင်သူတွေရဲ့ မှားယွင်းချွတ်ချော်မှု၊ တာဝန်မကျေပွန်မှု၊ အဂတိလိုက်စားမှုကြောင့် ရိုးသားဖြူစင်တဲ့ ပြည်သူတွေအတွက် ဥပဒေရေးရာထိခိုက်နစ်နာမှု မဖြစ်စေရအောင် သတိပြုလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ကြပါ။
- တရားစီရင်ရေးနဲ့သက်ဆိုင်တဲ့ဌာနဆိုင်ရာများ၊ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းများ အားလုံးလုပ်ငန်းတာဝန်တွေကို ဆောင်ရွက်ကြရာမှာ “အ” သုံး လုံးကိုဆောင်ပြီးငါ့အတွက်၊ငါ့မိန်းမအတွက်၊ ငါ့သားသမီးအတွက်၊ ငါ့ဆွေမျိုး သားချင်းအတွက်ဆိုတဲ့ “င” လေး လုံးကို ရှောင် ကြဉ်ကြဖို့ နိုင်ငံတော်အကြီးအကဲ ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးသန်းရွှေရဲ့ သတိပေးလမ်းညွှန်ချက်အတိုင်း တစ်သဝေမတိမ်းလိုက်နာကြပါ။
- မိမိတို့ရဲ့ ကောင်းမြတ်တဲ့ ကိုယ်ကျင့်စာရိတ္တဟာ မိမိတို့အတွက် အမြင့်မားဆုံးသော ဂုဏ်ပုဒ်တစ်ရပ်ဖြစ်တယ်ဆိုတာကို စွဲစွဲမြဲမြဲ သတိပြုပြီးနိုင်ငံတော်ကပေးအပ်ထားတဲ့ တာဝန်နဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့် တွေကို မှန်မှန်ကန်ကန် ကျင့်သုံးထမ်းဆောင်ကြပါ။

လို့ တိုက်တွန်းမှာကြားရင်း နိဂုံးချုပ်လိုက်ပါတယ်။



သတင်းလွှာ

တရားရုံးချုပ်
ပြည်နယ်၊တိုင်း၊ခရိုင်တရားသူကြီးများ၏
အကြိမ် (၂၀) မြောက်လုပ်ငန်း ညှိနှိုင်း
အစည်းအဝေး ကျင်းပခြင်း



တရားသူကြီးချုပ် ဦးအောင်တိုး ပြည်နယ်၊ တိုင်း၊ ခရိုင်တရားသူကြီးများနှင့်အကြိမ်
(၂၀)မြောက် လုပ်ငန်းညှိနှိုင်း အစည်းအဝေး တွင် အမှာစကားပြောကြားစဉ်။

တရားရုံးချုပ်နှင့် ပြည်နယ်၊ တိုင်း၊ ခရိုင်တရားသူကြီးများ၏ အကြိမ်
(၂၀) မြောက်လုပ်ငန်း ညှိနှိုင်းအစည်းအဝေး ပထမနေ့အစီအစဉ်ကို ဇူ. ၇. ၂၀၀၂
နံနက် ၁၁:၀၀ နာရီ အချိန်တွင် တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီးများ အစည်းအဝေးခန်းမ(၂)၌
ကျင်းပပြုလုပ်ပါသည်။

သတင်းလွှာ

၎င်းအစည်းအဝေးသို့ တရားသူကြီးချုပ်၊ ဒုတိယတရားသူကြီးချုပ်များ၊ တရားရုံးချုပ်တရားသူကြီးများ၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များနှင့် ညွှန်ကြားရေးမှူးများ၊ အကြံပေးအရာရှိများ၊ ပြည်နယ်၊ တိုင်းတရားသူကြီးများ၊ ခရိုင်တရားသူကြီးများ၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးများနှင့် ရုံးအဖွဲ့မှူးတို့လည်း တက်ရောက်ကြပါသည်။

အစည်းအဝေးအစီအစဉ်အရ တရားသူကြီးချုပ်က အဖွင့်အမှာစကားပြောကြားပါသည်။ ဆက်လက်၍ ဒုတိယတရားသူကြီးချုပ်များဖြစ်ကြသော ဦးသန်းဦးနှင့် ဦးခင်မောင်လတ်တို့မှ အမှာစကားပြောကြားပြီးနောက် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်တရားရုံးချုပ်(ရန်ကုန်) နှင့် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်တရားရုံးချုပ် (မန္တလေး)တို့က ယခင်လုပ်ငန်းညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးမှ ဆွေးနွေးတင်ပြချက်များ အပေါ်တရားရုံးချုပ်မှ ဆောင်ရွက်ထားမှုအခြေအနေများကို



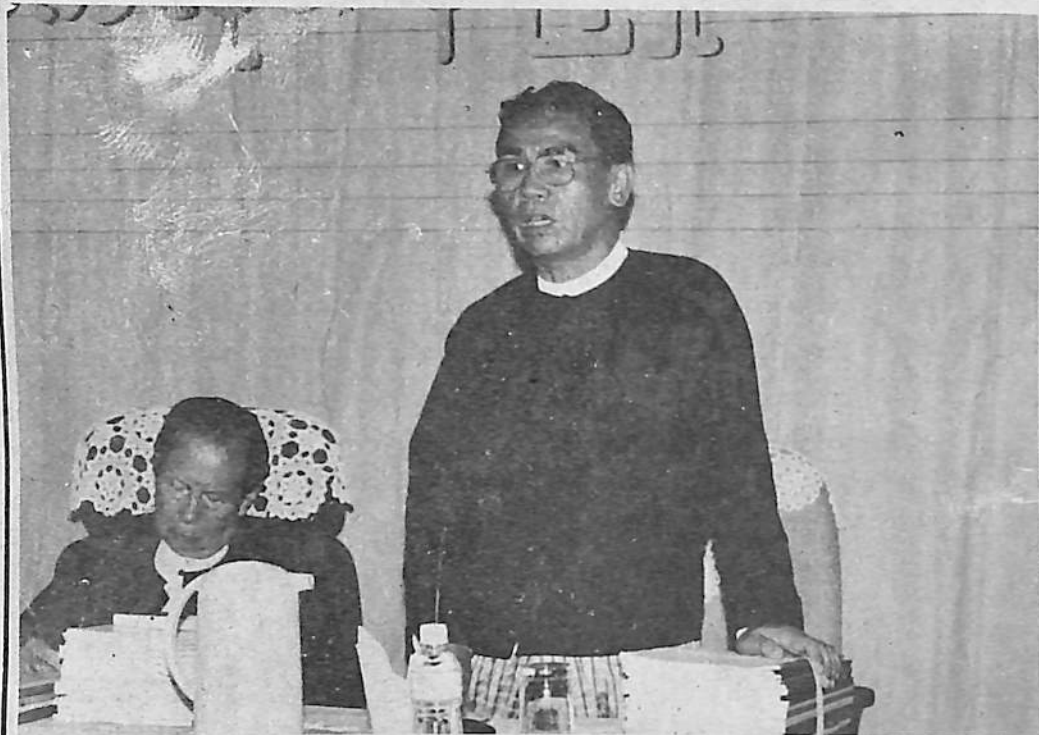
ဒုတိယတရားသူကြီးချုပ် ဦးသန်းဦး ပြည်နယ်၊ တိုင်း၊ ခရိုင်တရားသူကြီးများနှင့် အကြိမ်(၂၀)မြောက် လုပ်ငန်းညှိနှိုင်း အစည်းအဝေး တွင် အမှာစကားပြောကြားစဉ်။

ဆွေးနွေးတင်ပြကြပါသည်။ ၎င်းနောက် ပြည်နယ်၊ တိုင်း၊ ခရိုင်တရားသူကြီးအသီးသီးက တရားစီရင်ရေးအခြေအနေနှင့် တရားရုံးလုပ်ငန်း အခြေအနေများကို ရှင်းလင်းတင်ပြ ဆွေးနွေးကြပါသည်။

သတင်းလွှာ

ပထမနေ့အစည်းအဝေးအစီအစဉ်ကို ညနေပိုင်းတွင် ဆွေ့ရပ်နားပါသည်။

တရားရုံးချုပ်နှင့် ပြည်နယ်၊ တိုင်း၊ ခရိုင်တရားသူကြီးများ၏ အကြိမ် (၂၀) မြောက်လုပ်ငန်း ညှိနှိုင်းအစည်းအဝေး ဒုတိယနေ့အစီအစဉ်ကို ၁၀. ၇. ၂၀၀၂ နံနက် ၀၈:၀၀ နာရီ အချိန်တွင် တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီးများ အစည်းအဝေးခန်းမ(၂)၌ ကျင်းပပြုလုပ်ပါသည်။



ဒုတိယတရားသူကြီးချုပ် ဦးခင်မောင်လတ် ပြည်နယ်၊ တိုင်း၊ ခရိုင်တရားသူကြီးများနှင့် အကြိမ်(၂၀)မြောက် လုပ်ငန်းညှိနှိုင်း အစည်းအဝေး တွင် အမှာစကားပြောကြားစဉ်။

၎င်းအစည်းအဝေးသို့ တရားသူကြီးချုပ်၊ ဒုတိယတရားသူကြီးချုပ်များ၊ တရားရုံးချုပ်တရားသူကြီးများ၊ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များနှင့် ညွှန်ကြားရေးမှူးများအကြံပေးအရာရှိများ၊ ပြည်နယ်၊ တိုင်းတရားသူကြီးများ၊ ခရိုင်တရားသူကြီးများ၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးများနှင့် ရုံးအဖွဲ့မှူးတို့လည်း တက်ရောက်ကြပါသည်။



သတင်းလွှာ

အစည်းအဝေးအစီအစဉ်အရ ပြည်နယ်၊ တိုင်း၊ ခရိုင်တရားသူကြီးအသီးသီးက တရားရေးစီရင်ရေးအခြေအနေနှင့် တရားရုံးလုပ်ငန်း အခြေအနေများကို ရှင်းလင်း တင်ပြဆွေးနွေးကြပါသည်။ ၎င်းနောက် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းတရားသူကြီးများ၏ တင်ပြ ချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တရားရုံးချုပ် (ရန်ကုန်)မှ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးတင်အေးနှင့် တရားရုံးချုပ် (မန္တလေး)မှ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးသက်ထွန်းတို့က ပြန်လည်ဆွေးနွေးမှာကြားပါသည်။ ဆက်လက်ပြီးတရားရုံးချုပ်တရားသူကြီး များဖြစ်ကြသော ဦးခင်မြင့်၊ ဒေါက်တာတင်အောင်အေး၊ ဦးမြင့်သိန်း၊ ဦးချစ်လွင်၊ ဦးထွန်းရှင်၊ ဦးစန်းတင့်ရီ၊ ဦးမြင့်အောင်၊ ဦးစိန်လှိုင်၊ ဒုတိယတရားသူကြီးချုပ်များဖြစ်ကြသော ဦးခင်မောင်လတ် နှင့် ဦးသန်းဦးတို့က အသီးသီးအမှာစကားများပြောကြားပြီးနောက် တရားသူကြီးချုပ် ဦးအောင်တိုးက နိဂုံးချုပ်အမှာစကားပြောကြားကာ အစည်းအဝေးအခမ်းအနားကို ညနေပိုင်းတွင် ရပ်သိမ်းလိုက်ပါသည်။



သတင်းလွှာ

တရားသူကြီးချုပ် ဦးအောင်တိုးအား အိန္ဒိယနိုင်ငံ သံအမတ်ကြီး ဂါရဝပြု တွေ့ဆုံခြင်း

တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီးချုပ် ဦးအောင်တိုးအား ရန်ကုန်မြို့ရှိ အိန္ဒိယ နိုင်ငံသံရုံးမှ သံအမတ်ကြီး H.E. Mr. Rejiv Kumar Bhatiaသည် (၁၂. ၈. ၂၀၀၂) ရက်နေ့ နံနက် ၁၀ နာရီအချိန်တွင် တရားရုံးချုပ် အဆောက်အဦရှိ တရားသူကြီးချုပ်၏ ဧည့်ခန်းမသို့ လာရောက် ဂါရဝပြု တွေ့ဆုံပါသည်။

ထိုသို့ ဂါရဝပြုတွေ့ဆုံရာတွင် တရားရုံးချုပ် ဒုတိယတရားသူကြီးချုပ် ဦးသန်းဦးနှင့် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးတင်အေးတို့လည်း တက်ရောက်ကြပါသည်။



တရားရုံးများဆိုင်ရာ ဗုဒ္ဓဘာသာအသင်း၏ (၅၂) ကြိမ်မြောက် ဝါဆိုသင်္ကန်းကပ်လှူခြင်း

တရားသူကြီးချုပ်ဦးအောင်တိုးနှင့် ဇနီး ဒေါ်အေးကြည်တို့အား အမှုထား၍ တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီးများနှင့် ဇနီးများမှ သံဃာအပါး ၅၁၃ပါးအား အာရုံဆွမ်းနှင့် ဆွမ်းဟင်းများ လောင်းလှူပွဲ အခမ်းအနားကို(၂၇.၇.၂၀၀၂)နံနက် ၀၄:၀၀ နာရီအချိန်တွင် ဗဟန်းမြို့နယ် ကြားတောရလမ်းရှိ တရားရုံးများဆိုင်ရာ ဗုဒ္ဓဘာသာအသင်း ဓမ္မာရုံတွင် ကျင်းပပါသည်။ ယင်းနောက် ထို့နောက် ၀၆:၀၀ နာရီအချိန်တွင် တရားရုံးများဆိုင်ရာ ဗုဒ္ဓဘာသာအသင်း၏ (၅၂) ကြိမ်မြောက် ဝါဆိုသင်္ကန်းဆက်ကပ်လှူဒါန်းပွဲ အခမ်းအနားကို ဗဟန်းမြို့နယ်ကြားတောရလမ်းရှိ တရားရုံးများဆိုင်ရာ ဗုဒ္ဓဘာသာအသင်း ဓမ္မာရုံတွင် ဆက်လက်ကျင်းပပါသည်။ ရှေးဦးစွာ ဆူးခါးပရိယတ္တိစာသင်တိုက် ပဓာန နာယက ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တဇနိတထံမှ ပရိတ်သတ်များက ငါးပါးသီလခံယူဆောက်တည်၍ သံဃာတော် အရှင်သူမြတ်တို့က ပရိတ်တရားတော်များ ရွတ်ဖတ်ပူဇော်ကြပြီး တရားသူကြီးချုပ် ဦးအောင်တိုးနှင့်ဇနီး ဒေါ်အေးကြည်၊ တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီးများနှင့် ဇနီးများ၊ တရားရုံးချုပ်ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးများ၊ ရုံးအဖွဲ့မှူးနှင့် ဝန်ထမ်း မိသားစုများက သံဃာတော် (၁၂) ပါးတို့အား အာရုံဆွမ်းဆက်ကပ်လှူဒါန်းပြီးနောက် ဝါဆိုသင်္ကန်းများနှင့် လှူဖွယ်ဝတ္ထုပစ္စည်းများ ဆက်ကပ်လှူဒါန်းကြပါသည်။

ထို့နောက် ဆရာတော်ကြီးထံမှ အနုမောဒနာတရားတော် နာယူကြပြီး ရေစက်ချ အမျှဝေကာ ဗုဒ္ဓသာသနံစိရံတိဌတု သုံးကြိမ်ရွတ်ဆို၍ အခမ်းအနားကို ရုပ်သိမ်းပြီးနောက် ဆရာတော်ကြီးများအား ဆွမ်းဆက်ကပ်လှူဒါန်းကြပါသည်။



သတင်းလွှာ

**တရားရုံးချုပ် လေ့ကျင့်ရေးသင်တန်းကျောင်းဖွင့်လှစ်ပွဲ
အခမ်းအနား နှင့် ဒုတိယမြို့နယ် တရားသူကြီးများ လုပ်ငန်းဝင်
သင်တန်း အမှတ်စဉ် (၁၄) ဖွင့်ပွဲ အခမ်းအနား ကျင်းပခြင်း**

တရားရုံးချုပ်လေ့ကျင့်ရေးသင်တန်းကျောင်းဖွင့်ပွဲနှင့် ဒုတိယမြို့နယ်တရားသူကြီးများလုပ်ငန်းဝင်သင်တန်းအမှတ်စဉ် (၁၄) ဖွင့်ပွဲ အခမ်းအနားကို(၇.၈.၂၀၀၂)နေ့ နံနက် ၀၉:၀၀ နာရီ အချိန်တွင် ရန်ကုန်တိုင်း၊ ရန်ကုန်မြောက်ပိုင်းခရိုင်၊ လှိုင်သာယာမြို့နယ်ရှိ တရားရုံးချုပ် လေ့ကျင့်ရေးသင်တန်းကျောင်း၌ ကျင်းပပြုလုပ်ပါသည်။

ယင်းအခမ်းအနားသို့ တရားသူကြီးချုပ် ဦးအောင်တိုး၊ ရှေ့နေချုပ် ဦးသာထွန်း၊ စာရင်းစစ်ချုပ် ဗိုလ်မှူးချုပ်တင်အေး၊ တရားရုံးချုပ် (ရန်ကုန်)နှင့် တရားရုံးချုပ် (မန္တလေး) တို့မှ ဒုတိယတရားသူကြီးချုပ်များ၊ တရားရုံးချုပ်တရားသူကြီးများ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ နှင့်ညွှန်ကြားရေးမှူးများ၊ဖိတ်ကြားထားသောစည်သည်တော်များတက်ရောက်ကြပါသည်။

နံနက် ၀၉:၀၀ နာရီအချိန်တွင် တရားသူကြီးချုပ် ဦးအောင်တိုးနှင့် ဒုတိယတရားသူကြီးချုပ်များက တရားရုံးချုပ်လေ့ကျင့်ရေးသင်တန်းကျောင်း အဆောက်အဦကို ဖဲကြိုးဖြတ်ဖွင့်လှစ်ခြင်း၊ သင်တန်းကျောင်း ကမ္ဘည်းကြေးဆိုင်းဘုတ်ကို တရားသူကြီးချုပ် ဦးအောင်တိုးက ဖွင့်လှစ်ခြင်းများ ပြုလုပ်ပြီးနောက် အခမ်းအနားကို ဆက်လက်ကျင်းပရာ ရှေးဦးစွာ တရားရုံးချုပ်၊ ထောက်ပံ့နှင့် ငွေစာရင်းဌာန၊ ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးတင်ဝင်းက သင်တန်းကျောင်း တည်ဆောက်မှုလုပ်ငန်းနှင့် ပတ်သက်၍ ရှင်းလင်းတင်ပြပါသည်။ ထို့နောက် လေ့ကျင့်ရေးသင်တန်းကျောင်းနှင့် ပတ်သက်သည့် စာရွက်စာတမ်းများကို ဆောက်လုပ်ရေးတာဝန်ခံ အင်ဂျင်နီယာ ဦးသန်းမြင့်က တရားရုံးချုပ်၊ ထောက်ပံ့နှင့် ငွေစာရင်းဌာန၊ ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးတင်ဝင်းထံ လွှဲပြောင်းပေးအပ်ပြီး လေ့ကျင့်ရေးသင်တန်းကျောင်းဖွင့်ပွဲ အထိမ်းအမှတ်အလံများကို တရားသူကြီးချုပ်၊ ရှေ့နေချုပ်နှင့် စာရင်းစစ်ချုပ်တို့ထံ ပေးအပ်ပါသည်။

ဒုတိယမြို့နယ်တရားသူကြီးများ လုပ်ငန်းဝင်သင်တန်းအမှတ်စဉ် (၁၄) ဖွင့်ပွဲ အခမ်းအနားကို ဆက်လက်ကျင်းပပါသည်။ ယင်းအခမ်းအနားတွင် တရားသူကြီးချုပ် ဦးအောင်တိုးက အမှာစကားပြောကြားရာတွင် -

“ရှေးအစဉ်အဆက်ကပင် တရားရုံးချုပ်အနေနှင့် မိမိဌာနရှိ တရားရေးဝန်ထမ်းများ၊ တရားသူကြီးများကို လုပ်ငန်းဝင်သင်တန်း၊ မွမ်းမံသင်တန်းများ၊



သတင်းလွှာ

ဖွင့်လှစ်ပို့ချနိုင်ခဲ့သော်လည်း သင်တန်းကျောင်းဟူ၍ သတ်သတ်မှတ်မှတ် မရှိခဲ့ပါကြောင်း၊ တရားရုံးချုပ်အဆောက်အအုံနှင့် တရားဌာနပိုင်အဆောက်အအုံများမှာသာ အလျဉ်းသင့်သလို စီစဉ်ဆောက်ရွက် ဖွင့်လှစ်ပို့ချခဲ့ကြောင်း၊ ဒီသင်တန်းကျောင်း အဆောက်အအုံကြီး ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာတာဝန်ရှိသူများ အားလုံးက တာဝန်သိသိ သစ္စာရှိရှိပူးပေါင်းပါဝင် ဆောင်ရွက်ကြရန်ဖြစ်ကြောင်း၊ ယနေ့ဖွင့်လှစ်သော ဒုတိယမြို့နယ်တရားသူကြီးများ လုပ်ငန်းဝင်သင်တန်းအမှတ်စဉ် (၁၄) နှင့် ပတ်သက်၍ ပြောကြားရမည်ဆိုလျှင် တရားစီရင်ရေးလောကကို အသစ်ဝင်ရောက်လာကြမည့် မကြာမီကမှ ရွေးချယ်ခန့်ထားလိုက်သည့် ဒုတိယမြို့နယ်တရားသူကြီးများကို လုပ်ငန်းခွင်မဝင်မီ အရည်အသွေးပြည့်ဝတဲ့ တရားသူကြီးများဖြစ်ရန်အတွက် လုပ်ငန်းဝင်သင်တန်းအဖြစ် ပို့ချပေးခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ယခုသင်တန်းကို တက်ရောက်လာကြသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များအားလုံးသည် တစ်စတစ်စ တရားစီရင်ရေးအတွေ့အကြုံ ရလာသည်နှင့် အမျှ အဆင့်မြင့်မားသည့် ရာထူးများကိုလည်း တိုးမြှင့်ထမ်းဆောင်ရမည်ဖြစ်သည့်အတွက် ယခုကတည်းက သင်တန်းပို့ချချက်များကို ဂရုတစိုက် လေ့လာမှတ်သားပြီး စနစ်တကျကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်သွားကြရန် တိုက်တွန်းမှာ ကြားလိုကြောင်း၊ ဥပဒေပညာသည် အမြဲမပြတ် လေ့လာဆည်းပူးနေရမည့် ပညာရပ်ဖြစ်သည့်အတွက် ယခုအချိန်မှစပြီး သင်တန်းသူ/သင်တန်းသားများအားလုံး စာဖတ်ကြရန်၊ ဥပဒေပညာရပ်ကို အမြဲမပြတ် ဖတ်ရှုလေ့လာကြရန်၊ ဒေသအသီးသီးကို သွားရောက်တာဝန် ထမ်းဆောင်သည့်အခါတွင်လည်း အရည်အချင်း ပြည့်ဝသည့် တရားသူကြီးကောင်းများဖြစ်စေရေးအတွက် ဗဟုသုတဖြစ်စေမည့် စာပေများကို ဖတ်ရှုလေ့လာမှတ်သားကြရန်၊ နိုင်ငံတော်က ချမှတ်ထားသည့် မူဝါဒများ၊ ဦးတည်ချက်များ၊ နိုင်ငံတော်အကြီးအကဲများ၏ မိန့်မှာကြားချက်များကို မျက်ခြည်မပြတ် လေ့လာနိုင်ရန်အတွက် သတင်းစာများကို အမြဲမပြတ် ဖတ်ရှုလေ့လာကြရန် တိုက်တွန်းမှာ ကြားလိုကြောင်း၊ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာနှင့် ပြည်စုံသည့် တရားသူကြီးကောင်းများဖြစ်အောင် ကြိုးစားဆောင်ရွက်ကြရန် လိုကြောင်း။”

စသည်ဖြင့် ပြောကြားပါသည်။

တရားသူကြီးချုပ် ဦးအောင်တိုးနှင့် တက်ရောက်လာကြသည့် ဧည့်သည်တော်များသည် တရားရုံးချုပ်လေ့ကျင့်ရေးသင်တန်းကျောင်းကို လှည့်လည်ကြည့်ရှုစစ်ဆေးပြီး လိုအပ်သည်များကို လမ်းညွှန်မှာကြားခဲ့ပါသည်။



သတင်းလွှာ

တရားရုံးချုပ် (ရန်ကုန်) နှင့် ရန်ကုန်တိုင်း တရားရုံးမှ
ဝန်ထမ်းများ၏ သားသမီးများအား ပညာရည်ချွန်ဆုချီးမြှင့်ပွဲနှင့်

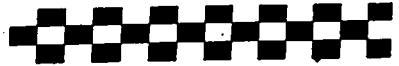
တရားရုံးချုပ် (ရန်ကုန်) မှ ဝန်ထမ်းများ၏
သားသမီးများအား ပညာသင်စရိတ် ထောက်ပံ့ကြေးငွေပေးအပ်ပွဲ
အခမ်းအနားကျင်းပခြင်း

၂၀၀၀ - ၂၀၀၁ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၀၁ - ၂၀၀၂ ခုနှစ် ပညာသင်နှစ်များအတွင်း
တရားရုံးချုပ် (ရန်ကုန်) နှင့် ရန်ကုန်တိုင်းတရားရုံးမှ ဝန်ထမ်းများ၏ သားသမီးများအား
ဗဟိုဝန်ထမ်း သက်သာချောင်ချိရေးကော်မတီမှ ပညာရည်ချွန်ဆုချီးမြှင့်ပွဲနှင့် တရားရုံးချုပ်
(ရန်ကုန်)မှ ဝန်ထမ်းများ၏ သားသမီးများအား ပညာသင်စရိတ်ထောက်ပံ့ကြေးငွေပေးအပ်ပွဲ
အခမ်းအနားကို (၇.၈.၂၀၀၂) နေ့ မွန်းလွဲ ၁၄:၀၀ နာရီအချိန်တွင် တရားရုံးချုပ်၊
အစည်းအဝေးခန်းမ (၂) ၌ ကျင်းပပါသည်။

ယင်းအခမ်းအနားသို့ တရားသူကြီးချုပ် ဦးအောင်တိုး၊ ဒုတိယတရားသူ
ကြီးချုပ်များဖြစ်ကြသော၊ ဦးသန်းဦးနှင့် ဦးခင်မောင်လတ်၊ တရားရုံးချုပ်တရားသူကြီးများ၊
တရားရုံးချုပ် (ရန်ကုန်)နှင့် တရားရုံးချုပ် (မန္တလေး)မှ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ၊ ညွှန်
ကြားရေးမှူးများ၊ တရားရုံးချုပ်နှင့် ရန်ကုန်တိုင်းတရားရုံးတို့မှ အရာရှိကြီးများ၊ ရုံးဝန်ထမ်း
များတက်ရောက်ကြပါသည်။

ယင်းခမ်းအနားတွင် တရားသူကြီးချုပ် ဦးအောင်တိုးက အမှာစကားပြော
ကြားပြီး ၂၀၀၀-၂၀၀၁ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၀၁ - ၂၀၀၂ ခုနှစ် ပညာသင်နှစ်များတွင်
တက္ကသိုလ်ဝင်ခွင့်စာမေးပွဲ၌ ဂုဏ်ထူးရရှိသူ (၆)ဦးအား ဂုဏ်ပြုဆုချီးမြှင့်ပါသည်။
ယင်းနောက် ဒုတိယတရားသူကြီးချုပ် ဦးသန်းဦးမှ ၂၀၀၀-၂၀၀၁ခုနှစ်နှင့် ၂၀၀၁-၂၀၀၂
ခုနှစ် ပညာသင်နှစ်များတွင် မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းများ၌ ပညာရည်ချွန်ဆု
ရရှိသူ (၃၆) ဦးအား ဂုဏ်ပြုဆုချီးမြှင့်ပါသည်။

ယင်းနောက် ဗဟိုဝန်ထမ်းသက်သာချောင်ချိရေးကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ တရားရုံးချုပ်
တရားသူကြီး ဦးခင်မြင့်က တရားရုံးချုပ် (ရန်ကုန်) မှ ဝန်ထမ်းများ၏ သားသမီးများအား
ပညာသင် စရိတ်ထောက်ပံ့ကြေးငွေများကို ပေးအပ်ပြီးနောက် အခမ်းအနားကို ရုပ်သိမ်း
လိုက်ပါသည်။



သတင်းလွှာ

စတုတ္ထအကြိမ် တရားသူကြီးချုပ် ဖလား

ဂေါက်သီးရိုက်ပြိုင်ပွဲ

ဆုချီးမြှင့်ပွဲ အခမ်းအနားကျင်းပခြင်း

စတုတ္ထအကြိမ် တရားသူကြီးချုပ် ဖလားဂေါက်သီးရိုက်ပြိုင်ပွဲ ဆုချီးမြှင့်ပွဲ အခမ်းအနားကို (၂. ၇. ၂၀၀၂) နေ့၊ နံနက် ၁၀:၀၀ နာရီ အချိန်တွင် တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီးများ အစည်းအဝေးခန်းမတွင် ကျင်းပပြုလုပ်ပါသည်။

အဆိုပါ အခမ်းအနားသို့ တရားသူကြီးချုပ် ဦးအောင်တိုး၊ ဒုတိယတရားသူကြီးချုပ် ဦးသန်းဦး၊ တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီးများ၊ တရားရုံးချုပ် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်နှင့် ညွှန်ကြားရေးမှူးများ၊ ရုံးအဖွဲ့မှူးနှင့် တရားရုံးချုပ်မှ တာဝန်ရှိသူများ၊ အားကစားသမားများတက်ရောက်ကြပါသည်။

အခမ်းအနားအစီအစဉ်အရ တရားသူကြီးချုပ်မှ အမှာစကားပြောကြားပါသည်။ ထို့ နောက်ပြိုင်ပွဲတွင် အဝေးဆုံးရိုက်ချက် (Longest Drive) ဆုနှင့် အနီးဆုံးရိုက်ချက်(Nearest Pin) ဆုများအား တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီး ဦးထွန်းရှင်မှ လည်းကောင်း၊ Par အများဆုံး (Most Par) ဆုနှင့် Birdie အများဆုံးဆု (Most Birdie) ဆုများအား တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီး ဦးချစ်လွင်မှ လည်းကောင်း၊ ပြိုင်ပွဲတွင် ဒဿမမှ စတုတ္ထဆုရရှိသူများကို တရား ရုံးချုပ် တရားသူကြီးများဖြစ်ကြသော ဦးမြင့်သိန်း၊ ဒေါက်တာတင်အောင်အေးနှင့် ဦးခင်မြင့်တို့ မှ လည်းကောင်း၊ ပြိုင်ပွဲတွင် ဒုတိယဆုနှင့် တတိယဆုရရှိသူများအား ဒုတိယတရားသူကြီးချုပ် ဦးသန်းဦးမှ လည်းကောင်း၊ ပထမဆုနှင့် တံခွန်စိုက်ဆုရရှိသူများအား တရားသူကြီးချုပ် ဦးအောင်တိုးမှ လည်းကောင်း ဆုများအသီးသီးပေးအပ်ချီးမြှင့်ပြီးနောက် ဆုပေးပွဲ အခမ်းအနားကို နံနက်ပိုင်းတွင် ရပ်သိမ်းလိုက်ပါသည်။



ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ်

ညွှန်ကြားချက်အမှတ် (၃ / ၂၀၀၂)

ရက်စွဲ။ ။ ၁၃၆၄ ခုနှစ်၊ ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၁၄ရက်။
(၂၀၀၂ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၇ ရက်)

အပေါင်မှုများတွင် ဒီကရီချမှတ်ရာ၌ အတိုးနှုန်းတပြေးညီဖြစ်ရန်ကိစ္စ

၁။ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်တွင် ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ် ကျင့်သုံးလျက်ရှိသည် နှင့်အညီ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်အချို့က မိမိတို့၏ မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းများကို ဘဏ်တွင် ပေါင်နှံလျက် ချေးငွေများရယူပြီး စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ အလားတူပင် အခြား ပုဂ္ဂိုလ်များအနေဖြင့်လည်း ဘဏ်မှ ငွေများချေးယူခြင်းရှိပါသည်။ ဤနည်းဖြင့် ချေးငွေ ရယူသူတို့သည် အကြောင်းကြောင်းကြောင့် ချေးငွေကို ဘဏ်သို့ ပြန်လည်ပေးဆပ်နိုင်ခြင်း မရှိသည့်အခါ ဘဏ်မှ အဆိုပါ ပေါင်နှံသူအပေါ် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်း ပေါင်နှံခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အမှုများကို တရားရုံးများတွင် တရားစွဲဆိုကြပါသည်။

၂။ တရားရုံးများသည် အပေါင်မှုများတွင် ဒီကရီချမှတ်ရာ၌ ဥပဒေနှင့်အညီ အတိုးခွင့် ပြုနိုင်ပါက ချေးယူထားသည့် ငွေရင်းအပြင် အတိုးကိုပါပေးစေရန် အမိန့်ချမှတ်ကြပါသည်။ ယင်းကဲ့သို့ တရားရုံးများက အတိုးပေးစေရန် အမိန့်ချမှတ်ရာ၌ သတ်မှတ်သည့် အတိုးနှုန်းနှင့် ကာလအပိုင်းအခြားများသည် အကွဲကွဲအပြားပြားဖြစ်နေကြောင်း တရားရုံးချုပ်က စိစစ်တွေ့ရှိရ ပါသည်။ တရားရုံးများသည် အပေါင်ဒီကရီချမှတ်ရာ၌ ဥပဒေနှင့် ညီညွတ်စေရန် အတိုးသတ်မှတ် ခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်သည့် တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၃၄၊ အမိန့် ၃၄၊ နည်းဥပဒေ ၆ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို သေချာစွာ လေ့လာပြီး ယင်းပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ကြရန် လိုအပ်ပါသည်။ တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၃၄ (၁) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို နောက်ဆက်တွဲ (က) အဖြစ် လည်းကောင်း၊ တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေ အမိန့် ၃၄၊ နည်းဥပဒေ ၆ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် များကို နောက်ဆက်တွဲ (ခ) အဖြစ်လည်းကောင်း ပူးတွဲထားပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ တရားရုံးများ က အပေါင်မှုများတွင် ဒီကရီချမှတ်ရာ၌ အတိုးနှုန်းတပြေးညီဖြစ်စေရေးအတွက် ဤညွှန်ကြားချက် ကို ထုတ်ပြန်လိုက်ပါသည်။

၃။ သတ်မှတ်ပေးရမည့်အတိုး နှစ်ပိုင်းကွဲပြားခြားနားခြင်း။ တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၃၄ (၁)၊ အမိန့် ၃၄၊ နည်းဥပဒေ ၆ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ တရားရုံးက သတ်မှတ် ပေးရမည့် အတိုးသည် အမှုစွဲဆိုသည့်နေ့မှ ပဏာမဒီကရီအရ အပေါင်ငွေကို ပေးဆပ်ရန် သတ်မှတ် သည့်နေ့အထိ ကာလအပိုင်းအခြားအတွက် အတိုးနှင့် ပဏာမဒီကရီအရ အပေါင်ငွေပေးဆပ်ရန် သတ်မှတ်သည် နေ့မှ ဒီကရီငွေများ ပေးဆပ်သည့်နေ့အထိ ကာလအပိုင်းအခြားအတွက် အတိုး ဟူ၍ နှစ်ပိုင်းကွဲပြားခြားနားကြောင်း သတ်ပြုရန် လိုအပ်ပါသည်။ ယင်းသို့ ကွဲပြားခြားနားသည့် အလျောက် တရားရုံးက အမိန့်ချမှတ်ရာ၌ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် အချက်များကို အောက်တွင် ဖော်ပြလိုက်ပါသည် -

(က) အမှုစွဲဆိုသည့်နေ့မှ ပဏာမဒီကရီအရ အပေါင်ငွေကို ပေးဆပ်ရန် သတ်မှတ် သည့်နေ့အထိအတိုး

အပေါင်ပစ္စည်းရွေးနုတ်ခွင့်ပိတ်ပင်ရန် စွဲဆိုမှု(suit for foreclosure of a mortgage) တွင်သော်လည်းကောင်း၊ အပေါင်ပစ္စည်းရောင်းချရန် စွဲဆိုမှု (suit for sale of the mortgaged property) တွင် သော်လည်းကောင်း၊ အပေါင်ပစ္စည်းရွေးနုတ်ရန် စွဲဆိုမှု(suit for redemption of a mortgage) တွင်သော်လည်းကောင်း ချမှတ်သည့်ဒီကရီ၌ အပေါင်အရ ပေးရန်ရှိကြောင်း ဖော်ပြထားသည့် ငွေရင်းအပေါ် ပဋိညာဉ်ပါစည်းကမ်းချက်များအရ သဘောတူ ထားသည့် အတိုး (the contract rate of interest) အတိုင်း တရားစွဲဆို သည့်နေ့မှ တရားရုံးက ငွေပေးဆပ်ရန် ပဏာမဒီကရီအရ သတ်မှတ်သည့် နေ့အထိ အပေါင်ခံသူအား အတိုးပေးစေနိုင်ပါသည်။

(ခ) ပဏာမဒီကရီအရ အပေါင်ငွေကိုပေးဆပ်ရန် သတ်မှတ်သည့်နေ့မှ ဒီကရီ ငွေများ ပေးဆပ်သည့်နေ့အထိအတိုး

- (၁) တရားရုံးက ပဏာမဒီကရီ ချမှတ်ပြီးနောက်တွင် အမှုသည်များ သဘောတူ ခဲ့ကြသည့် ပဋိညာဉ်ပြီးဆုံးသွားသည်ဖြစ်၍ ထိုသို့ ချမှတ်သည့်နေ့နောက်ပိုင်း တွင် တရားရုံးသည် ပဋိညာဉ်နှုန်းအတိုင်း အတိုးခွင့်ပြုရန် တာဝန်မရှိပါ။ တရားရုံးက သင့်တော်သည်ဟုယူဆသည့် အတိုးနှုန်း ခွင့်ပြုရန်ဖြစ်ပါသည်။
- (၂) တရားရုံးများလက်စွဲအပိုဒ် ၁၇၃ တွင် တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၃၄ အရ ဒီကရီအနိုင်ရသူတို့သို့ ခွင့်ပြုသည့် ရုံးအတိုးနှုန်း (the Court rate of interest)ကို သာမန်အားဖြင့် ငွေကျပ် ၁၀၀ လျှင် ၉ ကျပ်နှုန်း သို့မဟုတ် ၎င်းနှုန်းအောက်လျော့သည် ပဋိညာဉ်တွင် အတည့်အလင်းသော်လည်းကောင်း

သဘောသက်ရောက်ခြင်းဖြင့် သော်လည်းကောင်း ပါရှိသော နှုန်းအတိုင်း သတ်မှတ်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း ညွှန်ပြထားပါသည်။

- (၃) ပဏာမဒီကရီအရ အပေါင်ငွေကို ပေးဆပ်ရန် သတ်မှတ်သည့်နေ့မှ ဒီကရီ ငွေများ ပေးဆပ်သည့်နေ့အထိ အတိုးကို တွက်ချက်ရာ၌ တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေအမိန့် ၃၄၊ နည်းဥပဒေ ၆ (က) တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း ငွေရင်းစုစုပေါင်းနှင့် ယင်းငွေအပေါ် တွက်ချက်ထားသည့် အတိုးစုစုပေါင်း တို့အပေါ် တွက်ချက်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

၄။ အထက်အပိုဒ် ၃ တွင် ဖော်ပြပါ အတိုးတွက်ချက်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သိရှိထား ရန် အချက်များကိုလည်း အောက်တွင် ဖော်ပြလိုက်ပါသည် -

- (က) အပေါင်အရ ပေးရန်ရှိကြောင်း ဖော်ပြထားသည့် ငွေရင်းဆိုသော စကားရပ် သည် တရားစွဲဆိုသည့်နေ့အထိ အတိုးမပါဘဲ အပေါင်အရ ပေးရန်ရှိသော အရင်းငွေကို ဆိုလိုပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ အပေါင်ခံသူသည် တရားစွဲဆိုသည့် နေ့မှ ပေးဆပ်ရန် သတ်မှတ်ပေးသည့်နေ့အထိ အပေါင်အရ ပေးရန်ရှိသော ငွေရင်းပေါ်တွင်သာ ပဋိညာဉ်နှုန်းအရ အတိုးရခွင့်ရှိပါသည်။ သို့ရာတွင် အပေါင်စာချုပ်ပါ စည်းကမ်းချက်များအရ အတိုးသည် အရင်း၏ တစ်စိတ် တစ်ဒေသဖြစ်ပါလျှင် အပေါင်ခံသူသည် အတိုးအပေါ်တွင်လည်း အတိုးရခွင့် ရှိ၍တရားစွဲဆိုသည့်နေ့တွင် ပေးရန်ရှိသောငွေစုစုပေါင်းအပေါ် ပဋိညာဉ်နှုန်းအရ အတိုးရခွင့် ရှိပါသည်။ ထို့ပြင် သတ်မှတ်ထားသည့် နှုန်းအတိုင်း အတိုးပေး ရန် ပဋိညာဉ်ရှိလျှင်သော် လည်းကောင်း၊ ဥပဒေသဘော သက်ရောက်သည့် ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားမှု ဓလေ့ထုံးစံ (by the usage of trade having the force of law) အရ အတိုးပေးရန် တာဝန်ရှိလျှင်သော်လည်းကောင်း တရားမစွဲဆိုမီ အချိန်ကာလအတွက်ပါ အတိုးပေးဆောင်ရန် တရားရုံးက အမိန့်ချမှတ်နိုင်ကြောင်း၊ ရန်နာရန်ဂျန်ဒတ် (စ်) မဟာဘီပရာဆတ်နှင့် မစ္စာဆန်တလာ (လ်) အင်ဆန်းအမှု (၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံတရားစီ ရင်ထုံး၊ စာ-၆၂၃) တွင် ညွှန်ပြထားသည်ကို ဂရုပြုမှတ်သားကြရန် လိုပါသည်။

- (ခ) အပေါင်ပစ္စည်းကို ရောင်းချရန် စွဲဆိုသည့်အမှုတွင် ငွေရင်းနှင့် အတိုး၊ တရား စရိတ်၊ တရားလိုက ပေါင်နှံသူထံမှ ဥပဒေနှင့်အညီရရန်ရှိသော ကုန်ကျစရိတ်၊ အခကြေးငွေများနှင့် အသုံးစရိတ်တို့ကို စိစစ်တွက်ချက်၍ ပဏာမဒီကရီတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြရန် တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေ အမိန့် ၃၄၊ နည်းဥပဒေ ၃(၁) တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း တရားရုံးများက မပျက်မကွက် လိုက်နာဆောင်

ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အတူ အပေါင်ပစ္စည်းရွေးနုတ်ခွင့်ပိတ်ပင်ရန် စွဲဆိုမှုနှင့် အပေါင်ပစ္စည်းရွေးနုတ်ရန် စွဲဆိုမှုတို့တွင် တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေ အမိန့် ၃၄၊ နည်းဥပဒေ ၂ နှင့် ၄ (၁) တို့၌ ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း တရားရုံးများက မပျက်မကွက် လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

- (ဂ) အပေါင်ပစ္စည်းကို ရောင်းချရန် ပဏာမဒီကရီ (preliminary decree) ကို တရားမပုံစံအမှတ် ၁၅၄ အရ ရေးဆွဲရပါသည်။ ယင်းပုံစံ၏ စာမျက်နှာ ၂ ရှိ စာရင်း (က) အောက်တွင် ပါရှိသည့် အရင်းနှင့် အတိုးအတွက် တရားလို ရထိုက်သည့်ငွေကို ဖော်ပြရာ၌ အထက်အပိုဒ် ၃ (က) တွင် ဖော်ပြထားသည့် အတိုးနှုန်း အရ တွက်ချက်ဖော်ပြရန် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် စာရင်း (က) အောက်ဆုံး စာကြောင်းတွင် အတိုးနှုန်းကို ဖော်ပြရာ၌လည်း အထက်အပိုဒ် ၃ (ခ) တွင် ဖော်ပြထားသည့် အတိုးနှုန်းကို ထည့်သွင်းဖော်ပြရန် ဖြစ်ပါသည်။

၅။ အပြီးသတ်ဒီကရီကို မကြန့်ကြာစေဘဲချမှတ်ခြင်း။ တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေ အမိန့် ၃၄၊ နည်းဥပဒေ ၃(၁) တွင် ပဏာမဒီကရီချမှတ်ပြီးနောက် ၆ လထက်မပိုသောရက်၌ တရားပြိုင်က ပေးဆပ်ရန်ငွေကို ပေးသွင်းခြင်းမပြုပါက တရားလိုသည် အပေါင်ပစ္စည်းကို ရောင်းရန် အပြီးသတ်ဒီကရီလျှောက်ထားနိုင်ကြောင်း ပြဋ္ဌာန်းထားသဖြင့် တရားရုံးများက ပဏာမဒီကရီ ချမှတ်ပြီးနောက် ၆ လကြာမှ အပြီးသတ်ဒီကရီကို ချမှတ်ကြသဖြင့် အပေါင်မှုများ ကြန့်ကြာမှု ဖြစ်ရကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ အဆိုပါနည်းဥပဒေ ၃ (၁) တွင် သတ်မှတ်ထားသည့် ၆ လ ကာလမှာ အများဆုံးကာလကိုသာ ဖော်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ တရားရုံးသည် မိမိသင့်သည့် ထင်မြင်သည့်အတိုင်း ထိုကာလထက် လျော့နည်းသောကာလကို သတ်မှတ်နိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် တရားရုံးများက ပဏာမဒီကရီတွင် ငွေပေးသွင်းရန် ကာလကို ပဏာမဒီကရီချမှတ်သည့် ရက်မှ ၂ လ (နှစ်လ) သတွင်း သတ်မှတ်ကြရန် ညွှန်ကြားလိုက်သည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ခြင်း အားဖြင့် အပေါင်မှုများကို နှောင့်နှေးကြန့်ကြာမှုမရှိဘဲ စစ်ဆေးစီရင်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

၆။ တရားရုံးများက အပေါင်မှုများတွင် ဒီကရီချမှတ်ရာ၌ အတိုးနှုန်းများ တွက်ချက် ဖော်ပြခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များ၊ တရားရုံးလက်စွဲပါ ညွှန်ပြချက်များနှင့် ဤ ညွှန်ကြားချက်ပါ လမ်းညွှန်မှုများနှင့် ညီညွတ်စွာ ရှိစေရေးအတွက် အမှုကို စီရင်သော သက်ဆိုင်ရာ တရားသူကြီးများတွင် စာဝန်ရှိကြောင်း ထပ်လောင်းသတိပေး ညွှန်ကြားလိုက်သည်။

(အောင်တိုး)
တရားသူကြီးချုပ်



စာအမှတ်၊ ၁၀၃၅ / ၁၄ (တရားမ) စု ၄ - ၂၂ / ၂၀၀၂
ရက်စွဲ၊ ၂၀၀၂ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၇ ရက်။

ဖြန့်ဝေခြင်း

ပြည်နယ်၊ တိုင်းတရားရုံးအားလုံး
ခရိုင်တရားရုံးအားလုံး
မြို့နယ်တရားရုံးအားလုံး

မိတ္တူကို

နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီရုံး
အစိုးရအဖွဲ့ရုံး
ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်ဝန်ကြီးဌာန
တရားသူကြီးချုပ်ရုံး
ရှေ့နေချုပ်ရုံး
ဒုတိယတရားသူကြီးချုပ်များ၊ တရားရုံးချုပ် (ရန်ကုန်၊ မန္တလေး)
တရားရုံးချုပ်တရားသူကြီးများ၊ တရားရုံးချုပ် (ရန်ကုန်၊ မန္တလေး)
ဥက္ကဋ္ဌ၊ မြန်မာနိုင်ငံတော်ဗဟိုဘဏ်
ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၊ တရားရုံးချုပ် (ရန်ကုန်၊ မန္တလေး)
ညွှန်ကြားရေးမှူးများ၊ တရားရုံးချုပ် (ရန်ကုန်၊ မန္တလေး)
ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးများ၊ တရားရုံးချုပ် (ရန်ကုန်၊ မန္တလေး)



နောက်ဆက်တွဲ(က)

တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၃၄ (၁)

ပုဒ်မ ၃၄။ (၁) ဒီကရီတစ်ရပ်မှာ ငွေပေးဆပ်ရန် သတ်မှတ်ပါရှိသည့် ဒီကရီဖြစ်လျှင် စီရင်ဆုံးဖြတ်သော ငွေရင်းအပေါ်တွင် တရားမစွဲမီအချိန်ကာလ တစ်ရပ်ရပ်အတွက် ဆုံးဖြတ်ပေးသော အတိုးအပြင် စီရင်ဆုံးဖြတ်သည့် ငွေရင်းအပေါ်တွင် တရားစွဲဆိုသည့်နေ့ရက်မှ ဒီကရီချမှတ်သည့်နေ့ရက်အထိ တရားရုံးက သင့်လျော်သည် ဟုယူဆသော အတိုးနှုန်းအရ ကျသင့်မည့် အတိုးနှုန်းနှင့်တကွ၊ ယင်းသို့ စီရင်ဆုံးဖြတ်သော စုစုပေါင်းငွေအပေါ်တွင် ဒီကရီချမှတ်ပေးသည့်နေ့ရက်မှ ငွေပေးဆပ်သည့် နေ့ရက်အထိဖြစ်စေ၊ တရားရုံးက သင့်သည်ထင်မြင်သည့် ထိုငွေပေးဆပ်သော နေ့ရက်ထက် စောသည့်နေ့ရက်အထိဖြစ်စေ၊ တရားရုံးက သင့်လျော်သည်ဟုယူဆသော နှုန်းထားအရ နောက်ထပ်အတိုးတို့ကို ပေးစေရန် တရားရုံးက ဒီကရီတွင် အမိန့်ချမှတ်ပေးနိုင်သည်။



နောက်ဆက်တွဲ(ခ)

တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေအမိန့် ၃၄၊ နည်းဥပဒေ ၆

ရွေးနုတ်ခွင့်ပိတ်ပင်ရန်သော်လည်းကောင်း၊ ရောင်းချရန်သော်လည်းကောင်း၊ ရွေးနုတ်ရန် သော်လည်းကောင်း စွဲဆိုသည့်အမှုတွင် ချမှတ်သော ဒီကရီ၌ အတိုးကို ဥပဒေနှင့် အညီ တောင်းခံရယူ ပိုင်ခွင့်ရှိလျှင် တရားရုံးသည် အပေါင်ခံသူသို့ အောက်ပါအတိုင်း အတိုး ပေးစေရန် အမိန့်ချမှတ်နိုင်သည် -

(က) ပေးဆပ်ရန်ရှိသည်ဟု ဖော်ပြထားသောငွေကို ပေါင်နှံသူက သို့မဟုတ် အပေါင်ရွေးနုတ် သည့် အခြားသူက ပဏာမဒီကရီအရ ရက်တစ်ရက်တွင်ဖြစ်စေ၊ ထိုရက်မတိုင်မီဖြစ်စေ ပေးဆပ်ရမည်ဖြစ်လျှင်၊ ထိုရက်အထိ အောက်ပါအတိုင်း တွက်ချက်ရရှိသောအတိုး-

(၁) အပေါင်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပေးဆပ်ရန်ရှိသည်ဟု ဖော်ပြသော ငွေရင်းအပေါ် တွင် ငွေရင်းအတွက် သတ်မှတ်ထားသည့်နှုန်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အဆိုပါနှုန်းကို သတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိလျှင် တရားရုံးက သင့်လျော်သည် ထင်မြင်သည့်နှုန်း ဖြင့်ဖြစ်စေ တွက်ချက်ရရှိသော အတိုး၊

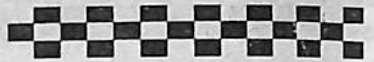
(၂) အပေါင်ခံသူအား ခွင့်ပြုသော တရားစရိတ်ငွေအပေါ်တွင် တရားရုံးက သင့် လျော်သည် ထင်မြင်သည့်နှုန်းဖြင့် ပဏာမဒီကရီ ချမှတ်သည့် နေ့မှစ၍ တွက်ချက်ရရှိသော အတိုး၊ ထို့ပြင်

(၃) ပဏာမဒီကရီ ချမှတ်သည့်ရက်အထိ အပေါင်အာမခံပစ္စည်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ထိုက်သင့်သည့် အားလျော်စွာ ကျခံခဲ့သော ကုန်ကျစရိတ်များ၊ အခကြေးငွေများ၊ အသုံးစရိတ်များအတွက် အပေါင်ခံသူသို့ ပေးရန်ရှိသည်ဟု ဆုံးဖြတ်သတ်မှတ် သော ငွေအပေါ်တွင် အမှုသည်အချင်းချင်း သဘောတူသတ်မှတ်သည့် နှုန်းဖြင့် ဖြစ်စေ၊ ယင်းနှုန်းကို သတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိလျှင် ငွေရင်းအပေါ် ပေးရသည့် နှုန်းဖြင့် ဖြစ်စေ၊ အဆိုပါနှုန်းနှစ်ရပ်လုံး သတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိပါက တစ်နှစ် လျှင် ကိုးရာခိုင်နှုန်း ဖြင့်ဖြစ်စေ တွက်ချက်ရရှိသော အတိုး၊ ထို့ပြင်

(ခ) ပေးဆပ်ငွေရရှိသည့် သို့မဟုတ် အမှန်တကယ် ပေးအပ်သည့်ရက်အထိ အောက်ပါ ငွေအပေါ်တွင် တရားရုံးက သင့်လျော်သည် ထင်မြင်သည့်နှုန်းဖြင့် တွက်ချက်ရရှိ သော နောက်ထပ်အတိုး -

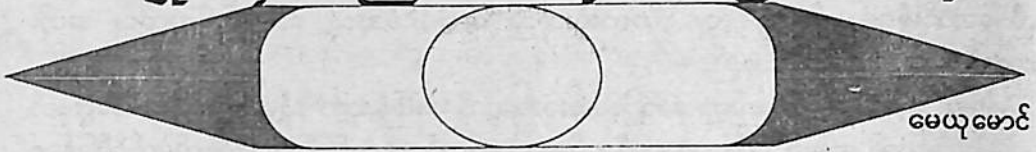
(၁) အပိုဒ်ခွဲ (က) တွင် ဖော်ပြထားသည့် ငွေရင်းစုစုပေါင်းနှင့် ယင်းငွေအပေါ် ထိုအပိုဒ်ခွဲနှင့်အညီ တွက်ချက်ထားသော အတိုးငွေစုစုပေါင်း၊ ထို့ပြင်

(၂) နည်းဥပဒေအရ ပေးရမည့် နောက်ထပ်ကုန်ကျစရိတ်၊ အခကြေးငွေများ၊ အသုံး စရိတ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အပေါင်ခံသူသို့ ပေးဆပ်ရန်ရှိကြောင်း စီရင်ဆုံး ဖြတ်သောငွေ။



သုတပဒေသာ

စာချုပ်မှသည် စာစုတ်မဖြစ်စေဖို့.



မေယုမောင်

ဤကမ္ဘာမြေပြင်တစ်လွှားတွင် လူသားများ ဖြစ်သော သင်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့သည်၊ တစ်ဦးတည်း လုံးချင်းနေ၍ မရဘဲ စိတ်ပိုင်းရပ်ပိုင်းပတ်ဝန်းကျင် ခေါ်သက်ရှိသက်မဲ့များနှင့် အမြဲတစ်စေ့တွေ့ဆုံ ထိတွေ့ဆက်ဆံနေကြရတာ တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး၊ တစ်ခုနှင့် တစ်ခုတို့နှင့် အပေး-အယူ၊ အပြန်အလှန် နှစ်ဦးနှစ်ဘက် ကတိ-ကဝတ်၊ တစ်နည်းအားဖြင့် ဆိုသော် “ပဋိညာဉ်” ပြုလုပ်ကြပေသည်။

ယင်းပဋိညာဉ်တွင် နှုတ်ဖြင့်ပြုလုပ်သော ပဋိညာဉ်နှင့် စာသားဖြင့် ပြုလုပ်သော ပဋိညာဉ်ဟူ၍ ရှိရာ တဖန်စာသားဖြင့် ပြုလုပ်ကြသော ပဋိညာဉ် အား စာချုပ်ဟု ခေါ်၍ လူကြီးများ ရှေ့မှောက်၌ သာမန်အားဖြင့် အသိအမှတ်ပြုရန်သာ လိုအပ်အသိ ပေးရန် ချုပ်ဆိုသော (ယခုအရပ်အခေါ်) အရပ် စာချုပ်ပဋိညာဉ်နှင့် ဥပဒေကြောင်းအရ ပြုလုပ်ရ သော မှတ်ပုံတင် စာချုပ်(ပဋိညာဉ်)ဟူ၍ ရှိပါသည်။

ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းတင်ပြရပါက ပဋိညာဉ် သို့ မဟုတ် စာချုပ်သည် တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး၊ တစ်ဘက် နှင့် တစ်ဘက် အခွင့်အရေးများကို “ချုပ်” ကိုင်သော သဘော၊ ယခုထက် ရှင်းရှင်းရေးသားရပါက တစ် ဦးနှင့် တစ်ဦး မယုံကြည်ကြ၍ ယုံကြည်မှုရှိစေရန် “အယုံသွင်း” သောသဘောအဖြစ် စာဖြင့်ရေးသား “ချုပ်နှောင်၊ ချည်နှောင်ထားသောကြောင့် “စာချုပ်”

ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ကြခြင်း၊ ဖြစ်ပါသည်။ ဤနေရာတွင် တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး အယုံသွင်း၍ ယုံကြည်ယူမှတ် စေရန် ချုပ်ဆိုသော ရည်ရွယ်ချက်မှာ- အထက်က တင်ပြခဲ့သလို နှစ်ဦးနှစ်ဘက် တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး အပေးအယူ၊ အပြန်အလှန် ကတိပေး၍ အခွင့် အရေးခြင်း လဲလှယ်ရာတွင် အကယ်၍ တစ်ဘက် ဘက်က ယင်းက ကတိရှိ၍ ပေးရန် ရှိသော အခွင့် အရေးကို ပေးရန် ပျက်ကွက်ပါက ကျန်တစ်ဦးက မိမိနစ်နာဆုံးရှုံးသော အခွင့်အရေးကို ပြန်လည်ရရှိ စေရန် အရေးဆိုဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အလို့ငှာ ဖြစ် ပါသည်။

ရှင်းဦးအံ့။ မောင်ဖြူသည် မောင်နီထံမှ ကျပ်ငွေ တစ်သောင်းတိတိကို သုံးလအတွင်း ပြန် ပေးရန် ကတိကဝတ်၊ ပဋိညာဉ်ပြုလုပ်ပြီး မောင်နီယုံကြည်စေရန် အလို့ငှာ မိမိပိုင်ငါးသိန်း တန် အိမ်ကို အပေါင်ထား၍ စာချုပ်တစ်စောင်ကို အသိသက်သေလူကြီးများ ရှေ့တွင် လက်မှတ်ရေး ထိုး၍ ယင်းချေးငွေတစ်ရာအပေါ်တွင် တစ်လလျှင် ကျပ်ငွေ ငါးကျပ်ကိုပါအတိုးထည့်၍အရပ်စာချုပ်စာ တမ်းတစ်စောင်ချုပ်ဆိုခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ယင်းကတိ ကဝတ်ပြုသော သုံးလကျော်သည့် တိုင်အောင် မောင်ဖြူသည် ၎င်းချေးထားသော အရင်းငွေလည်း မရ၊ အတိုးလည်းမရသဖြင့်



မောင်ဖြူသည် အခက်အခဲနှင့် ကြုံတွေ့ရပြီး ၎င်းချေးထားသော ငွေလည်း တစ်ပြားမှ ပြန်မရသော အခြေအနေတွင် မောင်ဖြူ ဘာလုပ်မည်နည်း။

ခက်သည်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ လူသားများသည် တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး ယုံကြည်ယူမှတ်၍ တစ်ဦးက တစ်ဦးကို ငွေချေးလိုက်ပြီဆိုပါက မိမိငွေသည် တစ်ပါးသူ၏ လက်ဝယ်သို့ ရောက်သွားသည့်နေ့ အချိန်မှစ၍ တစ်ပါးသူ၏ ငွေဖြစ်သွားပြီး ယင်းသူ ပြန်ပေးမှ မိမိငွေပြန်ရတော့မည် အခြေအနေမျိုးကို အမြဲလိုလိုကြုံတွေ့နေကြရပါသည်။

ယခုကိစ္စတွင်လည်း မောင်နီထံ ချေးလိုက်သော ငွေကို မောင်နီပြန်ပေးမှ (တစ်နည်းအားဖြင့် ဆိုသော်) မောင်နီပြန်ဆပ်မှ မောင်ဖြူပြန်ရတော့မည် ဖြစ်ပါ၏။

ထို့ကြောင့် မောင်ဖြူက မောင်နီအား သွားတွေ့၍ မောင်နီကအတော့မခံ၊ တွေ့ပြန်တော့လည်း၊ နက်ဖြန်ပေးမည် သဘက်ခါပေးမည်ဟုသာပြော၏။ ငွေတစ်ပြားမှ ပြန်မပေး။ မောင်ဖြူက မိမိနေသော ရပ်ကွက်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီထံ တိုင်တန်းရာ ဤကိစ္စမှာ ကောင်စီလုပ်ငန်းအရ ညှိနှိုင်းပေးရုံသာရှိ၍ နှစ်ဘက်ခေါ်ယူညှိနှိုင်းပေးသော်လည်းအလားတူပင်ငွေမပြေလည်သေး၍ယခုမပေးနိုင်မည်သည့်နေ့ရက်တွင် ပေးမည်ဟုသာ ပြောဆိုသော်လည်း နောက်ဆုံးတွင် ညှိနှိုင်းတောင်းပန် အောက်ကြိုတောင်းခံ၍ မရသည့် အဆုံးတွင် မောင်ဖြူသည် မိမိလက်ဝယ်ရှိ အရပ်စာချုပ်ကို အားကိုး၍ မိမိမြို့နယ်တရားရုံးတွင် ရုံးခွန်တော် ထမ်းဆောင်ပြီး ချေးငွေရလိုကြောင်း တရားမမှု တစ်ရပ်ကို ရုံးတင် တရားစွဲဆိုခဲ့ပါသည်။

ရုံးတော်က (၁) ဤအမှုသည် ချေးငွေပြန်ရလိုမှုဖြစ်ရာ ငွေချေးငှားသူ မောင်ဖြူသည် ငွေချေးငှားသူတစ်ဦးဖြင့်ကြောင်း ငွေချေးငှားသူများ အက်ဥပဒေအပိုဒ် ၂ အပိုဒ်ခွဲ ၆ အရ တရားဝင်မှတ်ပုံတင်လိုစင်ရ ငွေချေးငှားစားသူမဟုတ်သဖြင့် လည်းကောင်း၊

(၂) ငွေချေးစာချုပ်မှာ အရပ်စာချုပ်ဖြစ်၍ မှတ်ပုံတင်မထားသဖြင့် တရားရုံးတော်တွင် တရားဝင်ငွေကြေး စာချုပ်အဖြစ် သက်သေခံမဝင်သဖြင့် မောင်ဖြူ၏ 'တရားမကြောင်း' လျှောက်လွှာအား စရိတ်နှင့် တကွ ပလပ်လိုက်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် မောင်ဖြူသည် တရားဥပဒေအရ လုပ်သင့်လုပ်ထိုက်သော ကိစ္စများ မပြုလုပ်ထားမိသဖြင့် ယင်းအမှုတွင် ရုံးရပြီး ချေးငွေလည်း မရတော့ပါ အခြားနည်းများဖြင့်သာ တရားတစ်ဘောင်စွဲဆိုရန် တရားဥပဒေနားလည်ကျွမ်းကျင်သူ ရှေ့နေရှေ့ရပ်များကို တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းသင့်ပါသည်။

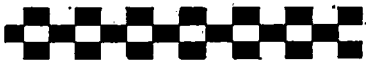
အမှန်အားဖြင့် ကျွန်တော် တင်ပြလိုသော အချက်မှာ စာချုပ်စာတမ်းများ ကိစ္စဖြစ်၍ အထူးသဖြင့် ယခုအခါတွင် အိမ်၊ တိုက်၊ မော်တော်ယာဉ်၊ ဆောက်ကြ၊ ဝယ်ကြ၊ ငှားကြသော ကိစ္စများတွင် ရောင်းသူနှင့် ဝယ်သူငှားရမ်းသူနှင့် ငှားယူသူတို့ အကြားတွင် တရားဝင်မှတ်ပုံတင်စာချုပ်စာတမ်းများ ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

စာချုပ်စာတမ်းမှတ်ပုံတင် အက်ဥပဒေပုဒ်မ

၁၇ (၁) အရ

(၁) မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းများကို မေတ္တာနှင့် ပေးကမ်းခြင်း စာချုပ်

(၂) တန်ဖိုးငွေကျပ် ၁၀၀ အထက်ရှိသော မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းကို ပေါင်နံသည့်စာချုပ်



(၃) အထက်ပါ ပစ္စည်းကို အာမခံပေးသည့်စာချုပ်
(၄) အထက်ပါ ပစ္စည်းကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာသည့် စာချုပ်

(၅) အထက်ပါ ပစ္စည်းတွင် ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို စွန့်လွှတ်သည့် စာချုပ်

(၆) အထက်ပါ ပစ္စည်းနှင့် သက်ဆိုင်သော သားချင်း တစ်စု၏ စီမံမှုစာချုပ်

(၇) အထက်ပါပစ္စည်း၏ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်နှင့် စပ်လျဉ်းသော ငွေကြေးကြောင်းပြေစာ

(၈) အထက်ပါပစ္စည်း၏ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို ကြေညာဖန်တီး လွှဲပြောင်း၊ ကန့်သတ်ချုပ်ငြိမ်းစေသော ဒီကရီ၊ အမိန့်၊ အနုညာတခုံရုံး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို လွှဲပြောင်းသည့် စာချုပ်

(၉) အထက်ပါ ပစ္စည်းကို ရောင်းချသည့် စာချုပ်

(၁၀) အထက်ပါပစ္စည်းကို တစ်နှစ်ထက်ပို၍ အငှားချထားသည့် စာချုပ်

(၁၁) ကိစ္စိမမွေးစားသည့်စာချုပ်တို့ဖြစ်ပါသည်။

မောင်ဖြူ ရုံးသွားသောကိစ္စမှာ အထက်ပါ ဥပဒေအပိုဒ် ၁၇ အပိုဒ်ငယ် ၃ အရ အာမခံအဖြစ် ထားရှိသော ပစ္စည်းကို မှတ်ပုံမတင်၍ ဖြစ်ပါသည်။

ဤကဲ့သို့သော ချေးငှားခြင်း ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းခြင်းဆိုင်ရာဥပဒေများကို -ယခင်အင်္ဂလိပ်လို Law of Conveyancing နှင့် သုံးသပ်ဆုံးဖြတ်၍ ယခုအခါ စာချုပ်စာတမ်းမှတ်ပုံတင်ဥပဒေ၊ ပဋိညာဉ်ဥပဒေ၊ ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေများ၊ ငွေချေးဥပဒေနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ကြပါသည်။

ထို့ကြောင့် အထက်တွင် တင်ပြခဲ့သလို ကျွန်ုပ်တို့လူသားများတို့သည် တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး ငွေရေးကြေးရေး၊ ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းရေးနှင့် အခြား မရှိမဖြစ်မလုပ်မဖြစ်သော လူမှုရေး၊ ကိစ္စများတွင် “နှုတ်တစ်ရာ စာတစ်လုံး” ဆိုဘိသကဲ့သို့ စာဖြင့် ရေးသားမှတ်သားမှတ်ရာကို တရားဥပဒေဘောင် အတွင်းတွင်ပြုလုပ်ပါက “ခုရှုပ်၊ နောင်ရှင်း” သဘောဖြင့် နောင်အနာဂတ်တွင် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သော ပြဿနာအခက်အခဲ၊ အရှုပ်အရှင်းများကို “စာချုပ်” ချုပ်ဆိုပြီး မည်သို့ပင်ဖြစ်စေကာမူ မှတ်ပုံတင်ဥပဒေအရ မှတ်ပုံတင်ထားသင့်ကြပါသည်။

မှတ်ပုံတင်ရာတွင်လည်း အခက်အခဲမရှိပါ။ စာချုပ်စာရွက် “အခွန်တော်တံဆိပ်ခေါင်း” ကပ်ပြီး စာရွက်မှာ ကျပ်ငွေတစ်ကျပ်တန်မှ ကျပ်ငွေတစ်ထောင်တန်အထိရှိရာ မိမိတို့ရေးသားဆောင်ရွက်သောကိစ္စ(ပစ္စည်း) ပေါ်တွင် မူတည်၍ အခွန်တော်ထမ်းဆောင် မှတ်ပုံတင်လာမှ တရားရုံးတော်သို့ မတော်တဆရောက်လာမည်ဆိုပါက တရားဝင်သက်သေခံစာရွက်စာတမ်းအဖြစ် လက်ခံဆောင်ရွက် စစ်ဆေးကြားနာ နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

ယင်းကဲ့သို့ မှတ်ပုံတင်သင့်သော စာချုပ်စာတမ်းတစ်ရပ်ကို ရုံးတော်သို့ သက်သေခံစာရွက်စာတမ်းအဖြစ် တင်ပြသောအခါတွင် တရားရုံးတော်က အကယ်၍ သက်သေခံလက်ခံသင့်သော စာချုပ်စာတမ်းဖြစ်ပါက အခွန်တော်ကျသင့်ငွေကို ဒဏ်ဆောင်စေပြီး သက်သေခံစာရွက်စာတမ်းအဖြစ် လက်ခံရန် မသင့်သော စာချုပ်စာရွက်စာတမ်းဖြစ်ပါက ရုံးတော်က လက်မခံပယ်လိုက်ပြီးအနီ “စာချုပ်” မှာ မည်သို့မျှ အသုံးမပြုနိုင်သော “စာစုတ်” စာရွက် ဖြစ်သွားမည်ဟု သတိပေးလိုပါသည်။



တစ်ဖန်တုံ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးက အခြားပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးထံမှ ချေးငွေ တရားဝင်ချေးငွေမှ အတိုးငွေ နှင့်အခြားရငွေများ (ပုံစံအားဖြင့် အိမ်လခ၊ ပစ္စည်း ရောင်းသဖြင့် ငွေသားရငွေများ) ကို ရရှိပါက ကြည်နူးမနေနှင့်ဦး။ ရငွေများအပေါ်တွင် ငွေအရေ အတွက် ပမာဏအလိုက် တံဆိပ်တော်ခေါင်းဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၅အရ တံဆိပ်ခေါင်းခွန်ထိုက်သင့်သည့် စာချုပ်စာတမ်းများတွင် ထိုက်သင့်သည့် တံဆိပ် ခေါင်းမပါလျှင် တရားရုံးတော်က ယင်းစာချုပ် စာတမ်းကို သက်သေခံစာချုပ်စာတမ်းအဖြစ် လက် မခံရဟု ပြဋ္ဌာန်းထားရာ အထက်ပါငွေရစာရွက်စာ တမ်းမှာလည်း စာချုပ်စာတမ်းခေါင်းစဉ်အောက်တွင် ပါရှိရာ ငွေရစာရွက်စာတမ်းများကို ထိုက်သင့်သော တံဆိပ်ခေါင်းကပ်ပြီးမှ သာလျှင် တရားရုံးတော်က တရားဝင်သက်သေခံစာရွက်စာတမ်း စာချုပ် တစ်ရပ်အနေဖြင့် လက်ခံနိုင်ပြီး တံဆိပ်ခေါင်း မပြည့်စုံပါက ယင်း စာချုပ် သည်လည်း စာစုတ် ဖြစ်သွားနိုင်ပါသည်။

ငွေရပြေစာ၊ လခထုတ်ရာတွင် လက်မှတ်ထိုး ရသော စာရွက်၊ အငြိမ်းစားလစာငွေရစာ စသည် တို့မှာလည်း စာချုပ်စာတမ်းခေါင်းစဉ်အောက်တွင် ပါရှိပါသည်။

သို့ဖြစ်၍ မှတ်ပုံတင်သင့်သော စာရွက် စာတမ်းစာချုပ်ကို မှတ်ပုံတင်ဥပဒေပုဒ်မ ၄၉ အရ လည်းကောင်း၊ တံဆိပ်ခေါင်းကပ်ရန် ထိုက်သင့် သော စာချုပ်စာတမ်းကို ထိုက်သင့်သော တံဆိပ်ခေါင်း မကပ်လျှင် တံဆိပ်တော်ခေါင်း ဥပဒေပုဒ်မ ၃၅ အရ၊ တရားရုံးရှေ့တွင် တရားဝင် စာချုပ် စာတမ်းတစ် ရပ်အဖြစ် ဖြစ်မလာဘဲ တရားမဲ့ စာစုတ် တစ်ရပ် ဖြစ်သွားနိုင်ပါကြောင်း စေတနာကောင်းဖြင့် တင်ပြအပ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် လူလူချင်းဆက်ဆံရာတွင်၊ ငွေ ရေးကြေးရေးပစ္စည်းရေး၊ အိမ်ထောင်ရေး၊ လူမှုရေး စသောကိစ္စရပ်များမှာ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ တစ်မျိုးနှင့် မဟုတ်တစ်မျိုးနှင့် ကြုံတွေ့နေရပါသောကြောင့် မှတ်တမ်းမှတ်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများ ရေးသား ပြုလုပ်၍ တရားဥပဒေဘောင်အတွင်းမှ အကျိုးသက် ဝင်နိုင်စေခြင်းငှာ တရားဝင်စာချုပ်စာတမ်းများ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်သင့်ကြပါကြောင်း အသိပေး ရေးသားအပ်ပါသည်။

သို့ဖြစ်၍ စာချုပ်သည် စာစုတ်မဖြစ်စေရန် ကြိုးပမ်းကြပါစို့။

မေယုမောင်

သုတပဒေသာ

နိုင်ငံခြားခရီးဆိုင်ရာ အကြံပြုချက်များ

ဦးစန်းလွင် (တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ)

နိုင်ငံတော်က ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ်ကို ပြောင်းလဲကျင့်သုံးခဲ့တဲ့ ၁၉၈၈ ခုနှစ်မှ နောက်ပိုင်း ကာလများမှာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာနဲ့ ဒေသဆိုင်ရာ ဆက်ဆံမှုတွေ ပိုများလာခဲ့ပါတယ်။ အဆင့်မြင့် အရာရှိကြီးများအဆင့်မှာ သာမက အငယ်တန်း အဆင့်အရာရှိများပါမကျန် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဆက် ဆံရေးနယ်ပယ် အသီးသီးမှာ ပါဝင်လာကြရ ပါတယ်။ နိုင်ငံအတွင်းမှာ ကျင်းပတဲ့ အပြည်ပြည် ဆိုင်ရာနဲ့ ဒေသဆိုင်ရာ အစည်းအဝေးတွေကို သက် ဆိုင်ရာ ဘာသာရပ်အလိုက်တက်ရောက်လာကြရ သလိုနိုင်ငံရပ်ခြားတွေကို သွားရောက်ပြီးတော့လည်း အစည်းအဝေးတွေ တက်လာကြရပါတယ်။ နီးနှော ဖလှယ်ပွဲတွေ၊ ဆွေးနွေးပွဲတွေ တက်လာကြရသလို နိုင်ငံတော်က စေလွှတ်တဲ့ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့တွေ မှာလည်း ပါဝင်ဆောင်ရွက်လာကြရပါတယ်။ ခုလို တာဝန်အမျိုးမျိုးနဲ့ နိုင်ငံရပ်ခြားကိုသွားရောက်ကြ ရတဲ့အခါမှာ ခရီးမသွားမီ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ကြရတဲ့ လုပ်ငန်းတာဝန်တွေရှိသလို ခရီးစဉ်ကာလအတွင်းမှာ တွေ့ကြုံရ၊ ဆောင်ရွက်ကြရတဲ့ ကိစ္စတွေလည်း ရှိပါ တယ်။ ခရီးစဉ်က ပြန်လာတဲ့အခါ အတွေ့အကြုံ အစီရင်ခံစာတင်ပြခြင်း၊ ငွေစာရင်းရှင်းလင်းခြင်း စတဲ့ လုပ်ငန်းတွေကိုလည်းဆောင်ရွက်ကြရပါတယ်။

စာရေးသူလည်း နိုင်ငံတော်နဲ့ မိခင်ဌာနရဲ့ ကျေးဇူးကြောင့် နိုင်ငံခြားခရီးအနည်းငယ် သွား ရောက်ခွင့်ရခဲ့ပါတယ်။ စာပေ ဝါသနာရှိပြီးသားမို့ သွားလေရာ ခရီးတိုင်းမှာ ရောက်လေရာခရီးတိုင်းမှာ

မှတ်တမ်းမှတ်ရာပြုစုခဲ့ပါတယ်။ ဓာတ်ပုံမှတ်တမ်း တွေတင်ခဲ့ပါတယ်။ လေ့လာမှတ်သားစရာ စာအုပ် စာတမ်းတွေကို မိမိအတွက်သာမက မိမိရုံးအတွက် ပါ ရအောင်ယူခဲ့ပါတယ်။ ဒီလိုမှတ်တမ်းပြုစုရာ မှာလည်း နေ့စဉ် နေ့တိုင်း ညအိပ်ချိန်မှာ အနား မယူဘဲ အာရုံထဲမှာ မှတ်သားသင့် မှတ်သားထိုက် တာတွေမပျောက်ခင်ကြိုးစားမှတ်တမ်းတင်ခဲ့လေ့ရှိပါ တယ်။ ဒီအတွေ့အကြုံတွေကို တာဝန်အသီးသီးနဲ့ နိုင်ငံရပ်ခြားသွားရောက်ကြရမယ့် မျိုးဆက်သစ် ညီ ငယ်၊ ညီမငယ်များအတွက် အထူးရည်ရွယ်ပြီး တင် ပြလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

၁။ နိုင်ငံခြားခရီးများ

၁.၁ တရားဥပဒေနယ်ပယ်က တရားရေးအရာရှိ များ၊ ဥပဒေအရာရှိများ၊ ရဲအရာရှိများနဲ့ ရှေ့နေများ ပါမကျန်နိုင်ငံခြားကို သွားရောက်ကြရတဲ့ ခရီးစဉ် တွေကို လေ့လာကြည့်ရာမှာ အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရှိရပါတယ် -

- (က) သင်တန်းတက်ရောက်ခြင်း
(Training)
- (ခ) အစည်းအဝေးတက်ရောက်ခြင်း
(Meeting)
- (ဂ) အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲတက်ရောက်ခြင်း
(Workshop)
- (ဃ) နီးနှောဖလှယ်ပွဲတက်ရောက်ခြင်း



(Seminar)

(င) မျက်နှာစုံညီ နီးနှောဖလှယ်ပွဲတက်ရောက်ခြင်း (Symposium)

(စ) ညီလာခံတက်ရောက်ခြင်း (Convention, Congress)

(ဆ) ချစ်ကြည်ရေးအလည်ခရီးသွားရောက်ခြင်း (Friendly Visit)

(ဇ) လေ့လာရေးခရီးသွားရောက်ခြင်း (Study Tour)

(ဈ) အလုပ်သဘောပါဝင်သည့် အလည်အပတ်ခရီးသွားရောက်ခြင်း (Working Visit)

၁.၂။ နိုင်ငံခြားခရီးတွေကို အမျိုးအစားခွဲခြားသတ်မှတ်ရာမှာ လုပ်ငန်းတာဝန်အရသွားလာခြင်း (Official tour)၊ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းအရ သွားလာခြင်း (Business tour)နဲ့ အလည် အပတ်သွားလာခြင်း (Visit)ဆိုပြီးလည်း ခွဲခြားတတ်ပါသေးတယ်။

၁.၃။ သွားရောက်တဲ့ ခရီးစဉ်ဆိုင်ရာ တာဝန်ပေါ်မူတည်ပြီး ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ရမယ့် အချက်များလည်း အနည်းနဲ့အများ ကွာခြားမှုရှိနိုင်ပါတယ်။ သို့သော်လည်း နိုင်ငံခြားခရီးသွားများအတွက် တွေ့ကြုံရလေ့ရှိတဲ့အချက်များကို ယေဘုယျ အားဖြင့် ခြုံငုံမှုရှိနိုင်အောင် တင်ပြသွားနိုင်ဖို့သာ ရည်ရွယ်ထားပါတယ်။

၂။ နိုင်ငံခြားခရီးမသွားမီ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရန် အချက်များ

၂.၁။ လုပ်ငန်းဆိုင်ရာစာရွက်စာတမ်းများ

တာဝန်နဲ့ ခရီးသွားသူတွေအတွက် နိုင်ငံရပ်ခြားကို အလည်အပတ်သွားရောက်ခြင်းမဟုတ်ဘဲ တာဝန်တစ်ရပ်ကို ဆောင်ရွက်ဖို့ သွားကြတာဖြစ်လေတော့ ကိုယ်သွားရောက်မယ့် လုပ်ငန်းနဲ့ သက်ဆိုင်တဲ့ စာရွက်စာတမ်းအထောက်အထားတွေကို ခရီးမသွားခင်ကတည်းက ကောင်းကောင်း ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားဖို့လိုပါတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေနဲ့ သက်ဆိုင်တဲ့ အစည်းအဝေးတစ်ခုကို သွားတက်ပြီဆိုရင် အမိ နိုင်ငံရဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်တွေပါတဲ့ ဥပဒေနည်းဥပဒေ၊ ပြဋ္ဌာန်းချက်အစုံအလင်ကို မြန်မာဘာသာနဲ့ရော၊ အင်္ဂလိပ်ဘာသာနဲ့ပါ စုံအောင်လေ့လာပြုစု၊ ယူဆောင်သွားဖို့လိုပါတယ်။ မြန်မာဘာသာနဲ့ သာမက အင်္ဂလိပ်ဘာသာနဲ့ပါ အထောက်အထားတွေကို စုဆောင်းယူဆောင်သွားရတာကတော့ နိုင်ငံခြားအစည်းအဝေးအများစုမှာ အင်္ဂလိပ်ဘာသာနဲ့သာ တင်ပြဆွေးနွေးကြရလို့ ဖြစ်ပါတယ်။ အထူးသဖြင့် ကိုယ်က အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦး ဖြစ်နေခဲ့ရင် အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်အနေနဲ့ အစည်းအဝေးမှာ ဘယ်လိုအစီရင်ခံစာတွေ၊ ဘယ်လိုအထောက်အထားတွေ၊ ဘယ်လို ကိန်းဂဏန်းတွေ တင်ပြဖို့ လိုအပ်လာနိုင်သလဲဆိုတာကို အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်ကိုယ်စား၊ ကြိုတင်တွေးဆပြီး ပြင်ဆင်ယူဆောင်သွားကြဖို့ အထူးလိုအပ်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ နိုင်ငံခြားအစည်းအဝေးသွား တက်ကြရာမှာ အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်ကလည်း ခေါင်းဆောင်ပိုင်းဆိုင်ရာ တာဝန်တွေနဲ့ မအားမလပ်ရှိ နေတတ်ပါတယ်။



အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်ဟာ နိုင်ငံအသီးသီးက အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်များ၊ အိမ်ရှင်နိုင်ငံက အရေးကြီးပုဂ္ဂိုလ်များနဲ့လည်း လုပ်ငန်းသဘော အရ လက်ခံတော့ဆို ရတာရှိနိုင်သလို ကိုယ့်ခေါင်းဆောင်က တစ်ခြားအဖွဲ့ ခေါင်းဆောင်တွေကို သွား ရောက်တွေ့ဆုံရတာတွေလည်း ရှိတတ်ပါတယ်။ အဖွဲ့ အတွင်းရေးမှူး သို့မဟုတ်အဖွဲ့ဝင်ကသာ လုပ်ငန်းပိုင်းနဲ့သက်ဆိုင်တဲ့ အစီရင်ခံစာတွေ၊ အထောက်အထားတွေကို တာဝန်ယူပြုစုပြီး အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်ကို ကြိုတင်ပြီး တင်ပြကာ အတည်ပြုချက်ယူထားဖို့ လိုအပ်ပါမယ်။ တစ်ခါတစ်ရံမှာ အထက်အဆင့် အဖွဲ့အစည်းတွေရဲ့ အတည်ပြုချက်ယူဖို့လိုတဲ့ အစီရင်ခံစာများ (ဥပမာ - Country report) ရှိရင်လည်း အချိန်မီအတည်ပြုချက်ယူထားဖို့ ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ဖို့ လိုပါတယ်။

တစ်ခါတစ်ရံမှာ တစ်ချို့စာရွက်စာတမ်းတွေကို လိုအပ်တဲ့ မိတ္တူစောင်ရေအလိုက် သွားဖို့လိုတာတွေ ရှိတတ်ပါတယ်။ နိုင်ငံရဲ့ အစီရင်ခံစာကို အစည်းအဝေးတက်ဘက် နိုင်ငံများရဲ့ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ အစည်းအဝေးကို ဦးဆောင်ကျင်းပတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များစသည်ကို ဝေဖို့သင့်ရင်လည်း လိုအပ်တဲ့ မိတ္တူကို ကိုယ့်နိုင်ငံမှာကတည်းက မှန်းပြီးပွားယူသွားသင့်ပါတယ်။ မိတ္တူပေးမယ့် ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့အဆင့်အတန်းပေါ်မူတည်ပြီး ချုပ်ပုံချုပ်သားက အစ သင့်တင့်တဲ့ မိတ္တူဖြစ်ဖို့လိုအပ်ပါတယ်။ နိုင်ငံခြားရောက်မှ ကိုယ်ပြင်ဆင်ယူသွားတဲ့ မိတ္တူအရေအတွက်ထက် ပိုပြီးလိုအပ်ကြောင်းသိခဲ့ရင် အလွယ်တကူ မိတ္တူပွားနိုင်အောင် စာအုပ်စာတမ်းအဖြစ် မချုပ်ထားတဲ့ မိတ္တူတစ်စုံ (Loose copies)လည်း ယူသွားသင့်ပါတယ်။ အစည်းအဝေးတွေမှာ မိတ္တူကူးခြင်းစတဲ့ လိုအပ်တဲ့ ရုံးလုပ်ငန်းတွေကို ဆောင်ရွက်ပေးတဲ့ ရုံးအဖွဲ့ သို့မဟုတ် အတွင်းရေးမှူးအဖွဲ့

(Secretariat) ရှိတတ်ပေမယ့် တစ်နိုင်ငံချင်းရဲ့ အလုပ်တွေကို အာရုံစိုက်လုပ်ပေးနိုင်လောက်အောင် မအားလပ်ကြတာတွေ့ရတတ်ပါတယ်။ တကယ်လို့ ကိုယ်က အစည်းအဝေးမှာ တင်ပြမယ့် တင်ပြချက် (Presentation) ရှိပြီး ပရိုဂျက်တာ(Projector) ကို အသုံးပြုရမယ်ဆိုရင် သက်ဆိုင်ရာတင်ပြချက်တွေ၊ အထောက်အထားတွေ ရေးသားဖော်ပြထားတဲ့ ဖလင်ပြား (Transparency sheet) တွေလည်း ပြုစုယူဆောင်သွားသင့်ပါတယ်။ အစည်းအဝေးမှာ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းရင်း ပေါ်ပေါက်လာနိုင်တဲ့ ဆွေးနွေးရန် အချက်တွေကို ရေးသားတင်ပြနိုင်ဖို့ ဖလင်ပြား အလွတ်အနည်းငယ်နဲ့ ရေးမှတ်စရာ မှင်တံ (Soft pen) ပါသွားရင်လည်း အထောက်အကူရနိုင်ပါတယ်။

၂.၂။ ခရီးသွားခြင်းဆိုင်ရာ စာရွက်စာတမ်းများ

နိုင်ငံခြားခရီးသွားတဲ့ အခါမှာ ခရီးသွားခြင်းဆိုင်ရာ အထောက်အထား၊ စာရွက်စာတမ်းများ (Travel documents)ဟာ အရေးကြီးတဲ့ စာရွက်စာတမ်းများ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအထောက်အထားတွေမှာ (၁) ပြည်ပထွက်ခွင့် လက်မှတ်(Passport) (၂) လိုအပ်တဲ့အခါ ပြည်ဝင်ခွင့် အထောက်အထား စာရွက်စာတမ်းများ (Visa documents)(၃)လေယာဉ် လက်မှတ် (၄) နိုင်ငံခြားငွေ (၅) ပြည်ပထွက်ခွာမှုဆိုင်ရာ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေး ပုံစံ- ဒီ (D - Form) တို့ ပါဝင်ပါတယ်။ နိုင်ငံခြားခရီးကို ကိုယ်တစ်ယောက်တည်းသွားသည်ဖြစ်စေ၊ အဖွဲ့နဲ့သွားသည်ဖြစ်စေ၊ ဒီခရီးသွားအထောက်အထားတွေကို လုံလုံခြုံခြုံ မပျောက်ပျက်အောင် ထိန်းသိမ်းဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ ကိုယ်က အဖွဲ့ရဲ့ အတွင်း



ရေးမှူးအနေနဲ့ ခရီးသွား အထောက်အထားတွေကို တာဝန်ယူထိန်းသိမ်းရတယ်ဆိုရင် ဒီအထောက်အထားတွေ မပျောက်ပျက်အောင် ပိုဂရုစိုက်ထိန်းသိမ်းရပါလိမ့်မယ်။ လမ်းခရီးမှာ ခရီးသွားအထောက်အထားတွေကို အကြိမ်ကြိမ်ထုတ်ပြရ၊ ပြန်ထည့်ရတာတွေရှိလေတော့ ဒီအထောက်အထားတွေကို ထုတ်ပြရတဲ့ အကြိမ်တိုင်းမှာ စုံစုံလင်လင်ပြန်ရရဲ့လားဆိုတာကို သတိမလစ် စိစစ်ဖို့လဲ လိုပါတယ်။

ပြည်ပထွက်ခွင့် လက်မှတ်မှာ ပါတဲ့ တစ်ချို့အချက်အလက်တွေကို မကြာခဏ ပုံစံအသီးသီးမှာ ဖြည့်စွက်ရလေ့ရှိပါတယ်။ အနည်းဆုံးအားဖြင့် လေဘဉ်ပေါ်တက်ခါနီးမှာ စစ်ဆေးတဲ့အချိန် Boarding time check - in) သွားလိုရာနိုင်ငံကို မရောက်မီ လမ်းခရီးရှိ ခေတ္တရပ်နားရမယ့် လေဆိပ် (Transit airport) မှာ ရပ်နားရတဲ့ အချိန်၊ ခရီးစဉ်ဆုံးရာလေဆိပ်မှာ လေဆိပ်က ထွက်ခွာတော့မယ့်အချိန် (Check - out time) နဲ့ တည်းခိုမယ့် ဟိုတယ်၊ တည်းခိုခန်းတွေမှာ တည်းခိုမယ့် အခန်းအတွက် မှတ်ပုံတင် (Registration) တဲ့ အချိန်တွေမှာ ကိုယ့်အမည်၊ ပြည်ပထွက်ခွင့်လက်မှတ်အမှတ်၊ ယင်းလက်မှတ်ထုတ်ပေးတဲ့နေ့စွဲ၊ လက်မှတ်သက်တမ်းကုန်ဆုံးမယ့် နေ့စွဲစတာတွေကို ပုံစံအသီးသီးမှာ ဖြည့်စွက်ရတာမို့ ဒီအချက်အလက်တွေကို ပြည်ပထွက်ခွင့်လက်မှတ်တွေကို အကြိမ်ကြိမ်ထုတ်ယူကြည့်ရှုဖြည့်စွက်ရတာ မျိုးမဖြစ်အောင် အလွတ်ရထားသင့်ပါတယ်။ ဒါမှသာ ဒီစာရွက်စာတမ်းတွေကို အကြိမ်ကြိမ်ထုတ်ရ၊ ထည့်ရလို့ ပျောက်ဆုံးမယ့် အန္တရာယ်က ရှောင်ရှားနိုင်ကြမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ပုံစံတွေကို ဖြည့်စွက်တဲ့နေရာမှာ ကိုယ့်အမည်ရဲ့ အင်္ဂလိပ်စာလုံးပေါင်းကို ပြည်ပထွက်ခွင့်လက်မှတ်မှာ ပါတဲ့ အတိုင်းတသတ်မှတ်

တည်း မှန်မှန်ပေါင်းပြီးရေးသားဖို့ လိုပါတယ်။ အမျိုးမျိုးစာလုံးပေါင်းခွဲရင် လူဝင်မှုကြီးကြပ်မှုအရာရှိတွေရဲ့ မသင်္ကာမှု၊ အကြိမ်ကြိမ်အစစ်ဆေးခံရမှုတွေ ကြုံရတတ်ပါတယ်။ လက်မှတ်ရေးထိုးရာမှာလည်း ကိုယ့်လက်မှတ်ကို အင်္ဂလိပ်လို ပုံသေနေအောင် လေ့ကျင့်ရေးထိုးဖို့ လိုပါတယ်။ လက်မှတ်တွေက ပြည်ပထွက်ခွင့် လက်မှတ်မှာပါတဲ့ ကိုယ့်လက်မှတ်နဲ့ ကွဲပြားနေရင် စိစစ်ခြင်းခံရတတ်ပါတယ်။ အလားတူပဲ ပြည်ပထွက်ခွင့် လက်မှတ်မှာပါတဲ့ ကိုယ့်ရဲ့ ဓါတ်ပုံနဲ့ရုပ်မတူလောက်အောင် ရုပ်အပြောင်းအလဲတွေလည်း မလုပ်သင့်ပါဘူး။ ဥပမာ ဓါတ်ပုံထဲမှာ နှုတ်ခမ်းမွေးမပါဘဲ ခရီးသွားတဲ့အခါမှ နှုတ်ခမ်းမွေးထားရင် ဓါတ်ပုံနဲ့ အပြင်ရုပ်မတူတော့တာမို့ အကြိမ်ကြိမ် အကဲခတ်တာခံရတတ်ပါတယ်။ ကိုယ့်နာမည်ကို ဖော်ပြရေးသားတဲ့အခါမှာ တစ်ချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက “ဦး” “ဒေါ်” ဆိုတဲ့ စာလုံးတွေကို အကျင့်ပါပြီး အမှတ်တမဲ့ဖော်ပြမိတတ်ကြတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံမှာက “ဦး” ဆိုရင် အမျိုးသား၊ “ဒေါ်” ဆိုရင် အမျိုးသမီးဆိုတာ မပြောလဲသိကြ ပြီးသားပါ။ နိုင်ငံခြားမှာက “ဦး”(U) နဲ့ “ဒေါ်”(Daw) ကို ဘယ်စာလုံးက အမျိုးသားကို ရည်ညွှန်းပြီး၊ ဘယ်စာလုံးက အမျိုးသမီးကို ရည်ညွှန်းတယ်ဆိုတာကို မသိကြပါဘူး။ ဒါကြောင့် မစ္စတာဒေါ်မိမိ လို့ခေါ်မိတတ်ကြသလို မစ္စယူသန်းလို့လည်း ခေါ်မိတတ်ကြပါတယ်။ ဖြစ်နိုင်ရင် နိုင်ငံခြားခရီးသွားတဲ့အခါ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာမှာ ခေါ်ကြသလို မစ္စမိမိ၊ မစ္စတာသန်း လို့ဖော်ပြရင်ပိုမို သင့်လျော်ပြီး မမှားတော့ဘူးပေါ့။ နိုင်ငံခြားခရီးတစ်ခုမှာ ခရီးဖော် အမျိုးသမီးအရာရှိတစ်ဦးက သူ့နာမည်ကို “မစ္စမိမိ” လို့မရေးဘဲ “ဒေါ်မိမိ” လို့ရေးလိုက်မိပါတယ်။ နိုင်ငံခြားသားတွေအမြင်မှာ ဒေါ်မိမိကို



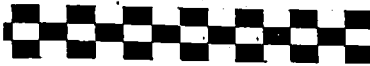
အမျိုးသားတစ်ယောက်လို့ အယူမှားပြီး အမျိုးသမီး အရာရှိများအတွက် အထူးစီစဉ်ပေးတဲ့ ဈေးဝယ် ထွက်ခြင်းအစီအစဉ်၊ အမျိုးသမီးရေးရာဌာနများကို လည်ပတ်မှုအစီအစဉ်တွေကို လုံးဝခေါ်မသွားဖြစ် ကြောင်း နောက်မှသိပြီး ငိုအားထက် ရယ်အားသန်ခဲ့ ကြရဘူးပါတယ်။

နိုင်ငံခြားခရီးသွားတဲ့အခါမှာ ခရီးစဉ်ကာလ အတွင်းလိုအပ်တဲ့ အဝတ်အစားတွေအစားအသောက် တွေ၊ စာရေးကိရိယာတွေပါ သင့်တော်သလိုယူသွား ကြရပါတယ်။ နိုင်ငံခြားမှာနေရမယ့် ကာလကြာတဲ့ ခရီးတွေမှာ ကိုယ့်ဘာသာချက်ပြုတ်စားသောက်ဖို့ မီးဖိုလေးတွေ၊ အဝတ်အစားတွေ မီးပူတိုက်ဖို့ လျှပ် စစ်မီးပူးတွေစသည်ဖြင့် ဝန်စည်စလယ်တွေလည်း ယူသွားကြရတာလည်းရှိပါတယ်။ တစ်ချို့က ထမင်း မစားရ မနေနိုင်လို့ ဆန်ပါထည့်ယူတတ်သလို ဆေး ပေါ့လိပ်ကြိုက်တဲ့ ဆရာတစ်ယောက်ကလည်း မြန်မာနိုင်ငံက မထွက်ခွာခင်ကတည်းက ဆေးပေါ့ လိပ်အစည်းကြီးထည့်ယူသွားတာ မြင်ဘူးပါတယ်။ စာရေးသူလည်း နိုင်ငံခြားသွားရင် ကွမ်းထုပ်ကတစ် ထုပ်၊ လဖက်ခြောက်ထုပ်က တစ်ထုပ်ယူသွားလေ့ ရှိပါတယ်။ နိုင်ငံခြားမှာ ကွမ်းဝယ်စားဖို့ မလွယ် တဲ့အပြင် ရေနွေးကြမ်းသောက်လေ့မရှိကြတော့ ကိုယ်ကြိုက်တတ်တဲ့ ပစ္စည်းတွေကို ကိုယ့်နိုင်ငံက ယူသွားကြတာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဝန်စည်စလယ်တွေကို ကိုယ့်နဲ့အတူ လေယာဉ်ခရီးသည် အခန်းကို လက် ဆွဲဝန်စည်စလယ် (Hand-carried baggage) အနေနဲ့ မသယ်နိုင်တော့ဘဲ ဝန်စည်ခန်း (Baggage room) မှာ တင်ပေးဖို့ လေယာဉ်ပေါ်တက်တဲ့ မူလလေဆိပ်ကတည်းက အစစ်ဆေးခံပြီး သက်ဆိုင် ရာတွေကို ချိန်တွယ်အပ်နှံလိုက်ရပါတယ်။ မိမိလိုက် ပါမယ့် လေကြောင်းရဲ့ မြေပြင်ဝန်ထမ်း (Ground

staff) တွေက ဝန်စည်ခန်းမှာ တင်ပို့ဖို့ လက်ခံ လိုက်တဲ့ ဝန်စည်တွေအတွက်လက်မှတ် (Baggage coupon) ထုတ်ပေးပါတယ်။ ဝန်စည်အရေ အတွက် အလိုက် လက်မှတ်ထုတ်ပေးပါတယ်။ ဒီ ဝန်စည်လက်မှတ်တွေဟာ အရေးကြီးတဲ့ အထောက် အထားတွေပါ။ တစ်လက်မပတ်လည်သာသာ ဒီ လက်မှတ်လေးတွေကို လေယာဉ်လက်မှတ်အုပ်မှာ ကွဲချပ်ပေးလိုက်လေ့ရှိပါတယ်။ ဒီလက်မှတ်ကလေး တွေဟာ ကိုယ့်ခရီးစဉ်ဆုံးတဲ့ လေဆိပ်ရောက်တဲ့ အခါ ကိုယ့်ဝန်စည်တွေကို ပြန်ထုတ်ယူဖို့အတွက် အထောက်အထားတွေဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဝန်စည်လက် မှတ်တွေ ပျောက်ဆုံးခဲ့ရင် ဝန်စည်ထုတ်ယူမှု၊ ပျောက်ဆုံးတဲ့အခါ လျော်ကြေးတောင်းခံမှုတွေမှာ အခက်အခဲတွေ့ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဆင်းမယ့်လေဆိပ်မှာ လေဆိပ်အထွက် အစီ စစ်ခံပြီးတဲ့အခါ သက်ဆိုင်ရာ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေး အရာရှိတွေက စိစစ်ပြီးကြောင်း အထောက်အထား စာရွက်စာတမ်းလေးကို လေယာဉ်လက်မှတ်မှာ တွဲ ချပ်ပေးလိုက်လေ့ရှိပါတယ်။ နှစ်လက်မ ပတ်လည် လောက်သာရှိတဲ့ ဒီအထောက်အထားလေးကိုလည်း မပျောက်အောင် ဂရုစိုက်ထိန်းသိမ်းဖို့လိုပါတယ်။ ဒီနိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်က လုပ်ငန်းတာဝန်ပြီးလို့ ပြန် အထွက်မှာ သူတို့နိုင်ငံအဝင်မှာ စိစစ်ပြီးမပြီးကို ဒီအထောက်အထားစာရွက်လေးကို ပြန်စိစစ်ကြည့်လို့ ဖြစ်ပါတယ်။ စက္ကူအပိုင်းအစသေးသေးလေးဆိုပြီး လွှင့်မပစ်မိဖို့ သတိထားရပါမယ်။

ခရီးသွားအထောက်အထားတွေ၊ လေယာဉ် လက်မှတ်တွေနဲ့ နိုင်ငံခြားငွေတွေရဲ့ လုံခြုံမှုကို ကိုယ့် ဘာသာတာဝန်ယူရပါမယ်။ ဟိုတယ်က တာဝန် မယူပါဘူး။ ဒီလိုတာဝန်မယူကြောင်းကိုလည်း ဟိုတယ်ခန်းတိုင်းမှာ ထားပေးတဲ့ လမ်းညွှန်စာအုပ်



တွေမှာ အတိအလင်းရေးထားတတ်ပါတယ်။ နိုင်ငံခြားခရီးသွားလို့ တည်းခိုမယ့် ဟိုတယ်၊ တည်းခိုခန်းရောက်တဲ့အခါ ဒီလမ်းညွှန်စာအုပ်တွေကို အရင်ဆုံးဖတ်သင့်ပါတယ်။ အထူးသဖြင့် ဧည့်သည်တွေအနေနဲ့ ဘယ်နေရာကို မသွားသင့်ဘူး။ ဘာမလုပ်သင့်ဘူး၊ ဘာလုပ်သင့်တယ် စသည်ဖြင့် အဖိုးတန်တဲ့ အကြံပြုချက်တွေ ဖော်ပြလေ့ရှိပါတယ်။ အာဖရိကခရီးစဉ်တစ်ခုသွားတုန်းက တည်းခိုတဲ့ ဟိုတယ်မှာ ဧည့်သည်တွေအနေနဲ့ ညနေပိုင်းကစပြီး တစ်ယောက်တည်းအပြင်မထွက်ဖို့၊ ငွေနဲ့ အဖိုးတန်ပစ္စည်းတွေမယူသွားကြဖို့၊ လူပြတ်တဲ့ လမ်းတွေကို မသွားကြဖို့နဲ့ လုယက်တတ်တဲ့ သူတွေရှိကြောင်း အတိအလင်း သတိပေးထားတာ တွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ ခရီးသွားအထောက်အထားစတာတွေကို ကိုယ်နဲ့ အမြဲမကွာယူသွားကြရင် အလုံခြုံဆုံးပါဘဲ။ ဒီလို ကိုယ်နဲ့ အတူယူသွားနိုင်ဖို့အတွက် ဒီစာရွက်စာတမ်းတွေထည့်ဖို့ အထူးပြုလုပ်ထားတဲ့ ခါးပတ်တွေ၊ လည်ဆွဲအိပ်တွေလည်း ရှိကြပါတယ်။ ဒီလို မယူသွားချင်ဘူးဆိုရင်တော့ မီးခံသေတ္တာ (Safe) ထဲမှာ သိမ်းထားနိုင်ပါတယ်။ တစ်ချို့ ဟိုတယ်တွေက မီးခံသေတ္တာငှားရမ်းသုံးစွဲခ သီးခြားကောက်ခံပြီး တစ်ချို့က အခမဲ့သုံးစွဲခွင့်ပေးပါတယ်။ ကိုယ်အသုံးမတတ်လို့ မီးခံသေတ္တာပျက်ရင်တော့ ပြင်ဆင်ခပေးလျော်ရပါမယ်။

ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးအနေနဲ့ ခရီးသွားရင်တော့ အဖွဲ့ရဲ့လေဆိပ်ခွန် (Airport tax)၊ တက္ကစီခ စတဲ့ အသေးအဖွဲ့အသုံးစရိတ်တွေကို အဖွဲ့ရန်ပုံငွေက ပေးချေရလေ့ရှိပါတယ်။ ဒီအသေးအဖွဲ့အသုံးစရိတ် (Travelling expenses)တွေကို အဖွဲ့အတွင်းရေးမှူး သို့မဟုတ် အဖွဲ့ရဲ့ ဘဏ္ဍာရေးအတွက် သီးသန့်တာဝန်ပေးခံရတဲ့ သူက တာဝန်ယူပေးချေ

ရသလို အသုံးစရိတ်ပြေစာတွေကိုလည်း သူဘဲထိန်းသိမ်း၊ သူဘဲစာရင်းရှင်းပေးရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ နိုင်ငံခြားက မပြန်ခင်အသုံးစရိတ်တွေအတွက် လိုအပ်တဲ့ အထောက်အထားတွေကို စုစည်းပြင်ဆင်ထိန်းသိမ်းထားဖို့ လည်းလိုပါတယ်။ ဒီအထောက်အထားတွေကို ကိုယ်နိုင်ငံကို ပြန်ရောက်မှ ပြန်ရှာဖို့ ခက်ခဲပါတယ်။

ဝန်စည်များရွေးယူခြင်း၊ သယ်ယူခြင်း၊

စာရေးသူ သီရိလင်္ကာနိုင်ငံကို သင်တန်းသွားတက်တုန်းက အဖြစ်အပျက်လေးတစ်ခုကို မကြာမကြာသွားပြီး သတိရမိပါတယ်။ တစ်ယောက်တည်းရှိနေတုန်း ဒီအဖြစ်အပျက်ကို သတိရမိလေတိုင်း ရက်ပြီး ပြုံးမိနေတုန်းပါဘဲ။ ပထမဆုံးပြည်ပခရီးဖြစ်တဲ့အပြင် (အဲဒီအချိန်ကျမှသာ) လေယာဉ်ပျံစီးဘူးတာဖြစ်လို့ အရာရာဟာ စိတ်ဝင်စားစရာတွေဖြစ်နေခဲ့ပါတယ်။ အရာရာကိုလည်း မယုံမကြည်ဖြစ်နေခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့်လည်း ဝန်စည်ခန်းကို ပို့သင့်တဲ့ အဝတ်အစားသေတ္တာကြီးကို လူစီးခန်းထဲမှာ ဟိုလူ့ခူးကို တိုက်၊ ဒီလူ့ခူးကို တိုက်နဲ့ အတင်းသယ်ခဲ့မိပါတယ်။ လေယာဉ်အမှုထမ်းတွေကို တစ်ခါမျှမမြင်ဘူးတော့ လူစီးခန်းတွေလက်ထဲကိုယ့်ပစ္စည်းတွေကို ယုံပြီးမအပ်ခဲ့တာပါ။ ဘန်ကောက်လေဆိပ်မှာ လေယာဉ်ပြောင်းစီးတဲ့အခါမှာလည်း မနိုင်မနင်းနဲ့ ဒီသေတ္တာတွေကို လေဆိပ်အဆောက်အအုံထဲမှာ ချွေးတစ်လုံးလုံးနဲ့ သယ်ခဲ့ရပါတယ်။ အဲဒီခရီးစဉ်မှာ စာရေးသူတို့ရဲ့ ဆရာတစ်ဦးကလည်း တစ်ခြားနိုင်ငံကို သွားရောက်တဲ့ အချိန်နဲ့ တိုက်ဆိုင်နေပါတယ်။ ပခုံးမှာလည်း အိပ်တစ်လုံးကိုလွယ်၊ လက်တစ်ဖက်က လက်ဆွဲအိပ်တစ်လုံး၊ တစ်ခြားလက်တစ်ဖက်က



ကျွတ်ကျွတ်အိပ်နဲ့ အဝတ်သေတ္တာကြီးတစ်လုံးနဲ့ ကိုယ့်တပည့်ရဲ့ ကိုးယိုးကားရား အဖြစ်ကိုမြင်ပြီး ဆရာက “တောသား” လို့ ပြောပြီးရယ်နေပါတော့တယ်။ ပြီးမှ “ငါ့တပည့်ရယ်၊ မင်းကြည့်ရတာ ပင်ပန်းလိုက်တာ။ ကိုယ်နဲ့အတူပါရမယ့် စာရွက်စာတမ်းနဲ့ အဝတ်အစားတစ်စုံနှစ်စုံလောက်ဘဲ သယ်ရတယ်ကွ။ ကျန်တာတွေကို ဝန်စည်ခန်းအပ်ရင်ရပါတယ်ကွာ” လို့ပြောလည်းပြော၊ သင်လည်းသင်ပြီး သူ့ခရီးကို သူဆက်ပါတော့တယ်။ ဆရာအနေနဲ့ကတော့ ဟုတ်တာပေါ့၊ နိုင်ငံခြားကို အိမ်ဦးနဲ့ ကြမ်းပြင်ဆိုသလို သွားနေတော့ ဒါတွေက ကျွမ်းကျင်နေပြီ။ တပည့်အနေနဲ့ကတော့ ဘယ်လွယ်မလဲ၊ နိုင်ငံ ခြားခရီးသွားတဲ့အခါ ခရီးသည် စီးအခန်းမှာ ဝတ်စုံတစ်စုံ၊ နှစ်စုံလမ်းမှာ ထုတ်ယူပြရမယ့် စာရွက်စာတမ်းတွေ၊ ငွေကြေး၊ ပြည်ပထွက်ခွင့်လက်မှတ် စတဲ့ အရေးကြီးပစ္စည်းတွေ လောက်သာ သယ်ယူဖို့ လိုပါတယ်။ လေးလံတဲ့ ဝန်စည်စလယ်ကိုတော့ ဝန်စည်ခန်းကို ပို့ပြီး သယ်နိုင်ပါတယ်။ ဝန်စည်လက်ခံကြောင်းပြေစာသာ မပျောက်ရင် ဆုံးရှုံးဖို့ အကြောင်းမရှိပါဘူး။ ကိုယ်ဆင်းမယ့် လေဆိပ်ရောက်ရင် ပထမဆုံး လေဆိပ်အထွက် လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးကောင်တာမှာ အစစ်ခံပြီးရင် ဝန်စည်ခန်းကို သွားပြီးဝန်စည်တွေကို ရွေးယူမှု (Baggage collection) ပြုရပါတယ်။ ဒီမှာလည်း အစကတည်းက ကိုယ့်ဝန်စည်တွေကို ထင်ရှားတဲ့ အမှတ်အသား(ဥပမာ - ရောင်စုံပိုးစများစသည်)နဲ့ မှတ်သားမထားရင် သူလိုကိုယ်လို အဝတ်အစား သေတ္တာတွေကြားမှာ ကိုယ့်ပစ္စည်းကို ရွေးဖို့ အခက်တွေ့တတ်ပါတယ်။ ကိုယ်အမှတ်အသားနဲ့ ကိုယ်ဆိုရင်တော့ အလွယ်တကူ ရွေးနိုင်ပါတယ်။ ဝန်စည်ပေါင်းများစွာဟာ လည်နေတဲ့ စက်ခါးပတ်

ပေါ်မှာ ပါလာပါတယ်။ ကိုယ် ကအာရုံစိုက်ပြီး ကိုယ့်ဝန်စည်ကိုတွေ့ရင် မ၊ယူလိုက် ယုံပါဘဲ။ သာမန်အားဖြင့် ကိုယ့်ဝန်စည်ကို ကိုယ့် ဘာသာ ရွေးယူရပါတယ်။ ဘယ်သူမှလွှာရွေးပေးမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ အာဖရိကခရီးစဉ်တုန်းက နီပေါနိုင်ငံက မိတ်ဆွေတစ်ယောက်ရဲ့ အဝတ်အစားသေတ္တာ ပျောက်သွားခဲ့ဘူးပါတယ်။ သူ့သေတ္တာမှာ သူ့ရဲ့အမည်၊ ခရီးစဉ်စတဲ့ အချက်အလက်တွေကို ရေးပြီး ကပ်မထားတော့ လေယာဉ်ဝန်ထမ်းတွေက ဂျာမနီနိုင်ငံကို မှားသယ်သွားလို့ ဖြစ်ပါတယ်။ နောက်ရက်သတ္တတစ်ပတ်လုံးလုံး အဝတ်အစား သေတ္တာပြန်မရောက်မချင်း စာရေးသူရဲ့ အဝတ်အစားတွေ ပေးမျှဝတ်ခဲ့ရဘူးပါတယ်။ အဝတ်အစား သေတ္တာအတွင်းမှာရော အပြင်မှာပါ မိမိရဲ့အမည်၊ လိပ်စာ၊ ခရီးစဉ်တွေကို အမှတ်အသားစာတမ်း (label) ကပ်ထားမိမယ်ဆိုရင် ဒီလိုဖြစ်ခဲ့မှာ မဟုတ်ပါဘူး။

ဝန်စည်တွေကို လေဆိပ်တွေမှာ အသင့်ထားပေးတဲ့ လက်တွန်းလှည်း (Trolley) မှာတင်ပြီး အလွယ်တကူ သယ်ယူနိုင်ပါတယ်။ လက်တွန်းလှည်းတွေကို တစ်ထပ်ကတစ်ထပ်ပြောင်းရွှေ့သယ်ယူခွင့်မရှိလေတော့ ဘန်ကောက်လေဆိပ်လို သုံးထပ်လေးထပ်စသည်ဖြင့် အထပ်အများပါတဲ့ လေဆိပ်တွေမှာ တစ်ထပ်ကတစ်ထပ်အပြောင်းမှာ ဝန်



စည်တွေကို ကိုယ့်ဘာသာသယ်ရပါတယ်။ လက်တွန်းလှည်းတွေကို လေဆိပ်ပြင်ပကို ယူသွားခွင့် မရှိပါဘူး။ နောက်ပြီး လေဆိပ်ကအတွက် လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးကောင်တာကို ဖြတ်သန်းတဲ့ အခါမှာလည်း ယူသွားလို့မရပါဘူး။ တစ်ချို့လေဆိပ်တွေမှာ မြေပြင်ညီရွေလျားနေတဲ့ စက်ခါးပတ်(moving belt) တွေ ထားပေးတတ်ပါတယ်။ လမ်းလျှောက်တာထက် အမြန်သွားလာဖို့လိုတဲ့အခါ ဒီစက်ခါးပတ်ပေါ် အလိုက်သင့်တက်ရပ်လိုက်တာနဲ့ လူတစ်ယောက်ဖြေးဖြေးသွားတဲ့ အရှိန်နှုန်းနဲ့ သက်သက်သာသာပါသွားနိုင်ပါတယ်။ စက်ခါးပတ်ပေါ် အတက်နဲ့ အဆင်းကိုတော့ နည်းနည်းသတိထားရပါလိမ့်မယ်။

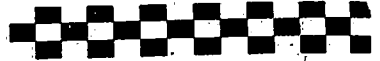
ကားငှားခြင်း

တစ်ချို့သင်တန်းအစီအစဉ်တွေမှာတော့ သင်တန်းသားတွေကို သင်တန်းတာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်တွေ သို့မဟုတ် ကိုယ်စားလှယ်တွေက လေဆိပ်အထိလာကြိုတဲ့ အစီအစဉ်တွေရှိပါတယ်။ လာကြိုသူတွေက သူတို့လာကြိုတဲ့ သူရဲအမည် ရေးထားတဲ့ ကတ်ပြားလေးတွေကို ထောင်ပြီးလာကြိုနေကြပါတယ်။ ကိုယ့်အမည်ပါတဲ့ ကတ်ပြားနဲ့ ကြိုနေသူဆီကို သွားပြီး ဆက်သွယ်လိုက်ပါနိုင်ပါတယ်။ ဒီလို ကြိုဆိုတဲ့ သီးခြားအစီအစဉ်မရှိရင်တော့ ကိုယ့်ဘာသာကားငှားပြီး တည်းခိုမယ့် ဟိုတယ်ကို သွားရပါတယ်။ အငှားယာဉ် စီစဉ်ပေးတဲ့ ကောင်တာလေးတွေလည်း လေဆိပ်တိုင်းလိုလိုမှာ ရှိပါတယ်။ အငှားယာဉ်မှာ အထူးသပ်ရပ်တဲ့ လီမော်ဆင်း (limousine) တွေလည်း ငှားနိုင်ပါတယ်။ ဒီအငှားယာဉ်တွေက အဆင့်မြင့် သန့်ရှင်းလှပသလို ယာဉ်ငှားခ

လည်း ဈေးကြီးပါတယ်။ အများအားဖြင့် ယာဉ်မောင်းတွေက အင်္ဂလိပ်လိုပြောတတ်ပါတယ်။ နောက်အငှားယာဉ်တစ်မျိုးကတော့ မီတာပါတဲ့ တက္ကစီဖြစ်ပါတယ်။ သာမန်အဆင့်ဖြင့် အငှားယာဉ်ဖြစ်ပြီး ယာဉ်ငှားခကတော့ မီတာမှာ ကျသင့်သလောက် ဖြစ်ပါတယ်။ ယာဉ်မောင်းတွေမှာလည်း အင်္ဂလိပ်စကားပြောတတ်သူတွေရှိသလို မပြောတတ်တဲ့ သူတွေလည်း ရှိတတ်ပါတယ်။ တစ်ချို့ ခရီးတွေမှာတော့ ဘတ်စ်ကားနဲ့သွားနိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဝန်စည်စလယ်တွေများနေရင်တော့ အဆင်ပြေနိုင်မှာမဟုတ်ပါဘူး။ တစ်ချို့နိုင်ငံက ဟိုတယ်ခန်းတွေမှာ ဒေသခံဘာသာစကားနဲ့ မိမိတည်းခိုတဲ့ ဟိုတယ်လိပ်စာကို ဖော်ပြတဲ့ ကတ်ပြားလေးတွေ ထားပေးတတ်ပါတယ်။ မြို့ထဲမှာ လည်ပတ်ရင်း ဟိုတယ်ကို မပြန်တက်တဲ့အချိန် အင်္ဂလိပ်စကားမတတ်တဲ့ ယာဉ်မောင်းပါတဲ့ အငှားကားကို ငှားစီးရပြီဆိုရင် ဒီကတ်ပြားလေးက အသုံးဝင်လာနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒေသခံဘာသာစကားနဲ့ မိမိတည်းခိုတဲ့ ဟိုတယ်လိပ်စာရေးထားတဲ့ ကတ်ပြားလေးတွေကိုလည်း ဆောင်ထားကြရပါတယ်။

အစားစားခြင်း

မလေးရှားနိုင်ငံ၊ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ စတဲ့ နိုင်ငံတွေမှာ မြန်မာနိုင်ငံထက်ပိုပြီး အုံးနို့ကို စားသုံးတတ်ကြပါတယ်။ ဟင်းအမယ် တော်တော်များများမှာ အုံးနို့ပါတတ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အုံးနို့နဲ့မတည့်တဲ့ သွေးတိုး၊ နှလုံးစတဲ့ရောဂါခံရှိသူတွေ အနေနဲ့ ကြိုတင်မေးမြန်းပြီးမှ စားသုံးသင့်ပါတယ်။ တစ်ချို့ဟင်းတွေမှာတော့ ငရုပ်သီးအစပ်များတတ်သလိုစားလေ့စားထ မရှိသူတွေအတွက် ဝမ်းကို



ဒုက္ခပေးတတ်တဲ့ အစားအစာတွေလည်းပါတတ်တာကို သတိထားစားသောက်ကြဖို့ လိုပါတယ်။ ကင်ညာနိုင်ငံမှာ ရေမြင်းသား၊ သစ်ကုလားအုပ်သား၊ ငှက်ကုလားအုပ်သား၊ မြင်းကျားသား စသည်ဖြင့် တိရစ္ဆာန်အမျိုးမျိုးရဲ့ အသားတွေနဲ့ချက်တဲ့ ဟင်းတွေရောင်းတာတွေခွဲဘူးပါတယ်။ ကိုယ်စားလှေစားထမရှိတဲ့ အစားအစာတွေကို ဖြစ်နိုင်ရင် မစားတာ အကောင်းဆုံးပါဘဲ။ မစားရမနေနိုင်ရင် တော့ အလွန်အကျွံမစားသောက်မိဖို့ လိုပါမယ်။ ရေပြောင်းမြေပြောင်းအခိုက်အတန့်မှာ အစားအသောက်အတွက် နေမကောင်းမဖြစ်ရလေအောင် ဂရုပြုသင့်ကြပါတယ်။ လေယာဉ်ပေါ်မှာရော ဧည့်ခံပွဲတွေမှာပါ အရက်နဲ့ ဧည့်ခံလေ့ရှိပါတယ်။ ယဉ်ကျေးမှုအရ မြည်းစမ်းတာကလွဲလို့ အလွန်အကျွံ မဖြစ် စေသင့်ပါဘူး။ အစားအသောက်စားတဲ့ နေရာမှာလည်း လူမှုကျင့်ဝတ်(Etiquette) နဲ့ အညီ စည်းကမ်းတကျ ရှိသင့်ပါတယ်။

အဝတ်အစားအနေထိုင်၊ အပြောအဆို

တောင်းမှာအကွပ်၊ လူမှာအဝတ် ဆိုသလို ပြည်ပခရီးသွားတဲ့အခါမှာ မိမိတို့ရဲ့ အဝတ်အစားကို သပ်ရပ်သန့်ရှင်းမှုရှိအောင် ဂရုပြုဝတ်ဆင်သင့်ပါတယ်။ ဈေးအကြီးဆုံးအကောင်းစားတွေကို ဝတ်ဆင်ရမယ်လို့ မဆိုလိုပါဘူး။ ကိုယ်သွားမယ့်ခရီး၊ ကိုယ်တွေ့ဆုံရမယ့် ပုဂ္ဂိုလ်အဆင့်ပေါ်မူတည်ပြီးသင့်တင့်အောင် ဝတ်စားဆင်ယင်ဖို့လိုပါတယ်။ ပြည်ပခရီးသွားတဲ့ သူဟာ အသက်အရွယ်ငယ်ရွယ်သူ ဖြစ်သည့်တိုင် တာဝန်နဲ့ သွားရောက်ရခြင်းဖြစ်လို့ ကြောင်ကြောင်ကြားကြားအဝတ်အစားတွေ၊ မလုံတလုံအဝတ်အစားတွေ မဝတ်သင့်ပါဘူး။ *ဆံပင်ကို

လည်း သေသေသပ်သပ်ညှပ်ထားပြီး တစ်ကိုယ်ရေသန့်ရှင်းမှုလည်း ရှိဖို့ လိုပါသည်။ ကိုယ်မရောက်ဘူးတဲ့ ပြည်ပနိုင်ငံများဟာ ကိုယ့်အတွက် အထိုက်အလျောက် စိတ်ဝင်စားစရာ ဖြစ်နေနိုင်ပေမယ့် သင်တန်းတက်ဖို့ သွားရောက်သည်ဖြစ်စေ၊ အစည်းအဝေးတက်ဖို့ သွားရသည်ဖြစ်စေ တာဝန်တစ်ရပ်ကို ထမ်းဆောင်နေရတဲ့ အချိန်များသာ ဖြစ်တဲ့အတွက် ကိုယ်ရဲ့ အနေအထိုင် အပြောအဆို မတတ်မှုကြောင့် ကိုယ့်မိခင်ရုံး၊ မိခင်နိုင်ငံကို အထင်သေးအမြင်သေးမခံရလေအောင် သတိထားကြဖို့လိုပါတယ်။ ကိုယ့်ရဲ့ပုဂ္ဂိုလိက အယူအဆထက်ကိုယ်နိုင်ငံကိုယ်ရုံးရဲ့ အယူအဆမူဝါဒကို လေးစားတင်ပြတတ်ကြဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ ကိုယ်တက်ရောက်တဲ့ သင်တန်းကိုယ်တက်ရောက်တဲ့အစည်းအဝေးမှာလည်း စိတ်ဝင်တစား ပါဝင်ဆွေးနွေးဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့ကြိုးပမ်းသင့်ပါကြောင်း အကြံပြုတင်ပြလိုက်ပါတယ်။

ဦးစန်းလွင် (တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ)



တရားစီရင်ရေးရာ

ဥပဒေ စုံစုံ (၂)

ခရစ်နှစ် ဝိုင်တူးကေ

တွဲတိုင်း တင်ဝင်း

တရားရုံးများသည် မိမိဒေသအတွင်း ဖြစ်ပွားခြင်း မရှိသည့် အမှုကို စစ်ဆေးရာ၌ တရားဥပဒေတိမ်းစောင်းခြင်းမရှိလျှင် စစ်ဆေးမှုပျက်ပြယ်ခြင်းမရှိပေ။ သို့သော်လည်း တရားခံမှ စီရင်ပိုင်ခွင့်မရှိပါဟု ကန့်ကွက်သည့်ကိစ္စကို လက်မခံဘဲ အမှုအား ဆက်လက်စစ်ဆေးခဲ့ရာ အပြီးသတ်အမိန့်ချမှတ်သည့်အခါ မိမိစီရင်ပိုင်ခွင့် မရှိဟု ဆုံးဖြတ်ခြင်းမှာ မလုပ်သင့် မလုပ်အပ်သောကိစ္စဖြစ်သည်။^(၁) ဂရန်လိမ်လည် လျှောက်ထားရယူသည့် ကိစ္စရပ်များတွင် ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၁၉၅ (၁) (ဂ) အရ ၎င်းရုံး (ရန်ကုန်မြို့တော် စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီ) က စာဖြင့် ရေးသားတိုင်ကြားချက်မရှိဘဲ မလမြို့နယ်တရားရုံးက အမှုကို လက်ခံစစ်ဆေးစီရင်ခြင်းမှာ စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာမရှိဘဲ စစ်ဆေးခြင်း ဖြစ်သည်။^(၂)

စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းပြုလုပ်ရာတွင် လိုအပ်သော စာတမ်းအမှတ်အသား သို့မဟုတ် ပစ္စည်းကို တရားရုံးရှေ့သို့တင်ပို့ရန် တစ်ဦးတစ်ယောက်အား အမိန့်ဆင့်ဆိုနိုင်ကြောင်း ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေ ပုဒ်မ ၉၄ တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ သို့ရာတွင် တရားသူကြီးသည် မည်သည့်အရာဝတ္ထုပစ္စည်းကို မဆို တင်ပြရန် တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို ဆင့်ဆိုခြင်း မပြု

ပေ။ အရေးပါအရာရောက်သော စပ်ဆိုင်မှု ဆက်စပ်မှု၊ သက်သေခံအထောက်အထားအဖြစ် အသုံးပြုမှုအတွက် အမှန်လိုအပ်မှသာ စာတမ်းအမှတ်အသား သို့မဟုတ် ပစ္စည်းကို တရားရုံးရှေ့သို့ တင်ပို့ရန် ဆင့်ဆိုသည်။^(၃)

အမှုစစ်ဆေးဆဲကာလအတွင်း သက်သေခံပစ္စည်းထိန်းသိမ်းခွင့်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ စီရင်ထုံးတမ်းနှင့် တစ်ခုတူညီခြင်း မရှိသဖြင့် အမှုတစ်မှုစီ၏ အမှုဖြစ်အကြောင်းခြင်းရာပေါ်တွင် မူတည်၍ တရားရုံးများက ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၅၁၆ (က) ပါပြဋ္ဌာန်းချက်အရ တရားမျှတမှုကို ရှေ့ရှုပြီး အဆုံးအဖြတ်ပြုကြရသည်။ သက်သေခံပစ္စည်းများကို ထိန်းသိမ်းခွင့်ပြုသည့် အမိန့်သည် ယာယီမျှသာဖြစ်သည်။ အမှုကို အဆုံးအဖြတ်ပြုသည့်အခါ မည်သူရထိုက်ကြောင်း ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်စုံစမ်းစစ်ဆေးပြီး အဆုံးအဖြတ်ပြုရဦးမည် ဖြစ်သည်။^(၄)

၁၉၉၂ ခုနှစ်၊ သစ်တောဥပဒေကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ရာတွင် အသုံးပြုသော သက်သေခံပစ္စည်းများကို စီမံခန့်ခွဲရာ၌ သာမန် ပုဂ္ဂလိက ဖြစ်ရပ်ကဲ့သို့ ဝိုင်ရှင်မသိပါဟု အကြောင်းပြရုံမျှဖြင့် လွယ်လင့်တကူ လက်ခံခွင့်ပြုရန် မဟုတ်။ သက်သေခံပစ္စည်းကားကို ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ် သိမ်းဆည်းရန်



ချမှတ်သော အမိန့်ကို ပယ်ဖျက်ပြီး ပိုင်ရှင်သို့ ပြန်လည်ပေးအပ်ရန် ချမှတ်သော အမိန့်မှာ ဥပဒေနှင့် ညီညွတ်ခြင်း မရှိ။^(၁) ခိုးမှုတွင် တရားခံအား ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်၍ သက်သေခံပစ္စည်းမှာ ခိုးရာပါပစ္စည်းမဟုတ်သည့် အခြေအနေတွင် ခိုးရာပါပစ္စည်းအဖြစ်လက်ခံစဉ်းစားခြင်း မပြုနိုင်ပါက တရားရုံးက ပစ္စည်းသိမ်းခံရသူအား သက်သေခံပစ္စည်း(ရွှေ) ပြန်ပေးရန်ဆုံးဖြတ်ခြင်းမှာဥပဒေနှင့် ညီညွတ်သည်။^(၆)

သက်သေခံပစ္စည်းမူးယစ်ဆေးဝါး တွေ့ရှိသော အိမ်တွင် တရားခံနေထိုင်ကြောင်း သက်သေပြရန် တာဝန်သည် တရားလိုအပေါ် မကျရောက်။ တရားခံ အိမ်အဖြစ် သက်သေခံအထောက်အထားများရှိနေသောအမှုတွင် မိမိမနေထိုင်ကြောင်း တရားခံက သက်သေပြရန် တာဝန်ရှိသည်။^(၇) တရားခံသည် မူးယစ်ဆေးဝါးကို မှတ်ပုံမတင်ဘဲ သုံးစွဲမှုအတွက် ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခံရသဖြင့် ၎င်းနေအိမ်မှ တွေ့ရှိရသော ဘိန်းအာနီသင်ရှိသည့် ပင်နယ်စလင်ပုလင်းခွံ (၂) လုံးမှာ မူးယစ်ဆေးဝါးထည့်၍ အသုံးပြုသောပစ္စည်းဖြစ်ရမည်ဟူ၍ ကောက်ယူကာ မူးယစ်ဆေးဝါးကို လက်ဝယ်ထားရှိမှုအတွက် တရားခံအား ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်မည်ဆိုပါက ထင်ကြေးဖြင့် အပြစ်ပေးရာရောက်မည်ဖြစ်သည်။^(၈) တရားခံတစ်ဦးက ၎င်း၏ ဂျာကင်အင်္ကျီထဲမှ တွေ့ရသော မူးယစ်ဆေးဝါးပစ္စည်းများကို အပ်ပေးပြီး ပူးတွဲတရားခံ၏ ဖြောင့်ချက်သည် မိမိကိုယ်မိမိ ကိုယ်လွတ်ရုန်းပြီး ၎င်းအပေါ်အပြစ်ပုံချသည့်ဖြောင့်ချက်မျိုးမဟုတ်ပါက ဖြောင့်ချက်ကို ၎င်းအပေါ်အသုံးပြုနိုင်သည်။^(၉) တရားခံနှင့်အတူပါလာသူ ၎င်း၏တူ အသက် (၁၄) နှစ် အရွယ်ရှိကလေး၏ ဆွဲခြင်းထဲမှ ဆေးခြောက် (၂) ထုပ် အလေးချိန် (၁) ပိဿာကျော် မိခြင်းသည် ဆေးခြောက်ရောင်းချရာတွင် အသက် (၁၆) နှစ်

မပြည့်သေးသော ကလေးသူငယ်ကို အသုံးချခြင်း ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် တရားခံ၏ လွယ်အိတ်ထဲမှ ဆေးခြောက် (၂) ထုပ်၊ အလေးချိန် (၃) ပိဿာ ကျော်မိသဖြင့် ရောင်းချရန် လက်ဝယ်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။^(၁၀) အလားတူပင် လွယ်အိတ်ထဲမှ ချွေစာရွက်၊ ဘော်လ်ပင်၊ ကာဘွန်နှင့် ချွေစာအုပ်များကို တွေ့ရှိသဖြင့် တရားခံကို ချွေရောင်းသူဟု ကောက်ယူရမည်ဖြစ်သည်။ ချွေစာအုပ်စာရွက်များပေါ်တွင် တရားခံ၏ လက်ရေးရှိကြောင်း မတင်ပြနိုင်ခြင်း၊ ရှာဖွေပုံနည်းလမ်းမကျခြင်းတို့ကို အကြောင်းပြု၍ တရားခံကို လွှတ်ခြင်းမှာ မမှန်။^(၁၁)

လောင်းကစားကိရိယာတွေ့ရှိသော အိမ်တွင် တရားခံများ ဖဲလောင်းကစားရန် ရောက်ရှိနေသည်ဟု တထစ်ချမဆိုနိုင်လျှင် ၁၉၈၆ ခုနှစ်၊ လောင်းကစားဥပဒေပုဒ်မ ၁၃ (က) အရ ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာမရောက်။ အိမ်ရှင်အား လောင်းကစား အိမ်ဖွင့်လှစ်သည်ဟု ကောက်ယူသည်။^(၁၂) တရားခံနေထိုင်သော အိမ်ခန်းတွင် မူးယစ်ဆေးဝါးတစ်စုံတစ်ရာ ရှာဖွေသိမ်းဆည်းရမိခြင်း မရှိသည့်အပြင် မူးယစ်ဆေးဝါးရောင်းချရရှိငွေဖြင့် ဝယ်ယူခဲ့သည့်အခန်း ဖြစ်ကြောင်း သက်သေခံချက်တစ်စုံတစ်ရာ မရှိလျှင် အဆိုပါအခန်းသည် ၁၉၉၃ ခုနှစ်၊ မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် စိတ်ကို ပြောင်းလဲစေသော ဆေးဝါးများဆိုင်ရာဥပဒေပုဒ်မ ၂၄ (ခ)နှင့် သက်ဆိုင်သည့် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်းဖြစ်ကြောင်း ကောက်ယူနိုင်မည်မဟုတ်။ ပြစ်မှုနှင့် သက်ဆိုင်သော မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းဖြစ်ပါက ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ်သိမ်းရမည်။^(၁၃)



မရွှေမပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းလက်လွှတ်ဆုံးရှုံးမှုရှိလျှင် လက်လွှတ်ခံရသူအား ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ပြန်လည်ပေးအပ်ရန် ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၅၂၂ (၁) အရ အမိန့်ချမှတ်နိုင်သည်။ အိမ်ရှင်အနေဖြင့် ငှားရမ်းထားသော အခန်းတစ်ခန်းလုံးကို လက်လွှတ်ဆုံးရှုံးမှုမရှိလျှင် ပုဒ်မ ၅၂၂ (၁) ပါ လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ကျင့်သုံးပြီးအခန်း၏ လုံခြုံမှုအကာအရံများကို ဖယ်ရှားပေးရန် အမိန့်ချမှတ်နိုင်မည် မဟုတ်ပေ။^(၁၁)

မိမိတို့၏ အုပ်ထိန်းမှုအောက်တွင် သေသူ၏ ပစ္စည်းများထားရှိသည်ဟု အကြောင်းပြပြီးသေသူ၏ အမွေဆိုင် မသိဘဲ ယင်းပစ္စည်းများကို ရွှေ့ပြောင်းယူဆောင်ခြင်းသည် သေသူ၏ ပစ္စည်းကို အလွဲသုံးစားပြုရာရောက်သည်။^(၁၂) နိုင်ငံပိုင်သံပြားများကို ဝိဒေါင်မှ ထုတ်ယူ၍ ပြင်ပတွင် ရောင်းစားခြင်းမှာလည်း အလွဲသုံးစားပြုလုပ်ခြင်း သို့မဟုတ် ခိုးမှုကျူးလွန်ခြင်းဖြစ်သည်။ ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ အများနှင့် သက်ဆိုင်သော ပစ္စည်းကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးဥပဒေပုဒ်မ ၃ အရ အပြစ်ရှိသည်။^(၁၃) ၁၉၈၉ ခုနှစ်၊ နိုင်ငံတော်ပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများဥပဒေပုဒ်မ ၃ မှာမူ စာတိုက်နှင့် ကြေးနန်းဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းများကို အစိုးရသာဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိကြောင်း ပြဋ္ဌာန်းချက်ဖြစ်သည်။ တရားခံများက ကောဘတ်စနစ်ကို အသုံးပြုပြီး နိုင်ငံခြားငွေလက်မှတ်တန်ဖိုး ၃၂၁၀၈၀.၈၀ ယူနစ်ကောက်ခံရယူခဲ့သဖြင့် ယင်းဥပဒေပုဒ်မ ၉ အရ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်သည်။^(၁၄) တရားခံပြေးမှုတွင်မူ တရားခံအား သူ၏ မျက်ကွယ်တွင် ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ရန် မဟုတ်ပေ။ မှင်နက်ပြသက်သေများ စစ်ဆေးပြီးနောက် ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၈၇ နှင့် ၈၈ ထုတ်ဆင့်ခြင်း မရှိသော တရားခံအား ပြန်လည်ဖမ်းဆီးရမိ၍ ထပ်

မံ တရားစွဲဆိုခြင်းကိုလည်း ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၄၀၃ အရ ပိတ်ပင်မှုမရှိ။^(၁၅)

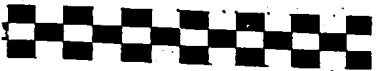
သို့သော် ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေပုဒ်မ ၇၁ ၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ တရားခံတစ်ဦးအား ပြစ်မှုတစ်ရပ်အတွက် (၂) ကြိမ် ပြစ်ဒဏ်စီရင်ခြင်း မပြုနိုင်ပေ။^(၁၆) ပြုလုပ်မှုမှာ တစ်ရပ်တည်းဖြစ်က သီးခြား ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်းမှာ ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သည်။^(၁၇) ၁၉၇၃ ခုနှစ်၊ စကားရပ်များအနက် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုရေးဥပဒေပုဒ်မ ၂၂ အရလည်း ပြစ်မှုတစ်ရပ်တည်းအတွက် ပြစ်ဒဏ်တစ်ကြိမ်ထက်ပို၍မခံစေရ။ သို့ဖြစ်ရာ ၁၉၉၃ ခုနှစ်၊ မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် စိတ်ကိုပြောင်းလဲစေသောဆေးဝါးများဆိုင်ရာဥပဒေပုဒ်မ ၁၅ / ၁၆ (ခ) အရ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်း ခံရသူများကို ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ သွင်းကုန်ထုတ်ကုန်ကြီးကြပ်ရေး(ယာယီ) အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅ (၁) အရ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ရန် လိုအပ်တော့မည်မဟုတ်။^(၁၈) တရားခံအပေါ်စွဲချက်(၂) ရပ်တင်ပြီး စွဲချက်တစ်ရပ်ဖြင့်သာ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ပါက ယင်းအမိန့်ကို မပယ်ဖျက်လျှင် ကျန်စွဲချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အမှုမှ အပြီး အပြတ်လွှတ်ရာရောက်ကြောင်း (၂၁) ရာစုအကြိမ်နှစ်တွင် တရားရုံးချုပ်၏ (၂၁) မူသော လမ်းညွှန်စီရင်ထုံးများကို ဆက်စပ်တင်ပြလိုက်ပါသည်။^(၁၉)

(တွဲတိုင်းတင်ဝင်း)



ကိုးကားသော ၂၀၀၀ ခုနှစ် ပြစ်မှုစီရင်ထုံးများ

	စာမျက်နှာ
၁။ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်နှင့် သန်းမြင့်	၁၀၃
၂။ ဒေါ်တင်ကြည်နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်ပါ ၂	၃၇
၃။ ဒေါ်တင်တင်မြနှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်ပါ ၂	၄၆
၄။ ဒေါ်ခင်မြ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်ပါ ၄	၉
<u>ဒေါ်ငြိမ်းငြိမ်းဦး</u>	
<u>ဒေါ်ဝိုင်း</u>	
၅။ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်နှင့် ဦးဝင်းမြင့်အောင်	၉၅
၆။ ဦးဘုန်းရှင်ပါ ၃ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်ပါ ၄	၁၀၉
၇။ ဒေါ်စိန်နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်	၃၂
၈။ သက်နိုင်(ခ) သိုက်စိုးနှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်	၁၄၉
၉။ မောင်သူရစိုးနှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်	၁၃၉
၁၀။ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်နှင့် မခင်မာချို	၈၅
၁၁။ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်နှင့် ရွှေလဝင်း(ခ) ဝင်းနောင်	၈၉
၁၂။ ဒေါ်ငယ်နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်	၂၅
၁၃။ မောင်တင်လွင်(ခ) တောသားနှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်	၆၁
၁၄။ ဦးကြည်ဝင်းနှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်ပါ ၂	၁
၁၅။ မခိုင်ဇာလွင်နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်ပါ ၄	၁၈
၁၆။ ဦးသိန်းအေးနှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်	၁၆၇
<u>ဦးကြည်စိုး</u>	
၁၇။ <u>ဦးမောင်မောင်သန်းနှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်</u>	၁၃၃
<u>ဦးအောင်သန်းမြင့်</u>	
၁၈။ ဒေါ်တင်ရီမနှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်	၅၃
၁၉။ မိုးဝင်းပါ ၂ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်	၁၂၃
<u>ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်</u>	<u>မိုးဝင်းပါ ၂</u>
၂၀။ <u>မောင်သန်းထွန်း</u>	
<u>မောင်ရွှေကိုန်းပါ ၃ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်</u>	၁၅၉
<u>မောင်ရွှေကြီး</u>	
၂၁။ မောင်နေလင်းနှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် ပါ ၄	၆၉



ဥပဒေသတ

နိုင်ငံသား စိစစ်ရေးကတ်ပြား အတုပြုလုပ်ခြင်း

၁၉၈၂ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံသားဥပဒေသည် နိုင်ငံတော်၏ အသက်တမျှ အရေးကြီးပါသည်။ ဤဥပဒေတွင် အဓိကအားဖြင့် နိုင်ငံသား ဧည့်နိုင်ငံသားနှင့် နိုင်ငံသားပြုခွင့်ရသူတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပါရှိသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ဤဥပဒေတွင် ပါရှိသည့် စကားရပ်အနည်းငယ်ကို ကောက်နုတ်တင်ပြလိုပါသည်။ နိုင်ငံသားဆိုသည်မှာ မြန်မာနိုင်ငံသားကို ဆိုလိုသည်။^(၁) ဧည့်နိုင်ငံသားဆိုသည်မှာ ဤဥပဒေအရ သတ်မှတ်သော ဧည့်နိုင်ငံသားကို ဆိုသည်။^(၂) နိုင်ငံသားပြုခွင့်ရသူဆိုသည်မှာ ဤဥပဒေအရ သတ်မှတ်သော နိုင်ငံသားပြုခွင့်ရသူကို ဆိုသည်။^(၃) ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။ နိုင်ငံသားဖြစ်သူများနှင့် နိုင်ငံသားတို့၏ တာဝန်နှင့် အခွင့်အရေးတို့ကို ဆက်လက်တင်ပြလိုပါသည်။ နိုင်ငံတော်တွင် ပါဝင်သော နယ်မြေတစ်ခုခု၌ မြန်မာ သက္ကရာဇ် ၁၁၈၅ ခုနှစ်၊ ရက်နှစ် ၁၈၂၃ ခုနှစ် မတိုင်မီကာလမှစ၍ ပင်ရင်း နိုင်ငံအဖြစ် အမြဲတန်းနေထိုင်ခဲ့သော ကချင်၊ ကယား၊ ကရင်၊ ချင်း၊ မွန်၊ ဗမာ၊ ရခိုင်၊ ရှမ်း စသည့် တိုင်းရင်းသား

သန်းစောများနှင့် မျိုးနွယ်စုများသည် မြန်မာနိုင်ငံသားများ ဖြစ်သည်။^(၄) တိုင်းရင်းသားတိုင်းသည်လည်းကောင်း၊ တိုင်းရင်းသားမိဘနှစ်ပါးမှ မွေးဖွားသူတိုင်းသည် လည်းကောင်း၊ မွေးရာပါ နိုင်ငံသားဖြစ်သည်။^(၅)

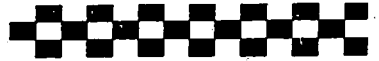
နိုင်ငံတော်အတွင်း၌ ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံတော်ပြင်ပ၌ ဖြစ်စေ၊ မွေးဖွားသည့် အောက်ပါသူတို့သည် လည်း နိုင်ငံသားဖြစ်သည် -

- (က) နိုင်ငံသားမိဘနှစ်ပါးမှ မွေးဖွားသူများ၊
- (ခ) နိုင်ငံသားနှင့် ဧည့်နိုင်ငံသားမိဘနှစ်ပါးမှ မွေးဖွားသူများ၊
- (ဂ) နိုင်ငံသားနှင့် နိုင်ငံသားပြုခွင့်ရသူမိဘနှစ်ပါးမှ မွေးဖွားသူများ၊^(၆) ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။

နိုင်ငံသားတစ်ဦး၏ တာဝန် အခွင့်အရေးနှင့် ပတ်သက်၍ နိုင်ငံသားတစ်ဦးသည် -

- (က) နိုင်ငံတော်၏ ဥပဒေများကို ရိုသေလိုက်နာရမည်။
- (ခ) နိုင်ငံတော်၏ ဥပဒေပါ တာဝန်များကို ထမ်းဆောင်ရမည်။

(၁)	မြန်မာနိုင်ငံသား ဥပဒေ ပုဒ်မ	-	၂ (ခ)
(၂)	မြန်မာနိုင်ငံသား ဥပဒေ ပုဒ်မ	-	၂ (ဂ)
(၃)	မြန်မာနိုင်ငံသား ဥပဒေ ပုဒ်မ	-	၂ (ဃ)
(၄)	မြန်မာနိုင်ငံသား ဥပဒေ ပုဒ်မ	-	၃
(၅)	မြန်မာနိုင်ငံသား ဥပဒေ ပုဒ်မ	-	၅
(၆)	မြန်မာနိုင်ငံသား ဥပဒေ ပုဒ်မ	-	၇



(ဂ) နိုင်ငံတော်၏ ဥပဒေပါ အခွင့်အရေးများကို ခံစားခွင့်ရှိသည်။^(၇) ဟုပြဋ္ဌာန်းထားရာ နိုင်ငံသားတို့၏ ဥပဒေပါ အခွင့်အရေးနှင့် ပတ်သက်၍ နိုင်ငံသားတိုင်းသည် ရှိရင်းစွဲ ဥပဒေပါ အခွင့်အရေးများကို အပြည့်အဝရရှိစေရပါသည်။^(၈) ကိုးမပြင် နိုင်ငံသားတိုင်း၏ တရားဝင်ခံစားခွင့်ရှိသော အခွင့်အရေးများကို ရရှိစေရန် နိုင်ငံတော်က ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ပေးပါသည်။^(၉) သို့သော် နိုင်ငံသားတစ်ဦးသည် အခြားနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံသားအဖြစ်ကိုပါ ခံယူခွင့် မရှိစေရပါ။^(၁၀) နိုင်ငံတော် ပါဝင်သော စစ်မက်ကာလအတွင်း နိုင်ငံသားအဖြစ် စွန့်လွှတ်ခွင့် မရှိရပါ။^(၁၁) ထို့ကြောင့် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေသည် နိုင်ငံတော်အတွက် အဓိက မဏ္ဍိုင်အဖြစ် အရေးကြီး သကဲ့သို့ နိုင်ငံသားဥပဒေမှာလည်း နိုင်ငံတော်၏ အသက်ပမာ အရေးကြီးသည့် ဥပဒေတစ်ရပ် ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့်ပင် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အတွင်းနေထိုင်ကြသည့် တိုင်းရင်းသားများအား မြန်မာနိုင်ငံသား ဥပဒေလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် လျော်ညီစွာ စိစစ်ကာ မြန်မာနိုင်ငံသား စိစစ်ရေးကတ်ကိုထုတ်ပေးထားပါသည်။ နောင်တွင် နိုင်ငံသားလက်မှတ်ထုတ်ပေးပါဦးမည်။ ဦးစွာ နိုင်ငံသားလက်မှတ်ကို ရှင်းလင်းတင်ပြလိုပါသည်။ နိုင်ငံသားလက်မှတ်ဆိုသည်မှာ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံသားအဖြစ် (ရွေးချယ်ရေး) အက်ဥပဒေ

အရ ဖြစ်စေ၊ ၁၉၄၈ ခုနှစ် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံသားဖြစ်မှုအက်ဥပဒေအရ ဖြစ်စေ၊ ဤဥပဒေအရ ဖြစ်စေ ထုတ်ပေးသော နိုင်ငံသား လက်မှတ်ကို ဆိုသည်။^(၁၂) ဤနိုင်ငံသား လက်မှတ်ကိုနိုင်ငံတော်မှ ယခုထုတ်ပေးမှု မရှိသေးပါ။ ယခုမြို့နယ်ဦးစီးဌာနမှူးရုံး လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် အမျိုးသားမှတ်ပုံတင်ရေးဦးစီးဌာနမှ ထုတ်ပေးသော နိုင်ငံသားစိစစ်ရေးကတ်ပြားကို နိုင်ငံသားတိုင်း လက်ဝယ်ကိုင်ဆောင်လျက်ရှိကြပါသည်။ ဤနိုင်ငံသား စိစစ်ရေးကတ်ပြားသည် နိုင်ငံသားလက်မှတ် မဟုတ်ကြောင်း သတိချပ်စေလိုပါသည်။ အတုပြုလုပ်မှုမှာလည်း နိုင်ငံသားစိစစ်ရေးကတ် အတုပြုလုပ်မှုသာ ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံသားစိစစ်ရေးကတ် အတုပြုလုပ်မှုကို နိုင်ငံသားလက်မှတ် အတုပြုလုပ်မှုဟု ယူဆကာ စီရင်ထုံးစံမှုလည်း ရှိခဲ့ဘူးပါသည်။ ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ၁၉၈၂ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံသား ဥပဒေပုဒ်မ ၂၁ ၌ အောက်ပါအတိုင်းဖော်ပြထားသည် -

“မည်သူမဆို နိုင်ငံသားလက်မှတ်အတုပြုလုပ်လျှင် ဖြစ်စေ၊ ထိုသို့ ပြုလုပ်ရန် အားပေးကူညီလျှင် ဖြစ်စေ၊ ထောင်ဒဏ်တစ်ဆယ့်ငါးနှစ်နှင့် ဒဏ်ငွေငါးသောင်း ကျပ်ကို ကျခံစေရမည်”

ယင်းပြဋ္ဌာန်းချက်ကို လေ့လာရာ “ကျခံစေရမည်” ဟူသော စကားလုံးကို သုံးနှုန်းထား၍

- (၇) မြန်မာနိုင်ငံသား ဥပဒေ ပုဒ်မ - ၁၂
- (၈) နိုင်ငံသားများ၏ အခွင့်အရေးများကာကွယ်စောင့်ရှောက်ပေးသည့်ဥပဒေပုဒ်မ ၂
- (၉) နိုင်ငံသားများ၏ အခွင့်အရေးများကာကွယ်စောင့်ရှောက်ပေးသည့်ဥပဒေပုဒ်မ ၃
- (၁၀) မြန်မာနိုင်ငံသား ဥပဒေ ပုဒ်မ - ၁၃
- (၁၁) မြန်မာနိုင်ငံသား ဥပဒေ ပုဒ်မ - ၁၄
- (၁၂) မြန်မာနိုင်ငံသား ဥပဒေ ပုဒ်မ - ၂ (စ)



ထိုပြစ်ဒဏ်မျိုးမချမှတ်မနေရဟူသော အဓိပ္ပာယ် ဆောင်လျက်ရှိသည်။ ခဲ၉၈၂ ခုနှစ်၊ နိုင်ငံသားဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၁ အရ၊ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းကို အတည် ပြုသော်လည်း ပြစ်ဒဏ်နှင့် ပတ်သက်၍မူ အလုပ် နှင့် ထောင်ဒဏ်(၃) နှစ် ကျခံစေရန် ချမှတ်ခဲ့သော လပွတ္တာမြို့နယ် တရားရုံးအမိန့်နှင့် ယင်းအမိန့်ကို အတည်ပြုခဲ့သော ဧရာဝတီတိုင်း၊ တရားရုံး (မြောင်းမြခရိုင်) အမိန့်တို့ကို ပယ်ဖျက်ပြီး ယင်း အမိန့်အစား အလုပ်နှင့် ထောင်ဒဏ် (၁၅) နှစ် (တစ်ဆယ့်ငါးနှစ်) ကျခံစေရန် ပြင်ဆင်အမိန့်ချမှတ် လိုက်သည်ဟု ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်နှင့် ဦးရွှေဝင်း^(၁၃) စီရင်ထုံးတွင် စီရင်ထုံးဖွဲ့ထားပါသည်။

အလျဉ်းသင့်၍ နိုင်ငံသားပြုခွင့် လက်မှတ်ကို သူတစ်ဦးရရှိအောင် အားပေးကူညီခြင်းနှင့် နိုင်ငံ သားလက်မှတ် အတုပြုလုပ်ခြင်းဆိုင်ရာ ပုဒ်မတို့ကို တင်ပြလိုပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသား ဥပဒေပုဒ်မ ၁၉ နှင့် ၂၁ တွင် အောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းထား ပါသည်။

ပုဒ်မ ၁၉။ ။ နိုင်ငံသားတစ်ဦးသည် မသမာ သော နည်းလမ်းဖြင့် နိုင်ငံသားလက်မှတ် (သို့မ ဟုတ်) ဧည့်နိုင်ငံသားလက်မှတ် (သို့မဟုတ်) နိုင်ငံ သားပြုခွင့်လက်မှတ်ကို သူတစ်ဦးရရန် အားပေး ကူညီလျှင်၊ ထောင်ဒဏ် ခုနှစ်နှစ်နှင့် ငွေဒဏ်ကျပ် တစ်သောင်းကို ကျခံစေရမည်။

ပုဒ်မ ၂၁။ ။ မည်သူ့ မဆို နိုင်ငံသား လက်မှတ် အတုပြုလုပ်လျှင် ဖြစ်စေ၊ ထိုသို့ပြုလုပ် ရန် အားပေးကူညီလျှင် ဖြစ်စေ၊ ထောင်ဒဏ် တစ် ဆယ့်ငါးနှစ်နှင့် ငွေဒဏ်ကျပ် ငါးသောင်းကို ကျခံ စေရမည်။

မြန်မာနိုင်ငံသားဥပဒေဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ် နည်းများအပိုဒ် ၃၂ တွင် ဥပဒေပုဒ်မ ၁၉ အရ နိုင်ငံသားတစ်ဦးသည် မသမာသော နည်းလမ်းဖြင့် နိုင်ငံသား ပြုလက်မှတ်ကို သူတစ်ဦးရရှိရန် အား ပေးကူညီလျှင်၊ ပုဒ်မ ၁၉ ကို ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၀၉ နှင့် တွဲဖက်၍ ထိုသူကို အရေးယူရန် ဖြစ်ကြောင်းဖြင့် ဖော်ပြပါရှိပါသည်။

နိုင်ငံသားစိစစ်ရေးကတ်ပြားပုံစံ နိုင် ၆ (က) ကို အတုပြုလုပ်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် ထိုသို့ ပြုရန် အားပေးကူညီခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ မြန်မာ နိုင်ငံသား ဥပဒေဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း အပိုဒ် ၃၇ တွင် အောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။

“မည်သူမဆို အသက်တစ်ဆယ်နှစ်ပြည့် နိုင်ငံသားမှတ်ပုံတင်ကတ်ပြားပုံစံ နိုင် ၃ သို့မဟုတ် အသက်တစ်ဆယ်နှစ်ပြည့် နိုင်ငံ သားစိစစ်ရေးကတ်ပြားပုံစံ (သို့မဟုတ်) နိုင်ငံသား စိစစ်ရေးကတ်ပြား နိုင် ၃ (သို့မဟုတ်) နိုင်ငံသားစိစစ်ရေးကတ်ပြား နိုင် ၆ (က) ကို အတုပြုလုပ်လျှင် ဖြစ်စေ၊ ထိုသို့ပြုလုပ်ရန် အား ပေးကူညီလျှင် ဖြစ်စေ၊ ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေအရ အရေးယူခြင်း ခံရမည်။”

ထို့ကြောင့် နိုင်ငံသား စိစစ်ရေးကတ်ပြား အတုပြုလုပ်ရန် စီမံပေးခြင်းအတွက် စီမံသူအား အရေးယူမည်ဆိုပါက နိုင်ငံသားလက်မှတ် အတုပြု လုပ်ရန် စီမံပေးသည့် ပြစ်မှုဖြစ်သော မြန်မာနိုင်ငံ သားဥပဒေပုဒ်မ ၂၁ဖြင့် အရေးယူပါက ဥပဒေရေး ရာအားဖြင့် မှားယွင်းမည်ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံသားစိ စစ်ရေးကတ်ပြား နိုင် ၆ ကို အတုပြုလုပ်လျှင် မြန်မာနိုင်ငံသားဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအပိုဒ်

(၁၃) ၁၉၉၃ ခုနှစ်၊ မတစ (တရားရုံးချုပ်) စာ - ၉၈



၃၇ ၏ လမ်းညွှန်ချက်နှင့် အညီ၊ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၆၈၊ အရ အရေးယူရပါမည်။ နိုင်ငံသားစိစစ်ရေးကတ်ပြားပုံစံ နိုင် ၆ (က) အား အတုပြုလုပ်ရန် အားပေးကူညီပါက ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေပုဒ်မ ၄၆၈ / ၁၀၉ အရ အရေးယူရမည့် ဖြစ်ပါသည်။

၁၉၈၂ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံသားဥပဒေပုဒ်မ ၂၁ အရ မိမိ၏နိုင်ငံသား စိစစ်ရေးကတ်ပြားမဟုတ် မှန်းသိလျက် မိမိ၏ ဓာတ်ပုံကို ကပ်ပြီး ပြင်ဆင် ရေးသွင်းခဲ့ခြင်းသည်၊ နိုင်ငံသားလက်မှတ်အတုပြု လုပ်ခြင်း ဟုတ် မဟုတ်နှင့် ပတ်သက်၍ “ပြည် ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်နှင့် တင်ဝင်းအောင် (ခ) တင်ဝိုင်း(ခ) ဇော်ဦး(ခ) တွင် အောက်ပါအတိုင်း ဆုံးဖြတ်ထားပါသည်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ၁၉၈၂ ခုနှစ်၊ မြန်မာ နိုင်ငံသားဥပဒေပုဒ်မ ၂၁ မှာ နိုင်ငံသား လက်မှတ် အတုပြုလုပ်သူကို ဖြစ်စေ၊ ထိုသို့ ပြုလုပ်ရန် အား ပေးကူညီသူကို ဖြစ်စေ၊ ပြစ်ဒဏ်စီရင်ရမည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များဖြစ်ပြီး၊ ယင်းဥပဒေပုဒ်မအရ ပြစ်မှု ထင်ရှားစီရင်နိုင်ရန် မြန်မာနိုင်ငံသားဥပဒေဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း အပိုဒ် ၃၆ ပါ စည်းကမ်းချက်ကို ကျူးလွန်ရမည် ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံသား စိစစ်ရေး ကတ်ပြားပုံစံ နိုင် ၆ (က) ကို အတုပြုလုပ်ခြင်း သည်၊ မြန်မာနိုင်ငံသားဥပဒေဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ် နည်းအပိုဒ် ၃၇ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ကျူးလွန်ခြင်း ဖြစ်၍ ၁၉၈၂ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံသား ဥပဒေပုဒ်မ ၂၁ အရ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း မပြုနိုင်၊ ပြစ်မှု ဆိုင်ရာဥပဒေပုဒ်မ ၄၆၈ အရသာ ပြစ်မှုထင်ရှား

စီရင်ရမည်။

ဦးတင်အောင်နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာ နိုင်ငံ(ခ)နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံနှင့် ရာဘီယာခါ တူပါ(၆)(ခ) အထူးအယူခံမှုနှစ်မှုကို တပေါင်းတည်း ကြားနာစီရင်ခဲ့ပါသည်။ အယူခံတရားလို ဦးတင် အောင် တင်သွင်းသော အယူခံမှုအမှတ် ၆၀၇ / ၉၃ ကို တရားရုံးချုပ်က ပလုပ်ခဲ့သဖြင့် ဦးတင် အောင်က အထူးအယူခံခွင့်ရရန် တရားစီရင်ရေး ဥပဒေပုဒ်မ ၆ ၊ အထွေထွေလျှောက်လွှာအမှတ် ၁၄၉ / ၉၄ တင်သွင်းရာတွင် အောက်ပါပြဿနာ ကို စုံညီခုံရုံးဖြင့် ကြားနာစီရင်ရန် အထူးအယူခံ ဝင်ခွင့်ပြုခဲ့သည် -

“မြန်မာနိုင်ငံသားဥပဒေ လုပ်ထုံး လုပ်နည်း ဆိုင်ရာအပိုဒ် ၃၇ ပါ အကျုံးဝင်သည့် ပြုလုပ်မှု အတွက် မြန်မာနိုင်ငံသား ဥပဒေပုဒ်မ ၂၁ အရ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းသည် ဥပဒေနှင့် ညီညွတ် မှန်ကန်ခြင်း ရှိ မရှိ”

ဦးတင်အောင် တင်သွင်းသော အထွေထွေ လျှောက်လွှာ အမှတ် ၁၄၉ / ၉၄ ၏ အမိန့်အရ အထူးအယူခံမှုအမှတ် ၉ / ၉၅ ကို ဖွင့်လှစ်စုံညီ ခုံရုံးက၊ နှစ်ဖက်ကြားနာပြီးနောက် ၂၉.၂.၉၆ နေ့က အောက်ပါကြားဖြတ်အမိန့်တရပ်ချမှတ်ခဲ့သည် -

(၁၄) ၁၉၉၆ ခုနှစ်၊ တရားစီရင်ထုံးများ (တရားရုံးချုပ်) စာ - ၁၁၄

(၁၅) ၁၉၉၅ ခုနှစ်၊ အထူးအယူခံမှုအမှတ် ၉။

(၁၆) ၁၉၉၆ ခုနှစ်၊ အထူးအယူခံမှုအမှတ် ၁။



“XXX အထူးအယူခံမှုကို ဆုံးဖြတ်ခြင်း မပြုသေးဘဲ တရားရုံးချုပ်က တစ်ပေါင်းတည်း ချမှတ်ခဲ့သော ပြစ်မှုဆိုင်ရာ အယူခံမှုအမှတ် ၆၂၂ / ၉၃၊ ၆၃၂ / ၉၃နှင့် ၆၃၃ / ၉၃ အမှုများ၏ ၃၀.၈.၉၄ ရက်စွဲပါ စီရင်ချက် အမိန့်ကို ဥပဒေနှင့် ညီညွတ်ခြင်း ရှိ မရှိ၊ စိစစ်နိုင်ရန်အတွက် အထူးအယူခံမှုဖွင့်ရန် နှင့် အဆိုပါ အယူခံမှုကို ဤအထူးအယူခံမှုနှင့်တစ်ပေါင်းတည်းကြားနာစီရင်သွားမည် ဖြစ်ကြောင်း အမိန့်ချမှတ်လိုက်သည်။”

အဆိုပါ အမိန့်အရ ရာဘီယာခါတူပါ (၆) ဦးတို့နှင့် စပ်လျဉ်းပြီး တရားရုံးချုပ်က အထူးအယူခံမှုအမှတ် ၁ / ၉၆ ကို ဖွင့်လှစ်၍ ဦးတင်အောင် တင်သွင်းခဲ့သော အထူးအယူခံမှုအမှတ် ၉/၉၅နှင့် တစ်ပေါင်းတည်းကြားနာပြီး ဖြစ်သည်။ ဤအမိန့်သည် အထက်ပါ အထူးအယူခံမှု (၂) မူလုံးနှင့် စပ်ဆိုင် အကျုံးဝင်စေရမည်။

အမှုမှာ ကျောက်ဖြူမြို့မှ ခလရ (၃၇)နှင့် ပြည်သူ့ရဲတပ်ဖွဲ့တို့ ပူးပေါင်း၍ ၁၀.၇.၉၃ နေ့က အနောက်ပိုက်ဆိပ်ရပ်အား ဝင်ရောက်ရှာဖွေကြရာ၊ ရာဘီယာခါတူပါ (၆)ဦးတို့သည် နိုင်ငံသားစိစစ်ရေးကတ်ပြားရရှိရေးအတွက်၊ ကိုယ်ရေးအကြောင်းအရာများကို မမှန်မကန်ဖော်ပြခြင်း၊ ဖုံးကွယ်ခြင်းများ ပြုလုပ်၍ နိုင်ငံသားစိစစ်ရေးကတ်ပြားအတုများကို ကိုင်ဆောင်ထားကြောင်းတွေ့ရသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံသားဥပဒေပုဒ်မ ၁၈အရ အရေးယူပေးရန် ကျောက်ဖြူမြို့နယ် လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အား ဦးစီးဌာနမှ ဦးထွန်းကျော်အေးက တရားလိုပြုလုပ်၍ ရဲစခန်းတွင် တိုင်ကြားခဲ့သော အမှုဖြစ်သည်။ ရာဘီယာခါတူ ပါ (၆) ဦး နှင့်အတူ အိမ်ရှင်များ ဖြစ်ကြသော ဒေါ်ဟာဘောဒါ၊ ဦးရွှေအောင်နှင့် ဦး

ထွန်းလှအောင်တို့အပြင် ကျောက်ဖြူခရိုင်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ရုံးမှ စာရေးအဆင့် (၂) ဦးတင်အောင်ကိုပါ တရားစွဲဆိုတင်ပို့ခဲ့သည်။

မူလရုံးအမှုတွဲရှိ သက်သေခံအထောက်အထားများအရ ဘင်္ဂလီလူမျိုး (၆) ဦး တို့အား ရန်ကုန်မြို့သို့ ပို့ပေးနိုင်ရေးအတွက် နိုင်ငံသားစိစစ်ရေးကတ်ပြားရရှိရန်နှင့် သင်္ဘောလက်မှတ်ဝယ်ယူရရှိရေးအတွက်၊ ကျောက်ဖြူမြို့တွင် တည်းခိုနေထိုင်ရန်၊ အယူခံတရားလို ဦးတင်အောင်နိုင်က တစ်ဦးလျှင်ငွေကျပ် တစ်သောင်းခြောက်ထောင် စီရယူဆောင်ရွက်ခဲ့ကြောင်းနှင့် ရန်ကုန်မြို့သို့ ရောက်သောအခါ ထပ်မံပေးကြရန်လည်း သဘောတူဆောင်ရွက်ခဲ့ကြောင်းပေါ်ပေါက်သည်။ ထို့အပြင် ဦးတင်အောင်၏ ဆောင်ရွက်ပေးမှုအရ ဘင်္ဂလီ(၆)ဦးတို့တွင် နိုင်ငံသားစိစစ်ရေးကတ်ပြား နိုင် ၆ (က) ပုံစံ အတု အသီးသီးကိုင်ဆောင်လက်ဝယ်ထားရှိသည်ကို သက်သေခံ (ဂ-၁မှ ဆ -၁) အရ ထင်ရှားတွေ့ ရသည်။

နိုင်ငံတော်အတွက် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည့် ရှေ့နေချုပ်ရုံးညွှန်ကြားရေးမှူးက ဦးတင်အောင်နှင့် ဘင်္ဂလီလူမျိုး (၆) ဦးတို့သည် အမှုတွဲရှိသက်သေခံချက်များအရ နိုင်ငံသားစိစစ်ရေးကတ်ပြားပုံစံ နိုင် ၆ (က) ကို အတု ပြုလုပ်ခြင်းနှင့် ယင်းသို့ ပြုလုပ်ရန် အားပေးလှုံ့ဆော်ခဲ့ကြောင်းတွေ့ရသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံသားဥပဒေလုပ်ထုံးလုပ်နည်းဆိုင်ရာ အပိုဒ် (၃၇) နှင့် အကျုံးဝင်သောကြောင့် ဦးတင်အောင်အား ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေပုဒ်မ ၄၆၈ အရ လည်းကောင်း၊ ရာဘီယာခါတူပါ (၆) ဦးတို့အား ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၆၈ / ၁၀၉ အရ လည်းကောင်း၊ သင့်လျော်သည့် ပြစ်ဒဏ်များ



ချမှတ်သင့်ကြောင်း လျှောက်လဲတင်ပြသည်။ အလားတူပင် ဦးတင်အောင်နှင့် ရာဘီယာခါတူပါ (၆) ဦး တို့၏ အကျိုးဆောင်ကလည်း ဦးတင်အောင်အား မြန်မာနိုင်ငံသားဥပဒေပုဒ်မ ၂၁ အရ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ထားသည့် အမိန့်နှင့် ရာဘီယာခါတူပါ (၆) ဦးတို့ အပေါ်၊ ယင်းဥပဒေပုဒ်မ ၂၁ အရ စွဲချက်တင်စစ်ဆေးခဲ့စေသည့် အမိန့်တို့မှာ ဥပဒေနှင့် ညီညွတ်မှုမရှိဘဲ ဦးတင်အောင်နှင့် ရာဘီယာခါတူပါ(၆)ဦးတို့အပေါ် ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေပုဒ်မအရသာလျှင် သက်ညှာသော စီရင်ချက် ချမှတ်ပေးသင့်ကြောင်း တင်ပြလျှောက်လဲသွားသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသားဥပဒေပုဒ်မ ၂၁ မှာ နိုင်ငံသား လက်မှတ်အတုပြုလုပ်သူကို ဖြစ်စေ၊ ထိုသို့ ပြုလုပ်ရန်အား ပေးကူညီသူကို ဖြစ်စေ၊ ပြစ်ဒဏ်စီရင်ရမည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်ဖြစ်ပြီး ယင်းဥပဒေပုဒ်မအရ ပြစ်ဒဏ် ထင်ရှားစီရင်နိုင်ရန် မြန်မာနိုင်ငံသားဥပဒေဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း၊ အပိုဒ် (၃၆) ပါ စည်းကမ်းချက်ကို ကျူးလွန် ရမည်ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသားဆိုင်ရာလုပ် ထုံးလုပ်နည်းအပိုဒ် ၃၆ တွင် အောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းထားသည် -

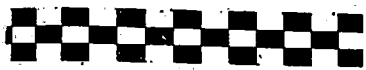
“ ပုဒ်မ ၂၁ အရ မည်သူမဆို နိုင်ငံ သားလက်မှတ်အတုပြုလုပ်လျှင် ဖြစ်စေ၊ ထိုသို့ ပြုလုပ်ရန် အားပေးကူညီလျှင် ဖြစ်စေ၊ ထောင် ဒဏ်တစ်ဆယ့်ငါးနှစ်နှင့် ငွေဒဏ်ငါးသောင်းကျ ခံစေရမည်။”

နိုင်ငံသားစိစစ်ရေးကတ်ပြားပုံစံ နိုင် ၆(က) ကို အတုပြုလုပ်ခြင်း သို့မဟုတ် ထိုသို့ ပြုလုပ်ရန်အားပေးကူညီခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ မြန်မာနိုင်ငံသားဥပဒေဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း အပိုဒ် ၃၇ တွင် အောက်ပါအတိုင်းပြဋ္ဌာန်းထား သည်။

“ မည်သူမဆို အသက်တစ်ဆယ်နှစ်ပြည့် နိုင်ငံသားမှတ်ပုံတင်ကတ်ပြား နိုင် ၃ သို့မ ဟုတ် အသက်တစ်ဆယ်နှစ်ပြည့်၊ နိုင်ငံ သားစိစစ်ရေးကတ်ပြားပုံစံ နိုင် ၃ (က) သို့မဟုတ် နိုင်ငံသားစိစစ်ရေးပုံစံ နိုင် ၆ (က)ကို အတုပြုလုပ်လျှင် ဖြစ်စေ၊ ထိုသို့ အတုပြုလုပ်ရန် အားပေးကူညီလျှင် ဖြစ်စေ၊ ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေပုဒ်မအရ အရေးယူခြင်း ခံရမည်။”

သို့ဖြစ်ရာ ဘင်္ဂလီလူမျိုး (၆)ဦးအတွက် နိုင်ငံသားစိစစ်ရေးကတ်ပြား အတုပြုလုပ်ရန် စီမံ ပေးခြင်းအတွက် ဦးတင်အောင်အား နိုင်ငံသား လက်မှတ် အတုပြုလုပ်ရန် စီမံပေးသည့် ပြစ်မှု ဖြစ်သော မြန်မာနိုင်ငံသား ဥပဒေပုဒ်မ ၂၁ ဖြင့် ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းမှာ ဥပဒေနှင့် ညီညွတ်မှန် ကန်သည်ဟု မဆိုနိုင်ချေ။

တဆက်တည်းမှာပင် မဟုတ်မမှန်ဖော်ပြ ဖုံးကွယ်ခြင်းဖြင့် ရရှိထားသော နိုင်ငံသားစိစစ်ရေး ကတ်ပြား နိုင် ၆ (က) အတုကို ကိုင်ဆောင်ထား ကြသည့်၊ ရာဘီယာခါတူ၊ နော်ဆူဝါခါတူ၊ မလှလှ



မေး ဆွေယော့အာမတ်၊ မောင်ကျော်လှနှင့် မခင်ခင် နှုတ် (၆) ဦးအား နိုင်ငံသား လက်မှတ်အတုပြုလုပ် ရန် အားပေးကူညီမှု ဖြစ်သော မြန်မာနိုင်ငံသား ဥပဒေပုဒ်မ ၂၁ ဖြင့် စွဲချက်တင်သည့် အဆင့်မှ ပြန်လည်စစ်ဆေးစီရင်ရန် တရားရုံးချုပ်က ညွှန်ကြားခဲ့သည့် အမိန့်ကိုလည်း ပြင်ဆင်တည်မတ်ပေး ရန် ရှိပေသည်။

ခြုံ၍ ကြည့်လျှင် နိုင်ငံသားစိစစ်ရေးကတ် ပြားပုံစံ နိုင် ၆ (က) များကို အတုပြုလုပ်ခဲ့သော ကျောက်ဖြူခရိုင်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ ရုံးမှ စာရေးအဆင့်(၂)ဦးတင်အောင်အား မြန်မာနိုင်ငံ သားဥပဒေဆိုင်ရာလုပ်ထုံးလုပ်နည်းအပိုဒ် ၃၇ ၏ လမ်းညွှန်ချက်နှင့် အညီပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေပုဒ်မ ၄၆၈ အရ လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံသားစိစစ်ရေးကတ် ပြား နိုင် ၆ (က) အတုများ လက်ဝယ်ကိုင်ဆောင် ထားကြသော ရာဘီယာခါတူပါ(၆)ဦးတို့အား ပြစ်မှု ဆိုင်ရာဥပဒေပုဒ်မ ၄၆၈ / ၁၀၉ အရ လည်း ကောင်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်မှုသာ ဥပဒေနှင့် ညီ ညွတ်မည်ဖြစ်ပေသည်။

ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၂၃၇ နှင့် ၂၃၈ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ မြန်မာနိုင်ငံသား ဥပဒေပုဒ်မ ၂၁ ဖြင့် စွဲချက်တင်ခဲ့သော ဦးတင် အောင်အား ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေပုဒ်မ ၄၆၈ အရ လည်းကောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံသားဥပဒေပုဒ်မ ၁၈ ဖြင့် စွဲတင်ခဲ့သော ရာဘီယာခါတူပါ (၆) ဦးတို့ အား ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေပုဒ်မ ၄၆၈ / ၁၀၉ အရ လည်းကောင်း၊ တရားရုံးချုပ်က ပြောင်းလဲ၍ ပြစ်မှု ထင်ရှားစီရင်ခွင့်ရှိသည်။

သို့အတွက် ဤအထူးအယူခံမှုနှစ်မှုစလုံးကို ခွင့်ပြု၍ တရားရုံးချုပ်၏ အမိန့်များကို ပယ်ဖျက် ပြီး ဦးတင်အောင်အား ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေပုဒ်မ

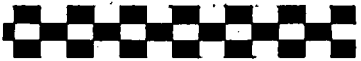
၄၆၈ အရ လည်းကောင်း၊ ရာဘီယာခါတူ၊ ဆွေ ယော့အာမတ်၊ နော်ဆူဝါခါတူ၊ မလှလှမေး၊ မောင် ကျော်လှနှင့် မခင်ခင်နှုတ်တို့အား ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေပုဒ်မ ၄၆၈ / ၁၀၉ အရ လည်းကောင်း၊ အလုပ်နှင့်ထောင်ဒဏ် (၇) နှစ်စီကျခံစေရန်နှင့် ငွေကျပ် ၅၀၀၀၀/- (ကျပ် ငါးသောင်းတိတိ) စီပေး ဆောင်စေရန် မဆောင်ယျက်ကွက်က အလုပ်နှင့် ထောင်(၁)နှစ်၊ (၉) လစီ ထပ်မံကျခံစေရန် ပြင် ဆင်အမိန့်ချမှတ်လိုက်သည်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ နိုင်ငံသားစိစစ်ရေးကတ်ပြားပုံစံ နိုင် ၆ (က) ကို အတုပြုလုပ်ခြင်း၊ ထိုသို့ပြုလုပ် ရန် အားပေးကူညီခြင်းပြုသည့် ပြစ်မှုများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေအရသာ တရားစွဲ တင်ပို့ရန် သင့်ပါကြောင်း ရေးသားတင်ပြအပ်ပါ သည်။

သန်းစော
(LL.B)

ကျမ်းကိုးစာရင်း

- ၁။ မြန်မာနိုင်ငံသားဥပဒေ။
- ၂။ မြန်မာနိုင်ငံသား ဥပဒေဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း။
- ၃။ တရားစီရင်ထုံးများ (တရားရုံးချုပ်)



တရားစီရင်ရေးရာ

တရားမဝယ်ဆင်ခြင်ဖွယ်

(ကျုံပျော် မန်းဟန်တင်၊ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ)

တရားမဝယ်ဆင်ခြင်ဖွယ်ဟု ဆိုရာ၌ နက်နဲသည့် တရားမကြောင်းဥပဒေရေးရာများကို ဆင်ခြင်ရန် ကိစ္စရပ်များမဟုတ်ပါ။ နေ့စဉ်လိုလိုတွေ့ကြုံကိုင်နေကြရာ၌ ဆင်ခြင်ဖွယ်ရာများသာ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုဆင်ခြင်ဖွယ်ရာများမှာ ရုံးခွန်တော်ထမ်းဆောင်ရာ၌ ဆင်ခြင်ဖွယ်၊ တံဆိပ်ခေါင်းများ ထမ်းဆောင်ရာ၌ ဆင်ခြင်ဖွယ်၊ အဆိုလွှာ၊ ချေလွှာများကို စာပိုဒ်ခွဲရေးခြင်း၌ ဆင်ခြင်ဖွယ်၊ အဆိုလွှာနှင့် ချေလွှာများတွင် ပူးတွဲတင်သွင်းသည့် စာရွက်စာတမ်းများနှင့် ပတ်သက်သည့် ဆင်ခြင်ဖွယ်၊ ချေလွှာရေးသားရာ၌ ဆင်ခြင်ဖွယ်များ ဖြစ်ပါသည်။

ရုံးခွန်ထမ်းဆောင်ခြင်းအမျိုးမျိုးရှိရာ၊ အဓိကအားဖြင့် ငါးမျိုးရှိပါသည်။ ပထမတစ်မျိုးမှာ ကိုယ်စားလှယ်လွှဲစာ၊ ကြားဖြတ်သက်သာခွင့်တစ်ရပ်ရပ်တောင်းသည့် လျှောက်လွှာ၊ ကန့်ကွက်လွှာစသည်တို့အတွက် ထမ်းဆောင်ရခြင်းမျိုးဖြစ်ပါသည်။ တရားရုံးချုပ်တွင် ၁၅ ကျပ် ထမ်းဆောင်ရ၍ လက်အောက်ခံ တရားရုံးများတွင် ၅ ကျပ် ထမ်းဆောင်ကြရပါသည်။ ဒုတိယတစ်မျိုးမှာ ပုံသေရုံးခွန်တော်ဖြစ်ပါသည်။ အခွန်အမိန့်နှင့် အခမဲ့ထားသူအား နှင်လိုမှု၊ ရပိုင်ခွင့်များ ကြေညာမြွက်ဟ ပေးစေလိုမှု စသည်တို့တွင် ပုံသေရုံးခွန်တော် ငွေကျပ် ၃၀ ထမ်းဆောင်ရပါသည်။ တတိယတစ်မျိုးမှာ အမှုတန်ဖိုးအပေါ်တွင် မူတည်၍ တန်ဖိုးအလျောက်ထမ်းဆောင်ရသော ရုံးခွန်တော်ဖြစ်ပါသည်။ အမှုတန်ဖိုးငွေကျပ် (၁၁)သိန်းကျော်လျှင် မည်မျှပင်ကျော်စေကာမူ ရုံးခွန်တော်ငွေအများဆုံး ၁၅၀၀၀/- သာ ထမ်းဆောင်ရပါသည်။ စတုတ္ထတစ်မျိုးမှာ အမှုတန်ဖိုးပေါ်တွင် ကျသင့်သည့် ရုံးခွန်တော်ငွေ၏ တစ်ဝက်သာ ထမ်းဆောင်ရပါသည်။ သီးခြား

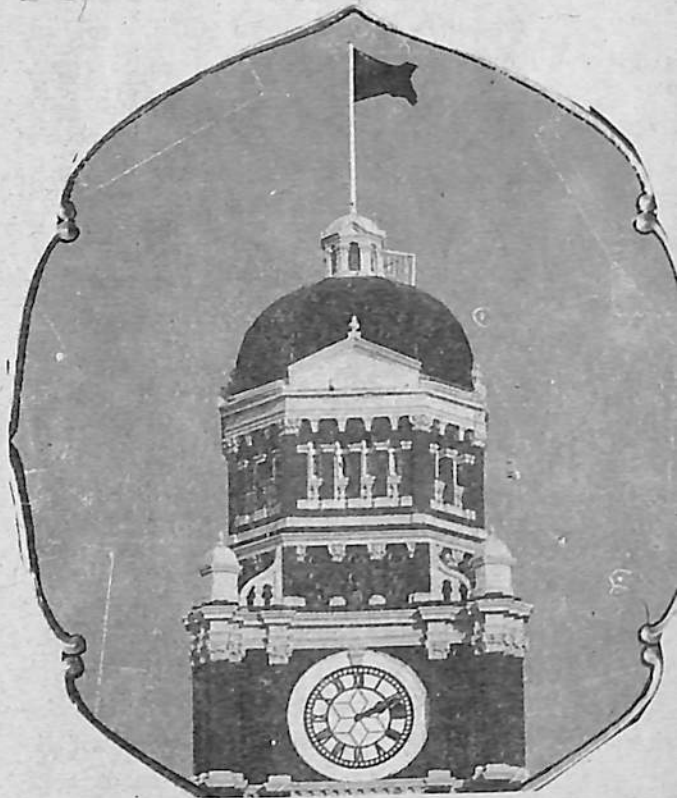
သက်သာခွင့်အက်ဥပဒေပုဒ်မ (၉) အရ စွဲဆိုသော အမှုများတွင် ဖြစ်ပါသည်။ တန်ဖိုးကျပ်သိန်း (၃၀) ရှိသည့် အမှုဖြစ်ပါက ရုံးခွန်တော်ငွေ ၁၅၀၀၀/- မထမ်းဆောင်ရဘဲ ၇၅၀၀/- သာ ထမ်းဆောင်ရပါသည်။ ပဉ္စမတစ်မျိုးမှာ မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှားရမ်းခကြီးကြပ်ရေးအမှုများတွင် ထမ်းဆောင်ရသော သီးခြားသတ်မှတ်သည့် နှုန်းထားဖြင့် ထမ်းဆောင်ရခြင်းမျိုး ဖြစ်ပါသည်။ တစ်နှစ် ငှားရမ်းခ ၁၂၀/- ထိ အမှုများအတွက် ရုံးခွန်တော်ငွေ ၅ ကျပ်သာ ထမ်းဆောင်ရပါသည်။ တစ်နှစ် ငှားရမ်းခငွေ ၁၂၀/- ထက်ကျော်ပါက ပထမ ၁၂၀/- အတွက် ၅ ကျပ်၊ နောက်ထပ် ၁၀၀/- သို့မဟုတ် ၁၀၀၀/- အစိတ်အပိုင်းအတွက် ၂ ကျပ်စီ ထပ်မံထမ်းဆောင်ရပါသည်။

ချေလွှာ၊ တစ်ဖက်မှ တင်သည့် လျှောက်လွှာအပေါ် ကန့်ကွက်လွှာ၊ တစ်ဖက်မှ တင်သည့် ကန့်ကွက်လွှာ အပေါ်ပြန်လည် ကန့်ကွက်လွှာ၊ သက်သေစာရင်း၊ အမိန့် ၁၃ နည်း ၁ အရ စာရင်း၊ ရုံးတော်မှ တောင်းဆိုသည့် စာရွက်စာတမ်းတင်ရာတို့တွင်မူ သက်သာခွင့်တောင်းခြင်းမဟုတ်သော ကြောင့်တစ်ကြောင်း၊ လိုအပ်ချက်အရ တင်ပြရခြင်းဖြစ်၍ တစ်ကြောင်းရုံးခွန်တော်ထမ်းဆောင်ရန် မလိုပါ။ ချေလွှာတင်ရာ၌ ရုံးခွန်မထမ်းဆောင်ကြသဖြင့် ဆင်ခြင်ရန် မလိုပါ။ သို့ရာတွင် ကျန်ကိစ္စရပ်များ၌ ရုံးခွန်တော် ထမ်းဆောင်နေကြသည်ကိုမူ မထမ်းဆောင်ကြရန် ဆင်ခြင်သင့်ပါသည်။ အချို့ရုံးများကလည်း ထိုကိစ္စရပ်များတွင် ရုံးခွန်ထမ်းဆောင်ခိုင်းတတ်ကြပါသည်။ ထိုသို့ မလိုအပ်ဘဲ ရုံးခွန်တော်ထမ်းဆောင်နေခြင်း၊ ထမ်းဆောင်စေခြင်းများကို ဆင်ခြင်သင့်ကြပါသည်။

ယခုအခါ သတိမမူမိသူများကို သတိမူစေလိုသည့် ရုံးခွန်တော်ထမ်းဆောင်ခြင်း တစ်မျိုးကို ဆင်ခြင်ဖွယ်အဖြစ် ဆက်လက်တင်ပြလိုပါသည်။ အမွေပုံစံခန့်ခွဲပေးစေလိုမှု အပါအဝင် စာရင်းရှင်းလင်းပေးစေလိုမှုတွင် ထမ်းဆောင်ရမည့် ရုံးခွန်တော်ငွေဖြစ်ပါသည်။ ထိုအမှုမျိုးတွင် တရားလိုရထိုက်သည့် တန်ဖိုးသည် အမှုတန်ဖိုးဖြစ်ပါသည်။ တရားလိုရထိုက်သည့်တန်ဖိုးမှာရုံးတော်ကစာရင်းရှင်းလင်းပေးပြီးမှသာ သိနိုင်သဖြင့် အမှုစွဲခါစတွင် အမှုတန်ဖိုးမှာ သေချာစွာ မသိနိုင်သဖြင့် ထိုအမှုမျိုးကို စွဲဆိုလိုသော တရားလိုသည် မိမိရထိုက်သည့် တန်ဖိုးကို ကြိုက်နှစ်သက်သလို သတ်မှတ်နိုင်ပါသည်။ တရားလိုရထိုက်သည့်တန်ဖိုးသည်အမှုတန်ဖိုးဖြစ်ရာ တရားလိုသည် အမှုတန်ဖိုးကို မိမိကြိုက်နှစ်သက်သလို သတ်မှတ်နိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ မြို့နယ်တရားရုံးတွင် စွဲဆိုလိုလျှင် မိမိရထိုက်သည့် တန်ဖိုးကို ကျပ်(၅)သိန်းထိလည်းကောင်း၊ ခရိုင် တရားရုံးတွင် စွဲဆိုလိုလျှင် ကျပ်သိန်း (၃၀)ထိလည်းကောင်း၊ တိုင်းသို့မဟုတ် ပြည်နယ် တရားရုံးတွင် စွဲဆိုလိုလျှင် ကျပ် သိန်း (၃၀) အထက် လည်းကောင်း သတ်မှတ်၍ စွဲဆိုနိုင်ပါသည်။ ရုံးခွန်တော်ကိုလည်း ထိုသတ်မှတ် ချက်အတိုင်း ထမ်းဆောင်နိုင်ကြောင်း ရုံးခွန်တော် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၇ (၄) (ဆ) က ခွင့်ပြုထားပါသည်။ ရုံးတော်က စာရင်းရှင်းလင်းပြီးသောအခါ ထိုစာရင်းအရ တန်ဖိုးပေါ်တွင် ကျသင့်သည့် ရုံးခွန်တော်ကို လိုနေသေးလျှင် ထပ်မံ၍ ထမ်းဆောင်ရပါသည်။ သို့သော် စီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိသည့် ရုံးသို့ ရုံးပြောင်းရန် မလိုပါ။

မူလမှုများတွင် ထမ်းဆောင်ရသည့် ရုံးခွန်

တော်ငွေများကို တင်ပြပြီးနောက် ပြင်ဆင်မှုနှင့် အယူခံမှုတို့တွင် ထမ်းဆောင်ရသည့် ရုံးခွန်တော်များကို ဆက်လက်တင်ပြပါမည်။ ပြင်ဆင်မှုများအတွက် ရုံးခွန်တော်မှာ တရားရုံးချုပ်တွင် ၁၅ ကျပ် ထမ်းဆောင်ရ၍ လက်အောက်ခံတရားရုံးများတွင် ၅ ကျပ် ထမ်းဆောင်ကြရပါသည်။ အယူခံမှုများတွင် မူသာမန်အားဖြင့် မူလအဆိုလွှာတွင် ထမ်းဆောင်ထားသည့်အတိုင်း ထမ်းဆောင်ကြရပါသည်။ သို့ရာတွင် အယူခံမှု၌ အဆိုလွှာအတိုင်း မထမ်းဆောင်ရသည်များရှိပါသည်။ ဥပမာ ငွေကျပ် (၁၀) သိန်း ရလျှင်မူတွင် ငွေကျပ် (၅) သိန်းသာရထိုက်ကြောင်း ဒီကရီရရှိသူက (၅) သိန်း ရရှိပြီးဖြစ်၍ အယူခံသောအခါတွင် နောက်တွင်(၅) သိန်းအတွက်သာ အယူခံရသဖြင့် (၅)သိန်းပေါ်တွင်





သာ ရုံးခွန်တော်ထမ်းဆောင်ရပါသည်။ စာရင်းရှင်းလင်းပေးစေလိုမှုတွင် တရားလိုက ငွေကျပ်သိန်း (၅၀) တန်ဖိုးထား၍ ရုံးခွန်တော်ငွေကျပ် ၁၅၀၀၀/- ထမ်းဆောင်၍ တရားစွဲသည် ဆိုကြပါစို့။ တရားရုံးက စာရင်းရှင်းလင်းပြီးသောအခါ သိန်း (၁၀၀) ရထိုက်သည်ဟု ဒီကရီချပေးသည် ဆိုကြပါစို့။ တရားပြိုင်သည် ကျပ်သိန်း (၅၀) အပေါ်တွင် လည်းကောင်း၊ ကျပ်သိန်း (၁၀၀) အပေါ်တွင် လည်းကောင်းမကျေနပ်၍ အယူခံလျှင် ရုံးခွန်တော် ငွေကျပ် ၁၅၀၀၀/- ထမ်းဆောင်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် တရားလိုရ ထိုက်သည့် တန်ဖိုးကို ကျပ် ၅၀၀/- ဟုသာ သတ်မှတ်၍ ရုံးခွန်တော်ငွေ ၇၅၀ ထမ်းဆောင်ပြီး အယူခံ နိုင်ခွင့်လည်း ရှိပါသည်။ တရားလိုကို လည်းကောင်း၊ အယူခံတရားလိုကို လည်းကောင်း ရုံးခွန်တော် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၇ (၄) (ဆ) က ထိုသို့ သတ်မှတ်နိုင်ခွင့်ပြုထားပါ သည်။ ဤသို့ အယူခံမှုတွင် တန်ဖိုးပြင်ဆင်သတ်မှတ်နိုင်သည်ကို မသိသူကများပါသည်။ သိသူက ပြင်ဆင်သတ်မှတ်၍ တင်လာလျှင်လည်း မသိသည့် အမှုလက်ခံသည့် ဝန်ထမ်းက ငြင်းဆန်ဖွယ်ရှိပါသည်။

ရုံးခွန်ထမ်းဆောင်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်သည့် ဆင်ခြင်ဖွယ်ရာများကို တင်ပြပြီးနောက် တံဆိပ်ခေါင်းထမ်းဆောင်ခြင်းများကို ဆက်လက်တင်ပြပါမည်။ ရုံးခွန်မဟုတ်သော်လည်း ရုံးခွန်တော်တံဆိပ်ခေါင်းများဖြင့် ထမ်းဆောင်ကြရသဖြင့် ရုံးခွန်ဟု ထင်နေကြသူကများပါသည်။ ရုံးခွန်တော် ထမ်းဆောင်ရမည့် နှုန်းထားကိုသာ ရုံးခွန်တော်အက်ဥပဒေတွင် ပြင်ဆင်ထားခြင်းဖြစ်ပြီး၊ တံဆိပ်ခေါင်းဥပဒေကို မပြင်ဆင်သည်ကို မသိကြပါ။ သို့ဖြစ်၍ အမှုသည်ကို ဆင့်ဆိုရန် တရားရုံးချုပ်တွင် တံဆိပ်ခေါင်း ၃ ကျပ် ထမ်းဆောင်နေရမှုမှာ မူလအတိုင်း ဖြစ်သော်လည်း လက်အောက်ခံတရားရုံးများတွင် အမှုသည်ကို ဆင့်ဆိုရန် တံဆိပ်ခေါင်း ၂ ကျပ်နှင့် သက်သေကို ဆင့်ဆိုရန် တံဆိပ်ခေါင်း ၁ ကျပ်သာ ထမ်းဆောင်ကြရမည့်အစား၊ အမှုသည်ကို ဆင့်ဆိုရန် တံဆိပ်ခေါင်း ၃ ကျပ်နှင့် သက်သေကို ဆင့်

ဆိုရန် တံဆိပ်ခေါင်း ၂ ကျပ် ထမ်းဆောင်နေသည်များရှိနေပါသည်။ အကယ်၍ သက်သေကို ဆင့်ဆိုရန် တံဆိပ်ခေါင်း ၁ ကျပ်သာ ထမ်းဆောင်ပါက ၂ ကျပ် ထမ်းဆောင်ရန် ညွှန်ကြားသည်များပင် ရှိနေပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဥပဒေအတိုင်း ထမ်းဆောင်ကြရန် ဆင်ခြင်သင့်ကြပါသည်။

အဆိုလွှာနှင့် ချေလွှာတို့ကို ရေးသားရာ၌ စာပိုဒ်ခွဲခြားရေးရခြင်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး ဆက်လက်တင်ပြပါမည်။ အဆိုလွှာနှင့် ချေလွှာတို့တွင် အပိုဒ်နံပါတ်တပ်၍ ရေးကြရပါသည်။ ထိုသို့ ရေးရာတွင် အချို့က အပိုဒ်တစ်ပိုဒ်တွင် စာပိုဒ် (၂ / ၃ / ၄) ပိုဒ်ခွဲ၍ ရေးတတ်ကြပါသည်။ ပထမစာပိုဒ်ကို အဆိုလွှာ ချေလွှာပါစာပိုဒ်နံပါတ်ကိုတပ်၍ ကျန်အပိုဒ်များကို နံပါတ်မပါဘဲ ရေးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ ရေးသဖြင့် အပိုဒ်ကို ညွှန်းရာတွင် အခက်အခဲ ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ အဆိုလွှာ အပိုဒ် ၂ တွင် စာပိုဒ် (၃) ပိုဒ်ပါရှိသည် ဆိုကြပါစို့။ ချေလွှာတင်သူက အဆိုလွှာအပိုဒ် ၂ နှင့်ပတ်သက်၍ဟု ချေပသောအခါ၊ အဆိုလွှာအပိုဒ် ၂ ၏ စာပိုဒ် ၂ လား၊ စာပိုဒ် ၃ လား၊ ၃ ပိုဒ် စလုံးလားဟု ဒွါဟဖြစ်စရာ ရှိလာပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ စာတစ်ပိုဒ်တည်းဖြစ်အောင် ရေးသင့်ကြပါသည်။ စာပိုဒ်မခွဲလျှင် မဖြစ်ပါက အပိုဒ်ခွဲ (၁)၊ (၂)၊ (၃) စသည်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ အပိုဒ် ခွဲ (က)၊ (ခ)၊ (ဂ)၊ စသည့်ဖြင့် လည်းကောင်း လက်သည်း ကွင်းစာပိုဒ်ခွဲများဖြင့် ခွဲခြားရေးသင့်ပါသည်။ သို့မှသာ ချေပသူက အပိုဒ်ကို တိတိကျကျ ညွှန်းနိုင် မည်ဖြစ်ပါသည်။

အဆိုလွှာနှင့် ချေလွှာတို့တွင် အားကိုးအားထားပြုလိုသော စာရွက်စာတမ်းများကို စာရင်းနှင့် တကွ ပူးတွဲတင်ပြကြရပါသည်။ သို့ရာတွင် ရုံးက ငြင်းချက်ထုတ်သော နေ့တွင် အမိန့် ၁၃ နည်း ၁ အရ မတင်ရသေးသည့် စာရွက်စာတမ်းများကို ပူးတွဲတင်ပြရပါသည်။ ပူးတွဲတင်ပြပြီးသည့် စာရွက်စာတမ်းများကိုမူ အဆိုလွှာ သို့မဟုတ် ချေလွှာတွင် ပူးတွဲတင်သွင်းပြီး ဖော်ပြရပါသည်။ သို့ရာတွင် ယခုအခါ၌ အမိန့် ၁၃ နည်း ၁ အရ တင်ပြကြရာ၌ အဆိုလွှာ သို့မဟုတ် ချေလွှာနှင့်



အတူ ပူးတွဲ တင်သွင်းပြီးသည့် စာရွက်စာတမ်းများကိုပါ ပူးတွဲတင်ပြနေကြသည်ကို တွေ့နေကြရပါသည်။ အချို့ရုံးများကလည်း ထိုသို့ အားလုံး တင်သွင်းရန် ညွှန်ကြားတတ်ကြပါသည်။ အမိန့် ၁၃ နည်း ၁ တွင် (---which has not already been filed in court) ဟု ပါရှိသည်ကို သတိမမူမိကြ၍ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ထို့ပြင် အဆိုလွှာနှင့် ချေလွှာတို့တွင်ဖော်ပြထားသည့် အားကိုးအားထားပြုသည့် စာရွက်စာတမ်းများ စာရင်းနောက်ဆုံး အမှတ်စဉ်တွင် အမှုနှင့် သက်ဆိုင်သော အခြား စာရွက်စာတမ်းများဟု ဖော်ပြပါရှိနေသည်မှာ အစဉ်အလာကဲ့သို့ ဖြစ်နေပါသည်။ ထိုသို့ မရေမရာ ဖော်ပြခွင့် မရှိဘဲ ဖော်ပြနေခြင်းဖြစ်၍ ဆင်ခြင်သင့်ပါသည် ဖော်ပြလာပါကလည်း ရုံးတော်က ခွင့်မပြု သင့်ပါ။

ချေလွှာရေးသားရာ၌ ဆင်ခြင်ဖွယ်ကို ဆက်လက်တင်ပြလိုပါသည်။ ယခုအခါ ချေလွှာအတော်များများ၌ ချေလွှာတစ်ပိုဒ်ရေးပြီး တိုင်း "သက်သေပြရန် တရားလိုအပေါ်တွင် တာဝန်ထားရှိပါသည်" ဟု ရေးသားနေကြသည်ကို တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။ အလွန်အမီပွယ်မဲ့သော ရေးသားချက်ဖြစ်ပါသဖြင့် ထိုသို့မရေးရန် ဆင်ခြင်သင့်ပါသည်။ သက်သေခံ ဥပဒေက မည်သည့်အမှုသည် မည်သည့် ရှေ့နေကိုမှ ထိုသို့ သက်သေပြစေသည့် အာဏာအပ်နှင်းထားခြင်းလည်း မရှိပါ။

ချေလွှာရေးသားရာ၌ လိုက်နာသင့်သည် ဆင်ခြင်သင့်သည်ဟု မဆိုလိုသော်လည်း လိုက်နာသင့်သည်၊ ဆင်ခြင်သင့်သည်ဟု ထင်မြင်ရသော အချက်ကို ဆက်လက်တင်ပြလိုပါသည်။ ချေလွှာသည် အဆိုလွှာကို ချေပရသည့် စာဖြစ်ရာ၊ ထို့ပြင် အဆိုလွှာ အပိုဒ်တိုင်းကို တစ်ပိုဒ်ချင်း ချေပရသည်ဖြစ်ရာ၊ မှန်သည်ဟု ဝန်ခံရမည့် အပိုဒ်ကို မှန်သည်ဟုသာ ရေးသင့်ပါသည်။ ဥပမာ အဆိုလွှာအပိုဒ် ၁ မှာ မှန်ပါသည်။ ငြင်းဆိုရမည့် အပိုဒ်တွင် မမှန်ပါဟုလည်းကောင်း၊ ငြင်းဆိုပါသည်ဟု လည်းကောင်း၊ မသိ၍ ငြင်းဆိုရမည် ဖြစ်ပါက မသိ၍ ငြင်းဆိုပါသည်ဟု လည်းကောင်း ရေးသားဖော်ပြသင့်ပါသည်။ ဥပမာအဆိုလွှာ အပိုဒ် ၃ မှာ

မမှန်ပါ။ အဆိုလွှာ အပိုဒ် ၄ ကို ငြင်းဆိုပါသည်။ အဆိုလွှာ အပိုဒ် ၅ ကို တရားပြိုင် က မသိ၍ ငြင်းဆိုပါသည်။ ဤသို့ တိုတိုရှင်းရှင်း ရေးပါက ဝန်ခံသည်ကိစ္စတွင် ငြင်းချက်ဖြစ်လာဘဲ ငြင်းဆိုသည့်အချက်များတွင်သာ ငြင်းချက်ဖြစ်လာရာ ငြင်းချက်ထုတ်ရာတွင် လွယ်ကူပါသည်။ ပြန်ကြားလွှာတင်ရန်ပင် မလိုတော့ပါ။ ထို့ပြင် အစစ်ခံသော အခါတွင် ငြင်းဆိုသည့်အချက်၌ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ငြင်းဆိုနိုင်ပါသည်။ မလိုသည်ကိုလည်း ချန်ထားနိုင်ပါသည်။

အကယ်၍ ငြင်းဆိုရာတွင် မည်သည့်အကြောင်းကြောင့်ငြင်းဆိုပါသည်ဟု ချေလွှာတွင် ငြင်းဆိုရသည့် အကြောင်းကို ဖော်ပြထားပါက အစစ်ခံသောအခါတွင် ထိုအကြောင်းပြချက်ဖြင့်သာ ငြင်းဆိုခွင့်ရှိပြီး အခြားဖြည့်စွက်အကြောင်းအရာကို ထည့်၍ ငြင်းဆိုနိုင်ခွင့်မရှိတော့ပါ။ ထို့ပြင် ထိုဖော်ပြချက်သည် ချန်ထားသင့်သည့် ဖော်ပြချက်ဖြစ်နေပါက ချေလွှာတွင်ပါပြီး ဖြစ်၍ ထိန်ချန်၍ မရတော့ပါ။ ထို့ပြင် အကြောင်းပြချက်ဖြင့် ငြင်းဆိုသဖြင့် တစ်ခါတစ်ရံတွင် ငြင်းချက်ထုတ်ရန် မရှင်းမလင်း ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရတတ်ပါသည်။ ထိုအခါ ပြန်ကြားလွှာ တောင်းရသည်ထိ ဖြစ်တတ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ချေလွှာတွင် အပိုဒ်တိုင်း၌ ဝန်ခံပါက မမှန်ပါဟု လည်းကောင်း၊ ငြင်းဆိုပါသည်ဟု လည်းကောင်း တိုတိုရှင်းရှင်းရေးသားသင့်ကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

တရားမဝယ်ဆင်ခြင်ဖွယ်ဟု ဆိုသဖြင့် ပညာရှင်ကြီးတစ်ယောက်အနေဖြင့် တင်ပြခြင်း မဟုတ်ကြောင်း ဖော်ပြလိုပါသည်။ တင်ပြသူ မသိသည့် ဆင်ခြင် ဖွယ်များလည်း အများကြီးရှိမည် ဖြစ်ပါသည်။ မိမိ တွေ့ကြုံခဲ့ဖူးသည့် ဆင်ခြင်ဖွယ်များကိုသာ တစ်ဆင့် ဖောက်သည် ချဖော်ပြခြင်းသာဖြစ်ကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။ လိုရင်းကို တင်ပြရလျှင် တရားမ ဝယ်ဆင်ခြင်ဖွယ်များမှာ အဓိကအားဖြင့် တရားမ ကျင့်ထုံးနှင့်အညီ တိကျစွာ လိုက်နာရန်သာ ဖြစ်ပါကြောင်း။

ကျျပျော်မန်းဟန်တင်၊ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ



သုတပဒေသာ

အနာဂါတ် တရားရေးမျိုးဆက်သစ်များ

တရားရုံးချုပ်၏ ဒုတိယမြို့နယ်တရားသူကြီးများ လုပ်ငန်းဝင်သင်တန်း အမှတ်စဉ် (၁၃) သင်တန်းဖွင့်ပွဲ အခမ်းအနားကို သင်တန်းခန်းမ (၂)တွင် (၁၆.၇.၂၀၀၁) (တနင်္လာ)နေ့၊ နံနက် ၉:၀၀ နာရီ အချိန်က ကျင်းပရာ နိုင်ငံတော် တရားသူကြီးချုပ် ဦးအောင်တိုး၊ ဒုတိယတရားသူကြီးချုပ် ဦးသန်းဦး အမှူးပြုသော တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီးများ၊ တရားရုံးချုပ် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်နှင့် ညွှန်ကြားရေးမှူးများ၊ အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ဒုတိယ ညွှန်ကြားရေးမှူးများနှင့် တာဝန်ရှိ ပုဂ္ဂိုလ်များ တက်ရောက်ကြပါသည်။

တရားရုံးချုပ်မှ ဒုတိယမြို့နယ်တရားသူကြီးများကို မွေးထုတ်ပေးခဲ့ရာ ယခုအခါတွင် အမှတ်စဉ် (၁၃) သို့ပင် ရောက်ရှိလာပြီ ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ သင်တန်းတွင် သင်တန်းသား (၃၄) ဦးနှင့် သင်တန်းသူ (၁၆) ဦး၊ စုစုပေါင်း (၅၀) ဦး တက်ရောက်သင်ယူကြပါသည်။

သင်တန်းဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားတွင် စီမံဌာန ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးဉာဏ်ထွန်းက အခမ်းအနားမှူးအဖြစ် ဆောင်ရွက်ပါသည်။ အခမ်းအနား အစီအစဉ်များကို ဖတ်ကြားပြီး အခမ်းအနား အစီအစဉ်အရ တရားသူကြီးချုပ်၏ ခွင့်ပြုချက်ကို ရယူပြီး သင်တန်းဖွင့်လှစ်ကြောင်း ကြေငြာပါသည်။ သင်တန်းကို ဖွင့်လှစ်ပြီးနောက် တရားသူကြီးချုပ်မှ

ဒေါ်သက်သက်စုအောင်

သင်တန်းဖွင့်အမှာစကား ပြောကြားပါသည်။ ထိုသို့ ပြောကြားရာတွင် သင်တန်းသူ၊ သင်တန်းသားများ ဗဟုသုတဖြစ်စေခြင်းငှာ ရှေးယခင်တရားစီရင်ရေး စနစ်များကို ပဏာမအနေဖြင့် ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

ထို့နောက် တရားစီရင်ရေးနယ်ပယ်တွင် လက်တွေ့ဆောင်ရွက်ရာ၌ ကျောင်းကသင်ကြားပို့ချလိုက်သည်များနှင့် မလုံလောက်ဘဲ လုပ်ငန်းခွင်တွင် လက်တွေ့ဆောင်ရွက်ရာ၌ ဆောင်ရန်၊ ရှောင်ရန်၊ ကိစ္စများကို ယခုသင်တန်းမှ ပို့ချမှာ ဖြစ်ကြောင်း သင်တန်းသူ၊ သင်တန်းသားများအနေဖြင့် နိုင်ငံဝန်ထမ်းများဖြစ်ပြီမို့ ဝန်ထမ်းစည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများကို လိုက်နာကျင့်ကြံပြီး လုပ်ငန်းတာဝန်များကို နိုင်ငံနိုင်နင်းနင်းလုပ်ကိုင်နိုင်ဖို့ ကြိုးစားကြရန် တာဝန်ပေးအပ်လာပါက နိုင်ငံတော်အတွက် (၂၄) နာရီတာဝန်ရှိကြောင်း၊ နိုင်ငံတော်ရဲ့ ကျေးဇူးသစ္စာကို စောင့်သိရန်နှင့် မိမိတို့လုပ်ကိုင်ကြမည့် အလုပ်မှာ တရားသူကြီးအလုပ်မို့ အကျင့်၊ သိလ၊ သိက္ခာ၊ သမာဓိရှိဖို့၊ စိတ်ဓာတ်မယိမ်းမယိုင်ခိုင်မြဲဖို့ လိုအပ်ကြောင်းဖြင့် လမ်းညွှန် သြဝါဒစကားပြောကြားခဲ့ပါသည်။



ထို့ပြင် တရားသူကြီး လုပ်ငန်းတာဝန်များ လုပ်ကိုင်ရာ၌ လိုက်နာမှတ်သားရန် လမ်းညွှန်ပြောကြားရာတွင် တရားသူကြီး အလုပ်ကို လုပ်ကိုင်ရန် အတွက် တရားရေးဌာနသို့ ဝင်ရောက်လာကြခြင်း ဖြစ်၍ တရားဌာန၏ စည်းကမ်း၊ တာဝန်များကို လိုက်နာပြီး ကိုယ်စွမ်း၊ ဉာဏ်စွမ်းရှိ သလောက် ကြိုးစားကြရန် အနာဂတ်အတွက် အကျိုးရှိမယ့် တရားသူကြီးများဖြစ်ဖို့ ကြိုးစားရန် ဆိုင်ရာဥပဒေ ကို နှံ့နှံ့စပ်စပ် နားလည်တတ်ကျွမ်းရုံသာမက ဗဟု သုတလဲရှိဖို့ လိုအပ်ကြောင်း စီရင်ထုံးဥပဒေတွေကို အမြဲမပြတ် ဖတ်မှတ်သလို၊ အခြားဗဟုသုတဖြစ်စေ မည့် စာအုပ်များလဲ ဖတ်ဖို့လိုအပ်ကြောင်း၊ နိုင်ငံ တော်အကြီးအကဲများ၏ လမ်းညွှန်မှုတွေကို အမြဲ မပြတ်ဖတ်ရှုလေ့လာဖို့ လိုအပ်ကြောင်းနှင့် သတင်းစာမှန်မှန်ဖတ်ဖို့လဲ လိုအပ်ကြောင်း ထည့် သွင်းပြောကြားသွားပါသည်။

ဒုတိယမြို့နယ် တရားသူကြီးများလုပ်ငန်းဝင် သင်တန်းအမှတ်စဉ် (၁၃) သင်တန်းပို့ချမှုနှင့် ပတ် သက်၍ ပြောကြားရာတွင် သင်တန်းမှာ တရားသူ ကြီးလုပ်ငန်းတွေ သင်ကြားမှာမို့ အထူးဂရုပြုလေ့ လာဖို့ လိုအပ်ကြောင်း ယခင်သင်တန်းများတွင် ထည့်သွင်းသင်ကြားဖူးခြင်း မရှိသေးသော Legal English (ဥပဒေသုံးအင်္ဂလိပ်စာ) ဆိုတဲ့ အခန်းပါဝင် ကြောင်း၊ အင်္ဂလိပ်စာကို ထူးချွန်ကျွမ်းကျင်အောင် လေ့လာဖို့ လိုအပ်ကြောင်းနှင့် အနာဂတ် တရား စီရင်ရေးကဏ္ဍမှာ တရားသူကြီးကောင်းများဖြစ်

အောင် နိုင်ငံတော်နှင့် ပြည်သူတွေအတွက် တရားသူ ကြီးကောင်းများဖြစ်အောင် စည်းကမ်းကောင်းတဲ့ တရားသူကြီးများဖြစ်အောင် ယခုထဲက စည်းစနစ် နဲ့ လုပ်တတ်ကိုင်တတ်အောင်ကြိုးစားကြရမှာ ဖြစ် ကြောင်း တရားသူကြီးချုပ်မှ နိဂုံးချုပ်အားဖြင့် လမ်းညွှန်ဆုံးမ စကားပြောကြားခဲ့ပါသည်။

တရားသူကြီးချုပ်ကြီး လမ်းညွှန်ဆန္ဒပြုခဲ့ သော ဆုံးမဩဝါဒများကို နာယူလျက် အနာဂတ် တရားစီရင်ရေးကဏ္ဍတွင် နိုင်ငံတော်နှင့် ပြည်သူ တို့၏ အကျိုးအတွက် စည်းကမ်းကောင်းသော စံပြ တရားသူကြီးကောင်းများဖြစ်အောင် ယခုသင်တန်း ကာလမှပင်စ၍ ပြုမူ၊ ကျင့်ကြံနေထိုင်သွားကြပါစို့ ဟု တိုက်တွန်းရင်း ဒုတိယမြို့နယ်တရားသူကြီးများ လုပ်ငန်းဝင် သင်တန်းအမှတ်စဉ် (၁၃) ကို ကြို ဆိုဂုဏ်ပြုအပ်ပါသည်။

ဒေါ်သက်သက်စုအောင်

ကသ - ၁၃

ဒုတိယ မြို့နယ်တရားသူကြီးများ
လုပ်ငန်းဝင်သင်တန်းအမှတ်စဉ် (၁၃)

ဥပဒေသတ “တရားရုံးများဆပေါ် မထေမဲ့မြင်ပြုမူခြင်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍”

ဦးအုန်းခိုင် (တရားရေး)

နေရောင်ခြည်ကောင်းစွာရရှိ၍ ပြန့်ပြူးကျယ်ဝန်းသော အခန်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ သန့်ရှင်း၍ ညီညာသော နံရံအထက်တွင် အချုပ်အခြာအာဏာပိုင် မြန်မာနိုင်ငံတော်အလံတော်က ခန့်ညားထည်ဝါစွာ တည်ရှိနေပါသည်။ ထိုအလံတော်၏ အောက်တည့်တည့်တွင် ခြူးခက်ပန်းနွယ်တို့ဖြင့် တင့်တယ်မြင့်မားသော ကုလားထိုင်တစ်လုံးနှင့် မဟော်ဂနီရောင်စားပွဲတို့ရှိပါသည်။ ထိုစားပွဲနှင့် ကုလားထိုင်ကို စင်မြင့်ထက်တွင်ထားရှိပြီး ထိုစင်မြင့်နှင့် စားပွဲ၊ ကုလားထိုင်တို့အား အနီရောင်အစဖြင့် ထူထဲလုံခြုံစွာ ဝန်းကာရံထားပါသည်။ စင်မြင့်၏ အခြေရှေ့တည့်တည့်တွင်ကား ဥပဒေအရာရှိ၊ နှစ်ဖက်အကျိုး ဆောင်ရွက်နေမှုများ၊ သက်သေတို့အတွက် နေရာများနှင့် စားပွဲရှည်တစ်လုံးရှိပြီး တရားစင်မြင့်နှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင်တွင် စွပ်စွဲခံရသူထိုင်ရန် နေရာကိုလည်း ထားရှိပေးထားပါသည်။ ဤကား တရားခွင်တစ်ခု၏ အနေအထားမြင်ကွင်းဖြစ်သည်။ အခြားသောအစိုးရဌာန လုပ်ငန်းခွင် ရုံးခန်းများနှင့် သိသာစွာ ကွဲပြားသော ဖွဲ့စည်းပုံအနေအထား ဖြစ်ကောင်းဖြစ်မည် ဖြစ်ပါသည်။

တရားသူကြီးဖြစ်သူ တရားစင်မြင့်သို့ ဝင်ရောက်လာလျှင် တရားခွင်တွင် ရှိနှင့်နေကြပြီးသော ဥပဒေ အရာရှိ၊ နှစ်ဖက်အကျိုးဆောင် ရှေ့နေ၊ တရားလို၊ တရားခံ၊ သက်သေတို့က မတ်တပ်ရပ်အရှိအသေပေးကြပါသည်။ တရားခွင်တစ်ခုလုံးကို

ခန့်ညားထည်ဝါသော အရှိန်တစ်ခုက ခြုံလွှမ်းထားကြောင်း အားလုံးခံစားမိကြသည်။ တရားစင်မြင့်ထက်တွင် တည်ငြိမ်စွာ နေရာယူထားသော တရားသူကြီးဖြစ်သူတို့သာ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းများပီပီ တစ်ဦးပြီးတစ်ဦး ပြောင်းရွှေ့သွားစေကာမူ တရားခွင်၏ အရှိန်အဝါက မပြောင်းမလဲ အမြဲတည်ရှိနေပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရှင်းပါသည်။ တရားခွင်သည် နိုင်ငံတော်ကိုယ်စား အမှန်တရားကို ဖော်ဆောင်စီရင်ပေးသော နေရာဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်ပင် နိုင်ငံတော်အလံကို ဦးထိပ်တင်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ တရားခွင်၏ ခန့်ညားထည်ဝါမှုမှန်သမျှနှင့် ဂါရဝပြုကြရသော အရှိန်အဝါအားလုံးသည် နိုင်ငံတော်ကို ရည်ညွှန်းပါသည်။ နိုင်ငံတော်အပေါ် သစ္စာစောင့်သိရှိသေသည်နှင့်အမျှ တရားခွင်ကိုလည်း ရိုသေသမှုပြုကြရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အပြန်အလှန်အားဖြင့် တရားခွင်၊ တရားရုံးအပေါ် ဥပဒေမဲ့ မရှိမသေပြုခြင်း၊ တစ်နည်းအားဖြင့် မထေမဲ့မြင်ပြုမူခြင်းသည် နိုင်ငံတော်အပေါ် မထေမဲ့မြင်ပြုခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံသားအားလုံးနှင့် တရားသူကြီးများ၊ ဥပဒေပညာရှင်များ၊ တရားစွဲအဖွဲ့အစည်းများ အားလုံးလည်း ထိုအနှစ်သာရကို နားလည်ထားကြပြီး ဖြစ်ပါသည်။

သို့သော် တရားရုံးတို့မည်သည် များစွာသော လောကပြဿနာအရပ်ရပ်ကို ဖြေရှင်းပေးရသော နေရာဖြစ်သည်။ အသက်တစ်ရာမနေရသော်လည်း အမှု

တစ်ရာတွေ့ရတတ်သည့် လူ့လောကသဘာဝအရ လူများစွာ လာရောက် တရားဆိုင်ဖြင့်ကြရာလည်း ဖြစ်သည်။ လူအမျိုးမျိုး၊ စိတ်အထွေထွေဆိုသကဲ့သို့ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့သူ၊ ရိုင်းစိုင်းခက်ထန်သူ၊ စိတ်ရှည်သည်းခံသူ၊ အမျက်ထွက်လွယ်သူ၊ ရိုးဖြောင့်သူနှင့် စဉ်းလဲသူတို့ ဆုံဆည်းရာလည်းဖြစ်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ အချို့သောသူတို့သည် တရားရုံး၏ အနှစ်သာရနှင့် မူသဘောကို မစောကြောနိုင်တော့ဘဲ စိတ်လိုက်မာန်ပါ မချေမငြိမှုကြခြင်းများလည်း ရှိတတ်ပါသည်။ အချို့ကလည်း ပင်ကိုယ်မခံချင် စိတ်ကြောင့် ဖြစ်ကြသလို၊ အချို့ကလည်း တရားရုံးအပေါ် မလိုလားစိတ်ဖြင့် တမင်ပင်ပြုမှုကြခြင်း ဖြစ်သည်။ မည်သို့ပင် ဖြစ်စေ ထိုအပြုအမူကို ဥပဒေက ခွင့်မပြုပါ။ နိုင်ငံတော်ကိုယ်စား တရားစီရင်ရာဌာနကို ဥပဒေက အကာအကွယ် ပြုထားပါသည်။

၁၉၂၆ ခုနှစ်၊ တရားရုံးများ မထေ့မဲ့မြင်ပြုမှုအက်ဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းထားသကဲ့သို့ ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေအရ အောက်ပါပြစ်မှုများ ကျူးလွန်လျှင် ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၄၈၀ မှ ၄၈၄ အထိ အရေးယူနိုင်ပါသည် -

- (က) ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းထံမှ စာမှတ်စာတမ်းကို တင်ပြရန် တမင်ပျက်ကွက်ခြင်း (ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၇၅)
- (ခ) ကတိသစ္စာပြုရန် ငြင်းဆန်ခြင်း (ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေပုဒ်မ ၁၇၈)
- (ဂ) မေးခွန်းမေးပိုင်ခွင့် အခွင့်အာဏာရှိသော ပြည်သူ့ဝန်ထမ်း၏မေးမြန်းချက်ကို ဖြေဆိုရန် ငြင်းဆန်ခြင်း(ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေပုဒ်မ ၁၇၉)
- (ဃ) ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းက လက်မှတ်ရေးထိုးခိုင်းသည်ကို မထိုးဘဲငြင်းဆန်ခြင်း (ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေပုဒ်မ ၁၈၀)

(င) ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းက တရားစီရင်နေခိုက် တမင်မလေးမစားပြုမှုခြင်း

(ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေပုဒ်မ ၂၂၈)

တို့ကို ကျူးလွန်ခဲ့ပါက ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေအရ အရေးယူနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ယနေ့တရားစီရင်ရေးကဏ္ဍတွင် ရည်မှန်းချက် (၄) ရပ်ကို ချမှတ်ထားပါသည်။ ယင်းအနက် တစ်ရပ်သော ရည်မှန်းချက်မှာ “ တရားရုံးများ၏ ဂုဏ်သိက္ခာမြှင့်တင်ရေး ” ပင် ဖြစ်သည်။ တရားရုံးနှင့် တရားစီရင်ရေးယန္တရားအပေါ် အများပြည်သူ လေးစားယုံကြည်စေရန်မှာ တရားစီရင်ရေးတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နေကြသော တရားရေးဝန်ထမ်းများ(တရားသူကြီးများ)၊ တရားရုံးဝန်ထမ်းများကိုယ်တိုင်က ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာတည်ကြည်ဖြူစင်ကြရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် တရားရုံးနှင့် တရားစီရင်ရေးယန္တရားအပေါ် မလိုလားအပ်သော စိတ်ဖြင့် မထေ့မဲ့မြင်ပြုမှုခြင်း၊ နှောင့်ယှက်ခြင်းများ၊ ကြုံတွေ့လာရပါကလည်း ဥပဒေနှင့်အညီ ချက်ချင်းဆိုသလို အရေးယူတုန့်ပြန်နိုင်သော လုပ်ငန်းနှင့် အတွေ့အကြုံ ကျွမ်းကျင်မှုရှိရပါမည်။ တရားရေးဌာန၏ အား (၁၁) ပါးတွင် ပါဝင်သည့် “ဥပဒေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း ကျွမ်းကျင်မှု”ရှိကြရန် အရေးကြီးပါသည်။



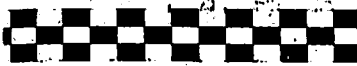
အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့် ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေပုဒ်မ ၁၇၅၊ ပုဒ်မ ၁၇၈၊ ပုဒ်မ ၁၇၉၊ ပုဒ်မ ၁၈၀ နှင့် ပုဒ်မ ၂၂၈ တို့ကို တရားမရုံး၊ ရာဇဝတ်ရုံးနှင့် အခွန်ရုံးရှေ့တွင် ဖြစ်စေ(သို့မဟုတ်) ၎င်းရုံးမြင်သာသည့်နေရာတွင် ဖြစ်စေ ကျူးလွန်ပါက ကျူးလွန်သူကို အချုပ်တွင် ချထားနိုင်သည်။ ၎င်းနေ့ တရားသူကြီး ရုံးမဆင်းမီ မည်သည့်အချိန်တွင်မဆို အရေးယူသင့်သည်ဟု ထင်မြင်ပါက ကျူးလွန်သူအပေါ် ကျပ်ငွေ ၂၀၀ ထက်မပိုသော ငွေဒဏ်၊ ငွေဒဏ်မဆောင် ပျက်ကွက်ပါက ဒဏ်ငွေ မပေးသွင်းမီ တစ်လအထိ အလုပ်မဲ့ထောင်ဒဏ် စီရင်နိုင်ကြောင်း ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၈၀ က ပြဋ္ဌာန်းအပ်နှင်းထားပါသည်။

ဤပုဒ်မအရ တရားရုံးရှေ့တွင် တရားရုံးကို ရန်စွဲစော်ကားသည့် အမှုနှင့် ပတ်သက်၍ တရားရုံးအား လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ အပ်နှင်းထားခြင်း ဖြစ်သည်။ တရားရုံးတွင် သက်သေခံချက်ကြားနာရန် တာဝန်မရှိချေ။ မည်သို့ဖြစ်ပွားခဲ့သည်ကို ၎င်း၏ ကိုယ်ပိုင်ယူဆချက်အပေါ် အမှီပြုနိုင်သည်။ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူကို ချုပ်ထားနိုင်သည်။ ပြစ်မှုကို အရေးယူပြီး ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်နိုင်သည်။ သို့ရာတွင် ထိုသို့ ပြုလုပ်ခြင်းများကို ရုံးမဆင်းမီ သာ ဆောင်ရွက်ရပါမည်။ ဆိုလိုသည်မှာ တစ်နေ့တည်း ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုအချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ တရားရုံးများလက်စွဲအပိုဒ် ၅၀၀ တွင် ပုဒ်မ ၄၈၀ တွင် ဖော်ပြထားသော ပြစ်မှုတစ်ခုခုကို စစ်ဆေးစီရင်ရာ၌ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည် ထိုပုဒ်မတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ထုံးနည်းကို လျင်မြန်စွာ နည်းလမ်းတကျ လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုလျှင် ထိုရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည် မိမိကိုယ်တိုင် ထိုပြစ်မှုကို စစ်ဆေးစီရင်ခြင်းမပြုရဟု ပုဒ်မ ၄၈၇ အရ

တားမြစ်ထားကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

သို့ပါ၍ တရားသူကြီးများအနေဖြင့်တရားရုံးအပေါ် မထေမဲ့မြင်ပြုသူအား မဆိုင်းမတွ အရေးယူရန် လိုအပ်ပြီး ပုဒ်မ ၄၈၀ ပါ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းကိုလည်း နည်းလမ်းကျနစွာ ကျင့်သုံးရပါမည်။ သို့မှသာ တရားရုံး၏ ဂုဏ်သိက္ခာကို ကောင်းစွာ ထိန်းသိမ်းနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်ရာ တရားခွင်ရှေ့တွင် တရားရုံးအား မထေမဲ့မြင်ဖြစ်စေသော အပြုအမူကို တွေ့ရှိသည်နှင့် အောက်ပါအတိုင်းဆောင်ရွက်ရပါမည် -

- (က) ထိုအပြုအမူအတွက် ပြစ်မှုဆိုင်ရာ အထွေထွေမှု ဖွင့်ရမည်။ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ အထွေထွေမှု မှတ်ပုံတင်စာအုပ်ကို တောင်းယူ၍ အထွေထွေမှုကို ထိုင်ရာမထ ရေးဖွင့်နိုင်ပါသည်။ (ရုံးဆင်းပြီးနောက် ပုဒ်မ ၄၈၀ အရ အရေးယူခွင့်မရှိတော့ပါ။ သို့သော် ဘုံဘိုင် အတွဲ ၄၆၊ စာမျက်နှာ ၉၇၃ (၉၇၉) အမှုတွင်မူ နေ့လယ်စာစားသုံးရန် ရုံးနားခြင်းသည် သက်ဆိုင်ရာနေ့အတွက် ရုံးဆင်းခြင်းမဟုတ်ဟု ထုံးဖွဲ့ထားပါသည်။
- (ခ) အမှုရေးဖွင့်ရာတွင် တရားလိုသည် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံဖြစ်၍ တရားခံမှာ မထေမဲ့မြင်ပြုသူ ဖြစ်သည်။
- (ဂ) ထို့နောက် တရားခံအား ကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၄၈၀အရ အဘယ်ကြောင့် အပြစ်မပေးထိုက်ကြောင်း ထုချေစေရန် ဆင့်ဆိုရမည်။ ဤနေရာတွင် အသုံးပြုရမည့်ပုံစံမှာ သမ္မာန်မှု စစ်ဆေးရာတွင် အသုံးပြုသည့်အကြောင်း ပြသောပုံစံ ကိုပင် သုံးရန်ဖြစ်သည်။
- (ဃ) တရားခံက အမှုကို ကျေနပ်ဖွယ်အကြောင်း မပြနိုင်လျှင် ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၄၈၀ တွင် သတ်



(င) မှတ်ထားသော ပြစ်ဒဏ်ကို ချမှတ်ရပါမည်။
 (င) တရားခံအနေဖြင့် အမှုအား တရားသူကြီးက စစ်ဆေးခြင်းအပေါ် စောဒကတက်ခွင့် မရှိသလို ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၁၉၁ အရ လည်း ဆောင်ရွက်ရန် မလိုအပ်ပါ။ မထေမဲ့မြင်ပြုခြင်းခံရသော တရားသူကြီးကပင် ဆိုင်ရာတရားခံကို အရေးယူနိုင်ရန် ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၄၈၀ ကို ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

(စ) အမှုတွဲတွင် တိုက်ရိုက်လျှောက်လွှာ မရှိ၊ နေ့စဉ်မှတ်တမ်းနှင့် အကြောင်းပြပုံစံနှစ်ရွက်သာ ရှိမည် ဖြစ်ပါသည်။ တရားသူကြီးကိုယ်တိုင် မြင်တွေ့သည့်ကိစ္စဖြစ်၍ သက်သေခံယူရန်အကြောင်းလည်း ရှိမည် မဟုတ်ပေ။

ရာဇဝတ်လောကျာနယ်၊ အတွဲ ၄၃၊ စာမျက်နှာ ၇၆၉ တွင် “The court is not bound to hear any evidence. It can rely on its own opinion of what happened, and can detain the offender in custody, take cognizance of the offence and sentence him” ဟုပင် လမ်းညွှန်ထားသည်ကို တွေ့ရှိရပါ သည်။

အချုပ်အားဖြင့်ဆိုရသော် ယနေ့ တရားစီရင်ရေး ကဏ္ဍ၏ ရည်မှန်းချက် (၄) ရပ်ဖြစ်သည့် “ရပ်ရွာ အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး၊ ပြည်သူများက ယုံကြည်ကိုးစားသည့် ပြည်သူ့အကျိုးပြု တရားစီရင်ရေးစနစ်ပေါ်ထွန်းရေး၊ အမှုအခင်းများကို ဥပဒေနှင့်အညီ မှန်မှန်နှင့် မြန်မြန် စီရင်ဆုံးဖြတ်ရေးနှင့် တရားရုံးများ၏ ဂုဏ်သိက္ခာ မြှင့်တင်ရေး” စသည့် ပန်းတိုင်များသို့ ယနေ့ တရားရုံးများက ရှေ့ရှုခရီးနှင့်နေကြပါသည်။

တောင်ကို လမ်းဖောက်၊ မြစ်ချောင်းကို တံတားဆောက်၍ ပန်းတိုင်အရောက် ချီတက်ရာ ခရီးလမ်းတွင် ဆူးငြောင့်ခလုတ်များ ကြုံလာပါကလည်း ဥပဒေနှင့်အညီ ဖယ်ရှားရှင်း လင်း၍ ခရီးဆက်ကြရမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။ ဤခရီးစဉ်တွင် ယခုဆောင်းပါးက တစ်ထောင့်တစ် နေရာမှ ထောက်မပံ့ပိုးနိုင်မည်ဆိုပါက ပြုစုရေးသားသူအနေဖြင့် ကျေနပ်ဝမ်းမြောက်မိမည်သာဖြစ်ပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

ဦးအုန်းနိုင် (တရားရေး)

ကျမ်းကိုးစာရင်း

တရားသူကြီးများကျင့်ဝတ်နှင့် သိမှတ်ဖွယ်ရာများ (တရားရုံးချုပ်)၊

Myanmar Code Vol. VIII

(တရားရုံးချုပ်)၊

သောင်းပြောင်းထွေလာ ဥပဒေပြဿနာ (ဦးမြ)၊

ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေဋီကာ

(ဦးချစ်မောင်)၊

လက်တွေ့ပြစ်မှုတရားစီရင်ရေး

လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ

(ဦးမကြိုင်)၊



ဥပဒေသတ

ရှာဖွေပုံစံ (search form)

တရားရုံးအသီးသီး၌ ပြစ်မှုဆိုင်ရာမှုခင်းများ စစ်ဆေးဆောင်ရွက်ရာတွင် သက်ဆိုင်ရာရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များက တင်ပြထားသည့် ရှာဖွေပုံစံပေါ် အခြေပြု၍ ဆုံးဖြတ်မှုများ လုပ်နေရပါသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ရှာဖွေပုံစံသည် ပြစ်မှုဆိုင်ရာ မှုခင်းများစစ်ဆေးဆုံးဖြတ်ရာတွင် အဓိက ကျသော သက်သေခံချက် တစ်ခုဖြစ်ပေသည်။ အမှုတည်ဆောက်သော ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များအနက် အချို့သော တပ်ဖွဲ့ဝင်များသည် ရှာဖွေပုံစံအရ ပစ္စည်းသိမ်းဆည်းခြင်းကိစ္စ၊ ရှာဖွေပုံစံပါ ပစ္စည်းတွေ့သော နေရာမှန် အကြောင်းမျိုးစုံ စာတိုင်၌ ရေးသားဖော်ပြချက်များတွင် သတ်မှတ်ထားသည့် ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် ညီညွတ်မှုမရှိဘဲ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်များကို တွေ့ရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ရှာဖွေပုံစံနှင့် ပတ်သက်သည့် လိုအပ်သောအချက်များကို သတိပြုမိစေရန် ရေးသားတင်ပြလိုက်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ရှေးဦးစွာ ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၀၃ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များအား သိရှိထားရန် လိုအပ်ပါသည်။ ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၀၃ တွင် -

(၁) ဤအခန်းပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ ရှာဖွေခြင်း မပြုလုပ်မီရှာဖွေမည့် အရာရှိ သို့မဟုတ် အခြားသူအနေဖြင့် နှစ်ဦး သို့မဟုတ် နှစ်ဦးထက်ပိုသော သူများကို ရှာဖွေရာသို့ လာရောက်ကြည့်ရှုရန် ဆောင်ရွက်ရမည်။ ထိုသို့ လာရောက်ကြည့်ရှုစေရန် ရှာဖွေမည့် နေရာ၏ အနီးပါတ်ဝန်းကျင်တွင် နေထိုင်သူ မည်သူကိုမဆို အမိန့်စာဖြင့် ထုတ်ဆင့်နိုင်သည်။

လှအေး (တရားရေး)

(၂) ရှာဖွေမှုကို ၎င်းတို့ ရှေ့မှောက်တွင် ပြုလုပ်ရမည်။ ယင်းသို့ ရှာဖွေရာ၌ သိမ်းဆည်းရမိသည့် ပစ္စည်း၊ အရာဝတ္ထုများအားလုံးနှင့် ယင်းတို့တွေ့ရှိသည့် နေရာအသီးသီးတို့၏ စာရင်းကို အဆိုပါ အရာရှိ သို့မဟုတ် အခြားသူကရေးသားပြုစုရမည်။ ထို့ပြင် အဆိုပါ သက်သေများက လက်မှတ်ရေးထိုးရမည်။ သို့ရာတွင် ဤပုဒ်မအရ ရှာဖွေမှုကို ကြည့်ရှုခဲ့သော မည်သူ့ကိုမျှ တရားရုံးက အထူးဆင့်ခေါ်ခြင်းမရှိဘဲ တရားရုံးသို့ ရှာဖွေသက်သေအဖြစ် လာရောက်စေရန် တာဝန်မရှိစေရ။

(၃) ရှာဖွေမှုပြုလုပ်စဉ် ရှာဖွေသည့်နေရာတွင် နေထိုင်သူ၊ သို့မဟုတ် ၎င်း၏ကိုယ်စား အခြားသူတစ်ဦးကို ရှိနေခွင့်ပြုရမည်။ ထိုသူရှိနေလျှင် ပုဒ်မခွဲ (၂) အရ ရေးသားထားသည့် ပစ္စည်းစာရင်း၌ ယင်းစာရင်းမှန်ကန်ကြောင်း သိရှိသည့်အနေဖြင့် ၎င်းအား လက်မှတ်ရေးထိုးစေရမည်ပြင် ယင်းစာရင်း၏ မိတ္တူတစ်စောင်ကို အဆိုပါနေထိုင်သူ သို့မဟုတ် ၎င်း၏ကိုယ်စားဆောင်ရွက်သူအား ရှာဖွေသည့် အရာရှိ သို့မဟုတ် ရှာဖွေသည့် အခြားသူက ပေးရမည်။

(၄) ပုဒ်မ ၁၀၂ ပုဒ်မခွဲ (၃)အရ လူတစ်ယောက်ကို ရှာဖွေသည့်အခါ ၎င်းထံမှ သိမ်းယူသည့် ပစ္စည်းများ အားလုံး၏ စာရင်းကို ရေးသားပြုစုရမည်။ ထိုသူက တောင်းဆိုလျှင် ယင်းပစ္စည်းစာရင်း၏ မိတ္တူတစ်စောင်ကို ၎င်းအားပေးအပ်ရမည်။

(၅) မည်သူမဆို ဤပုဒ်မအရ ရှာဖွေခြင်းကို လာရောက်ကြည့်ရှုစေရန် အမိန့်စာပေးအပ် ဆင့်ခေါ်



လျှောက်နှင့် လုံလောက်သော အကြောင်းမရှိဘဲ လာရောက်ကြည့်ရှုရန် ငြင်းပယ်လျှင် သို့မဟုတ် မထိမိမြင်ဖြူလျှင် ထိုသူသည် ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၈၇ အရ ကျူးလွန်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်ဟု ဖော်ပြပြဌာန်း ထားသည်။

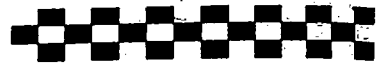
အထက်ပါ ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၀၃ ပါ ပြဌာန်းချက်များအားလုံးကိုလည်း တိကျစွာ လိုက်နာရန် လိုအပ်ပါသည်။ တွေ့ကြုံရသည့် အမှုအချို့တွင် အမှုစစ်အရာရှိများသည် ရှာဖွေသက်သေများကို ရှာဖွေသည့် နေရာသို့ ခေါ်ဆောင်မသွားခြင်း၊ အမှုဖြင့် သိမ်းဆည်းထားသော သက်သေခံပစ္စည်းများကို ရှာဖွေသူသက်သေများရှေ့တွင် မပြုလုပ်ခြင်း၊ ရှာဖွေတွေ့ရှိသည့် ပစ္စည်းနှင့် ပစ္စည်းတွေ့ရှိသော နေရာကို ပြည့်စုံစွာရေးသားခြင်း မပြုဘဲ ရှာဖွေသက်သေများကို လက်မှတ်ရေးထိုးခိုင်းခြင်း ရှာဖွေသူ ရှာဖွေသည့်နေရာတွင် ရှိနေသူကိုလည်း ရှာဖွေပုံစံပေါ်တွင် ရေးသားဖော်ပြချက်များကို မှန်ကန်မှု ရှိမရှိ ကြည့်ရှုစေခြင်း မပြုဘဲ လက်မှတ်ကို ရယူခဲ့ခြင်း၊ စသည်တို့ကို ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ထားသည်ကို တွေ့ခဲ့ရပါသည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းကြောင့် တရားခံဘက်မှ လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည့် ရှေ့နေများ၏ ပြန်လှန်မေးမြန်းရာတွင် ဘေးကြပ်နံကြပ်အခက်အခဲ ဖြစ်ရသည်ကို တွေ့ခဲ့ရပါသည်။ သို့သော် အမှုစစ်တရားရုံးများသည် ရှာဖွေပုံစံနည်းလမ်းမကျရုံမျှဖြင့် တရားခံအပေါ် အပြစ်လွှတ်လေ့မရှိပါ။ တရားခံထံမှ အမှုနှင့် သက်ဆိုင်သည့် သက်သေခံပစ္စည်းများကို အမှန်လက်ဝယ်တွေ့ရှိရမိပါက ရှာဖွေပုံစံ နည်းလမ်းမကျသော်လည်း တရားခံအပေါ် အပြစ်ပေးလေ့ရှိပါသည်။ သို့သော် အမှုတည်ဆောက်သူ ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များအနေဖြင့် ရှာဖွေပုံစံနှင့် ပါတ်သက်၍ ပြဌာန်းထားသည့် ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေ

များကို သိရှိထားရန် လိုအပ်လှပါသည်။ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေအရ တရားစွဲဆိုသော အမှုများတွင် အထက်ဖော်ပြထားသည့် ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၀၃ ပါ ပြဌာန်းချက်များကို လိုက်နာစေလိုပါသည်။ မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် စိတ်ကို ပြောင်းလဲစေသော ဆေးဝါးများဆိုင်ရာ ဥပဒေအရ ရှာဖွေခြင်း၊ ၁၉၈၆ခုနှစ် လောင်းကစားဥပဒေအရ ရှာဖွေခြင်းတို့တွင်လည်း သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းဥပဒေများကို သိရှိထားရန် လိုအပ်ပါသည်။

၁၉၉၅ ခုနှစ် မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် စိတ်ကို ပြောင်းလဲစေသော ဆေးဝါးများဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေ ၂ (ဗ) တွင် ရှာဖွေရေး အရာရှိဆိုသည်မှာ ပြည်သူ့ရဲတပ်ဖွဲ့မှ ဒုတိယရဲအုပ်ထက်အဆင့်မနိမ့်သော အရာရှိ သို့မဟုတ် အကောက်ခွန်ဦးစီးဌာနမှ ဒုတိယအကောက်ခွန်မှူး အဆင့်ထက်မနိမ့်သော အရာရှိကိုဆိုလိုသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင် ဥပဒေပါပြစ်မှုတစ်ခုခုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ရှာဖွေဖမ်းဆီးရန် ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာနက သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနနှင့် ညှိနှိုင်း၍ သတ်မှတ်ပေးထားသော အရာရှိလည်း ပါဝင်သည်ဟု ဖော်ပြထားသည်။ ထို့အတူ ယင်းနည်းဥပဒေ ၂၆ တွင် ပြစ်မှုနှင့် သက်ဆိုင်သော ပစ္စည်းများကို သက်သေခံပစ္စည်းအဖြစ် သိမ်းဆည်းခြင်းကို ဆောင်ရွက်ရန် သတ်မှတ်ထားပါသည်။ ထိုသို့ သတ်မှတ်ထားသည့် ဆောင်ရွက်ရန်များကို ပြန်လည်ဖော်ပြပေးပါမည်။

နည်းဥပဒေ ၂၆

(က) ရှာဖွေသူအရာရှိသည် တွေ့ရှိသည့်ဆေးဝါးများသည် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနက အမိန့်ကြော်ငြာစာထုတ်ပြန်၍ ဆေးဝါးများကို ထုတ်လုပ်ရာ၌ အသုံးပြုသည့်ပစ္စည်းဖြစ်သည်ဟု ကြေငြာထားသည့် ဓာတုဗေဒပစ္စည်းများကို သက်သေများရှေ့



တွင် သက်သေခံပစ္စည်းအဖြစ် သိမ်းဆည်းပြီး ချိန်တွယ်၍ အလေးချိန်ကို မှတ်သားရမည်။ ထို့နောက် ယင်းသက်သေများရှေ့တွင် အဆိုပါဆေးဝါးများ၊ ဓာတုပစ္စည်းများကို ညွှန်ကြားချက်နှင့် အညီဓာတ်ခွဲစမ်းသပ်စစ်ဆေးရေးအတွက် နမူနာထုတ်ယူရမည်။

(ခ) ရှာဖွေရေးအရာရှိသည် ဓာတ်ခွဲစမ်းသပ်ရန် နမူနာထုတ်ယူပြီးနောက် ကျန်ရှိသည့်ဆေးဝါးများ၊ ဓာတုဗေဒပစ္စည်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တရားရုံးသို့ သက်သေခံပစ္စည်းအဖြစ် တင်ပြနိုင်ရေးအတွက် ထပ်မံ၍ နမူနာထုတ်ယူရမည်။ ထိုသို့ ထပ်မံ၍ နမူနာထုတ်ယူရာတွင် ဥပဒေပုဒ်မ ၂၆ အရ သတ်မှတ်ထားသော အလေးချိန် ပမာဏနှင့် အရေအတွက် မပြည့်မီပါက ကျန်ရှိသည့် ဆေးဝါးများ ဓာတုဗေဒပစ္စည်းများအားလုံးကို နမူနာထုတ်ယူရမည်။ ဥပဒေပုဒ်မ ၂၆ အရ သတ်မှတ်ထားသော အလေးချိန်၊ ပမာဏနှင့် အရေအတွက် ထက်ကျော်လွန်ပါက သတ်မှတ်ထားသည့် အလေးချိန်ပမာဏ အရေအတွက် ပြည့်မီစေရန် နမူနာထုတ်ယူရမည်။

(ဂ) ရှာဖွေရေးအရာရှိသည် နည်းဥပဒေခွဲ (က) နှင့် (ခ) တို့အရ သိမ်းဆည်းထားသည့် အဆိုပါ ဆေးဝါးများ၊ ဓာတုဗေဒပစ္စည်းများနှင့် နမူနာများကို သက်သေများရှေ့တွင် ထုတ်ပိုးပြီး ပြင်ဆင်ပြောင်းလဲခြင်း မပြုနိုင်ရန် ချိပ် သို့မဟုတ် အမှတ်အသား တံဆိပ်ဖြင့် ပိတ်၍ ရှာဖွေသူအရာရှိနှင့် သက်သေများက လက်မှတ်ရေးထိုးရမည်။

(ဃ) ရှာဖွေရေးအရာရှိသည် ပြစ်မှုနှင့်သက်ဆိုင်သည့် ငွေကြေးများ၊ ရွှေပြောင်းနိုင်သည့်ပစ္စည်းများ၊ ကိရိယာတန်ဆာပလာများ၊ ယာဉ်များနှင့် တိရိစ္ဆာန်များကို သက်သေခံပစ္စည်းအဖြစ် သိမ်းဆည်းရမည်။

အထက်တွင် ဖော်ပြထားသည့် နည်းဥပဒေ

ပါအတိုင်း ရှာဖွေပုံစံဖြင့် ပစ္စည်းသိမ်းဆည်းရာတွင် သိမ်းဆည်းရမိသော ဆေးဝါးများ၏ အလေးချိန် ပမာဏကို ဖော်ပြရာတွင် နည်းဥပဒေ ၆၃ တွင် သတ်မှတ်ပြဌာန်းထားသည့် အတိုင်းလိုက်နာဆောင်ရွက်မှု အားနည်းနေကြောင်း၊ တွေ့နေရပါသည်။ အဆိုပါနည်းဥပဒေ ၆၃ ၏ မှတ်ချက်တွင် သက်သေခံ ပစ္စည်းအဖြစ် သိမ်းဆည်းထားသော ဆေးဝါးကို မြန်မာအလေးချိန်ဖြင့် ချိန်တွယ်ပါက ရရှိသော မြန်မာအလေးချိန်ဖြင့် မက်ထရစ် အလေးချိန်ကိုလည်း ဖော်ပြရမည်။ မက်ထရစ် အလေးချိန်ဖြင့် တရားရုံးသို့ တင်ပြသည့်အခါ ၁ ကီလိုနှင့်အထက်ကို ကီလိုဖြင့်လည်းကောင်း၊ ၁ ကီလိုအောက်ကို ဂရမ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဖော်ပြရမည်။ မက်ထရစ် အလေးချိန်ကို အနီးဆုံး ဒသမနှစ်နေရာ အထိဖော်ပြ နိုင်သည်ဟု ဖော်ပြထားသည်။ သိမ်းဆည်းရမိသော ဆေးဝါးများ၏ အလေးချိန်ကို ဖော်ပြရာတွင် ၁ ကီလိုအောက်ဖြစ်သော်လည်း ဒသမများဖြင့် ကီလို ဂရမ်အဖြစ် ဖော်ပြနေခြင်းများကို ပြုပြင်ရန် လိုအပ်နေပါသည်။ လောင်းကစားမှုများတွင်လည်း ၁၉၈၇ ခုနှစ်

လောင်းကစားလုပ်ထုံးလုပ်နည်း ၂၉ အပိုဒ်ခွဲ (ဂ) (ဃ) ပါ အတိုင်း ရှာဖွေပုံစံကို ပြုစုရေးသား ဆောင်ရွက်စေလိုပါသည်။ အဆိုပါလုပ်ထုံးလုပ်နည်း မှာလည်း ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၀၃ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို သက်ဆိုင်ရာလောင်းကစား ဥပဒေနှင့်အညီ ရေးဆွဲထားခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ လောင်းကစားလုပ်ထုံးလုပ်နည်းအပိုဒ် ၂၉ အပိုဒ်ခွဲ (ဂ)တွင် -

လောင်းကစားသည့်နေရာတွင် တွေ့ရှိသော လောင်းကစားကိရိယာ၊ ငွေကြေးနှင့် ပစ္စည်းများကို သက်သေနှစ်ဦးရှေ့တွင် ရှာဖွေပုံစံဖြင့် သိမ်းဆည်း ၍ ရှာဖွေပုံစံတွင် မိမိကိုယ်တိုင် လက်မှတ်ရေးထိုး ရမည့်ပြင် သက်သေနှစ်ဦးနှင့် လောင်းကစားခြင်း၌ ပါဝင်သူ တစ်ဦးဦးကိုပါ လက်မှတ်ရေးထိုးစေရမည်။

(ဃ) ထို့ပြင် ဖမ်းဆီးရမိသူများကို သက်သေနှစ်ဦး ရှေ့တွင် ရှာဖွေ၍ ၎င်းတို့ကိုယ်ပေါ်မှတွေ့ရှိသော လောင်းကစား ကိရိယာ၊ ငွေကြေးနှင့် ပစ္စည်းများကို ရှာဖွေပုံစံဖြင့် သိမ်းဆည်းရမည်။ ထိုသို့ရှာဖွေပုံစံတွင် မိမိကိုယ်တိုင်လက်မှတ်ရေးထိုးရမည့်ပြင် သက်သေ နှစ်ဦးနှင့် သိမ်းဆည်းခြင်းခံရသူများကိုပါ လက်မှတ် ရေးထိုးစေပြီး မိတ္တူတစ်စောင်ကို သိမ်းဆည်းခြင်း ခံရသူများအား ပေးရမည်ဟု ဖော်ပြထားပါသည်။

အထက်ပါဖော်ပြချက်အရ ကြည့်လျှင် လောင်းကစားလုပ်ထုံးလုပ်နည်း ၂၉ (ဃ) အရ လောင်းကစားမှုတွင် ရှာဖွေပုံစံဖြင့် သက်သေခံ ပစ္စည်းများကို သိမ်းဆည်းပြီးပါက အဆိုပါ သိမ်း ဆည်းသည့် ရှာဖွေပုံစံမိတ္တူတစ်စောင်ကို သိမ်းဆည်း ခြင်းခံရသူထံသို့ ပေးအပ်ရမည်ဖြစ်သည်ကို သတိပြု စေလိုပါသည်။ ထိုသတ်မှတ်ချက်ကို သတိမမူဘဲ လောင်းကစားမှုများတွင် ရှာဖွေပုံစံမိတ္တူတစ်စောင်ကို

သိမ်းဆည်းခံရသူထံသို့ ပေးရန် ပျက်ကွက်နေသည် ကို တွေ့ရပါသည်။ ရှာဖွေပုံစံနည်းလမ်းမကျမှု ကြောင့် အမှုပျက်ပြယ်မှုများ ရှိနိုင်ပါသည်။ ထို့အတူ ရှာဖွေပုံစံနည်းလမ်းမကျသော်လည်း ဥပဒေနှင့်ဆန့် ကျင်သော ပစ္စည်းတွေ့ရှိကြောင်း ထင်ရှားပေါ်လွင်က အမှုတစ်ခုလုံးပျက်ပြယ်ခြင်း မရှိနိုင်ပါ။ သို့သော် လည်း ရှာဖွေပုံစံဖြင့် သိမ်းဆည်းမှုများပြုလုပ်ရာတွင် သတိပြုမိစေရန်အတွက် သိသင့်သော ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအချို့အား တင်ပြရ ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အမှန်တရားပေါ်ပေါက်ရေး အတွက် တရားရုံးများအား ကူညီပေးစေလိုသည့် ဆန္ဒမွန်ဖြင့် ရေးသားတင်ပြရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

လှအေး (တရားရေး)

ကိုးကားစာအုပ်စာရင်း

- ၁။ ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံး ဥပဒေ
- ၂။ ၁၉၉၅ ခုနှစ် မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် စိတ်ကို ပြောင်းလဲစေသော ဆေးဝါးများဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေ။
- ၃။ ၁၉၈၇ ခုနှစ် လောင်းကစားဥပဒေဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း

ဦးလှအေး

ဒုတိယ ခရိုင်တရားသူကြီး
တာချီလိတ်ခရိုင်၊ တာချီလိတ်မြို့။



တရားမမှုခင်းများမှ စာရွက်စာတမ်းသက်သေခံများကို သက်သေခံချက်အဖြစ် လက်ခံခြင်း

လှအေး (တရားရေး)

“နှုတ်တရာ စာတစ်လုံး”ဆိုသည့် မြန်မာဆိုရိုးစကားရှိပါသည်။ ဖြစ်မှုဆိုင်ရာ အမှုများကို စာရွက်စာတမ်းသက်သေခံချက်အဖြစ် လက်ခံခြင်းသည် အရေးပါသလို တရားမမှုခင်းများတွင်လည်း ထိုကိစ္စများမှာ အထူးအရေးပါသောအခန်းမှ ပါဝင်နေပါသည်။ တရားမမှုခင်းများတွင် စာရွက်စာတမ်းသက်သေခံချက်အဖြစ် လက်ခံခြင်း၊ လက်မခံခြင်းကြောင့် အမှုအနိုင်အရှုံးဖြစ်ပေါ်လျှက်ရှိနေပါသည်။ မိမိတို့ အားကိုးအားထားပြုမည့် စာရွက်စာတမ်းများကို မည်သည့်အချိန်တွင် မည်သို့ သက်သေခံတင်ပြရမည်ကို သာမန် သဘောထား၍ ဆောင်ရွက်ခြင်းမှ ဆင်ခြင်နိုင်ရန် ဤဆောင်းပါးဖြင့် တင်ပြရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ စာရေးသူထက် အတွေ့အကြုံ၊ လုပ်သက်အရ ကြီးမြင့်နေသည့် ဥပဒေပညာရှင်၊ တတ်သိပညာရှင်များ၊ ဆရာများအပေါ် ဆရာလုပ်တင်ပြခြင်း မဟုတ်ပါ။ တရားစီရင်ရေးဆောင်ရွက်နေသူများအတွက် အထောက်အပံ့ရရှိနိုင်ရန် ရည်ရွယ်၍ ရေးသားတင်ပြရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

တရားလိုက စာရွက်စာတမ်းအမှတ်အသားများကို အမှီပြု၍ စွဲဆိုသောအခါ ထိုစာတမ်းအမှတ်အသားသည် မိမိလက်ရှိသော်လည်းကောင်း၊ မိမိ၏စီမံအုပ်ချုပ်မှု အတွင်းသော်လည်းကောင်းဖြစ်လျှင်၊ ထိုစာတမ်းအမှတ်အသားကို အဆိုလွှာနှင့်အတူ တင်

ပြ၍ ထိုအဆိုလွှာနှင့် အတူပူးတွဲထားရမည် သို့မဟုတ် ဈေးဆိုင်စာရင်းစာအုပ်တွင် ရေးသွင်းချက်ဖြစ်သည့် ကိစ္စမှာကဲ့သို့ မိတ္တူတစ်စောင် ပူးတွဲထားရမည်။ ဈေးဆိုင်စာအုပ်ဖြစ်သည့်ကိစ္စတွင် အမိန့် ၇၊ နည်း ၁၇၌ ဖော်ပြထားသည့် အချက်တွင်မှ တပါး သိသာမှတ်မိစေရန် အလိုငှာ မူလရေးသွင်းချက်ကို တရားရုံးက မှတ်သား၍ မိတ္တူကို မှန်ကြောင်းသက်သေခံ လက်မှတ်ရေးထိုးရမည်။^(၁)

တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေ အမိန့် ၇၊ နည်း ၁၄ (၁) နှင့် နည်း ၁၇ မပါ ပြဋ္ဌာန်းများအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်စေရန် အထက်ပါတရားရုံးများ လက်စွဲအပိုဒ် ၁၅၅ က ထပ်မံညွှန်ကြားထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ ညွှန်ကြားပြဋ္ဌာန်းထားသော်လည်း လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့် မညီသောဆောင်ရွက်မှုများရှိနေသေးကြောင်းတွေ့နေရပါသည်။ အဆိုလွှာနှင့်အတူ အားကိုးအားထားပြုသော စာရွက်စာတမ်းသက်သေခံ၏ မူရင်းအစား (Photo Stat) ဓာတ်ပုံ မိတ္တူမှန်များကို ပူးတွဲတင်ပြလေ့ရှိကြပါသည်။ အကြောင်းမှာ တရားမကျင့်ထုံးအမိန့် ၁၃၊ နည်း ၁ အရ အမှုစတင်ကြားနာသည့်နေ့၊ ငြင်းချက်ထုတ်သည့်နေ့မှသာ မူရင်းများကို တင်ပြရမည်ဟု ပုံသေမှတ်ယူ ကျင့်သုံးနေခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေမည်။

၁။ တရားရုံးများ လက်စွဲအပိုဒ် ၁၅၅။



ထိုသို့ အဆိုလွှာနှင့်အတူမူရင်းစာတမ်း သက်သေခံများမတင်ပြခြင်းကြောင့် တရားပြိုင်များက အချေလွှာ တင်နိုင်ရန် အတွက် တရားမ ကျင့်ထုံး ဥပဒေအမိန့် ၁၁ နည်း ၁၂ နှင့် ၁၅ ကို လျှောက်ထားမှုများ ရှိနေခြင်း ဖြစ်သည်။ တစ်နည်း အားဖြင့်

ဥပဒေ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်များကို မလိုက်နာ ခြင်းကြောင့် အမှုများ အမြန်ပြီးပြတ်စေရေးတွင် အဟန့်အတားဖြစ်နေခြင်း ဖြစ်သည်။ တရားမကျင့် ထုံးဥပဒေ အမိန့် ၁၃၊ နည်း ၁ အရ ကြည့်လျှင် တရားရုံးသို့ မတင်သွင်းရသေးသည့် အမျိုးမျိုးသော စာချုပ်စာတမ်းသက်သေခံများနှင့် တရားရုံးက တင်ပြရန် အမိန့်ချမှတ်ထားသော စာချုပ်စာတမ်းများ ကိုသာ တင်ပြရမည်ဖြစ်ကြောင်း တွေ့နိုင်သည်။

တရားရုံးများလက်စွဲ အပိုဒ် ၁၆၀ (ခ) တွင် “မူရင်းစာတမ်းအမှတ်အသားများကို တစ်ကြိမ် တရားရုံးသို့ သွင်းပြီးဖြစ်သောအခါ ထိုစာတမ်း အမှတ်အသားများကို တရားရုံးတွင် ထားရှိပြီးလျှင် အမိန့် ၁၃ တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားချက် ‘ညွှန်ကြား ချက်များနှင့် အညီ ဆောင်ရွက်ရမည်’” ဟု ဖော်ပြထားခဲ့သည်။ တရားလိုအနေဖြင့် တရားမ ကျင့်ထုံးဥပဒေအမိန့် ၇၊ နည်း ၁၄ အရ အဆိုလွှာနှင့်အတူ မိမိတို့ အားကိုးအား ထားပြုမည့် စာရွက်စာတမ်းသက်သေခံများကို တင်ပြပြီးဖြစ် ခဲ့လျှင် ပထမအမှုကြားနာသည့်ရက် တွင် ထပ်မံ၍ တင်ပြရန် မလိုတော့ကြောင်းတွေ့ နိုင်ပါသည်။ တရားလိုနည်းတူတရားပြိုင်ဘက်မှ မှီခိုအားထား

ပြုသည့် စာရွက်စာတမ်းများ၏ စာရင်းကို ချေလွှာ နှင့် အတူပူးတွဲတင်ပြရမည်ဖြစ်သည်။^(၁) တရားလို၊ တရားပြိုင်တို့သည် မိမိတို့၏ အဆိုလွှာ၊ အချေ လွှာများနှင့်အတူ အားကိုးအားထားပြုသည့် စာ ရွက်စာတမ်းမူရင်းများကို တင်သွင်းခဲ့လျှင် သက် ဆိုင်ရာ တရားရုံးတွင် ပျောက်ဆုံးသွားမည်ကို စိုးရိမ် သဖြင့် မတင်ပြကြခြင်းဟု ယူဆပါသည်။ အခြေ ပြု၍ စွဲဆိုသော စာချုပ်စာတမ်းတစ်စုကို တရားရုံး တွင် တင်သွင်းထားရာနောက်ပိုင်းတွင် တရားရုံး တွင် ပျောက်ဆုံးသွားလျှင် တရားလိုသည် ထိုစာချုပ် မည်သို့ မည်ပုံပျောက်ဆုံးသွားကြောင်း သက်သေ မပြဘဲ သက်သေခံအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆၅ အရ ဒုတိ ယဆင့် သက်သေခံချက်ကို တင်ပြနိုင်ခွင့်ရှိကြောင်း သိရှိစေလိုပါသည်။^(၂)

ထို့အတူ ဈေးဆိုင်စာရင်းစာအုပ်ပါ အထောက် အထားစာရွက်စာတမ်းများကို သက်သေတင်ပြရာ တွင် အမှုနှင့် ပတ်သက်၍ အထောက်အကူပြုသော အထောက်အထား သက်သေခံစာရွက်စာတမ်းကို တင်ပြရန် လိုအပ်ပါသည်။ တရားလိုနှင့် တရားပြိုင်တို့ ဆက်ဆံခဲ့သည် စာရင်းမျိုးတွင် စာရင်းရေးသွင်းချက်အားလုံးကို တင်ပြရန် မလိုအပ်ချေ။^(၃)

အမှုနှင့် စပ်ဆိုင်သော စာရွက်စာတမ်းများကို အဆိုအချေတို့နှင့် အတူ ပူးတွဲမတင်ခဲ့ခြင်း၊ တရားမ ကျင့်ထုံးဥပဒေ အမိန့် ၁၃၊ နည်း ၁ အရ ပထမ အကြိမ် အမှုကြားနာစဉ်မတင်ပြခဲ့လျှင် အမှုကြား နာနေစဉ် သက်သေ ခံအဖြစ်တင်ပြခွင့် မရှိစေရ ဟု ပြဋ္ဌာန်း ထားပါသည်။ သို့သော်

၂။ တရားရုံးများ လက်စွဲအပိုဒ် ၁၅၈။

၃။ အေအိုင်အေ၊ ၁၉၂၅ ဗီစီ၊ ၈၈။

၄။ ဦးအောင်ရ နှင့် ဦးမြတ်လွင်၊ ၁၉၉၃ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစံရင်ထုံး၊ စာမျက်နှာ - ၈၉။

တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေအမိန့် ၇၊ နည်း ၁၈ (၁)နှင့် အမိန့် ၁၃၊ နည်း ၂ အရဆိုလျှင် သက်ဆိုင်ရာတရားရုံးများက ခွင့်ပြုလျှင် လက်ခံခွင့်ရှိကြောင်းတွေ့နိုင်ပါသည်။ ထိုသို့ လက်ခံခွင့်ရှိသော စာရွက်စာတမ်းအမျိုးအစားများကို သိရှိထားရန် တင်ပြလိုပါသည်။ အထူးသဖြင့် အများပြည်သူဆိုင်ရာ စာရွက်စာတမ်းများကို အတုပြုလုပ်ထားကြောင်း မပေါ်ပေါက်သောစာရွက်စာတမ်းများ၊ အမှုနှင့် လည်းစပ်ဆိုင်သော စာရွက်စာတမ်းများဖြစ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။^(၅)

တရားမမှုများတွင် ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းရေးဥပဒေပုဒ်မ ၅၃ (က) ၏ အကာအကွယ်ကို ရရှိရန် တောင်းဆိုသော အမှုများ၌ တံဆိပ်ခေါင်းခွန်ထမ်းဆောင်ခြင်းမရှိသော စာချုပ်ကို အသုံးပြုခွင့်မရှိချေ။^(၆) ထို့အတူ မရွှေ့ပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းများကို မေတ္တာဖြင့် ပေးကမ်းခြင်းသည် အတိုးစားနားမပါရှိဘဲ လွှဲပြောင်းပေးခြင်းသာဖြစ်၍ မှတ်ပုံမတင်သည့် အပေးစာချုပ်အရ လက်ရောက်ရယူနေထိုင်သောသူသည် ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းရေးအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၃ - က ၏ အကာအကွယ်ကိုရခွင့်မရှိဟု ဦးဥမား

ပသီးအမှု^(၇)တွင် လည်း လမ်းညွှန်ဆုံးဖြတ်ထားပါသည်။ ထို့ကြောင့် အဆိုပါ တရားမမှုများတွင် တံဆိပ်ခေါင်းခွန်မထမ်းဆောင်သည့် စာချုပ်နှင့်မှတ်ပုံမတင်သည့် စာချုပ်များကို သက်သေခံချက်အဖြစ် အသုံးပြုမိစေရန် သတိပြုစေလိုပါသည်။

မရွှေ့ပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး လွှဲပြောင်းခြင်းကိစ္စများအတွက် မှတ်ပုံမတင်ရသေးသည့် စာချုပ်များဖြင့် သက်သေခံတင်ပြတတ်ပါသည်။ ထိုသို့ တင်ပြလာသည့်အခါတွင် လွှဲပြောင်းရရှိသော ပစ္စည်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး ပိုင်ရှင်အဖြစ်မည်သို့မည်ပုံဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ကြောင်း အဓိကထား၍ တင်ပြလာခဲ့လျှင် ထိုမှတ်ပုံမတင်ရသေးသည့်စာချုပ်သည် မှတ်ပုံတင်အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၄၉ အပိုဒ် (ဂ)နှင့် အကျုံးဝင်သဖြင့် သက်သေခံအဖြစ် ရုံးမှ လက်ခံခြင်းမပြုရန် ဦးမောင်ခင်နှင့် ဦးထွန်းစိန်ပါ (၂) စီရင်ထုံး^(၈)တွင်လည်း ဆုံးဖြတ်ထားခဲ့ပါသည်။ အချို့သော တရားမမှုများတွင် တရားရုံးသို့ ကျမ်းကျိန်လွှာများကို သက်သေခံအဖြစ် တင်ပြလေ့ရှိကြပါသည်။ သက်သေခံဥပဒေပုဒ်မ ၁ တွင်လည်း တရားရုံးသို့ တင်သွင်းသော ကတိသစ္စာပြုလွှာသည် သက်သေခံဥပဒေနှင့် သက်ဆိုင်ခြင်းမရှိကြောင်း ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။ ထို့အတူ ကျမ်းကျိန်လွှာသည် သက်သေခံဥပဒေပုဒ်မ ၃ တွင် အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုထားသည့် သက်သေခံအထောက်အထားဆိုသည့် စကားရပ်တွင် အကျုံးမဝင်သဖြင့်

၅။ ဦးမျိုးမာ (ခ) ဦးမာ နှင့် ဦးဆေးနိုင်၊ ၁၉၉၁ ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ စာမျက်နှာ - ၁၁၄ ။

၆။ ဦးစစ်အေးပါ (၃) နှင့် ဦးကျင်ရွှေ၊ ၁၉၈၉ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး၊ စာမျက်နှာ-၂၄။

၇။ ၁၉၉၄ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံး၊ စာမျက်နှာ - ၁၂၈ (စုံညီ)။

၈။ ၁၉၈၀ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံး၊ စာမျက်နှာ - ၄၂။



ဥပဒေက အတိအလင်းခွင့်ပြုထားသည့် ကိစ္စမှအပ သက်သေခံအထောက်အထားအဖြစ် လက်ခံနိုင်မည် မဟုတ်ကြောင်းကိုလည်း ဒေါ်ခင်လှမြင့်နှင့် ဒေါ်ညွန့်အေးစိုးပါ (၈) စီရင်ထုံးတွင် ဆုံးဖြတ်ထားသည်ကို သည်း သိရှိထားရန် လိုအပ်ပါသည်။

သက်သေခံဥပဒေပုဒ်မ ၁၆၇ ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် စာရွက်စာတမ်းတစ်စုံတစ်ရာကို လူတစ်ယောက်ကရေးသားကြောင်းထင်ရှားအောင် သက်သေပြရန် နည်းများဖြစ်ပေသည်။ ထို့သို့ ထင်ရှားအောင် သက်သေပြနိုင်ရန် ယင်းစာရွက်စာတမ်းများကို သက်သေခံအဖြစ် လက်ခံပြီးမှ ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ သက်သေခံစာရွက်စာတမ်းတစ်စုံတစ်ရာကို တရားရုံးက လက်ခံရုံမျှဖြင့် ယင်းစာရွက်စာတမ်းများသည် အလိုအလျောက်သက်သေခံဝင်သော စာရွက်စာတမ်းများ မဖြစ်လာချေ။ သက်သေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၆၇ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအတိုင်း ထင်ရှားအောင် သက်သေပြမှသာလျှင် သက်သေခံဝင်ပေသည်။^(၁၀) တစ်နည်းအားဖြင့် တရားရုံးသို့ တင်သွင်းသော စာရွက်စာတမ်းတစ်ခုကို လက်ခံရုံဖြင့် သက်သေခံမဝင်ကြောင်းကိုလည်း သိရှိထားရန် လိုအပ်ပေသည်။ သို့သော် တံဆိပ်ခေါင်းအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၆ အရ တံဆိပ်ခေါင်းကပ်ရန်လိုသည့် စာချုပ်တစ်ခုသည် တံဆိပ်ခေါင်းမပါဘဲ တရားရုံးက အမှုတွင် သက်သေခံအဖြစ် လက်ခံထားပြီးဖြစ်လျှင် မည်သူကမျှ ယင်းစာချုပ်သည် သက်သေခံမဝင်ပါဟု နောက်ပိုင်း ကန့်ကွက်ခွင့် မရှိတော့ပေ။^(၁၁)

သို့ဖြစ်ပါ၍ အထက်တွင် ဖော်ပြထားသော အချက်အလက်၊ ဥပဒေ၊ စီရင်ထုံး၊ တရားရုံးများ လက်ခွဲတို့ကို ဖတ်ရှုကြည့်မည်ဆိုပါက တရားမမှုများတွင် စာရွက်စာတမ်းများကို သက်သေခံအဖြစ် လက်ခံခွင့် ရှိ မရှိ၊ သက်သေခံချက်အဖြစ် အသုံးခွင့် ရှိ မရှိ ပြဿနာများကို လတ်တလောဖြေရှင်းနိုင်လိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်မိပါသည်။

လှအေး (တရားရေး)

- ၉။ ၁၉၉၄ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံး စာမျက်နှာ - ၂၆။
 ၁၀။ ၁၉၈၁ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံး စာမျက်နှာ - ၉၄။
 ၁၁။ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံး၊ စာမျက်နှာ - ၈၃။

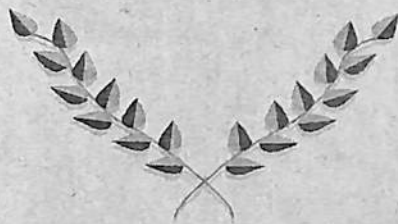
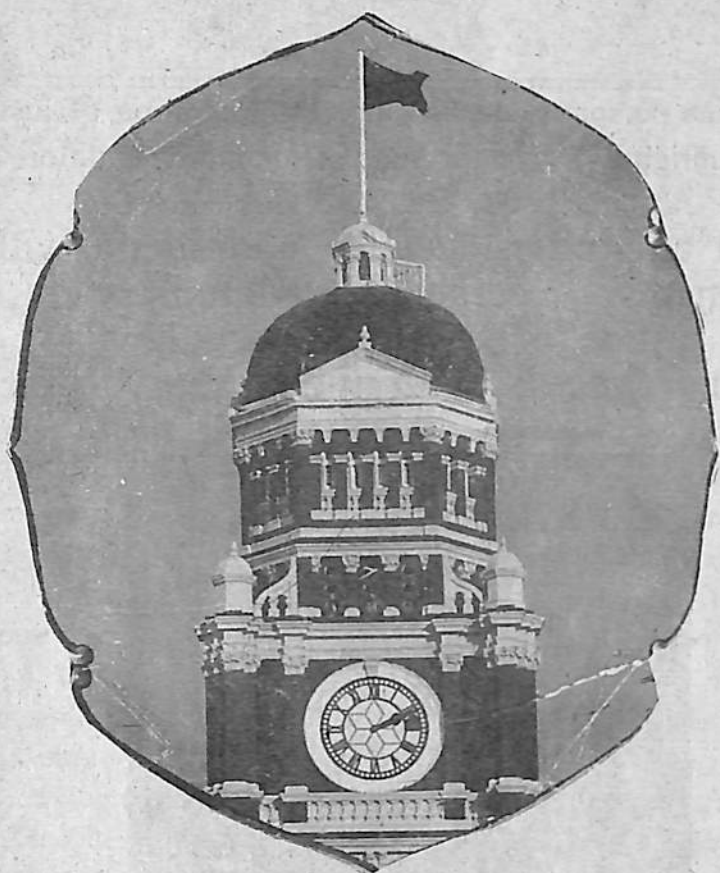


တရားရေးဂျာနယ်
စာမူများ၊ ကြော်ငြာများ ပေးပို့နိုင်ပါသည်။

- ၁။ တရားရေးဂျာနယ်သည် ဥပဒေပညာပေးရန်နှင့် တရားစီရင်ရေး အထောက်အကူ ပြုရန်အတွက် ထုတ်ဝေလျက်ရှိသည့် ဂျာနယ်တစ်စောင်ဖြစ်ပါသည်။
- ၂။ ဥပဒေပညာပေး ရသ၊ သုတ၊ ဆောင်းပါးနှင့် တရားစီရင်ရေးအထောက်အကူပြု ရသ၊ သုတ၊ ဆောင်းပါးများအား အောက်ပါလိပ်စာသို့ ရေးသားပေးပို့နိုင်ပါသည်။
- ၃။ တရားရေးဂျာနယ်တွင် ကြော်ငြာထည့်သွင်းလိုသူများ အောက်ပါလိပ်စာသို့ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်နိုင်ကြောင်း ဖိတ်ခေါ်ပါသည်။

စာတည်းအဖွဲ့

တရားရေးဂျာနယ်၊ တရားရုံးချုပ်
ရန်ကုန်မြို့၊ ဖုန်း (၂၈၃၆၈၁)



JUDICIAL JOURNAL
ENGLISH SECTION

All service personnel concerning administration of justice are to uprightly strive for successful implementation of national policy and State's objectives

Local authorities have to coordinate with departments concerned for administration of justice to be in line with law

Secretary 1 meets with judges, law officers



YANGON, 9 July - Secretary - 1 of the State Peace and Development Council Lt - Gen Khin Nyunt met State, Division and District Judges and law officers of State, Division and District and the Attorney - General's Office at the Institute of Nursing on Bogyoke Aung San Street on 9 July and gave instructions on matters relating to administration of justice.

Also present were Chairman of Yangon Division Peace and Development Council Commander Maj-Gen Myint Swe, the ministers, the chief justice, the attorney - general, the auditor-general, the chairman of Civil Service Selection and Training Board, the chairman of Yangon City Development Committee Yangon, Mayor, the deputy ministers, the deputy chief justices, the deputy attorney - general, senior military officers, officials of the State Peace and Development Council Chairman's Office, departmental heads, Supreme Court judges, State / Division/ District judges, Attorney-General's Office/ State/ Division District Law officers, judges and law officers of townships and districts in Yangon Division, and officials of judicial and law enforcement organizations.

Secretary - 1 Lt-Gen Khin Nyunt delivered an address at the meeting. In his address, he said; anarchistic incidents took place in 1988 and peace and tranquillity did not prevail and the people had to live in anxiety. The Tatmadaw Government had to restore the rule of law strenuously. The State Peace and Development Council has laid down political, economic and social objects and been implementing them with a view to enabling the country to stand in dignity as a peaceful, modern and developed nation among the world's nations. In so doing, "Stability of the State, community peace and tranquillity, prevalence of law and order" was laid down as the first political objective and the Government has been implementing it. Now, the nation is leading towards peace, modernization and development. In this circumstance, national stability and the rule of law and order are the basic requirements for the national development. To ensure stability and the prevalence of law and order, all those engaging in the judicial sector such as judges, law officers, Police Force members and personnel of Bureau of Special Investigation, etc are to uprightly strive with clear-cut national outlook in discharging their respective duties. Regarding the rule of law and order, the judicial sector is the main pillar. The State's judicial aims, attitudes needed for implementing those aims and the code of conduct to be practised by the personnel who are engaged in judicial affairs have

been mentioned occasionally. In recounting them, it can be found that the judicial affairs must be carried out in accordance with the seven principles of administration of justice. The judges are to uprightly administer the justice with good characters, virtues and straightforwardness while avoiding 4 kinds of agati (prejudices) and 3 kinds of bribes. It is incumbent upon them to relentlessly strive for enabling the court to win confidence of the public and see that the laws are not to be neglected by violators. All service personnel concerning administration of justice such as judges, law officers, policemen, law - enforcement bodies, forensic doctors, laboratory technicians, etc are to uprightly strive for successful implementation of the national policy and the State's - objectives. To ensure community peace and tranquillity and the prevalence of law and order, they are to discharge duties with correctness, justice and consideration. The judges are to strive to become good ones possessing virtues, straight-forwardness and wisdom, on whom the people can rely. They are to build themselves up to have high level of outlooks, thoughts, concepts and efficiency in order to contribute towards the building up of a new peaceful, modern and developed nation.

The State Peace and Development Council has made necessary reforms to ensure the judicial sector to be in harmony with the developing conditions of the country. With a view to enabling the judicial sector to serve the nation and the people more, the Judicial Law promulgated in 1988 was revoked and the new judicial Law was enacted in 2000. Organizational set-up of Supreme Court, State / Division / District / Township Courts were extended. Some amendments were made in the existing Civil Procedures Law for speedy disposal of civil cases.

The 1988 Attorney General Law was also revoked and the 2001 Attorney - General Law was promulgated for ensuring the judicial works, administration of justice and the works to provide legal protection to the public. Necessary laws are also promulgated to safeguard the rights safeguard the right of the citizens and to ensure successful

implementation of political, economic and social objectives of the State. To enforce the laws promulgated by the State, the courts are responsible for administration of justice. The administration of justice must be made with strict-adherence to the prescribed laws, by laws, procedures, rules, regulations and directives. Apart from enforcing the laws, the courts are also to guarantee justice to the public. Hence, they are required to stand as a main pillar on which the public can rely. To administer the cases occurred among the people, in conformity with laws is the proper administration of justice. In either criminal case or civil case there are two aspects - legal and factual. The views on facts may be different between one court and another. However, there should be no difference regarding legal matters. In connection with factual matters, true facts and evidence are to be exposed correctly in conformity with the respective laws for handing down right judgements. If a judgement is made on a case neglecting or opposing the law, the judge will not be free from four kinds of prejudices, the Secretary-1 warned. To expose true facts, the judge has to hear the case and examine witnesses and evidences in conformity with prescriptions of the Civil Procedure Law, Criminal Procedure Law and Evidence Law. In this way, the judge can make a right decision.

To ensure speedy and correct disposal of cases at courts at different levels, the law offices at different levels are to provide assistance. The law officers are also to make co-ordinations and cooperations to be a bridge between courts and law enforcing bodies such as Myanmar Police Force, Criminal Investigation Department, Special Investigation Department and Bureau of Special - Investigation. The Law offices are responsible for giving legal advice to prosecuting organizations before they send up cases to courts for trial. The Law officers are also to perform duties as prosecutors on behalf of the State. Hence, judges, law officers and officers of prosecuting organizations who are responsible for ensuring the uprightness in judicial sector, are to make constant studies of laws, by laws, rules and regulations,

procedures, manuals, directives and precedents. The Supreme Court has given directives to courts at different levels in orders to make judgement speedily without delay. The judges of Supreme Court are to make field trips to the township courts at grassroots levels and to supervise the administration of justice.

Especially, in making judgements on criminal cases they should keep in mind that not only the victims of the crime but also security of the State and the people, peace and tranquillity, economic and social sectors are harmed due to crimes. It is necessary for the judges to safeguard security of the State and the people, peace and tranquillity and suitable punishments should be handed down for those who commit the crime. In civil cases, judgements should be made to enable those who actually suffers the loss to enjoy legal reliefs in full, he said. In this way, problems being suffered by the people can be solved correctly through proper administration of justice. Then the people will surely come to rely on courts.

A glance at today's judicial sector shows that some judges are needed to administer cases in conformity with the seven principles to ensure the uprightness of the of the judicial pillar. Such weakness and short-comings are to be remedied.

The Government has laid down the 15 years narcotic durgs eradication project and has been implementing it with might and main. The Committees for Drug Abuse Control at Central, State / Division, District and Township levels have been formed and anti-drug activites are being launched on extensive scale. In this context, the court are to hand down deterrent punishments on those who are convicted of drug related offences. However, some courts handed down punishments which were not deterrent and some higher level courts hand down lesser punishments in appeals and revisions. Hence, the judicial pillar is to be in harmony with the implementation of the State's objectives and plans. Similarly, those cases which can harm the national character as well as stability security, economy and culture of the State should be handed

down with effective and deterrent punishments. However, some courts are handing down lesser punishments in such cases. Thus, bold and correct punishments must be handed down in the light of serving the interests of the nation and the people.

Those crimes relating to character and moral, such as theft, robbery, etc harm the security of public lives and thus the violators deserve effective punishments. To hand down effective punishments only authorised judges are to administer such cases. Proper supervision should also be made upon courts at different levels as some courts revoked unsuitably. The courts at different levels are to be supervised.

There are only a forensic doctor and an assistant doctor for criminal cases in Yangon Division. There is delay to make judgement at the courts in the whole country due to getting certificate of evidence in time. Necessary arrangements are to be made for reform.

Regarding the function of the courts, some judge deviate from prescriptions and procedures without precisely observing the decree and directives of right decision cannot be passed due to lack of qualifications. Granting bail to clients according to law, return of evidences and issuing of decrees, judgements and necessary documents cannot be carried out in time.

Some judges are neglecting ethics and codes of conduct, violating rules and regulations and notorious for taking bribes. This is why actions were taken against them every now and then. The number of those judges are 24 in 1999, 28 in 2000 and 66 in 2001. He spoke of the need for superior organizations to admonish the judges and try to remove their bad behaviour.

At a time when the State Peace and Development Council is making efforts for emergence of a modern developed nation with momentum, officials and departments concerned are to participate with patriotism in the tasks for harmonious development of judicial, administrative and legislative sectors. He spoke of the need for personnel from prosecuting organizations such as MPF, BSI, Immigration and National

Registration Department, Forestry Department law Office, chemical technicians and forensic doctors to discharge duties in their respective roles.

Nowadays, many cases of smuggling out natural resources are being exposed. There are many cases of smuggling out forest Products, minerals, jems, oil and petroleum products, fish & meat as well as other natural resources. There are also many cases of attempts to smuggle out men and women deceitfully and cases of smuggling in motor vehicles and various kinds of commodities as well as drug related cases. It was found that there were many loopholes and weaknesses in filing up cases. Some service personnel involving in investigations and prosecutions of cases are also found to be carrying works not in conformity with respective laws and procedures in arresting and procedures in arresting violators and confiscating evidences. Some failed to collect sound evidences and to expose important witnesses and real violators and sent up near-by persons as culprits for trial. Moreover, some cases which deserved to be handed down with severe punishments were sent up to trial under some sections on which small or nominal punishments can be handed down. In obtaining legal advice from law offices, necessary sound evidences and documents were not attached. In some cases, legal advice was not asked during the stipulated period. In some cases, legal advice was asked only when the remand period was almost up for the arrested persons. There were many instances which were not in conformity with the prescribed laws and procedures. Personnel concerned are required to make co-ordinations and collaborations for minimizing and wiping out those loopholes and weaknesses.

The law offices which are to provide assistance for ensuring speedy and correct disposal of cases, are required to ask the prosecuting bodies for sound evidences and witnesses. There are also some law officers who were not dutiful in performing duties as prosecutors. To minimize and wipe out those loopholes and weaknesses, it is needed for the Attorney-General's Office to provide constant supervision to respective prosecutors and to take appropriate actions. In addition, the man-

agement bodies have to take measures to ensure that orders of the court issued in accordance with the law are abided by all and have to refrain from bias. We must be law are that if the decisions handed down by the court in accordance with the law are interfered with, people will have no trust in the judicial machinery of the State. It has been warned before that the local authorities have to coordinate with the departments concerned for the administration of justice to be in line with the law and they should avoid the abuse of power. However, the abuse of power still exists and therefore the acts detrimental to free and speedy administration of justice should be avoided, he warned. He continued to say that lawyers should also mend themselves. The lawyers play a key role in maintaining the judicial pillar. As the lawyers are law officers who have to render assistance to the courts in disclosing the truth, they have the duty to help the administration of justice with their knowledge of law. He said that the lawyers have to put forward their arguments in accord with the law and also have to follow their codes of conduct.

They should avoid contemptuous acts, words and expressions toward the courts, asking the questions that are prohibited by the law seeking an unreasonably high consultancy fees and advising the witnesses to make false statements and defendants to stay away. It is obvious that the lawyers are engaging in unscrupulous acts such as making real estate bonds without mentioning the true value, taking unfair advantages of service personnel by bribing them, serving as a consultant for the defendant and as representative of the plaintiff at the same time, he noted.

Therefore, the Secretary-1 urged the lawyers to discharge the duties according to law and honour their code of conduct.

Only when the administration of justice is true and fair, will all the citizens believe in it and trust the Government and the service personnel. The service personnel who are related to the administration of justice are to be imbued with good morals and ethics and free from corruption and to abide by the existing law, rules and regulations. Malpractice of

some corrupt service personnel can tarnish the public image of the Government and its efforts for national development.

With regard to the Control of Money Laundering Law promulgated on 17 June 2002, the Secretary -1 explained that the 20th UN General Assembly held in 1998 urged all member nations to introduce the law before 2003 and most of the member nations have promulgated the laws of their own. Five ASEAN nations namely Singapore, Malaysia, Indonesia, the Philippines and Thailand promulgated this law before Myanmar. The main objective of the law is to carry out measures in conformity with the international conventions that Myanmar has acceded in implementing control of money and property obtained by illegal means and to cooperate with international organizations, regional organizations and neighbouring countries. He said the prosecuting bodies are to understand the Money Laundering Offences well. He also spoke of the need to understand Section 5. He also went into details in connection with into details taking of action against offenders. He noted that workshops would have to be held for the responsible personnel charged with prosecuting bodies so that they would fully understand the law. He spoke of the need for the personnel concerned to understand the objectives and essence of the law.

In conclusion, the Secretary -1 called on the judges at different levels to keep themselves free from practices of bribery and corruption and administer justice correctly and fairly, to try to contribute towards success of the political, economic and social objectives through correct administrations of justice, to ensure community peace and the rule of law, see that the public do not suffer due to malpractices of all those engaged in the administration of justice, to abide by Head of State Senior General Than Shwe's guidance on do's don'ts meant for all the State service personnel including those in the judicial sector, and discharge their respective duties upholding the noble character.



Judicial Matters relevant to Myanmar Mission abroad

U Soe Nyunt

In the Vienna Convention on Diplomatic and Consular Relations, judicial matters are mentioned as follows: -

Consular functions consist in: -

- (f) acting as notary and civil registrar and in capacities of a similar kind, and performing certain functions of an administrative nature, provided that there is nothing contrary thereto in the laws and regulations of the receiving State;
- (g) safeguarding the interests of nationals, both individuals and bodies corporate, of the sending States in cases of succession *mortis causa* in the territory of the receiving State, in accordance with the laws and regulations of the receiving State;
- (h) safeguarding within the limits imposed by the laws and regulations of the receiving State, the interests of minors and other persons lacking full capacity who are nationals of the sending State, particularly where any guardianship or trusteeship is required with respect to such persons;
- (i) subject to the practices and procedures obtaining in the receiving State, representing or arranging appropriate representation for nationals of the sending State before the tribunals and other authorities of the receiving State, for the purpose of obtaining in accordance with the laws and regulations of the receiving State, provisional measures for the preservation of the right and interests of these nationals, where, because of absence or any other reason, such nationals are unable at the proper time to assume the defence of their rights and interests;
- (j) transmitting judicial and extra - judicial documents or executing letters rogatory or commissions to take evidence for the court of the sending State in accordance with international agreements in force or, in the absence of such international agreements, in any other manner compatible with the laws and regulations of the receiving State;

Diplomatics and Councillors (Oaths and Fees Act)

In conformity with the judicial affairs stated above, Diplomatics and Councillors (Oaths and Fees Act, Act No. 19, 1954 was promulgated) This Act was written in Myanmar language containing seven sections. Section 1 deals with the title of the Act. Section 2 deals with the definitions of Councillors and Diplomats. Section 3 is the most important section in the Act. It is also in conformity with the spirit of the Vienna Convention.

Section 3 (1) reads that a diplomatic or a councillor may administer oath or affidavit in a foreign country or any other places other than Myanmar Naing - Ngan to which he is accredited. Moreover, he may perform any notarial duty of a notary public. An oath or affidavit administered by or before him, or the performance of notarial duties by him will be deemed to be an oath or affidavit or performance done by a legally authorised person in Myanmar Naing-Ngan.

In Section 3 (2), it is stated that oaths, affidavits and notarial performance duly signed and sealed by a diplomat or councillor is admissible as evidence in a Law Court.

In Section (4), it is stated that offenders who takes oaths untruely may be punished.

In Section (5), it is stated that offenders who made a forged oath may be punished.

In Section (6), it is provided that if anyone commits any offence will be tried as if he has committed the offence in Myanmar Naing-Ngan.

Section (7) deals with power to issue bye-laws.

The salient points to be noted here is that the Diplomats and Councillors have the power.

- (1) to administer oaths and affidavits;
- (2) to perform notarial duties.

Affidavit

An affidavit means a written statement made on oath to be used as legal proof. To be more precise, an affidavit means a written statement affirming or swearing the truth of the facts stated and signed before a notary public or similar officer. There may be various matters in making affidavits.

Judicial matters

Union of Myanmar has not yet signed any bilateral treaties or agreements concerning service of judicial documents abroad, taking of evidence abroad or enforcement of foreign judgements in civil, commercial and family matters. Although there are no bilateral treaties or agreements, we have laws, procedures and rules concerning service of foreign summonses.

Section 29, Order 5 rule 23 (A), 25, 25(A) and 26 of the Civil Procedure Code deal with the issue of summonses by foreign Law Courts.

Section 75, 77 and 78 of the Civil Procedure Code deal with taking of evidence abroad.

In accordance with the provisions in Civil Procedure Code and Court Manual, Myanmar Law Court issues summonses on defendants who are residing in foreign countries through Ministry of Foreign Affairs. MOFA sends the summonses to the respective embassy which will return these after duly served on the defendants. Most of the judicial matters carried out by the Myanmar diplomatic missions in foreign countries is service of summonses on defendants residing abroad.

Another duty for the diplomatic missions in foreign countries is to take evidence for the court of the sending state in accordance with article 5 (j) of the Geneva Convention.

Under section 74 and 77 of the Civil Procedure Code, Myanmar Law Courts can issue letter of commission to examine a witness. The Myanmar Law Courts usually appoint the Myanmar Diplomatic Mission in a foreign country as commissioner to examine a witness who resides in a foreign country.

The Courts Manual Volume I provided that where the Myanmar consular officer within whose jurisdiction the witness to be examined on commission resides is permitted by the law of the country to take evidence, a commission may be issued through proper channel to such consular officer for execution.

U Soe Nyunt

"English, why should we learn it?"

(1)

U. KHIN MAUNG (M.O.F.A)

1. To ~~being with~~, I am ~~an oldie~~, a **civil servant** (retired), but, believe me, I am still learning English. Why? Simply because, first, I believe that "no educative process is ever the end; it is always the beginning of more education, more learning, more living". In other words, because it is my belief that learning is a continuous process, and indeed a lifelong process. Second, because I couldn't afford to be relegated to the sidelines, despite my age. And I don't want to be left behind the ever-changing world either. So I am learning English. In this connection, I could still recall a few lines of a poem which I learnt by heart when I was a school boy. The poem, entitled "108 points to ponder", was written by a learned man, namely U Kyaw Yan. As far as I could remember, it was written two score of years ago. In that poem, the poet had advised the readers, 108 points to ponder, to follow, and to go by. In this simple article of mine, I would like to highlight two points only. If freely or loosely translated them into English, I think, these two points may read: we should bear in mind that any foreign language is worth learning. We should bear in mind that unless we study mathematics, we will have no knowledge about calculation, and as a result, we will make losses if we choose to carry on the trading and commercial business.

2. Well, naturally many things have changed with the passage of time. Nonetheless, I think, with my fellow countrymen, the Myanmar citizens one particular thing still remains unchanged - i.e their will to learn many subjects and topics including, of course, English. As a matter of fact, the will to learn English is the current global trend. So, in our motherland, nowadays, many English courses under various names, such as "spoken English course", "the English proficiency course", "-Cyber English Course"- "Business English Course" etc. are being opened. All these English course are very popular with and attractive to many of us in general and to the younger set in particular. As "a rose by any other name would smell as sweet", I am sure, any English course, whatever name it takes, would do good and be beneficial to the learners of all ages, since "age is no barrier to learning". We must, therefore, extend our warm welcome to these courses and wish them every success.

3. English, why should we learn it?. Simply because, in the new millenium, the English language is gaining a cumulative popularity with everyday. Moreover, English is now, I believe, a must - have tool in this IT or Information Technology age or digital revolution. Let me repeat it, any foreign language is worth learning, whether it be a foreign language widely used or a lesser known one. It's worth learning anyway. But if it happens to be a foreign language which has already achieved the status of lingua franca or international language, then we must learn it in earnest, we must learn it whole-heartedly. I believe, English has now become a language for international communication, a language for international business. Regarding the dominance of the English language world-wide, the international news agencies have this to say unanimously "never in the history of the world has a language become so dominant". And a British sociolinguist, Mme Jennifer Jenkins has also said, "English is going to grow in importance as it is the world's lingua franca".

4. I have also noticed a news report which has mentioned that international economics, business, politics, technology, advanced education and travel are conducted primarily in English.

5. In spite of all these afore-mentioned explanations, you may still, I think, wish to ask me; why should we learn English? Why are we learning English? Then I shall have to say, first, because it is a foreign language, and a language widely, and so to say, universally used at that; second, because the world's treasure of knowledge is enshrined in English language; third, because you'll become more competitive- more competent- and more confident in dealing with the rest of the world. So let's learn English. Let's brush up on our English language. In fact, learning a foreign language is a key to better job and higher standard of living. And above all, we would be able to serve better our national interests at home and abroad as well, if we are really proficient in English.

U Khin Maung (M.O.F.A)

Reference - The Straits Times
 - A book of essintial quotations. Edited by Eric Partredge.
 - Word power made easy, by Norman Lewis.
 Reproduced in the Newlight of Myanmar on 2nd December issue.

International Law of the Sea

Tha-byei Leigh Maung
M.A(1) Eng ., D.B.L.

This article is concerned with those rules of international law usually referred to as the 'Law of the Sea.' Generally, this will involve consideration of matters of state, sovereignty, state jurisdiction and state rights over the waters, sea bed, subsoil and airspace of the 'sea'. It is vital to appreciate at the outset the fundamental importance of this area of international law. In fact, it is one of the major achievements of the United Nations that a large measure of agreement now exists among the international community about many of the rules in this field. Obviously, however, with such a diverse and vital topic, there are some matters upon which there is no clear universal rule and there is still much to be done before international law can be said to have developed a comprehensive and uniform set of rules governing maritime jurisdiction.

Consideration will be given to the territorial sea and contiguous zone, the exclusive economic zone (EEZ), the continental shelf, the deep sea bed, the high seas and, finally, to a miscellaneous category of matters such as pollution control, archipelagos, islands and international straits. Of necessity, this is not a complete list and such matters as navigation, landlocked states and marine research are omitted or not considered in great detail.

1.1 SOURCES OF THE LAW OF THE SEA

It should not be thought that the law of the sea is to be found in one place. The current law is a mixture of customary law and treaty law, both bilateral and multilateral.

1.1.1 The 1958 Geneva Conventions

As a result of the First United Nations Conference on the Law of the Sea, four multilateral conventions were concluded covering various aspects of the law of the sea. These are the 1958 Geneva Conventions on the Territorial Sea and Contiguous Zone, the Continental Shelf, the High Seas. All these Conventions are in force, although the first three are of greatest practical



importance. Consequently, the relations of states who are parties to these Conventions are governed by the terms, as interpreted in the light of subsequent developments. **Indeed**, because no other general multilateral treaty is yet in force these Conventions will be the starting point for much of the present-day law. Moreover, it is perfectly possible for the principles contained in these Conventions to have become part of customary law and therefore binding on non-parties.

1.1.2 The 1982 Convention on the law of the Sea

The Law of the Sea Convention 1982 (LOS 1982;) is one of the most comprehensive and complex multilateral treaties ever concluded. It deals with almost every aspect of the law of the sea and marine resources. The Convention is designed to operate as an integrated whole and, to that end, the conference proceed on the basis of consensus whereby there was no vote on the adoption of individual articles. The Convention is, therefore, a 'package deal'. Unfortunately, however, the Conference by consensus due to a United States request for a vote because of its opposition to Part XI of the Convention on the Deep Sea Bed. In the end result, the final text was adopted by a vote of 130 to 4, with 17 abstentions, neither the United States nor the United Kingdom will ratify the Convention, at least in the foreseeable future, and the non-participation of these and other maritime powers does not bode well for the Convention even if it does eventually come into force.

1.1.3 Customary law, bilateral treaties and other multilateral treaties

In order to complete the picture, reference must be made to customary law, bilateral treaties and other multilateral treaties. As regards the first of these, we have noted above that the 1958 and 1982 Conventions may contribute to the development of customary international law. Conversely, many of the provisions of these Conventions reflect existing customary law. In addition, there are other rules of customary law that may not be precisely reflected in any Convention text nor owe their origin to incorporation in such a text. These, as with all customary rules, bind states in the normal way. Secondly, many states have concluded above. Example, the International Convention for the Prevention of Pollution from Ships 1973 both regulate specific matters under a multilateral umbrella. Of course, these are just examples of the many multilateral (and

bilateral) treaties which operate in the law of the sea. Generally, they deal with particular areas of concern and, for this reason, this chapter will focus primarily on the 1958 Conventions, the 1982 Convention and the complementary customary rules.

2.1.1 THE TERRITORIAL SEA AND CONTIGUOUS ZONE

Territorial sea

According to Art. 1 of the Territorial Sea Convention 1958, the 'sovereignty of a State extends beyond its land territory and its internal waters, to a belt of sea adjacent to its coast'. This is the territorial sea. The state also has sovereignty over the airspace and subsoil of the territorial sea. The territorial sea is inherent in statehood and does not have to be claimed by the coastal state.

In fact that a state has sovereignty over the territorial sea means that it has full legislative jurisdiction therein in the same way as land territory. However, the fact that territorial waters may be used regularly by other states means that international law has placed limitations on the exercise of this jurisdiction in specific cases. Thus, a state should not exercise its criminal jurisdiction over foreign vessels in the territorial sea except in certain listed cases and, a state 'should not' stop or divert foreign ships for the purpose of exercising civil jurisdiction. What they establish is that while a state is legally entitled to exercise such jurisdiction because the territorial sea is under its sovereignty-it should not do so for reasons of international community. It should be added that warships and other governmental ships in the territorial sea will have sovereign immunity in the normal way.

2.1.2 Additionally, however, the coastal state is under a more onerous obligation to grant all ships the right of 'innocent passage'; ships of all states' shall enjoy the right of innocent passage through the territorial sea, although this may be suspended by the coastal state if essential for the protection of its security (except that innocent passage is non-suspendable through straits used for international navigation: In order for a ship to avail itself of this right, it must be both in 'passage' and 'innocent'. Progress through the territorial sea amounts to 'passage' if it is for the purpose of traversing the sea or entering internal waters and includes anchorage when necessary for normal navigation

and, it must be 'continuous and expeditious'. Whether passage is 'innocent' would seem to be a matter of fact in each case. This was to be determined by the 'manner' of passage, rather than, say, intent or purpose. Passage is innocent so long as it is 'not prejudicial to the peace, good order or security of the coastal state, which are deemed to be prejudicial to good order and security. Importantly, these include 'any fishing activities' 'any act aimed at collecting information to the prejudice of the defence or security of the coastal state, 'the carrying out of research or survey activities' and 'any other activity not having a direct bearing on passage'. All in all, the effect of LOS Art. 19 is to favour the coastal state by increasing the chances that passage will not be innocent. If passage is not innocent, the coastal state may take necessary steps to prevent such passage, although in the case of warships the appropriate remedy is to require them to leave the territorial area immediately. To a large extent, these treaty provisions represent customary law, although this may not be true of every limb of the detailed definition of 'innocent passage' in the 1982 Convention.

2.1.3 Delimitation One of the great controversies in the law of the sea has always been the permissible width of the territorial sea. The 1958 Convention has no provision on the breadth of the territorial sea. However, a truer picture is that there never had been consistent state practice in this area, with states claiming anything between 3 and 200 miles. Traditionally, this controversy has been seen as a contest between maritime states who wish to keep the coastal state's jurisdiction to a minimum and coastal states who wish to gain exclusive control over the sea adjacent to their coast for fishing or mineral resources activities. At the Third Conference, therefore, there was a measure of agreement and provides that each state has the right to a territorial sea not exceeding 12 nautical miles in width. A great number of states have now adopted this limit, 12 miles is a rule of customary law. That does not mean, of course, that states must claim 12 miles and it is more accurate to say that a state may have a territorial sea for any distance up to this maximum. Consequently, the claims of a territorial sea extending beyond this limit will be valid only against other states that have specifically recognised their validity.

In the usual case, the landward edge of the territorial sea will be the low-water mark on the coast and it will extend seaward from this point to the outer edge sea. However, problems with this method of delimitation have occurred for states which have rugged or severely indented coastlines where it may be impossible or impractical to adopt. Examples include the broken coastlines of

Scandinavia and Scotland. In such case, it is not clear that a state may adopt a system of straight baselines as the landward edge of the territorial sea.

The principle of straight baselines, plus the criteria identified by the Court, were incorporated in TSC Art. 4 and this now represents customary law. The provision is repeated in LOS Art. 7, with only a minor modification in respect of 'low tide elevation' (rocks visible only at low tide). Today, many states use the straight baseline system and it is employed by the UK in parts of Scotland. Of course, the fact that states may use a system of straight baselines does not mean that every application of it is necessarily lawful. Finally, it should be noted that the baselines have added significance in the 1982 Convention because they are the point from which other maritime zones are measured.

2.1.4 As regards the delimitation of the territorial sea between opposite and adjacent states, the general rule is that the territorial sea may not extend beyond the median line which is equidistant from the nearest points of the baselines of the coastal states, except by agreement between the parties or where historic title or other special circumstance indicates otherwise.

3.1.1 The contiguous zone

It has been the practice of states in the past to claim certain jurisdictional right over ships in a zone of waters beyond the outer edge of the territorial sea. Until the institution of the EEZ, this would have been an area of high seas and generally ships would not otherwise have been susceptible to the jurisdiction of any state other than their flag state. Consequently, such jurisdictional right were exceptional and had to be positively established before they could be exercised. Such 'contiguous zones' (contiguous to the coast and territorial sea) were recognised as being available for customs, fiscal, immigration or sanitary purpose up to a maximum of 12 miles from the baseline of the territorial sea. Obviously, with the extension in customary and conventional law of the territorial sea to 12 miles, this provision became and in LOS Art. 33 the permitted width of the contiguous zone is extended to 24 nautical miles from the baseline of the territorial sea.

The use of contiguous zones gives the coastal state an additional area of jurisdiction for limited purposes and it is likely that LOS Art. 33 represents customary law. However, because of the extension of the territorial sea and the seaward push of coastal jurisdiction exemplified by the EEZ, the contiguous zone has lessened in practical importance. Moreover, a certain amount of

controversy exists in respect of the contiguous zone for 'security' purposes, for although this is not recognised in either of the Conventions, it is claimed by some states (e.g. India, Pakistan) as legitimate under customary international law. It is doubtful whether this is quite correct, especially because of the highly subjective nature of 'security' matters.

4.1.1 EXCLUSIVE ECONOMIC ZONE (EEZ)

Nature and extent

The EEZ is a belt of sea, adjacent to the coast, extending up to 200 miles from the baselines of the territorial sea (i.e. 188 miles in width). Within this area, the coastal state is given 'sovereign rights' for the purpose of exploring and exploiting the living and non-living natural resources of the area. In addition, it is given certain rights to establish artificial islands, conduct research and utilise the super-adjacent waters (LOS Art. 56). Importantly, although the territorial sea ends at 12 miles, the 188 miles of the EEZ are not 'high seas'. It seems that the waters of the EEZ are to be regarded a *sui juris*, wherein the coastal state has certain exclusive right but many of the freedoms of the high seas are preserved. Of course, given that the coastal state has 'sovereign right' over natural resources, other states have lost the freedom to fish.

The coastal state has, then, sovereign right over all the natural resources (e.g. fish, oil, gas, lobsters, crabs etc) up to 200 miles. In other words, the EEZ provides the coastal state with an exclusive share of the wealth of the sea and it is not surprising that it has found favour with so many states. What coastal states do not have, however, is 'sovereignty', as witnessed by the preservation of other states' rights. 'Sovereign rights' denotes exclusivity but it does not give the coastal state dominium over the EEZ. Similarly, under the Convention, the coastal state is under an obligation to conserve the natural living resources of the EEZ and it must determine the 'allowable catch' of such resources. If thereafter the coastal state does not have the capacity to harvest the total allowable catch it 'shall' give other states access to the living resources up to the limit of the allowable catch. In other words, in respect of living resources, the coastal state must conserve such resources and must share them in appropriate cases. Of course, if the coastal state wishes to deny all access to the EEZ, there is little that can be done to stop it from setting the allowable catch at the level of its own capacity, but the simple fact that the coastal state is under these

obligations illustrates that it does not have complete control over the EEZ, as it would have if it were sovereign territory. It is also to be noted that EEZ, unlike the continental shelf, is not inherent' in statehood. It has to be specifically claimed by states, for it is a legal construct permitted by international law rather than a natural extension of land-based sovereignty.

4.1.2 Other states' rights

What, then, are the nature of other states' right in the EEZ? As we have just seen, other states may be able to share in the living resources of the EEZ, even though the right to fish freely has been lost. In addition, under 58, those freedoms of the seas such as navigation, overflight, laying of submarine cables 'and other internationally lawful uses of the sea related to these freedoms' are still available, except as modified by the Convention in respect of coastal jurisdiction. However, other states 'shall have due regard' to the rights and duties of the coastal state and 'shall comply' with the coastal state's laws and regulations adopted in accordance with the Convention. What this adds up to is a regime where the coastal state is given those rights and ancillary powers which are necessary in order to enable it to utilise the resources of the EEZ is not territorial waters, it may be that other states have the right to conduct military manoeuvres in the EEZ, so long as this does not interfere with the coastal state's exploration and exploitation of resources. This is certainly the view of the major maritime powers who see the EEZ as a grant of rights to the coastal state rather than as a zone of pre-existing legal supremacy. This is disputed by some coastal states who do regard the EEZ as akin to sovereign territory. The 1982 Convention avoided this issue by the use of 'sovereign right' instead of mere 'jurisdiction' or maximum 'sovereignty'.

4.1.3 Delimitation

Under the Convention, delimitation of the EEZ between opposite and adjacent states 'shall be affected by agreement on the basis of international law in order to achieve an equitable solution.' As we shall see, this open-ended provision is identical to that applicable to the continental shelf and it will be considered in more details below. Generally, however, it should be noted that since the EEZ and shelf overlap within 200 miles (see below), usually it will be desirable to draw a common maritime boundary for both zones

between opposite or adjacent states. However, while a common maritime boundary may be desirable, it is not mandatory because an equitable result for the shelf may be different from an equitable result for the EEZ.

5.1.1 CONTINENTAL SHELF

Overlap with the EEZ.

As we shall see, the continental shelf extends in law to a minimum of 200 miles, within which the coastal state is given rights over the non-living natural resources, such as oil and gas. Obviously, therefore, there is an overlap within the 200 miles boundary with the EEZ in respect of these particular resources. The relationship between the two zones is considered in detail below, but for now it should be noted that extraction of non-living resources from the EEZ is to be carried out in conformity with those provisions of the Convention concerning the continental shelf (LOS Art. 56 (3)). However, even if, as indicated above, these two zones do share a common boundary and even though they do overlap considerably in substance, they remain juridically distinct. States as appertaining to the United States, subject to its jurisdiction and control.' This was followed by similar claims by other states, all wishing to gain access to the oil, gas and mineral deposits believed to exist in the Shelf. By 1958, the practice of states had developed to such an extent that the First UN Conference on the law of the Sea adopted the Convention on the Continental Shelf (CSC 1958). This is in force and still governs the relations of parties to it. The relations of other states will be governed by customary law, although it is clear that the 1982 Convention had had, and will have, a considerable impact on this area. Convention is as much a codification of existing law as a development of it. It is one of the least controversial parts of the Convention.

5.1.2 Nature and extent of shelf rights.

It is now firmly established that continental shelf rights are 'inherent' in statehood. The rights which a coastal state exercises over the shelf exist as an extension of the statehood of the coastal state and do not have to be claimed or recognised by other states. However, the coastal state does not have sovereignty over the shelf, but 'sovereign rights' for the purpose of exploring and exploiting its natural resources. Consequently, the waters above the shelf prima-

facie retain their status as high seas although this will not apply to waters within the 200 - miles limit where the EEZ regime will operate.

The coastal state has, then exclusive rights to explore the 'natural resources' of the shelf area. If the coastal state does not undertake such exploration or exploitation, then no other state may do so without its permission. Natural resources are defined in both Conventions as all non - living resources (e.g oil, gas) of the seabed and subsoil plus certain 'sedentary' species'. These are living organisms which are either immobile on or under the sea floor or which are unable to move except in constant physical contact with the sea floor. They include such creatures as coral, oysters, sponges, lobsters and, possibly, crabs. The precise definition of such species may well prove to be important in respect of resources lying beyond the 200 - miles limit, for if they are part of shelf rights they still belong to the coastal state.

5.1.3 COASTAL STATES HAVING MORE THAN 200 NAUTICAL MILES. SHELF. PHYSICALLY

(1) All states, regardless of the physical shape of the shelf, have a continental shelf in law up to 200 miles from the baselines of the territorial sea. This is so even if there is no physical shelf or if it stops short of 200 miles.(Art 76 (1)).

(2) If the physical extent of the shelf goes beyond 200 miles, the coastal state has a shelf in law 'throughout the natural prolongation of its land territory to the outer edge of the continental margin'(Art 76 (1)). In other words, where the shelf goes beyond 200 miles as a physical feature, the coastal state has self rights to the outer edge of the continental rise except as provided in rule (3).

(3) The continental shelf in law cannot extend beyond 350 nautical miles from the baselines of the territorial sea or 100 nautical miles from the 2,500 metre isobath (depth line) (Art. 76 (5)).

It can be seen, then, that although there is a greater correlation between the 'physical' and 'legal' shelf in the 1982 Convention, the match is not perfect. Importantly, all states have a shelf up to 200 miles irrespective of physical conditions and there is a seaward limit even if the shelf does continue further. At the Thirds Conference, there was some suggestion that the EEZ and shelf regimes should be merged, with the consequent curtailing of the shelf at 200 miles. However, states such as the UK and USA, which have natural shelves

extending beyond this limit, objected to this restriction and so the regimes have remained separate.

In respect of the different tests for delimitation of the seaward edge of the shelf purposed by the 1958 and 1982 Conventions, the question arises as to which is the binding rule today. Obviously, parties to the 1958 Convention are bound by its terms, although there is a considerable degree of state practice which suggests that the 200 miles minimum limit is now generally accepted. In addition, it is probably accurate that no shelf right can ever extend beyond the physical limits of the shelf, even if this does admit of exploitation. What is more controversial, however, is whether the 350 miles / 2,500 metre outer limit is part of customary law so as to prevent shelf rights beyond this point even if the feature physically exists. This may well be an emerging rule of customary law, although it should be noted that few states have a shelf greater than this distance and even fewer who there is not a claim of a state opposition. Of course, if the Convention comes into force, it will bind the parties in full effect.

5.1.4 Relationship with the Exclusive Economic Zone

As we have seen, both the EEZ and continental shelf give the coastal state sovereign rights to explore and exploit the natural resources of a sea area adjacent to their coast. Indeed, at the Third UN Conference, there was a move by some states to set aside the shelf regime altogether and subsume it within the EEZ or, alternatively, to use the shelf as a supplement to the EEZ such that there would be no juridical shelf within 200 miles of the coast. Eventually, however, the proposal now found in the 1982 Convention was adopted, wherein the shelf starts at the outer edge of the territorial sea and encompasses mineral resources and only those living resources that are linked to the shelf bed. In other words, the shelf and EEZ are legally autonomous even though within the 200 miles limit they operate with respect to the same area and similar non-living resources. What then are the differences between the two regimes?

(a) The most obvious difference is that the shelf may extend beyond 200 miles, whereas the EEZ has a fixed limit.

(b) Shelf rights are 'inherent'; an EEZ is optional and must be claimed by the state. However, both confer sovereign and exclusive rights.

(c) The waters of the EEZ are *sui juris*, whereas the waters above the shelf where it extends beyond 200 miles remain as high seas. The waters of the

shelf within 200 miles are comprised within the EEZ, if one has been claimed.

(d) The shelf covers non-living resources and only those living resources which are 'sedentary species'. The EEZ covers all resources within the 200 - miles limit.

(e) There is an obligation to conserve the living resources of the EEZ and, in certain cases, an obligation to share those resources with other states. There is no obligation conserve shelf resources (including the living sedentary species) and no obligation to share those resources (but see (g) below). Of course, there is no obligation to share or conserve the non-living resources of the EEZ, for they are to be exercised in conformity with the shelf regime.

(f) For shelf rights beyond the 200-miles limit, the 1982 Convention obliges coastal states to contribute a percentage of its revenue to the International Sea Bed Authority.

6.1.1 THE DEEP SEA BED

In recent years, it has become possible for states to exploit the mineral resources of the deep sea bed. Currently, interest is focused on polymetallic nodules which lie on the sea bed and which are rich in minerals such as manganese, cobalt and copper. Moreover, with advances in technology, it may even become possible for large-scale mining or drilling in the sea bed, although as yet there is a great deal of uncertainty as to the actual mineral wealth available. Traditionally, the use of the sea beyond the limits of national jurisdiction (formerly, beyond the territorial sea), was governed by the doctrine of the high seas. While this meant that the sea and ocean floor were not open to acquisition by any state (i.e. no state had sovereignty), it also permitted any state to take whatever resources it was capable of harvesting, so long as it did not interfere unduly with the legitimate uses of the sea by other states. However, in the years following the First and Second UN Conferences on the law of the Sea, many states became disturbed at the prospect of deep sea mining being governed by this doctrine. In essence, it would mean that those states capable of exploiting the sea bed would monopolise its resources to the detriment of others.

In 1969, the UN General Assembly, at the instigation of developing states, adopted the 'moratorium resolution' on sea bed mining. This declared an intention to establish an international regime for the sea bed area and, pending this, declared that states 'are bound to refrain from all activities of exploitation

of the resources of the area of the sea-bed and ocean floor and the subsoil thereof, beyond the limits of national jurisdiction' (GA Res. 2574D (XXIV)). This resolution was opposed by many industrialised states but was followed in 1970 by the Declaration of Principles Governing the Sea-Bed and The Ocean Floor, and the Subsoil thereof., beyond the limits of National Jurisdiction (GA Res. 2749 (XXV)). This declared that the sea bed etc. was the 'common heritage of mankind', to be used for the benefit of mankind as a whole and not open to the acquisition or sovereignty of any state. It declared further that all mineral activities should be governed by an international regime and that the area should be used for peaceful purposes only. There is some debates as to the precise effect of these resolutions in customary law. Developed states argue that the moratorium resolution was no more than a statement of intent which does not prohibit unilateral mining of the area under the high seas principle, especially since they voted against it. On the other hand, the 1970 resolution was adopted 104 to 0, with 14 abstentions, which does suggest that at least the principle of 'common heritage' has now passed into customary law, if not any agreed method of obtaining it.

6.1.2 The 1982 Convention

In part XI of the Convention, there is a detailed legal regime providing for the exploitation and management of the 'Area' for the benefit of all mankind. It is the longest part of Convention and the one to which most time was devoted. It is also part of which some of the industrialised countries most strongly object and is the reason why the United States voted against adoption of the Conference text and why it and the United Kingdom seem unlikely to ratify the Convention at all. The Area is defined as the 'sea - bed and ocean floor and subsoil thereof beyond the limits of national jurisdiction' (LOS Art 1 (1)), which for practical purpose means the sea bed starting at the outer edge of the juridical continental shelf. The whole system will be overseen by the International Sea Bed Authority with its headquarters in Jamaica. This has a number of organs such as: the Enterprise (see below); the Assembly, which comprises all parties to the Convention and has general supervisory functions; the Council, having 36 elected members and which exercises considerable practical power; various commissions which are under the control of the Council and the Secretariat.

The basic principle is that Area is to be used for common heritage of mankind and is not open to acquisition by any state (LOS Arts 136-7). The Convention establishes a system of 'parallel access' for exploitation of the Area. All activities will be controlled by the International Sea Bed Authority, but mining may be carried out by states (or groups of states) or the 'Enterprise', the mining arm of the Authority. Specific authorisation from the Authority is required before mining by states or the Enterprise can go ahead. When a suitable site is identified, half will be allocated to the state (or private company licensed by the state) and half will be 'reserved' for use by the Enterprise or developing states. States will pay a levy to the Authority on an 'equitable' basis (LOS Art. 140). Other features of the regime include protection for 'pioneer investors', that is, those states who have already invested considerably in deep sea mining, regulation of marine research, protection of the marine Area, the retention of the existing status of waters above the Area and notably provisions reading the transfer of technology from developed states to the Enterprise and developing states.

In fact, the regime of the Convention provides a comprehensive and detailed system for the management of the sea bed for the benefit of all states. However, as noted above, some industrialised nations will not ratify the Convention because of their objection to those provisions.

6.1.3 An alternative regime

The objections of several industrialised states to the Convention regime, and their exclusion from the work of the Law of the Sea Preparatory Commission by reason of their failure to sign the Convention, leaves the success of this part of the Convention in some doubt. However, as an alternative to the Convention regime, several states have created what is known as the Reciprocating states Regime (RSR). This is based on the Agreement Concerning Interim Arrangements Relating to Polymetallic Nodules of the Deep Seabed 1982 between the US, UK, West Germany and France and the Provisional Understanding Regarding Deep Seabed Matters 1984 signed by the US, UK, West Germany, France, Japan, Belgium, Italy and the Netherlands. Essentially, this envisages uniform national legislation, with each state licensing private companies under national law to conduct exploration and exploitation activities. The regime is 'reciprocating' in that each licensing state shall or license activity in an area already subject to licensing or an application to license by another participating state.

6.1.4 Current status of the deep sea bed

Obviously, since the 1982 Convention is not yet in force, it cannot be regarded of itself as governing the Area. The matter is, therefore, one of customary law, as developed by the Convention. While it is obvious that precise content of these rules is not universally agreed, it seems that there is consensus on a number of basic principles:

(a) The deep sea bed - starting from the outer edge of the continental shelf is not open to the sovereignty of any state. It cannot be owned.

(b) The deep sea bed may be used for peaceful purposes only. This excludes such matters as the installation of nuclear weapons on the ocean floor.

(c) The resources of the deep sea bed are, in principle, to be used for the common heritage of mankind but;

So, while the 1982 Convention will govern state-parties when it comes into force, its effectiveness in deep sea matters must be questioned in the light of the non-participation of leading industrialised nations. Moreover, although the Reciprocating States Regime is expressed to be temporary, pending the introduction of a more 'suitable' international regime, it may be that it becomes *de facto* permanent. In that case, the Sea Bed Authority will derive some revenue from the RSR, but not nearly as much as the full blown Convention regime would provide. Likewise, without the operation of the transfer of technology provisions, it may be some time before developing states or the Enterprise can conduct their own mining operations.

7.1.1 THE HIGH SEAS

The 1958 Convention on the High Seas was said to 'codify the rules of international law relating to the high sea's (Preamble). In Art. 1 the high seas were defined as those parts of the sea not within the internal waters or territorial sea of a state. Today, however, we have to revise this definition, for the water of the EEZ are no longer part of the high seas.

The general principle of the high seas is that they are open to the enjoyment of every state, whether coastal or landlocked, and may not be subject to the sovereignty of any state. The high seas must be used for peaceful purposes only, although weapons testing and military exercises are permitted. However, all states, whether coastal or land locked, may enjoy the freedom of the seas. This

comprises freedom of navigation and overflight, freedom to fish, to lay submarine cables and pipelines, to conduct scientific research and to construct artificial islands, but the expanded definition of LOS 1982 undoubtedly represents customary international law. As a corollary to this, however, all freedoms must be exercised with due regard to the rights of other states. In addition, under LOS 1982, the freedoms must be exercised with due regard to rights exercisable in respect of the deep sea bed.

In so far as state jurisdiction over ships on the high seas is concerned, both Convention provide that the flag state (i.e the state in which the ship is registered) shall generally have exclusive jurisdiction (HSC Art.6; LOS Art. 92). This means that the state of nationality, and only that state, may exercise criminal and civil jurisdiction in respect of the ship. However, there are certain exceptions to this, both customary and conventional.

In these situations, the flag state shares jurisdiction with other states, generally those specifically interested or harmed by the actions of the ship. In the case of piracy, of course, all states share jurisdiction because this is a crime under international law giving universal jurisdiction.

7.1.2 Protection of the marine environment

The 1982 Convention devotes considerable space to this question. Generally, these rules give primacy to the flag state to legislate for and enforce pollution control measures against ships of their nationality, but they also provide for coastal state jurisdiction in respect of pollution control and management.

8.1.1 CONCLUSION

It should be apparent from even the brief survey above, that the law of International law of the Sea is a burgeoning and vital area of international law. The 1958 Conventions did much between them to create orderly and predictable rules for the use and management of this common resource and many of the rules contained in these Conventions have now passed into customary law. The great achievement, however, was the conclusion of the comprehensive 1982 Convention. It deals with almost all law of the sea issue and it does so in a way that has commanded a considerable amount of support. Again, many of its provisions either reflect existing customary law or will crystallise into new law in due course. Moreover, it is to be hoped that the

Convention itself comes into force in the not too distant future and, rather more optimistically, that the industrialised nations do eventually ratify it. Not only is this important because of the scale and breadth of the Convention, it should not be forgotten that the Convention was born of consensus and the product of a package deal. If certain states begin to accept parts of the Convention but reject others, as the United States has done with the EEZ and deep sea bed respectively, this may encourage other states to challenge those rules of the Convention that at present are widely adopted, even if not universally liked. This will not be to the advantage of any state. It is significant that the Convention does not permit any reservations unless these are expressly authorised by particular articles. It is an integrated whole and, hopefully, will eventually provide an orderly legal regime for the management to the seas.

8.1.2 The brief survey outlined above deals with the important parts of the sea. Less important areas like international straits, archipelagos, islands and bays are left for the sake of space economy of this journal. The interested may find the material from somewhere else.

Tha-byei Leigh Maung
M.A(1) Eng ., D.B.L.

STATUS OF INDIVIDUALS AND RESIDENT ALIENS IN INTERNATIONAL LAW

Aung Than Tun (Monywa)

The Law of Nations or rather Law among Nations known popularly as **International Law** (**Droit des gens** **Volkerrecht**) has evolved through the ages to save mankind from war, violence and annihilation. It has developed since the days of Pharaohs of Egypt, Greek and Roman periods and Tartars of Genghis Khan in the East. Teeming millions of races were afflicted with conflicts, aggrandisements, attacks, killings and ravages of war causing untold miseries and sufferings. It was more so during the global holocaust of World Wars in 1914 and 1942 that devastated the world. To deter and subvert such undesirable incidents, the **League of Nations** and later the **United Nations** came into existence with the over-all consent of the sovereign states with an objective to restore and maintain peace among nations.

Custom and consent precede rules and law. The customary traditions prevail among communities with the consent of its members. The customary rule of conduct is the mainstay of the community framework. Similarly, International Law or Rule of Conduct becomes the bulwark of the community of nations. The only difference is that the Customary Law or rather say, Municipal Law has the authority of enforcement whereas International Law lacks such authority or command. However, International Law has such strong and effective force or authority as **Morality** and **Conscience** behind it. Morality and conscience are very strong forces or mandates given by the states concerned and their individual citizens through treaties and conventions.

Now-a-days, the World Organizations like the **United Nations** and **Special Agencies** acquire more and more authority and mandate to enforce their principles and objectives. For example; there are such institutions like the **International Court of Justice** and **Tribunals** **International Labour Organizations**, **World Trade Organizations**, etc.

In 1946, the Economic and Social Council had established **Commission on Human Rights** with 21 member states. In 1948, the General Assembly with no opposition approved the **Universal Declaration of Human Rights**.

Responsibility of the individuals were laid down and substantiated by such treaties in many spheres as piracy, breach of blockade, violation of contraband regulations, illegal warfare such as International Convention for the Protection of Submarine Telegraph Cables of 1884, the Treaty of Suppression of African Slave Trade, 1862, the International Convention for the Suppression of the Circulation and Traffic in Obscene Publications, 1923, International Convention for the Suppression of Counterfeit Currency, 1929 and the Convention on Genocide, 1948, etc.

In 1962, full - scale study on the position and status of the individual related to International Law was made by number of jurists and writers led by **Carl A. Norgaard**, entitled "**Position of the Individual in International Law**," gave the following conclusions. These are: -

1. In his capacity as an official or an organ of state, the individual should be categorized as subject of duties under International Law.
2. In his private capacity, an individual might be made the subject of duties, particularly in such areas as piracy or the carrying of contraband of war.
3. On the other hand, an individual may be a subject of rights, in his capacity as an agent or official of state.
4. In his private capacity, the individual is already the subject of numerous rules applicable to his status as refugee, worker, employer, and above all as possessor of human rights.

BUSINESS ENTERPRISES

To-day, business enterprises like corporations are accorded and enjoy the status of legal or juristic persons and said to be endowed with the nationality similar to the manner in which a natural, human being possesses nationality.

Under Anglo-American concept, the nationality of corporation is determined by domicile or more specifically, the place of corporation. As to unincorporated associations, nationality is determined on the basis of the state in which they are constituted, or in which their governing body normally meet or is located.

In the case of business enterprises without legal personality such as partnerships and firms, no nationality can be assigned to them. The interests involved are those of the partners and hence, nationality of the firm could be determined by the state which is entitled to represent the interests of the firm. For purpose of determining the question of nationality, it is the place where the operating establishment of the partnership is located.

Position of Resident Aliens

Under normal circumstances, an alien travelling through or residing in a given state enjoys no special privilege because of his alien status. He cannot claim any substantive rights greater than those of the citizens of the host state. Indeed, he has no special political or civil right reserved to the latter by their own state.

In the same manner, the alien may resort to the same courts and the same legal procedure used by the local citizen in seeking redress for injuries or wrongs suffered by them. The laws of the host state protect the alien to the same degree as they protect their citizens subject to any existing legal limitations as to the aliens property and contract rights.

An alien does not enjoy a privileged status with reference to taxation. If however, some discriminatory tax is imposed, the state is responsible, and an international claim may be lodged against it. However, in the recent past, discrimination is excluded through specific provisions found in commercial and other treaties or by Special Statutes attracting foreign direct investment (FDI), for example, Myanmar Foreign Investment Law, 1988. It can be asserted that rule of Customary International Law protects the alien against discriminating taxation by his host state and by his own government in the light of international agreements. He may not be protected against possible double taxation by his host state and by his own government in the absence of such agreements.

If an alien is exposed to an openly oppressive or discriminatory law or encounters clearly unfair administration of a law and in short, **denial of justice**, he could seek redress in the courts of the host state. Or else, he could make a claim on the part of alien's own state, in his name and on his behalf to secure justice for the alien such a claim rests on the right of his state and would involve the application of the principles of International law. **Denial of justice** includes such matters as denial of access to the local courts, inefficient performance of the police and judicial process or an obviously unfair treatment or judicial decision.

The United States, Great Britain and many other countries insisted for many decades to provide "minimum standard of justice," This view is shared and enforced by number of International Arbitration Tribunals. Many International lawyers and arbitral tribunals have the view based on the theory that every

state has a right under International Law to protect through diplomatic channels, its citizens abroad, and that when one of those citizens is injured or denied justice, in a foreign state, the alien's own state considers itself injured in the person of its citizen.

CONTRACT BETWEEN THE STATE AND ALIEN

It is generally recognized that a state is obliged to protect aliens as regards alleged breaches of contracts between a state and an alien. When a state arbitrarily infringes the terms of a contract, it is said to have committed a wrongful act. Then, the alien has to exhaust available local remedies. Only when that has been done and in adequate redress obtained, he has the right to present his claim to his own government with the expectation that the latter will press the claim against the responsible and delinquent state. If the alien's own government concludes quite properly that denial of justice has taken place, and that arbitrary acts have injured the alien, an international claim will be lawfully pressed.

GUARANTEES TO FOREIGN INVESTORS

After the World War II, the foreign investors have to face increasing risks of nationalization. For that reason, American government inaugurated unusual program of guarantee to such investors in countries willing to sign relevant agreements with the United States. With the introduction of **Marshall Plan**, 1948 the program initially also covered the problem of currency convertibility and subsequently not only expropriation but losses caused by war were included in the guarantee. We will find such kind of guarantee in ss 22/23 of Union of Myanmar Investment Law as follows:-

- s. 22 The Government guarantees that an economic enterprise formed under a permit shall not be **nationalized** during the term of the contract or during an extended term, if so extended.
- s. 23 On the expiry of the term of contract, the Government guarantees an investor of foreign capital, the rights he is entitled to in the foreign currency in which such investment was made.

REFERENCES

1. L. Oppenheim:- International Law: A Treatise, Vol. I, Peace
 2. Ross:- Textbook on International Law
 3. Fenwick:- International Law
 4. Starke:- An Introduction To International Law
 5. Brierly:- The Law of Nations
 6. " " - The Outlook for International Law
 7. Lauterpacht:- Function of Law in the International Community
 8. Kelsen:- Principles of International Law
 9. Schwarzenberger:- A Manual of International Law
 10. " " :- Power Politics
 11. Judge Cordozo :- The Nature of Judicial Process
 12. " " :- The Growth of the Law
 13. Gerhard von Glahn :- Law Among Nations
-

Aung Than Tun (Monywa)



THE SUPREME COURT

ENGLISH PROFICIENCY COURSE NO.4

FOR

JUDICIAL OFFICERS

A paper

on

Brighten the corner where you are

Presented by

Daw Hla Hla Thein (Ka Tha - 6)

U San Thein (Ka Tha - 15)

Daw Than Than Aye (Ka Tha - 24)

BRIGHTEN THE CORNER WHERE YOU ARE

CONTENTS

1. Introduction
2. Objective
3. The interpretation of the title of the paper
4. Who are you? Where are you at present?
(The assessment on one's condition)
5. The study on the Judicial Sector
6. What should we do? What shall we do?
7. Conclusion

1. Introduction

Nothing is permanent in the world. Everything is changing. In this changing process, man's ability to cope with and live best as to his condition and environment is an auspicious thing.

2. Objective

This paper aims to the promotion of ability, the prosperity of the State to a certain extent by the judicial officers as to the civil servants in their respective obligations and reciprocal understanding and harmony.

3. The interpretation of the title of the paper

Eventhough everyone dislikes the old and faded, the sparkling are liked and appreciated by almost all on earth. One should strive and preform his obligations to his utmost ability at his office for the betterment of the state. By doing so, try to upgrade one's ability and the performance of one's mother unit and office.

The title means even a person feels as if he were assigned and stationed at a dim, narrow cornered and boring place, bear, a noble mind, do good to others, sacrifice in a sense and brighten that particular corner with might and main.

4. Who are you ?

Where are you at present?

(The assessment on one's condition)

We become human beings in this very rare being to become human. Man is not an island and cannot live alone. As a social animal he has connection, friends, blood and kin and has environmental touches.

He has a faith, art of earning money and living as to his social status. He should abide by the Teachings of Lord Buddha or God, regardless of his particular religion. The essential religions of the world, namely the Buddhism, the Hindusim, the Christianity and the Islam teach and expound on how to live well. We Buddhists do undertake to observe Five Precepts.

The way to Nirvana is a noble practice:

- Right View
- Right Thinking
- Right Speech
- Right action
- Right livelihood
- Right effort
- Right mindfulness and
- Right concentration

We should behave well and try to be good friends to our colleagues and companions.

The students should be good towards their teachers and the teachers should treat their students and followers well, as to their code of conduct. One should take care of them in dealing with their parents, their children and their spouses as to the rules of Buddhist ethics.

Should a person be able to weight in his mind on the notions that what am I, what's my environment? Whom I am dealing with? Being able to deal with the fellow friends and neighbours in harmony might live well in the society. As a result, he will be able to create a lovely and lively atmosphere in his day to day orbit.

5. The study on the judicial sector

As we are the judicial officers, we are bound to scrutinize on the judicial sector in particular. All the judicial officers shall bear in their mind to emerge the judicial system beneficial to the people, to adjudicate the cases fairly and correctly as to the law in no time and to promote the integrity of the law courts, without cessation. We are bound to abide by the judicial mottoes as follows -

- Adjudicate as to the laws
- Adjudicate fairly and quickly
- Act as to the procedure and
- Maintain the integrity and reputation of the court uprightness and straightforwardness.

Besides, we should take notice of the judicial principles forever.

In addition, there are eleven powers of the Judicial Department. -

- (a) Truth, Integrity, Full of courage
- (b) Having good morality
- (c) Obedience to orders
- (d) Having good discipline
- (e) Having abundance of training
- (f) Having three abilities

- (g) Having good health
- (h) Ability to perform the influence of law and order.
- (i) Skill in law and Procedure
- (j) Giving helping hand and protect the people
- (k) Observance of Code of such power and civil servants abilities are to be equipped to the judicial officers in a body.

With an aim to adjudicate successfully in the field of Judicial sector, the Courts are formed in net-work in the length and breadth of the Country in different levels. Under the Supreme Court (Yangon) and Supreme Court (Mandalay), there are State and Divisional Courts, District Courts and Township Courts accordingly. The judicial officers are obliged to perform the managerial obligations and judicial obligations as to the flow and need of the courts in turns.

We can find that the Supreme Court has Criminal Justice Department, Civil Justice Department, Administration and Training Department, Logistics, Budget and Accounts Department and Inspectorate Department, altogether five in number.

These Departments are conducting, helping, managing and instructing to achieve our judicial goals as to the said principles. A Judicial officer may perform his obligations as a managing officer, accounts officer and at times as an inspection officer. He should behave well as to the code of Judges and find out the truth regarding the cases with bravery and integrity. In such performances, he is bound to abstain from:-

- Desire
- Anger
- Danger and
- Bewilderment

which are the means of corruption to be avoided. We are bound to abstain from three kinds of bribery :-

- property bribe
- knowledge bribe
- power-bribe in particular.

The judicial officer should study seriously on other subjects apart from the above mentioned management, accounts and inspection skill. One should bear in his mind that when he is assigned at the Supreme Court, State (or) Divisional Court, his study under the well-experienced Justices, Judges and Seniors is priceless and above rubies.

The judicial officers should not only study laws but also should stand firmly in the line of duties and study how the higher courts are conducting the lower courts. In addition, they should study how the higher courts handle and solve the various problems. This is the golden opportunity for the Judicial officers so to speak.

To speed up and actuate the judicial sector to be successful the judicial officers should take the orders as to the chain of command. And they should

report the strange crimes urgently and report back on the assigned cases and duties. Besides, we are bound to lessen the outstanding cases to one's utmost industry.

**6. What shall we do?
What should we do?**

As stated above, we have gained the rare human lives. In all walks of lives, we are the educated graduates. As to our profession we are having golden chances to perform as judicial officers and we are proud of it.

The human resources are the most important things for the development of the state. But on the other hand, a smart man who is of bad character can give more trouble than an ordinary person. Likewise, a good-natured person, who is an uneducated and unskilled one may become a useless fido. Being so, the judicial officers should always keep on trying to become nice and cultured persons.

The judicial officers should endeavour to form a firm and compact courts as to the main four duties as follows:

- (a) Building up by moral
- (b) Building up by training
- (c) Building up by means of social welfare and
- (d) Building up by administration.

Besides, we are bound to study and perform as to the political outlook, military outlook, economical outlook and administrative outlook. We should abide by the six abilities of the patrons such as, activeness, alertness, sympathy, tolerance, criticism and forgiveness. In addition, we are bound to be faithful to our pledge, perseverance, bravery and industry. We must have good character and creative ability. The civil rules and regulations are to be abided by judicial officers.

The honourable and learned Chief Justice gave a precious speech on 24th April 2002 as follows:

"In the process of the state development endeavours, the Judicial Department should not be lagged behind. It should be a progressive department in the line of duties. You all are responsible to perform your duties systematically, speedily and correctly as a body and as an individual as well try to be dutiful as to various assignments in judicial, managerial, and civil service affairs. Abstain from idle talk and mean behaviour. Try to direct to the right way and right path. Be of ample knowledge. Simplicity is not enough. You all should try to be educated, nice and smart ones. Study English Language and try to master it".

The world of today is changing with modern technologies. The English Language becomes an international Language and a communicative media. Once we were retarded to speak in English. But in this fast changing and developing world, we will be lagged behind if we cannot master it.

We should bear in our mind that the study of English Language is to promote our communicative skills and study on laws and procedure but not to become Anglophiles. As all the books on various studies are written and spoken in English, the mastery of English may become a key to open the treasures of international Arts and Science.

7. Conclusion

The Heads of Department are taking pains to train us to be good at judicial, managerial, organizational skills and mastery. As for the judicial officers, we are bound to cultivate clean living and high thinking attitude and active performance for the sake of the Country and Nation.

We do believe that this paper will render a helping hand in the process of social welfare, environmental pleasantness, and harmony among the judicial officers and rank and file, health-care, bliss and perfect performance.

May we impart our precious words to our same badge fellow trainees, blood and kin as follows:

- Try your best
- Abide by the laws and pledge of the judicial officers;
- Be faithful to the State and the Nation;

Above all ; "Brighten the corner where you are"

• May we conclude here.

Thanks beyond words,

Presented by -

1.Daw Hla Hla Thein (katha - 6)

2.U San Thein (katha - 15)

3.Daw Than Than Aye (katha - 24)

References

1. "The Judicial System of the Union of Myanmar" published by Supreme Court of the Union of Myanmar, September 2001
2. The Manual on the Conduct of the Judges and things to know.
3. The Civil Servants Regulations Manual and the Manual on disciplinary control. Published by the Union of Socialist Republic of Myanmar.
4. "The Cultural, Life, Dhama and Law" by Dr Tin Aung Aye (published in the Judicial Journal, April 2002)
5. "Significance of Judicial Ethics in the context of Governance of Myanmar." by Aung Than Tun. (Monywa) (Published in th Judicial Journal, April 2002)
6. The lectures in the process of English Proficiency Courses No. 4 for Judicial officers in Yangon.

တရားစီရင်ရေးဆောင်ပွဲ



ဥပဒေနှင့်အညီ ဆုံးဖြတ်ပါ။

မှန်မှန်နှင့် မြန်မြန် စီရင်ပါ။

လုပ်ထုံးညီညီ ဆောင်ရွက်ပါ။

လာဘ်ပေးလာဘ်ယူ ကင်းရှင်းပါ။

ဖြောင့်မတ် တည်ကြည်မှုဖြင့်
တရားရုံး၏ ဂုဏ်သိက္ခာကို ထိန်းသိမ်းပါ။